

Projekt Obrazovanje za mir i ljudska prava
za hrvatske osnovne škole

OBRAZOVANJE ZA
LJUDSKA PRAVA
I DEMOKRACIJU

MEĐUNARODNI ADRESAR

Priredili:
Igor Vidačak
Vedrana Spajić-Vrkaš
Jasmina Božić

Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO
Zagreb, 2000.

Nakladnik:
Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO

Godina izdanja:
2000.

Urednica:
Vedrana Spajić-Vrkaš

Lektura:
Elizabeta Jovanović

Omot:
Zlatko Bilandžija

Slog:

Aurelije d.o.o.

Tisak:
KATMA Zagreb

Naklada:
500

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica, Zagreb

UDK 342.7(058)

VIDAČAK, Igor

Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju :
međunarodni adresar / priredili Igor Vidačak, Vedrana
Spajić-Vrkaš, Jasmina Božić. - Zagreb : Hrvatsko
povjerenstvo za UNESCO, 2000

ISBN 953-98080-1-4

1. Spajić-Vrkaš, Vedrana, 2. Božić, Jasmina

400505069

RIJEČ PRIREĐIVAČA

Međunarodni adresar izrađen je kao dio projekta *Obrazovanje za mir i ljudska prava za hrvatske osnovne škole*. Projekt je vođen od 1997. do 1999. godine u skladu s ugovorom potpisanim između UNESCO-a, Vlade Kraljevine Nizozemske, Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog povjerenstva za UNESCO. Glavni cilj projekta bio je utvrđivanje koncepcije cjelovitog pristupa obrazovanju za ljudska prava u nižim razredima osnovne škole, koja bi poslužila za izradu nastavnog materijala za učitelje i učenike. U njemu je sudjelovalo oko tridesetak istraživača s Filozofskog fakulteta i Učiteljske akademije Sveučilišta u Zagrebu, domaćih i stranih aktivista, prevoditelja, te studenata dodiplomskih ili poslijediplomskih studija različitih disciplina. Voditelj projekta bila je Vedrana Spajić-Vrkaš.* U početku je Adresar zamišljen kao dodatak priručniku za učitelje. Ideja o njegovu proširenju pojavila se tijekom prikupljanja materijala iz obrazovanja za ljudska prava, građanskog obrazovanja, obrazovanja za mir i interkulturalnog obrazovanja, koji su projektu upućivani iz drugih zemalja i međunarodnih organizacija. Budući da smo u prvih nekoliko mjeseci uspostavili komunikaciju s više od stotinu institucija u svijetu, počeli smo razmišljati o izradi detaljnijeg adresara koji bi učiteljima i drugim stručnjacima u odgoju i obrazovanju, ali i široj javnosti, omogućio izravan kontakt s institucijama i organizacijama u Hrvatskoj i svijetu posvećenim promicanju i zaštiti ljudskih prava u različitim područjima. Tako je izrađen jedinstven obrazac koji je 1997. godine upućen na oko 200 adresa. Krajem 1998. i početkom 1999. svi podaci su provjeravani, a popis institucija i organizacija svakodnevno se proširivao. Pri kraju istraživačkog razdoblja u Adresaru se našlo više od 200 nevladinih udruga iz 53 zemlje svijeta te isto toliko međunarodnih institucija. Iako smo se u obradi konačnog teksta najviše oslanjali na izravno prikupljene podatke, koristili smo i druge izvore, osobito adresare UNESCO-a i Vijeća Europe.

Od prvih dana rada na Adresaru postalo nam je jasno da smo se poduhvatili posla koji nadilazi tehničke i materijalne mogućnosti projekta. Pa ipak, izazov “šetnje” po svijetu u potrazi za potrebnim informacijama bio je toliko snažan da je uvijek uspijevao nadići nelagode pragmatične naravi. Pretvarajući izradu Adresara u avanturu koja se može opisati kao “tvrdočavost u pokušajima i pogreškama”, svakodnevno smo “krstarili” u potrazi za novim institucijama i organizacijama posredno ili neposredno kucajući na mnoga nama znana i neznana vrata. Svjesni smo da je izvan našeg popisa ostalo još niz institucija u svijetu: neke zbog naše nedovoljne upućenosti, a neke zbog toga što ni na naše ponovljene molbe nisu poslale potrebne podatke. Tako su neke zemlje, pa čak i susjedne, ostale dijelom ili sasvim neobrađene, neke organizacije bez izvornog naziva, a ostavili smo i niz naslova publikacija u engleskom prijevodu, budući da su ih pod tim naslovima institucije i organizacije uvele u naš obrazac.

Gdje god smo mogli, u opisivanju smo slijedili jedinstven obrazac: 1) izvorni naziv i naziv na engleskome te na hrvatskom jeziku, kad je riječ o stranoj organizaciji ili instituciji; 2) statutarno određeno djelovanje; 3) godina osnivanja; 4) ciljevi; 5) djelatnost; 6) ciljne grupe; 7) publikacije i periodika. Adresar je podijeljen u dva dijela. U prvome se nalaze opisi nacionalnih, a u drugome međuvladinih i međunarodnih institucija i organizacija.

****

Prostor nam ne dopušta da se pojedinačno zahvalimo svima onima koji su nam podrškom, savjetima i priložima pomogli u izradi Adresara. Pa ipak, ne možemo ne spomenuti one koji su neprekidno bili uz nas, osobito Teu Rado, bez čijih bi savjeta i nadopuna ova publikacija bila znatno siromašnija detaljima, zatim djelatnike Hrvatskog povjerenstva za UNESCO - Dina Milinovića, Alemku Vrcan, Gordanu Genc i Ninu Obuljen, bez čije strpljivosti, razumijevanja i tehničke pomoći ne bismo uspjeli toliko “krstariti” i, ponajviše, Katarinu Deletis, koja se prva u projektu usudila zakoračiti u avanturu iz koje je ova knjiga na kraju iznjedrila.

U Zagrebu, 3. travnja 2000.

Igor Vidačak
Vedrana Spajić-Vrkaš
Jasmina Božić

---

* Projekt je, ponad Adresara, priredio sljedeće materijale za objavljivanje: Priručnik za učitelje, udžbenike za učenike, Zbirku međunarodnih dokumenata, Interdisciplinarni rječnik, Analizu odgojno-obrazovnih programa u svijetu, Empirijsku studiju, Radove s međunarodnog simpozija o obrazovanju za ljudska prava i Bibliografiju s bilješkama. Rezultati projekta čine polazišta Nacionalnog programa odgoja i obrazovanja za ljudska prava u Hrvatskoj. Potpunija informacija o tijeku projekta i materijalima može se naći u *Peace and Human Rights for Croatian Primary Schools Project* (prepared by V. Spajić-Vrkaš), Zagreb, Hrvatsko povjerenstvo za UNESCO, 2000.

SADRŽAJ

RIJEČ PRIREĐIVAČA

ALBANIJA

LIDHJA E HISTORIANE SHQIPTARE
THE LEAGUE OF ALBANIAN HISTORIANS
LIGA ALBANSKIH POVJESNIČARA

SOCIETY FOR DEMOCRATIC CULTURE (SDC)
DRUŠTVO ZA DEMOKRATSKU KULTURU

ARGENTINA

ASAMBLEA PERMANANTE POR LOS DERECHOS HUMANOS (APDH)
PERMANENT ASSEMBLY FOR HUMAN RIGHTS
STALNI SABOR ZA LJUDSKA PRAVA

MOVIMIENTO ECUMÉNICO POR LOS DERECHOS HUMANOS (MEDH)
ECUMENICAL MOVEMENT FOR HUMAN RIGHTS
EKUMENSKI POKRET ZA LJUDSKA PRAVA

SERVICIO PAZ Y JUSTICIA - ARGENTINA (SERPAJ)
PEACE AND JUSTICE SERVICE - ARGENTINA
SLUŽBA ZA MIR I PRAVDU - ARGENTINA

AUSTRALIJA

HUMAN RIGHTS AND EQUAL OPPORTUNITY COMMISSION (HREOC)
KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA I JEDNAKOST ŠANSI

AUSTRIJA

BAOBAB - ENTWICKLUNGSPOLITISCHE BILDUNGS UND SCHULSTELLE
BAOBAB - AN INSTITUTION FOR THE PROMOTION OF EDUCATIONAL
DEVELOPMENT POLICIES
USTANOVA ZA PROMICANJE POLITIKE RAZVOJA OBRAZOVANJA
I ŠKOLSTVA "BAOBAB"

KULTURKONTAKT AUSTRIA

LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR MENSCHENRECHTE (BIM)
LUDWIG BOLTZMANN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA "LUDWIG BOLTZMANN"

ÖSTERREICHISCHES INSTITUT FÜR MENSCHENRECHTE
AUSTRIAN HUMAN RIGHTS INSTITUTE
AUSTRIJSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

ÖSTERREICHISCHES STUDIENZENTRUM FÜR FRIEDEN UND KONFLIKTLÖSUNG (ÖSFK)
AUSTRIAN STUDY CENTER FOR PEACE AND CONFLICT RESOLUTION (ASPR)
AUSTRIJSKI ISTRAŽIVAČKI CENTAR ZA MIR I RJEŠAVANJE SUKOBA

SERVICESTELLE FÜR MENSCHENRECHTSERZIEHUNG
SERVICE CENTRE FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
USLUŽNI CENTAR ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

BANGLADEŠ

BANGLADESH HUMAN RIGHTS COMMISSION (BHRC)

BANGLADEŠKA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

BANGLADESH MANOBADHIKAR BASTOBYAN SANGSTHA
BANGLADESH SOCIETY FOR THE ENFORCEMENT OF HUMAN RIGHTS (BSEHR)
BANGLADEŠKO DRUŠTVO ZA PROMICANJE LJUDSKIH PRAVA

BELGIJA

CENTRE DES DROITS DE L'HOMME, UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN
CENTRE FOR HUMAN RIGHTS, CATHOLIC UNIVERSITY OF LOUVAIN
CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U LOUVAINU

FONDATION ROI BAUDOIN
THE KING BAUDOIN FOUNDATION
ZAKLADA "KRALJ BAUDOIN"

INSTITUUT VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS, KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS, CATHOLIC UNIVERSITY OF LOUVAIN
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U LOUVAINU

LIGA VOOR MENSENRECHTEN, BELGIE
LEAGUE FOR HUMAN RIGHTS, BELGIUM
BELGIJSKA LIGA ZA LJUDSKA PRAVA

BOSNA I HERCEGOVINA

CENTAR ZA INFORMISANJE I PODRŠKU NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA (CIP)
NGO'S SUPPORT AND INFORMATION CENTRE

HELSINŠKI KOMITET ZA LJUDSKA PRAVA U BOSNI I HERCEGOVINI
HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

ŽENE ŽENAMA - UDRUŽENJE ŽENA
WOMEN TO WOMEN - ASSOCIATION OF WOMEN

BRAZIL

NÚCLEO DE ESTUDOS DA VIOLENCIA, UNIVERSIDADE DE SÃO PAULO (NEV)
CENTER FOR THE STUDY OF VIOLENCE, UNIVERSITY OF SÃO PAULO (CSV)
CENTAR ZA PROUČAVANJE NASILJA SVEUČILIŠTA U SÃO PAULO

BUGARSKA

CENTRE FOR HUMAN RIGHTS TEACHING OF THE SOFIA UNIVERSITY
CENTAR ZA POUČAVANJE U LJUDSKIM PRAVIMA SVEUČILIŠTA U SOFIJI

CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY (CSD)
CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE DEMOKRACIJE

COMMITTEE FOR THE DEFENSE OF MINORITY RIGHTS (CDMR)
ODBOR ZA ZAŠTITU PRAVA MANJINA

FREE AND DEMOCRATIC BULGARIA FOUNDATION (FDBF)
ZAKLADA ZA SLOBODNU I DEMOKRATSKU BUGARSKU

INSTITUTE FOR REGIONAL AND INTERNATIONAL STUDIES (IRIS)
INSTITUT ZA REGIONALNE I MEĐUNARODNE STUDIJE

OPEN EDUCATION CENTRE
CENTAR ZA OTVORENO OBRAZOVANJE

BURKINA FASO

MOUVEMENT BURKINABÉ DES DROITS DE L'HOMME ET DES PEUPLES (MBDHP)
BURKINA FASO MOVEMENT FOR HUMAN AND PEOPLE'S RIGHTS
POKRET BURKINE FASO ZA PRAVA ČOVJEKA I NARODA

ČEŠKA

INSTITUTE FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT OF EDUCATION (IRDE),
CHARLES UNIVERSITY
INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVANJA KARLOVA SVEUČILIŠTA

NADACE NOVA SKOLA
THE NEW SCHOOL FOUNDATION
ZAKLADA "NOVA ŠKOLA"

ČILE

COMISIÓN CHILENA DE DERECHOS HUMANOS
CHILEAN HUMAN RIGHTS COMMISSION
ČILEANSKA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

PROGRAMA LATINOAMERICANO DE EDUCACIÓN PARA LA PAZ Y LOS DERECHOS HUMANOS, CONSEJO DE EDUCACIÓN DE ADULTOS DE AMÉRICA LATINA (CEAAL)
LATIN AMERICAN PEACE AND HUMAN RIGHTS EDUCATION PROGRAM,
LATIN AMERICAN COUNCIL FOR EDUCATION OF ADULTS
LATINSKOAMERIČKI PROGRAM OBRAZOVANJA ZA MIR I LJUDSKA PRAVA, VIJEĆE ZA OBRAZOVANJE ODRASLIH LATINSKE AMERIKE

DANSKA

DET DANSKE CENTER FOR MENNESKERETTIGHEDER
THE DANISH CENTRE FOR HUMAN RIGHTS
DANSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

EGIPAT

CAIRO INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS STUDIES (CIHRS)
KAIRSKI INSTITUT ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA

EGYPTIAN ORGANIZATION FOR HUMAN RIGHTS (EOHR)
EGIPATSKA ORGANIZACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

EKVADOR

ESQUEL FOUNDATION - CIVIC EDUCATION PROGRAM
ZAKLADA "ESQUEL" - PROGRAM GRAĐANSKOG OBRAZOVANJA

ESTONIJA

ESTONIAN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS (EIHR)
ESTONSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

JAAN TONISSONI INSTITUTE - CIVIC EDUCATION CENTRE
INSTITUT "JAAN TONISSONI" - CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

FINSKA

INSTITUTET FOR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, ABO AKADEMI
INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS, ABO AKADEMI UNIVERSITY
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA ABO

FRANCUSKA

ACTION DES CHRETIENS POUR L'ABOLITION DE LA TORTURE (ACAT)
ACTION OF CHRISTIANS FOR THE ABOLITION OF TORTURE
AKCIJA KRŠĆANA ZA UKIDANJE MUČENJA

ASSOCIATION POUR LE DÉVELOPPEMENT DES LIBERTÉS FONDAMENTALES (ADLF)
ASSOCIATION FOR THE DEVELOPMENT OF FUNDAMENTAL FREEDOMS
UDRUGA ZA RAZVOJ OSNOVNIH SLOBODA

CENTRE DE MÉDIATION ET DE FORMATION A LA MÉDIATION (CMFM)

CENTRE FOR MEDIATION AND TRAINING FOR MEDIATION
CENTAR ZA MEDIJACIJU I OSPOSOBLJAVANJE ZA MEDIJACIJU

.....INSTITUT DE DROIT EUROPEEN DES DROITS DE L' HOMME, UNIVERSITÉ DE
MONTPELLIER I

INSTITUTE OF EUROPEAN LAW OF HUMAN RIGHTS, MONTPELLIER I UNIVERSITY
INSTITUT ZA EUROPSKI ZAKON O LJUDSKIM PRAVIMA SVEUČILIŠTA MONTPELLIERI

INSTITUT DES DROITS DE L'HOMME DU BARREAU DE PARIS
HUMAN RIGHTS TRAINING INSTITUTE OF THE PARIS BAR
INSTITUT PARIŠKOG SUDA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

INSTITUT DES DROITS DE L'HOMME, UNIVERSITE CATHOLIQUE DE LYON (IDHL)
INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS, CATHOLIC UNIVERSITY OF LYON
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U LYONU

INSTITUT NATIONAL DE RECHERCHE PEDAGOGIQUE (INRP)
NATIONAL INSTITUTE FOR PEDAGOGICAL RESEARCH
NACIONALNI INSTITUT ZA PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA

MOVEMENT CONTRE LE RACISME ET POUR L'AMITIÉ ENTRE LES PEUPLES (MRAP)
MOVEMENT AGAINST RACISM AND FOR FRIENDSHIP AMONG PEOPLES
POKRET PROTIV RASIZMA I ZA PRIJATELJSTVO MEĐU NARODIMA

GRČKA

INSTITUTE OF EDUCATION FOR PEACE
INSTITUT ZA OBRAZOVANJE ZA MIR

MARANGOPOULOS FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS (MFHR)
ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA "MARANGOPOULOS"

HRVATSKA

AGENCIJA LOKALNE DEMOKRACIJE - SISAK
LOCAL DEMOCRACY AGENCY - SISAK

AMNESTY INTERNATIONAL HRVATSKE
AMNESTY INTERNATIONAL OF CROATIA

ANTIRATNA KAMPANJA HRVATSKE (ARKH)
ANTIWAR CAMPAIGN CROATIA

APEL - CENTAR ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA ZATOČENIH I NESTALIH
GRAĐANA HRVATSKE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI
APEL - CENTRE FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS OF IMPRISONED
AND DISAPPEARED CROATIAN CITIZENS AND THEIR FAMILY MEMBERS

CENTAR ZA DIREKTNU ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
CENTER FOR THE DIRECT PROTECTION OF HUMAN RIGHTS

CENTAR ZA EDUKACIJU I SAVJETOVANJE ŽENA (CESI)
CENTER FOR EDUCATION AND COUNSELLING OF WOMEN

CENTAR ZA MIR, NENASILJE I LJUDSKA PRAVA
CENTER FOR PEACE, NONVIOLENCE AND HUMAN RIGHTS

CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE
CENTER FOR PEACE STUDIES

EUROPSKI DOM ZAGREB
EUROPE HOUSE ZAGREB

FORUM ZA SLOBODU ODGOJA
FORUM FOR THE FREEDOM OF EDUCATION

GRUPA ZA ŽENSKA LJUDSKA PRAVA - B.a.B.e.
WOMEN'S HUMAN RIGHTS GROUP - B.a.B.e.

HOMO - UDRUŽENJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I GRAĐANSKIH SLOBODA
.....HOMO - ASSOCIATION FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND CIVIC
FREEDOMS

HRVATSKI HELSINŠKI ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA (HHO)
CROATIAN HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

HRVATSKO DEBATNO DRUŠTVO
CROATIAN DEBATE SOCIETY (CDS)

INSTITUT "OTVORENO DRUŠTVO - HRVATSKA"
OPEN SOCIETY INSTITUTE - CROATIA

INTERKULTURA - HRVATSKO UDRUŽENJE ZA PROMICANJE
SURADNJE MEĐU RAZLIČITIM KULTURAMA
INTERKULTURA - CROATIAN ASSOCIATION FOR THE PROMOTION
OF COOPERATION AMONG DIFFERENT CULTURES

KORAK PO KORAK - UDRUGA RODITELJA
STEP BY STEP - ASSOCIATION OF PARENTS

MALI KORAK - CENTAR ZA KULTURU MIRA I NENASILJA
SMALL STEP - CENTRE FOR CULTURE OF PEACE AND NONVIOLENCE

ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA KARLOVAC
COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS KARLOVAC

PRONI - CENTAR ZA DRUŠTVENO OBRAZOVANJE
PRONI - CENTRE FOR SOCIAL EDUCATION

SUNCOKRET - CENTAR ZA HUMANITARNI RAD
SUNFLOWER - CENTRE FOR HUMANITARIAN WORK

ŠKOLA MIRA
SCHOOL OF PEACE

INDIJA

HUMAN RIGHTS TEACHING AND RESEARCH PROGRAMME (HURITER),
JAWAHARLAL NEHRU UNIVERSITY
PROGRAM OBRAZOVANJA I ISTRAŽIVANJA ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA
"DŽAVAHARLAL NEHRU"

INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

INDONEZIJA

CENTER FOR INDONESIAN CIVIC EDUCATION (CICED)
CENTAR ZA INDONEZIJSKO GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

IRSKA

CIVIC, SOCIAL AND POLITICAL EDUCATION SUPPORT SERVICE
SLUŽBA ZA POTPORU GRAĐANSKOM, SOCIJALNOM I POLITIČKOM OBRAZOVANJU

EDUCATE TOGETHER

OBRAZUJMO ZAJEDNO

IRISH CENTRE FOR THE STUDY OF HUMAN RIGHTS, UNIVERSITY COLLEGE GALWAY
IRSKI CENTAR ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA KOLEDŽA SVEUČILIŠTA U GALWAYU

IRISH COMMISSION FOR JUSTICE AND PEACE
IRSKA KOMISIJA ZA PRAVDU I MIR

ISLAND

MANNRETTINDASKRIFSTOFA ISLANDS
THE ICELANDIC HUMAN RIGHTS CENTER
ISLANDSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

ITALIJA

ACADEMY OF EUROPEAN LAW, EUROPEAN UNIVERSITY INSTITUTE
ACADEMIE DE DROIT EUROPÉEN, INSTITUT UNIVERSITAIRE EUROPÉEN
AKADEMIJA EUROPSKOG PRAVA, INSTITUT EUROPSKOG SVEUČILIŠTA

CENTRO DI STUDI E DI FORMAZIONE SUI DIRITTI DELL'UOMO E
DEI POPOLI, UNIVERSITA DI PADOVA
CENTRE FOR STUDY AND EDUCATION FOR HUMAN AND PEOPLE'S RIGHTS,
UNIVERSITY OF PADOVA
CENTAR ZA PROUČAVANJE I OBRAZOVANJE ZA PRAVA ČOVJEKA I NARODA
SVEUČILIŠTA U PADOVI

CENTRO STUDI PER L'EVOLUZIONE UMANA (CEU)
CENTRE FOR HUMAN EVOLUTION STUDIES
CENTAR ZA ISTRAŽIVANJA LJUDSKOG RAZVOJA

IZRAEL

THE ADAM INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND PEACE
INSTITUT ZA DEMOKRACIJU I MIR "ADAM"

AL-HAQ
JUSTICE
PRAVDA

GIVAT HAVIVA - HAKIBBUTZ HA'ARTZI HASHOMER HATZAIR
INSTITUTE FOR ADVANCED STUDIES
INSTITUT ZA VISOKE STUDIJE "GIVAT HAVIVA - HAKIBBUTZ
HA'ARTZI HASHOMER HATZAIR"

INSTITUTE FOR THE ADVANCEMENT OF PEACE EDUCATION HARRY
S. TRUMAN - A JOINT ISRAELI-PALESTINIAN INITIATIVE
INSTITUT ZA UNAPREĐENJE OBRAZOVANJA ZA MIR "HARRY S.
TRUMAN" - ZAJEDNIČKA IZRAELSKO-PALESTINSKA INICIJATIVA

THE INTERRELIGIOUS COORDINATING COUNCIL IN ISRAEL
MEĐURELIGIJSKO KOORDINACIJSKO VIJEĆE U IZRAELU

NITZANEI SHALOM - BARA'EM AS'SALAAM
INTERNS FOR PEACE (IFP)
STAŽISTI ZA MIR

THE TAMI STEINMETZ CENTER FOR PEACE RESEARCH, TEL AVIV UNIVERSITY
CENTAR ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA "TAMI STEINMETZ" SVEUČILIŠTA U TEL AVIVU

JUŽNOAFRIČKA REPUBLIKA

LAWYERS FOR HUMAN RIGHTS (LHR)
ODVJETNICI ZA LJUDSKA PRAVA

KANADA

ALBERTA HUMAN RIGHTS COMMISSION
KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA PROVINCIJE ALBERTE

CENTRALE DE L'ENSEIGNEMENT DU QUÉBEC (CEQ)
CENTRAL OFFICE FOR EDUCATION IN QUEBEC
SREDIŠNJI URED ZA OBRAZOVANJE U QUÉBECU

FONDATION CANADIENNE DES DROITS DE LA PERSONNE
CANADIAN HUMAN RIGHTS FOUNDATION (CHRF)
KANADSKA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA

HUMAN RIGHTS RESEARCH AND EDUCATION CENTRE,
UNIVERSITY OF OTTAWA (HRREC)
CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA
SVEUČILIŠTA U OTTAWI

NOVA SCOTIA HUMAN RIGHTS COMMISSION
KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA NOVE ŠKOTSKE

KOLUMBIJA

INSTITUTO PARA EL DESARROLLO DE LA DEMOCRACIA LUIS CARLOS GALÁN
INSTITUTE FOR THE DEVELOPMENT OF DEMOCRACY LUIS CARLOS GALÁN
INSTITUT ZA RAZVOJ DEMOKRACIJE "LUIS CARLOS GALÁN"

LUKSEMBURG

INSTITUT LUXEMBOURGEOIS DES DROITS DE L'HOMME
LUXEMBOURGER INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
LUKSEMBURŠKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

MAĐARSKA

CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY
SREDNJOEUROPSKO SVEUČILIŠTE

FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS AND PEACE EDUCATION
ZAKLADA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

HUNGARIAN CENTRE FOR HUMAN RIGHTS
MAĐARSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

MAKEDONIJA

BALKAN PEACE STUDIES CENTER (BPC)- UNESCO CHAIR IN CULTURE OF
PEACE STUDIES, UNIVERSITY OF ST. CYRIL AND METHODIUS
BALKANSKI CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE - UNESCO-ova KATEDRA ZA
PROUČAVANJE KULTURE MIRA, SVEUČILIŠTE SV. ĆIRILA I METODA

FORUM - CENTER FOR STRATEGIC RESEARCH AND DOCUMENTATION
FORUM - CENTAR ZA STRATEŠKO ISTRAŽIVANJE I DOKUMENTACIJU

MALTA

FOUNDATION FOR INTERNATIONAL STUDIES (FIS)
ZAKLADA ZA MEĐUNARODNE STUDIJE

MAROKO

ORGANISATION MAROCAINE DES DROITS DE L'HOMME (O. M. D. H.)
MOROCCAN ORGANIZATION FOR HUMAN RIGHTS
MAROKANSKA ORGANIZACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

MEKSIKO

COMISIÓN NACIONAL DE DERECHOS HUMANOS DE MÉXICO (CNDH)
MEXICAN NATIONAL COMMISSION FOR HUMAN RIGHTS
MEKSIČKA NACIONALNA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

NIZOZEMSKA

CENTRE FOR HUMAN RIGHTS, UNIVERSITY OF LIMBURG
CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U LIMBURGU

THE HAGUE ACADEMY OF INTERNATIONAL LAW
L'ACADÉMIE DE DROIT INTERNATIONAL DE LA HAYE
HAŠKA AKADEMIJA ZA MEĐUNARODNO PRAVO

INSTITUUT VOOR PUBLIEK EN POLITIEK
THE INSTITUTE FOR PEOPLE AND POLITICS
INSTITUT ZA GRAĐANE I POLITIKU

INSTITUUT VOOR SOCIALE STUDIEN
INSTITUTE OF SOCIAL STUDIES (ISS)
INSTITUT ZA DRUŠTVENA ISTRAŽIVANJA

STUDIE- EN INFORMATIECENTRUM MENSENRECHTEN (SIM)
NETHERLANDS INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
NIZOZEMSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

NORVEŠKA

DEMOCRACY, HUMAN RIGHTS AND PEACEFUL CONFLICT RESOLUTION
PROGRAMME, FRIDTJOF NANSEN ACADEMY
PROGRAM ZA DEMOKRACIJU, LJUDSKA PRAVA I MIRNO RJEŠAVANJE
SUKOBA PRI AKADEMIJI FRIDTJOFA NANSENA

INSTITUTT FOR MENNESKERETTIGHETER
THE NORWEGIAN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
NORVEŠKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

NJEMAČKA

ARBEITSSTELLE FRIEDENSFORSCHUNG BONN (AFB)
BONN CENTRE FOR PEACE STUDIES
BONSKI CENTAR ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA

GEORG-ECKERT-INSTITUT FÜR INTERNATIONALE SCHULBUCHFORSCHUNG
GEORG-ECKERT-INSTITUTE FOR INTERNATIONAL TEXTBOOK RESEARCH
INSTITUT ZA MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA UDŽBENIKA "GEORG ECKERT"

MAX-PLANCK - INSTITUT FÜR AUSLÄNDISCHES ÖFFENTLICHES
RECHT UND VÖLKERRECHT
MAX-PLANCK-INSTITUTE FOR COMPARATIVE PUBLIC LAW AND INTERNATIONAL LAW
INSTITUT ZA KOMPARATIVNO GRAĐANSKO PRAVO I
MEĐUNARODNO PRAVO "MAX PLANCK"

PERU

INSTITUTO PERUANO DE EDUCACION EN DERECHOS HUMANOS Y LA PAZ (IPEDHP)
PERUVIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS AND PEACE EDUCATION
PERUANSKI INSTITUT ZA OBRAZOVANJE O LJUDSKIM PRAVIMA I MIRU

POLJSKA

CENTER FOR CITIZENSHIP EDUCATION
CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

HELSINKI FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS
HELSINŠKA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA

THE INSTITUTE FOR DEMOCRACY IN EASTERN EUROPE (IDEE)
INSTITUT ZA DEMOKRACIJU U ISTOČNOJ EUROPI

POZNANSKIE CENTRUM PRAW CZLOWIEKA, POLSKA AKADEMIA NAUK
POZNAN HUMAN RIGHTS CENTRE, POLISH ACADEMY OF SCIENCES
POZNANSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA POLJSKE AKADEMIJE ZNANOSTI

PORTUGAL

ASSOCIAÇÃO PORTUGUESA DA DEFESA E PROMOÇÃO DOS DIREITOS DOS
CIDADAOS (CIVITAS)
PORTUGUESE ASSOCIATION FOR THE DEFENSE AND PROMOTION OF CIVIL RIGHTS
PORTUGALSKA UDRUGA ZA ZAŠTITU I PROMICANJE GRAĐANSKIH PRAVA

RUMUNJSKA

INSTITUTUL ROMAN PENTRU DREPTURILE OMULUI
ROMANIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS
RUMUNJSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

PRO DEMOCRACY ASSOCIATION (PDA)
UDRUGA ZA DEMOKRACIJU

RUSKA FEDERACIJA

HUMAN RIGHTS FOUNDATION FOR THE CIVIL SOCIETY
ZAKLADA "LJUDSKA PRAVA ZA GRAĐANSKO DRUŠTVO"

MEMORIAL - HUMAN RIGHTS PROTECTION CENTER
CENTAR ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA "MEMORIAL"

MOSCOW RESEARCH CENTER ON HUMAN RIGHTS
MOSKOVSKI ISTRAŽIVAČKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

MOSCOW SCHOOL OF POLITICAL STUDIES
MOSKOVSKA ŠKOLA POLITIČKIH STUDIJA

RUSSIAN ASSOCIATION FOR CIVIC EDUCATION
RUSKA UDRUGA ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

SALVADOR

COMISIÓN DE DERECHOS HUMANOS DE EL SALVADOR (CDHES)
SALVADOR COMMISSION FOR HUMAN RIGHTS
SALVADORSKA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

INSTITUTO DE DERECHOS HUMANOS, UNIVERSIDAD CENTROAMERICANA
"JOSE SIMEON CANAS"
INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS, CENTRAL AMERICAN UNIVERSITY
JOSE SIMEON CANAS
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SREDNJOAMERIČKOG SVEUČILIŠTA
"JOSE SIMEON CANAS"

SAVEZNA REPUBLIKA JUGOSLAVIJA

CENTAR ZA ANTIRATNU AKCIJU (CAA)
CENTER FOR ANTIWAR ACTION (CAA)

SJEDINJENE AMERIČKE DRŽAVE

AMERICAN ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF SCIENCE AND
HUMAN RIGHTS PROGRAMS
AMERIČKA UDRUGA ZA UNAPREĐENJE ZNANOSTI I PROGRAMA LJUDSKIH PRAVA

AMERICAN FEDERATION OF TEACHERS (AFT)
AMERIČKA FEDERACIJA UČITELJA

AMNESTY INTERNATIONAL USA (AIUSA)

ANTI - DEFAMATION LEAGUE (ADL) OF B'NAI B'RITH
UDRUGA ZA SUZBIJANJE OBJEDA, ORGANIZACIJA "B'NAI B'RITH"

CENTER FOR CIVIC EDUCATION
CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

CENTER FOR DEMOCRACY AND CITIZENSHIP, HUBERT H. HUMPHREY
INSTITUTE OF PUBLIC AFFAIRS, UNIVERSITY OF MINNESOTA
CENTAR ZA DEMOKRACIJU I GRAĐANSTVO, INSTITUT ZA JAVNE POSLOVE
"HUBERT H. HUMPHREY" SVEUČILIŠTA U MINNESOTI

CENTER FOR GLOBAL EDUCATION, AUGSBURG COLLEGE
CENTAR ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE AUGSBURGŠKOG KOLEDŽA

CENTER FOR PEACE AND CONFLICT STUDIES, WAYNE STATE UNIVERSITY
CENTAR ZA PROUČAVANJE MIRA I SUKOB DRŽAVNOG SVEUČILIŠTA U WAYNEU

CENTER FOR TEACHING INTERNATIONAL RELATIONS, UNIVERSITY OF DENVER
CENTAR ZA POUČAVANJE MEĐUNARODNIH ODNOSA SVEUČILIŠTA U DENVERU

CENTER FOR THE STUDY OF HUMAN RIGHTS (CSHR), COLUMBIA UNIVERSITY
CENTAR ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA KOLUMBIJSKOG SVEUČILIŠTA

THE CENTER FOR VICTIMS OF TORTURE (CVT)
CENTAR ZA ŽRTVE MUČENJA

CHARACTER EDUCATION INSTITUTE
INSTITUT ZA ODGOJ KARAKTERA

CHILDREN'S CREATIVE RESPONSE TO CONFLICT (CCRC)
KREATIVNI ODGOVOR DJECE NA SUKOB

THE CONSORTIUM ON PEACE RESEARCH, EDUCATION AND DEVELOPMENT
(COPRED), GEORGE MASON UNIVERSITY
KONZORCIJ ZA ISTRAŽIVANJE, OBRAZOVANJE I RAZVOJ U PODRUČJU
MIRA SVEUČILIŠTA "GEORGE MASON"

CONSTITUTIONAL RIGHTS FOUNDATION
ZAKLADA ZA USTAVNA PRAVA

DOREEN B. TOWNSEND CENTER FOR THE HUMANITIES, UNIVERSITY OF CALIFORNIA
CENTAR ZA HUMANISTIČKE ZNANOSTI "DOREEN B. TOWNSEND"
SVEUČILIŠTA U KALIFORNIJI

EDUCATORS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY (ESR)
PROSVJETNI DJELATNICI ZA DRUŠTVENU ODGOVORNOST

GLOBAL EDUCATION ASSOCIATES
UDRUGA ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE

HARVARD LAW SCHOOL HUMAN RIGHTS PROGRAM, HARVARD UNIVERSITY
PROGRAM LJUDSKIH PRAVA NA PRAVNOM FAKULTETU HARVARDSKOG SVEUČILIŠTA

HUMAN RIGHTS CENTER, THE UNIVERSITY OF MINNESOTA
CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U MINNESOTI

HUMAN RIGHTS EDUCATION ASSOCIATES (HREA)
UDRUGA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

INSTITUTE FOR CONFLICT ANALYSIS AND RESOLUTION (ICAR),

GEORGE MASON UNIVERSITY
INSTITUT ZA ANALIZU I RJEŠAVANJE SUKOBA SVEUČILIŠTA "GEORGE MASON"

INSTITUTE FOR INTERNATIONAL STUDIES IN EDUCATION, UNIVERSITY OF PITTSBURGH
INSTITUT ZA MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA U PODRUČJU
OBRAZOVANJA SVEUČILIŠTA U PITTSBURGHU

INSTITUTE OF INTERNATIONAL EDUCATION
INSTITUT ZA MEĐUNARODNO OBRAZOVANJE

JOAN B. KROC INSTITUTE FOR INTERNATIONAL PEACE STUDIES
INSTITUT ZA MEĐUNARODNE MIROVNE STUDIJE "JOAN B. KROC"

NATIONAL ASSOCIATION FOR THE EDUCATION OF YOUNG CHILDREN (NAEYC)
NACIONALNA UDRUGA ZA ODGOJ PREDŠKOLSKE DJECE

OFFICE ON GLOBAL EDUCATION (OGE) / CHURCH WORLD SERVICE
SLUŽBA ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE / SVJETSKA SLUŽBA CRKAVA

OPEN SOCIETY INSTITUTE - NEW YORK (OSI-NY)
INSTITUT "OTVORENO DRUŠTVO - NEW YORK"

ORVILLE H. SCHELL JR. CENTER FOR INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS,
YALE UNIVERSITY
CENTAR ZA MEĐUNARODNA LJUDSKA PRAVA "ORVILLE H. SCHELL JR."
SVEUČILIŠTA YALE

PARTNERS IN HUMAN RIGHTS EDUCATION, UNIVERSITY OF MINNESOTA
SURADNICI U OBRAZOVANJU ZA LJUDSKA PRAVA, SVEUČILIŠTE U MINNESOTI

PROGRAM ON PEACEKEEPING POLICY (POPP), GEORGE MASON UNIVERSITY
PROGRAM POLITIKE OČUVANJA MIRA SVEUČILIŠTA "GEORGE MASON"

RESOLVING CONFLICT CREATIVELY PROGRAM (RCCP)
PROGRAM KREATIVNOG RJEŠAVANJA SUKOBA

STREET LAW
ZAKON ULICE

TEACHING TOLERANCE
POUČAVANJE SNOŠLJIVOSTI

UNITED STATES INSTITUTE OF PEACE
INSTITUT ZA MIR SJEDINJENIH DRŽAVA

A WORLD OF DIFFERENCE INSTITUTE
INSTITUT "SVIJET RAZLIKA"

SLOVAČKA

MILAN ŠIMEČKA FOUNDATION
ZAKLADA "MILAN ŠIMEČKA"

SRI LANKA

CENTRE FOR THE STUDY OF HUMAN RIGHTS, UNIVERSITY OF SRI LANKA
CENTAR ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA SVEUČILIŠTA U SRI LANKI

CIVIL RIGHTS MOVEMENT OF SRI LANKA (CRM)
POKRET ZA GRAĐANSKA PRAVA SRI LANKE

SRI LANKA FOUNDATION HUMAN RIGHTS CENTRE
CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA ZAKLADE SRI LANKE

ŠPANJOLSKA

ASOCIACIÓN PRO DERECHOS HUMANOS DE ESPAÑA
SPANISH ASSOCIATION FOR HUMAN RIGHTS
ŠPANJOLSKA UDRUGA ZA LJUDSKA PRAVA

GERNIKA GOGORATUZ - CENTRO DE INVESTIGACION POR LA PAZ
GERNIKA GOGORATUZ - CENTRE FOR PEACE STUDIES
CENTAR ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA "GERNIKA GOGORATUZ"

INSTITUT DE DRETS HUMANS DE CATALUNYA
INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS OF CATALONIA
KATALONSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

INSTITUTO DE DERECHOS HUMANOS, UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID
INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS OF THE COMPLUTENSE UNIVERSITY OF MADRID
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA "COMPLUTENSE" U MADRIDU

INSTITUTO DE DERECHOS HUMANOS, UNIVERSIDAD DE NAVARRA
INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS OF THE UNIVERSITY OF NAVARRE
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U NAVARRI

ŠVEDSKA

RAOUL WALLENBERG INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS AND HUMANITARIAN LAW (RWI)
INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA I HUMANITARNO PRAVO "RAOUL WALLENBERG"

ŠVICARSKA

CENTRE DE CONSEILS ET D'APPUI POUR LES JEUNES EN MATIERE DE
DROITS DE L'HOMME (CODAP)
YOUTH RESOURCE CENTER ON HUMAN RIGHTS
CENTAR ZA POMOĆ MLADIMA U PODRUČJU LJUDSKIH PRAVA

CENTRE INTERDISCIPLINAIRE D'ETHIQUE ET DES DROITS DE L'HOMME
INTERDISCIPLINARY INSTITUTE FOR ETHICS AND HUMAN RIGHTS
INTERDISCIPLINARNI INSTITUT ZA ETIKU I LJUDSKA PRAVA

UNITÉ DE RECHERCHE DE FORMATION ET D'APPLICATIONS PÉDAGOGIQUES SUR
LES DROITS DE L'HOMME, FACULTÉ DE PSYCHOLOGIE ET DES SCIENCES
DE L'ÉDUCATION, UNIVERSITÉ DE GENEVE
DEPARTMENT OF EDUCATIONAL RESEARCH AND PEDAGOGICAL APPLICATION
OF HUMAN RIGHTS, FACULTY OF PSYCHOLOGY AND EDUCATIONAL SCIENCES,
UNIVERSITY OF GENEVA
ODJEL ZA ISTRAŽIVANJE OBRAZOVANJA I PEDAGOŠKE PRIMJENE U PODRUČJU
LJUDSKIH PRAVA FAKULTETA ZA PSIHOLOGIJU I ZNANOSTI O
OBRAZOVANJU SVEUČILIŠTA U GENEVI

TUNIS

EL TALLER

TURSKA

HUMAN RIGHTS CENTER, ANKARA UNIVERSITY
CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U ANKARI

HUMAN RIGHTS RESEARCH AND DOCUMENTATION CENTRE
CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE I DOKUMENTACIJU O LJUDSKIM PRAVIMA

UGANDA

FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS INITIATIVE (FHRI)
ZAKLADA ZA INICIJATIVE U PODRUČJU LJUDSKIH PRAVA

UKRAJINA

CHILDREN OF THE WORLD - INDEPENDENT ORGANISATION

NEOVISNA ORGANIZACIJA "DJECA SVIJETA"

UKRAINIAN INNOVATIONAL CENTER FOR HUMANITARIAN EDUCATION,
ACADEMY OF PEDAGOGICAL SCIENCES OF UKRAINE
UKRAJINSKI INOVACIJSKI CENTAR ZA HUMANITARNO OBRAZOVANJE
UKRAJINSKE PEDAGOŠKE AKADEMIJE

UZBEKISTAN

THE TASHKENT PUBLIC EDUCATION CENTER (TPEC)
TAŠKENTSKI CENTAR ZA OBRAZOVANJE JAVNOSTI

VELIKA BRITANIJA

BRITISH INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS (BIHR), SCHOOL OF LAW, KING'S COLLEGE
BRITANSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA, PRAVNI FAKULTET KING'S KOLEDŽA

CENTRE FOR EXTRA-MURAL STUDIES, BIRKBECK COLLEGE, UNIVERSITY OF LONDON
CENTAR ZA NEFORMALNA ISTRAŽIVANJA BIRKBECK KOLEDŽA SVEUČILIŠTA U
LONDONU

CENTRE FOR GLOBAL EDUCATION, UNIVERSITY OF RIPON AND YORK ST. JOHN
CENTAR ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE SVEUČILIŠTA "RIPON AND YORK ST. JOHN"

CENTRE FOR THE STUDY OF CONFLICT, UNIVERSITY OF ULSTER
CENTAR ZA PROUČAVANJE SUKOBA SVEUČILIŠTA U ULSTERU

CHILD POVERTY ACTION GROUP (CPAG)
AKCIJSKA GRUPA ZA BORBU PROTIV DJEČJEG SIROMAŠTVA

CHRISTIAN AID
KRŠĆANSKA POMOĆ

CHURCHES PEACE EDUCATION PROGRAMME
CRKVENI PROGRAM OBRAZOVANJA ZA MIR

THE CITIZENSHIP FOUNDATION
ZAKLADA "GRAĐANSTVO"

HUMAN RIGHTS CENTRE, UNIVERSITY OF ESSEX
CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U ESSEXU

HUMAN VALUES FOUNDATION (HVF)
ZAKLADA ZA LJUDSKE VRIJEDNOSTI

INITIATIVE ON CONFLICT RESOLUTION AND ETHNICITY (INCORE)
INICIJATIVA ZA RJEŠAVANJE SUKOBA I ETNICITET

INSTITUTE OF EUROPEAN LAW, UNIVERSITY OF BIRMINGHAM
INSTITUT ZA EUROPSKO PRAVO SVEUČILIŠTA U BIRMINGHAMU

IRISH NETWORK FOR NONVIOLENT ACTION TRAINING AND EDUCATION (I. N. N. A. T. E.)
IRSKA MREŽA ZA IZOBRAZBU U NENASILNOM DJELOVANJU

NATIONAL FOUNDATION FOR EDUCATIONAL RESEARCH (NFER)
NACIONALNA ZAKLADA ZA ISTRAŽIVANJE U OBRAZOVANJU

NONVIOLENT ACTION TRAINING PROJECT (NAT)
PROJEKT IZOBRAZBE ZA NENASILNO DJELOVANJE

THE REFUGEE COUNCIL
VIJEĆE ZA IZBJEGLICE

THE RUNNYMEDE TRUST

ZAKLADA "RUNNYMEDE"

ULSTER QUAKER PEACE EDUCATION PROJECT, UNIVERSITY OF ULSTER
KVEKERSKI PROJEKT OBRAZOVANJA ZA MIR SVEUČILIŠTA U ULSTERU

WILBERFORCE COUNCIL FOR HUMAN RIGHTS
VIJEĆE ZA LJUDSKA PRAVA "WILBERFORCE"

ZAMBIJA

ZAMBIA CIVIC EDUCATION ASSOCIATION (ZCEA)
ZAMBIJSKA UDRUGA ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE

AFRIČAN ASSOCIATION OF EDUCATION FOR DEVELOPMENT
AFRIČKA UDRUGA ZA OBRAZOVANJE ZA RAZVOJ

AFRIČAN CENTRE FOR DEMOCRACY AND HUMAN RIGHTS STUDIES (ACDHRS)
AFRIČKI CENTAR ZA STUDIJE DEMOKRACIJE I LJUDSKIH PRAVA

AFRO-ASIAN PEOPLES' SOLIDARITY ORGANIZATION (AAPSO)
ORGANIZACIJA SOLIDARNOSTI MEĐU AFRO-AZIJSKIM NARODIMA

ALPEN ADRIA ALTERNATIV
ALPS ADRIATIC ALTERNATIVE
ALTERNATIVA ALPE ADRIA

AMNESTY INTERNATIONAL

ANTI-SLAVERY INTERNATIONAL FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS
MEĐUNARODNA UDRUGA ZA BORBU PROTIV ROPSTVA

ARAB ORGANIZATION FOR HUMAN RIGHTS (AOHR)
ARAPSKA ORGANIZACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

ASSOCIATION MONDIALE POUR L'ECOLE INSTRUMENT DE PAIX (EIP)
WORLD ASSOCIATION FOR THE SCHOOL AS AN INSTRUMENT OF PEACE
SVJETSKA UDRUGA ZA ŠKOLU KAO INSTRUMENT MIRA

ASSOCIAZIONE INTERNAZIONALE IUS PRIMI VIRI
INTERNATIONAL ASSOCIATION IUS PRIMI VIRI
MEĐUNARODNA UDRUGA "IUS PRIMI VIRI"

B'NAI B'RITH INTERNATIONAL
MEĐUNARODNA UDRUGA "B'NAI B'RITH"

BUREAU INTERNATIONAL CATHOLIQUE DE L'ENFANCE (BICE)
INTERNATIONAL CHILD CATHOLIC BUREAU (ICCB)
MEĐUNARODNI KATOLIČKI URED ZA DJECU

CARITAS INTERNATIONALIS
CARITAS INTERNATIONAL
MEĐUNARODNA UDRUGA "CARITAS"

CENTRAL EUROPEAN INITIATIVE (CEI)
SREDNJOEUROPSKA INICIJATIVA (SEI)

CENTRE EUROPEEN POUR LE DEVELOPPEMENT DE LA FORMATION
PROFESSIONNELLE (CEDEFOP)

EUROPEAN CENTRE FOR THE DEVELOPMENT OF VOCATIONAL TRAINING
EUROPSKI CENTAR ZA RAZVOJ STRUČNE IZOBRAZBE

CENTRE INTERNATIONAL DES DROITS DE LA PERSONNE ET DU
DÉVELOPPEMENT DÉMOCRATIQUE (CIDPDD)
INTERNATIONAL CENTRE FOR HUMAN RIGHTS AND DEMOCRATIC
DEVELOPMENT (ICHRDD)
MEĐUNARODNI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA I RAZVOJ DEMOKRACIJE

CENTRE INTERNATIONAL DE FORMATION A L'ENSEIGNEMENT DES
DROITS DE L'HOMME ET DE LA PAIX (CIFEDHOP)
INTERNATIONAL TRAINING CENTRE ON HUMAN RIGHTS AND PEACE TEACHING
MEĐUNARODNI CENTAR ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

CHRISTIAN PEACE CONFERENCE (CPC)
KRŠĆANSKA MIROVNA KONFERENCIJA

CHRISTIAN SOLIDARITY INTERNATIONAL (CSI) - AUSTRIA
MEĐUNARODNA UDRUGA "KRŠĆANSKA SOLIDARNOST"

CIVIC EDUCATION PROJECT (CEP)
PROJEKT GRAĐANSKOG OBRAZOVANJA

CIVITAS - AN INTERNATIONAL CONSORTIUM FOR CIVIC EDUCATION
MEĐUNARODNI KONZORCIJ ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE "CIVITAS"

COMISIÓN PARA LA DEFENSA DE LOS DERECHOS HUMANOS EN
CENTROAMERICA (CODEHUCA)
COMMISSION FOR THE DEFENSE OF HUMAN RIGHTS IN CENTRAL AMERICA
KOMISIJA ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA U SREDNJOJ AMERICI

COMMISSION OF THE CHURCHES ON INTERNATIONAL AFFAIRS OF THE
WORLD COUNCIL OF CHURCHES (CCIA - WCC)
KOMISIJA SVJETSKOG VIJEĆA CRKAVA ZA MEĐUNARODNE ODNOSI

COMPARATIVE AND INTERNATIONAL EDUCATION SOCIETY (CIES)
DRUŠTVO ZA KOMPARATIVNO I MEĐUNARODNO OBRAZOVANJE

CONSEIL DE L'EUROPE (CE)
COUNCIL OF EUROPE
VIJEĆE EUROPE

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

CONSORTIUM OF INSTITUTIONS FOR DEVELOPMENT AND RESEARCH
IN EDUCATION IN EUROPE (CIDREE)
KONZORCIJ INSTITUCIJA ZA RAZVOJ I ISTRAŽIVANJE OBRAZOVANJA U EUROPI

CONSULTATIVE COUNCIL OF JEWISH ORGANIZATIONS (CCJO)
SAVJETODAVNO VIJEĆE ŽIDOVSKIH ORGANIZACIJA
DEFENSE FOR CHILDREN INTERNATIONAL (DCI)
MEĐUNARODNA UDRUGA ZA ZAŠTITU DJECE

EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY
EUROPSKA SLUŽBA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

EUROPEAN FEDERATION FOR INTERCULTURAL LEARNING (EFIL)
EUROPSKA FEDERACIJA ZA INTERKULTURALNO UČENJE

EUROPEAN HUMAN RIGHTS FOUNDATION

EUROPSKA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA

EUROPEAN INSTITUTE FOR THE MEDIA (EIM)
EUROPSKI INSTITUT ZA MEDIJE

EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION (EMCDDA)
EUROPSKI CENTAR ZA NADZOR NAD DROGAMA I OVISNOSTI

EUROPEAN SCIENCE FOUNDATION
EUROPSKA ZAKLADA ZA ZNANOST

EUROPEAN TRAINING FOUNDATION (ETF)
EUROPSKA ZAKLADA ZA IZOBRAZBU

EUROPEAN UNION (EU)
EUROPSKA UNIJA

EUROPEAN COMMISSION
EUROPSKA KOMISIJA

EUROPEAN PARLIAMENT
EUROPSKI PARLAMENT

COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION
VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES DROITS DE L'HOMME (FIDH)
INTERNATIONAL FEDERATION OF HUMAN RIGHTS
MEĐUNARODNA FEDERACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

FONDATION INTERNATIONALE DES DROITS DE L'HOMME "L'ARCHE DE LA FRATERNITÉ"
INTERNATIONAL FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS "THE ARCH OF BROTHERHOOD"
MEĐUNARODNA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA "LUK BRATSTVA"

GENERAL ARAB WOMEN FEDERATION (GAWF)
OPĆA FEDERACIJA ARAPSKIH ŽENA

THE GLOBE PROGRAM - GLOBAL LEARNING AND OBSERVATIONS TO
BENEFIT THE ENVIRONMENT
PROGRAM "PLANET ZEMLJA" - GLOBALNO UČENJE I PROMATRANJE ZA OKOLIŠ
GREENPEACE

HUMAN RIGHTS ADVOCATES
ZAGOVARATELJI LJUDSKIH PRAVA

HUMAN RIGHTS INFORMATION AND DOCUMENTATION SYSTEMS (HURIDOCs)
INFORMACIJSKI I DOKUMENTACIJSKI SUSTAVI ZA LJUDSKA PRAVA

HUMAN RIGHTS INFORMATION CENTRE (HRIC) OF THE COUNCIL OF EUROPE
INFORMACIJSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA VIJEĆA EUROPE

HUMAN RIGHTS INTERNET (HRI)
LJUDSKA PRAVA NA INTERNETU

HUMAN RIGHTS WATCH (HRW)
NADGLEĐANJE LJUDSKIH PRAVA

INSTITUT ARABE DES DROITS DE L'HOMME (IADH)
ARAB INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS (AIHR)
ARAPSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

INSTITUT INTERNATIONAL DES DROITS DE L'ENFANT (IDE)

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR THE RIGHTS OF THE CHILD
MEĐUNARODNI INSTITUT ZA PRAVA DJETETA

INSTITUT INTERNATIONAL DES DROITS DE L'HOMME (IIDH)
INTERNATIONAL INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
MEĐUNARODNI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

INSTITUTO INTERAMERICANO DE DERECHOS HUMANOS (IIDH)
INTER-AMERICAN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
INTERAMERIČKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

INTERKULTURELLES ZENTRUM
INTERCULTURAL CENTRE
INTERKULTURALNI CENTAR

INTERNATIONAL ACTION FOR THE RIGHTS OF THE CHILD (IARC)
MEĐUNARODNA AKCIJA ZA PRAVA DJETETA

INTERNATIONAL ALERT
MEĐUNARODNA BUDNOST

INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR THE DEFENSE OF RELIGIOUS LIBERTY
MEĐUNARODNA UDRUGA ZA ZAŠTITU VJERSKIH SLOBODA

INTERNATIONAL ASSOCIATION OF EDUCATORS FOR WORLD PEACE (IAEWP)
MEĐUNARODNA UDRUGA UČITELJA ZA SVJETSKI MIR

INTERNATIONAL BUREAU OF EDUCATION (IBE)
BUREAU INTERNATIONAL D'EDUCATION
MEĐUNARODNI URED ZA OBRAZOVANJE

INTERNATIONAL CENTER FOR UNIVERSITY HUMAN RIGHTS TEACHING (CIEDHU)
MEĐUNARODNI CENTAR ZA SVEUČILIŠNU NASTAVU LJUDSKIH PRAVA

INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS (ICRC)
COMITÉ INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE
MEĐUNARODNI ODBOR CRVENOGA KRIŽA

INTERNATIONALE GESELLSCHAFT FÜR MENSCHENRECHTE (IGFM)
INTERNATIONAL SOCIETY FOR HUMAN RIGHTS (ISHR)
MEĐUNARODNO DRUŠTVO ZA LJUDSKA PRAVA

INTERNATIONAL HELSINKI FEDERATION FOR HUMAN RIGHTS (IHF)
MEĐUNARODNA HELSINŠKA FEDERACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS ASSOCIATION (IHRA)
MEĐUNARODNA UDRUGA ZA LJUDSKA PRAVA

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS ASSOCIATION OF AMERICAN MINORITIES (IHRAAM)
MEĐUNARODNA UDRUGA ZA LJUDSKA PRAVA AMERIČKIH MANJINA

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS INTERNSHIP PROGRAM (IHRIP)
PROGRAM MEĐUNARODNE RAZMJENE NA PODRUČJU LJUDSKIH PRAVA

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS STUDIES
MEĐUNARODNI INSTITUT ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA

INTERNATIONAL INSTITUTE FOR PEACE
MEĐUNARODNI INSTITUT ZA MIR

INTERNATIONAL LAW CENTRE (CEDIN)
MEĐUNARODNI PRAVNI CENTAR

INTERNATIONAL LEAGUE FOR HUMAN RIGHTS (ILHR)
MEĐUNARODNA LIGA ZA LJUDSKA PRAVA

INTERNATIONAL MOVEMENT AGAINST ALL FORMS OF DISCRIMINATION AND RACISM
(IMADR)
MEĐUNARODNI POKRET ZA BORBU PROTIV SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE I RASIZMA

INTERNATIONAL PEACE BUREAU (IPB)
MEĐUNARODNI URED ZA MIR

INTERNATIONAL PEACE RESEARCH ASSOCIATION (IPRA)
MEĐUNARODNA UDRUGA ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA

INTERNATIONAL PHYSICIANS FOR THE PREVENTION OF NUCLEAR WAR (IPPNW)
MEĐUNARODNA LIJEČNIČKA UDRUGA ZA SPREČAVANJE NUKLEARNOG RATA
INTERNATIONAL PROGRESS ORGANIZATION (IPO)
MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA RAZVOJ

INTERNATIONAL SERVICE FOR HUMAN RIGHTS
SERVICE INTERNATIONALE POUR LES DROITS DE L'HOMME
MEĐUNARODNA SLUŽBA ZA LJUDSKA PRAVA

ISTITUTO INTERNAZIONALE DI DIRITTI UMANITARIO
INTERNATIONAL INSTITUTE OF HUMANITARIAN LAW (IIHL)
MEĐUNARODNI INSTITUT ZA HUMANITARNO PRAVO

JAYCEES INTERNATIONAL (JCI)
MEĐUNARODNA UDRUGA "JAYCEES"

MEDECINS SANS FRONTIERES (MSF)
PHYSICIANS WITHOUT BORDERS
LIJEČNICI BEZ GRANICA

MINORITY RIGHTS GROUP (MRG)
GRUPA ZA ZAŠTITU PRAVA MANJINA

MOUVEMENT MONDIAL DES MERES (MMM)
WORLD MOVEMENT OF MOTHERS
SVJETSKI POKRET MAJKI

NORTH - SOUTH CENTRE - EUROPEAN CENTRE FOR GLOBAL
INTERDEPENDENCE AND SOLIDARITY
EUROPSKI CENTAR ZA GLOBALNU MEĐUOVISNOST I SOLIDARNOST "SJEVER - JUG"

OFFICE OF THE UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS (UNHCHR)
URED VISOKOG POVJERENIKA UJEDINJENIH NARODA ZA LJUDSKA PRAVA

ORGANIZATION FOR CHILD AND YOUTH WELFARE OF THE WORLD
ORGANIZACIJA ZA DOBROBIT DJECE I MLADEŽI SVIJETA

ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)
ORGANIZACIJA ZA GOSPODARSKU SURADNJU I RAZVOJ

ORGANISATION INTERNATIONALE POUR LE DÉVELOPPEMENT DE LA
LIBERTÉ D'ENSEIGNEMENT (OIDEL)
INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR THE DEVELOPMENT OF LIBERTY
OF EDUCATION
MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA RAZVOJ SLOBODE OBRAZOVANJA

ORGANISATION OF AFRICAN UNITY (OAU)
ORGANIZACIJA AFRIČKOG JEDINSTVA

ORGANISATION ON SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE (OSCE)
ORGANIZACIJA ZA EUROPSKU SIGURNOST I SURADNJU (OESS)
OXFAM

PAX CHRISTI INTERNATIONAL
MEĐUNARODNA UDRUGA "PAX CHRISTI"

PAX ROMANA - INTERNATIONAL CATHOLIC MOVEMENT FOR INTELLECTUAL
AND CULTURAL AFFAIRS (ICMICA)
MEĐUNARODNI KATOLIČKI POKRET ZA INTELEKTUALNA I KULTURNA
PITANJA "PAX ROMANA"

PAX ROMANA - INTERNATIONAL MOVEMENT OF CATHOLIC STUDENTS (IMCS)
MEĐUNARODNI POKRET KATOLIČKIH STUDENATA "PAX ROMANA"

PEACE CHILD INTERNATIONAL (PCI)
MEĐUNARODNA UDRUGA "DIJETE MIRA"

PEOPLE'S DECADE FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION (PDHRE)
DESETLJEĆE NARODA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

PLANETARY CITIZENS
PLANETARNI GRAĐANI

PUGWASH CONFERENCES ON SCIENCES AND WORLD AFFAIRS
PUGWASH KONFERENCIJE O ZNANOSTI I SVJETSKIM PITANJIMA

REGIONAL COUNCIL ON HUMAN RIGHTS IN ASIA
REGIONALNO VIJEĆE ZA LJUDSKA PRAVA U AZIJI

REPORTERS SANS FRONTIERES
REPORTERS WITHOUT BORDERS
REPORTERI BEZ GRANICA

SAVE THE CHILDREN
SPASIMO DJECU

SERVICIO PAZ Y JUSTICIA EN AMERICA LATINA (SERPAJ-AL)
SERVICE FOR PEACE AND JUSTICE IN LATIN AMERICA
SLUŽBA ZA MIR I PRAVDU U LATINSKOJ AMERICI

SOUTH ASIAN FORUM FOR HUMAN RIGHTS (SAFHR)
JUŽNOAZIJSKI FORUM ZA LJUDSKA PRAVA

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE (SIPRI)
STOCKHOLMSKI MEĐUNARODNI INSTITUT ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA

SURVIVAL INTERNATIONAL
MEĐUNARODNA UDRUGA "OPSTANAK"

TRANSEUROPEENNES - RESEAUX POUR LA CULTURE EN EUROPE
TRANSEUROPEENNES - NETWORKS FOR CULTURE IN EUROPE
TRANSEUROPEENNES - MREŽE ZA KULTURU U EUROPI

TRANSPARENCY INTERNATIONAL
MEĐUNARODNA UDRUGA "TRANSPARENTNOST"

UNESCO CENTER FOR HIGHER EDUCATION (CEPES)
UNESCO-ov CENTAR ZA VISOKO OBRAZOVANJE

UNESCO'S CULTURE OF PEACE PROGRAMME

UNESCO-ov PROGRAM KULTURE MIRA

UNITED FOR INTERCULTURAL ACTION
UJEDINJENI ZA INTERKULTURALNU AKCIJU

UNITED NATIONS CHILDREN'S FUND (UNICEF)
DJEČJI FOND UJEDINJENIH NARODA

UNIVERSITA INTERNAZIONALE DELLE ISTITUZIONI DEI POPOLI PER LA PACE
INTERNATIONAL UNIVERSITY OF PEOPLE'S INSTITUTIONS FOR PEACE (IUPIP)
MEĐUNARODNO OTVORENO SVEUČILIŠTE ZA MIR

WOMEN'S INTERNATIONAL LEAGUE FOR PEACE AND FREEDOM
MEĐUNARODNA LIGA ŽENA ZA MIR I SLOBODU

THE WORLD BANK GROUP
UDRUGA "SVJETSKA BANKA"

WORLD CONFERENCE ON RELIGION AND PEACE (WCRP)
SVJETSKA KONFERENCIJA ZA RELIGIJU I MIR

WORLD COUNCIL OF CHURCHES, PROGRAMME UNIT III - JUSTICE,
PEACE AND CREATION (WCC / PCR)
PROGRAM SVJETSKOG VIJEĆA CRKAVA ZA PRAVDU, MIR I KREACIJU

WORLD FEDERATION OF DEMOCRATIC YOUTH (WFDY)
SVJETSKA FEDERACIJA DEMOKRATSKE MLADEŽI

WORLD PEACE COUNCIL (WPC)
SVJETSKO VIJEĆE ZA MIR

WORLD UNIVERSITY SERVICE (WUS)
SVJETSKA SVEUČILIŠNA SLUŽBA

Albanija

- LIDHJA E HISTORIANE SHQIPTARE
- THE LEAGUE OF ALBANIAN HISTORIANS
- LIGA ALBANSKIH POVJESNIČARA

Adresa: Faculty of Philology, Rruga e Elbasanit, Tirana, Albania • **Tel:** (355 42) 24 109 • **Faks:** (355 42) 28 981

Liga albanskih povjesničara nevladina je i neprofitna udruga utemeljena 1991. godine na inicijativu nekoliko albanskih učitelja povijesti. Danas, osim učitelja povijesti, okuplja povjesničare, sveučilišne profesore i studente povijesti. Svojim djelovanjem nastoji pridonijeti potpunijem razumijevanju albanske povijesti, razvijanju snošljivosti i promicanju građanskih i demokratskih vrijednosti među mladima.

Svojim programom Udruga nastoji:

- odgajati mlade kao europske građane svjesne svojih nacionalnih vrijednosti
- razvijati kod mladih svijest o potrebi poštovanja ljudskih prava i o preduvjetima za uspostavljanje građanskog društva
- unaprijediti razinu nastave povijesti prema europskim mjerilima.

U nastojanju da ostvari svoje ciljeve, Udruga organizira seminare, natjecanja i debate o povijesti, građanskom obrazovanju, demokratskim vrijednostima i domoljublju među mladima.

Svoje podružnice Udruga ima na Kosovu i u Makedoniji.

- SOCIETY FOR DEMOCRATIC CULTURE (SDC)
- DRUŠTVO ZA DEMOKRATSKU KULTURU

Adresa: Rr. "Hamit Shijaku", p2, sh1, ap.3, Tirana, Albania • **Tel:** (355 42) 27 674 • **Tel/faks:** (355 42) 30 350

Društvo za demokratsku kulturu nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1992. godine početkom demokratskih promjena u Albaniji. Od svoga osnivanja djeluje kao moderator u albanskom političkom životu, smirujući napetost između vladajućih i oporbenih stranaka organiziranjem debata, tribina i okruglih stolova. Djelatnosti Društva usmjerene su na promicanje otvorenog dijaloga između građana i predstavnika lokalnih vlasti radi jačanja demokratske kulture i unapređenja građanskog društva. Posebna pozornost pridaje se odgoju i obrazovanju za demokratsku zajednicu, kao i jačanju dobro organizirane, neovisne i demokratski osviještene mladeži.

Argentina

- ASAMBLEA PERMANANTE POR LOS DERECHOS HUMANOS (APDH)
- PERMANENT ASSEMBLY FOR HUMAN RIGHTS
- STALNI SABOR ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Av. Callao 569, Tercer cuerpo, 1er. P, 1022 Buenos Aires, Argentina • **Tel:** (54 11) 43 72 8594, 43 73 6073 • **Faks:** (54 11) 48 14 3714 • **e-mail:** asambleaporlosderechos@speedy.com.ar • **Web-stranica:** <http://www.apdh.com.ar/>

Stalni sabor za ljudska prava nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1975. godine. Njegova je glavna djelatnost organiziranje redovitih radionica i seminara o obrazovanju za ljudska prava namijenjenih učiteljima i njihovim poučavateljima. Polaznici seminara aktivni su učitelji iz Argentine i ostalih zemalja Južne Amerike.

Sabor povremeno izdaje biltene, monografije i sažetke konferencija te niz knjižica pod naslovom *Education for Human Rights*.

- MOVIMIENTO ECUMÉNICO POR LOS DERECHOS HUMANOS (MEDH)
- ECUMENICAL MOVEMENT FOR HUMAN RIGHTS
- EKUMENSKI POKRET ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Moreno 1785 – 1. piso, C 1093, ABG, Argentina • **Tel:** (54 11) 43 82 5957, 43 81 5589 • **e-mail:** medh@arnet.com.ar • **Web-stranica:** <http://www.derechos.net/medh>

Ekumenski pokret za ljudska prava nevladina je i neprofitna organizacija koja je usmjerena na razvoj globalnog pristupa ljudskim pravima. Glavne su djelatnosti Pokreta:

- izrada programa obrazovanja za ljudska prava
- dokumentacijsko-informacijska služba
- organiziranje seminara, radionica i izložaba na temu ljudskih prava
- pružanje pravne zaštite žrtvama kršenja ljudskih prava
- suradnja sa srodnim nevladinim organizacijama u zemlji i u svijetu
- izdavačka djelatnost.

U sklopu programa obrazovanja za ljudska prava stručnjaci iz Pokreta redovito organiziraju seminare i radionice o ljudskim pravima namijenjene aktivistima za ljudska prava, socijalnim djelatnicima, vladinim službenicima koji rade na području ljudskih prava, kao i stranim studentima te pripadnicima manjinskih zajednica u Argentini.

Program međunarodne suradnje na području ljudskih prava obuhvaća akademsku razmjenu stručnjaka za ljudska prava, kao i dokumentacijsko-informacijsku razmjenu s brojnim zemljama u svijetu.

Pokret svaka dva mjeseca izdaje bilten *Informedh*, a povremeno i časopis *Lugar de Encuentro*. Od drugih naslova treba izdvojiti: *Education in Human Rights Course*; *Aprender con los chicos*; *The Right of Being Young* i redovito godišnje izvješće *Reports on Human Rights in Argentina*.

- SERVICIO PAZ Y JUSTICIA - ARGENTINA (SERPAJ)
- PEACE AND JUSTICE SERVICE - ARGENTINA
- SLUŽBA ZA MIR I PRAVDU - ARGENTINA

Adresa: Piedras 730, 1070 Buenos Aires, Argentina • **Tel:** (54 1) 36 15 745 • **Faks:** (54 1) 36 15 745 • **Web-stranica:** <http://www.derechos.org/serpaj>

Služba za mir i pravdu - Argentina osnovana je 1979. godine kao ogranak istoimene južnoameričke organizacije. Njezin je glavni cilj promicanje ljudskih prava i demokracije u Argentini i u ostalim zemljama Južne Amerike na ove načine:

- izradom programa obrazovanja za ljudska prava i demokraciju
- pokretanjem znanstvenih istraživanja u području ljudskih prava i demokracije
- razvojem dokumentacijsko-informacijske djelatnosti
- pripremanjem radijskih i televizijskih emisija, kao i izložaba na temu ljudskih prava
- širenjem izdavačke djelatnosti.

U sklopu programa obrazovanja za ljudska prava organiziraju se redoviti seminari o ljudskim pravima i demokraciji namijenjeni aktivistima nevladinih organizacija, socijalnim djelatnicima i studentima.

SERPAJ izdaje bilten *Paz y Justicia*, a od drugih naslova treba spomenuti: *Encuentro nacional: Educacion para la paz y los derechos humanos*; *Sistematizacion de las practicas educativas*; *El Sistema interamericano de derechos humanos* i *En America Latina tenemos otra definicion de derechos humanos*.

Australija

- HUMAN RIGHTS AND EQUAL OPPORTUNITY COMMISSION (HREOC)
- KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA I JEDNAKOST ŠANSI

Adresa: Level 8 Piccadilly Tower, GPO Box 5218, Sydney NSW 2001, Australia • **Tel:** (61 2) 928 49 600 • **Faks:** (61 2) 928 49 611 • **Web-stranica:** <http://www.hreoc.gov.au>

Komisija za ljudska prava i jednakost šansi vladina je organizacija utemeljena 1986. godine. Njezine djelatnosti uključuju ova područja obrazovanja za ljudska prava: prava žena, prava djeteta, prava osoba sa smetnjama u razvoju, prava manjina, pravo na privatnost, pravo na rad, pravo na udruživanje, suzbijanje rasne i spolne diskriminacije itd.

Njezine su glavne djelatnosti:

- znanstvenoistraživački rad
- izobrazba polaznika seminara u sklopu programa obrazovanja za ljudska prava
- dokumentacijsko-informacijska služba
- organiziranje konferencija i seminara
- priprema radijskih i televizijskih emisija te izložaba posvećenih raznim temama u području ljudskih prava
- izdavačka djelatnost.

Od novijih naslova Komisije treba izdvojiti: *Our Homeless Children*; *Papers on Schizophrenia and Human Rights*; *National Inquiry into Racist Violence in Australia*; *Discrimination against Women in the Lead Industry* i *Mental Illness and Human Rights*.

Austrija

- BAOBAB - ENTWICKLUNGSPOLITISCHE BILDUNGS UND SCHULSTELLE
- BAOBAB - AN INSTITUTION FOR THE PROMOTION OF EDUCATIONAL DEVELOPMENT POLICIES
- USTANOVA ZA PROMICANJE POLITIKE RAZVOJA OBRAZOVANJA I ŠKOLSTVA "BAOBAB"

Adresa: Berggasse 7, 1090 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 317 30 90 / 326 • **Faks:** (43 1) 317 30 95 • **e-mail:** baobab@magnet.at • **Web-stranica:** <http://www.baobab.at/>

BAOBAB su 1993. godine osnovali Austrijska informacijska služba o politici razvoja (Austrian Information Service on Development Policy), Austrijska služba za razvoj (Austrian Development Service) i Akcija "Tri kralja" - Pomoć katoličke mladeži (Dreikönigsaktion - Hilfswerk der Katholischen Jungschar). Riječ je o obrazovnom i dokumentacijskom centru čiji je cilj prikupljati pisane i druge materijale iz područja globalnog obrazovanja i obrazovanja za razvoj koji se primjenjuju u radu predškolskih, školskih i izvanškolskih ustanova. Centar je otvoren za sve zainteresirane, ali se njegovim uslugama prije svega koriste studenti pedagoškog usmjerenja, učitelji i drugi prosvjetni djelatnici. BAOBAB pruža savjete za korištenje i izbor materijala iz područja globalnog obrazovanja i obrazovanja za razvoj u školi te ima ulogu posrednika u kontaktima između učitelja i učenika s jedne te stručnjaka i zainteresiranih organizacija s druge strane. Članovi Centra također pregledavaju i procjenjuju domaće i međunarodne materijale o globalnom obrazovanju i obrazovanju za razvoj, izvještavaju o najnovijim postignućima te objavljuju bibliografije radova iz tih područja. BAOBAB je član Austrijske informacijske mreže za međunarodno globalno obrazovanje i obrazovanje za razvoj.

- KULTURKONTAKT AUSTRIA

Adresa: Spittelberggasse 3, A - 1070 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 52 38 765 • **Faks:** (43 1) 52 38 765 / 20 • **e-mail:** kk@kulturkontakt.or.at • **Web-stranica:** <http://www.kulturkontakt.org.at/>

KulturKontakt je nevladina i neprofitna organizacija koja potiče i materijalno podržava projekte suradnje između zemalja Istočne i Srednje Europe i Republike Austrije. U suradnji s Ministarstvom prosvjete i Ministarstvom znanosti, KulturKontakt pokreće projekte obrazovanja za međukulturno razumijevanje i demokraciju, političkog obrazovanja, kulturnog menadžmenta itd. Osobitu pozornost Organizacija pridaje promicanju europske dimenzije u obrazovanju u suradnji s institucijama Europske unije, Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i UNESCO-om.

Od naslova koji su se do sada pojavili u izdanju KulturKontakta ili u suradnji s drugim izdavačima treba spomenuti: *Kooperationen KulturKontakt; Kultur und Literatur aus Europa in Europa; Bilinguale Schulen i Lernen in zwei Sprachen.*

Svoje urede KulturKontakt ima u nizu zemalja Srednje i Istočne Europe. U Hrvatskoj ova organizacija, u suradnji s Ministarstvom prosvjete i drugim institucijama, ostvaruje programe stručnog usavršavanja učitelja u području njemačkog jezika i austrijske kulture te seminare o demokraciji, autonomiji i menadžmentu škola, zajedničkoj austrijsko-hrvatskoj povijesti i stručnom obrazovanju.

- LUDWIG BOLTZMANN INSTITUT FÜR MENSCHENRECHTE (BIM)
- LUDWIG BOLTZMANN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA "LUDWIG BOLTZMANN"

Adresa: Heßgasse 1, A - 1010 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 42 77 / 27420 • **Faks:** (43 1) 42 77 / 27429 • **e-mail:** bim.staatsrecht@univie.ac.at • **Web-stranica:** <http://www.univie.ac.at/bim/>

Institut za ljudska prava "Ludwig Boltzmann" centar je za dokumentaciju, istraživanje i izvješćivanje o ljudskim pravima. Utemeljen je 1992. godine kao jedan u nizu istraživačkih instituta nazvanih po Ludwigu Boltzmannu, austrijskom fizičaru i filozofu. Sustavno razvija najširoj javnosti namijenjen dokumentacijski centar koji raspolaže bogatom bazom podataka o ljudskim pravima. Dokumentacijska građa čini temelj interdisciplinarnih znanstvenih istraživanja za koja se Institut izrazito zalaže. Povrh toga, surađuje s brojnim domaćim i inozemnim organizacijama za ljudska prava te organizira seminare i predavanja za srednjoškolce, studente, pravnike, suce i razne državne službenike. U posljednje vrijeme osobitu pozornost posvećuje uvođenju obrazovanja za ljudska prava u škole.

Naslovi izašli u izdanju Instituta jesu: *Encyclopedia of Human Rights; A Commentary on the Domestic Implementation of the European Convention on Human Rights in the German - speaking Countries.* Redovito izdaje glasnik *Newsletter.*

- ÖSTERREICHISCHES INSTITUT FÜR MENSCHENRECHTE
- AUSTRIAN HUMAN RIGHTS INSTITUTE
- AUSTRIJSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Edmundsburg, Mönchsberg 2, A - 5020 Salzburg, Austria • **Tel:** (43 662) 84 25 21 181, 84 25 21 183, 84 25 21 184 • **Faks:** (43 662) 84 25 21 182 • **e-mail:** oim.menschenrechte@sbg.ac.at, human.rights@sbg.ac.at • **Web-stranica:** http://www.sbg.ac.at/oim/instbro_e.htm

Austrijski institut za ljudska prava utemeljen je 1987. godine. Glavni su mu ciljevi:

- promicati istraživanja o ljudskim pravima i objavljivati rezultate istraživanja
- promicati znanje o ljudskim pravima među pravnicima, novinarima i u najširoj javnosti
- pribavljati dokumente o ljudskim pravima, s naglaskom na Austriju i na djelovanje Vijeća Europe
- surađivati s međuvladinim i nevladinim organizacijama.

U skladu sa svojim planom osnivanja dokumentacijskog centra s kompjutoriziranom bazom podataka, Institut prikuplja knjige i dokumente o ljudskim pravima. Osim toga, svaka dva mjeseca izdaje *Newsletter*, koji u sažetom obliku donosi najnovije odluke austrijskih sudova i raznih europskih tijela, a uključuje i kraće stručne članke i osvrte. Organizira predavanja i seminare te pokreće istraživačke projekte, među kojima i projekt o poštovanju ljudskih prava pri izvršenju sudskih presuda.

- ÖSTERREICHISCHES STUDIENZENTRUM FÜR FRIEDEN UND KONFLIKTLÖSUNG (ÖSFK)
- AUSTRIAN STUDY CENTER FOR PEACE AND CONFLICT RESOLUTION (ASPR)
- AUSTRIJSKI ISTRAŽIVAČKI CENTAR ZA MIR I RJEŠAVANJE SUKOBA

Adresa: Wiedner Gürtel 10, A - 1040 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 79 69 959 • **Faks:** (43 1) 79 65 711

Adresa: Rochusplatz 1, A - 7461 Stadtschlaining, Burg, Austria • **Tel:** (43 33) 55 24 98 • **Faks:** (43 33) 55 26 62
• **Web-stranica:** <http://www.aspr.ac.at>

Austrijski istraživački centar za mir i rješavanje sukoba utemeljen je 1982. godine kao nevladina organizacija posvećena proučavanju političkih, socijalnih i gospodarskih napetosti koje prijete miru u nacionalnim i međunarodnim odnosima. Cilj mu je promicati mir i mirno rješavanje sukoba na svim razinama te pronaći načine i putove učinkovitijeg odgoja i obrazovanja za mir u školi i izvan nje. Jedna od glavnih djelatnosti Centra jest izdavanje nastavnih materijala namijenjenih učenicima predškolske i osnovnoškolske dobi i materijala za učitelje.

Od 1992. godine Centar, u suradnji s Europskim sveučilišnim centrom za mirovne studije (European University Center for Peace Studies - EPU), tri puta na godinu provodi jednomjesečni *Međunarodni program očuvanja i izgradnje mira za građanstvo*. Program je namijenjen svim građanima koji žele pridonijeti očuvanju i izgradnji mira u sukobom zahvaćenim područjima. U prva tri tjedna, koja čine temelj programa, polaznici uče komunikacijske i interkulturalne vještine koje su nezaobilazne za rad u nepoznatim i neprijateljskim područjima, posebno proučavaju ciljeve mirovotvornih djelatnosti, uključujući i zaštitu ljudskih prava, te se upoznaju s raznim političkim i praktičkim okolnostima koje mogu utjecati na njihov rad u tom području. Četvrti je tjedan posvećen temama zaštite ljudskih prava, humanitarnog djelovanja i praćenja ispravnosti izbora.

Važniji naslovi u izdanju Centra jesu: *Dialog; Friedens-Forum; Friedenserziehung Konkret; Schulpraktische Handreichungen zur Friedenserziehung* i *Schlaining Working Papers*.

- SERVICESTELLE FÜR MENSCHEN RECHTSERZIEHUNG
- SERVICE CENTRE FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION
- USLUŽNI CENTAR ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Heßgasse 1, 1010 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 42 77 27 427 • **Faks:** (43 1) 42 77 27 429

U sklopu UN-ova desetljeća obrazovanja za ljudska prava, a u suradnji s austrijskim Ministarstvom prosvjete i Ministarstvom kulture, 1997. godine utemeljen je Uslužni centar za obrazovanje za ljudska prava u austrijskim osnovnim školama. Centar je smješten u prostorijama Instituta za ljudska prava "Ludwig Boltzmann" u Beču. Glavni je cilj Centra uvesti obrazovanje za ljudska prava u svakodnevni školski život učenika različite dobi. Kao svoje bitne zadatke Centar navodi:

- poučavanje i savjetovanje učitelja o načinima uvođenja tema o ljudskim pravima u nastavne predmete
- skupljanje i izradu materijala važnih za obrazovanje za ljudska prava
- razvijanje strategija uvođenja obrazovanja za ljudska prava u austrijski školski sustav
- pomoć ostalim organizacijama u njihovu radu na području obrazovanja za ljudska prava.

Bangladeš

- BANGLADESH HUMAN RIGHTS COMMISSION (BHRC)
- BANGLADEŠKA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 1 Kazi House, 222 Mazibag, Dhaka 1217 ili: GPO Box 2099, 77 Purana Paltan Line, Dhaka 1000; Bangladesh • **Tel:** (880 2) 40 95 97 • **Faks:** (880 2) 83 32 12

Bangladeška komisija za ljudska prava osnovana je 1987. godine kao nevladina organizacija kojoj je cilj promicati ljudska prava i slobode u Bangladešu. U svezi s time, njezine su glavne djelatnosti:

- istraživanje u području ljudskih prava
- obrazovanje za ljudska prava
- dokumentacijsko-informacijska djelatnost
- organiziranje seminara, konferencija i izložaba
- izdavaštvo
- sudjelovanje u programima međunarodne suradnje.

Komisija redovito provodi seminare o ljudskim pravima na kojima se sudionici upoznavaju s međunarodnim i regionalnim instrumentima zaštite ljudskih prava, s posebnim naglaskom na ustroju i radu organa Ujedinjenih naroda, zatim s kršenjima ljudskih prava, programima obrazovanja za ljudska prava, načinima zaštite prava djece, prava žena, prava manjina, izbjeglica i osoba sa smetnjama u razvoju.

U sklopu izdavačke djelatnosti Komisija izdaje časopis i bilten, a povremeno i monografije, sažetke priloga s konferencija i seminara te materijale za obrazovanje polaznika seminara i njihovih učitelja.

- BANGLADESH MANABADHIKAR BASTABAYAN SANGSTHA
- BANGLADESH SOCIETY FOR THE ENFORCEMENT OF HUMAN RIGHTS (BSEHR)
- BANGLADEŠKO DRUŠTVO ZA PROMICANJE LJUDSKIH PRAVA

Adresa: 48 Bijoy Nagar Road, Dhaka 1000, Bangladesh • **Tel:** (880 2) 40 92 98, 41 76 54, 23 21 33, 23 37 41 • **Faks:** (880 2) 86 36 89

Bangladeško društvo za promicanje ljudskih prava utemeljeno je 1979. godine kao nevladina i neprofitna ustanova koja je usmjerena na istraživanje kršenja ljudskih prava, promicanje obrazovanja za ljudska prava i iskorjenjivanje siromaštva i socijalnih nejednakosti.

Svoje ciljeve Društvo ostvaruje:

- istraživačkom djelatnosti
- obrazovnim programima, višednevnim seminarima i konferencijama o ljudskim pravima
- dokumentacijsko-informacijskom službom
- pružanjem pravne pomoći.

Društvo redovito izdaje časopis u kojemu objavljuje rezultate svojih istraživanja, a povremeno objavljuje monografije i materijale za seminare o obrazovanju za ljudska prava.

Belgija

- CENTRE DES DROITS DE L'HOMME, UNIVERSITÉ CATHOLIQUE DE LOUVAIN
- CENTRE FOR HUMAN RIGHTS, CATHOLIC UNIVERSITY OF LOUVAIN
- CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U LOUVAINU

Adresa: Faculté de Droit, Université Catholique de Louvain, Place Montesquieu 2, B - 1348 Louvain-la-Neuve, Belgium • **Tel:** (32 10) 47 47 66, 47 47 78 • **Faks:** (32 10) 47 30 58 • **Web-stranica:** <http://www.drt.ucl.ac.be>

Centar za ljudska prava utemeljen je 1968. godine kao istraživački i dokumentacijski centar kojemu je cilj pridonijeti razvoju i unapređenju ljudskih prava. U proteklih tridesetak godina Centar je:

- organizirao brojne međunarodne konferencije u Belgiji i inozemstvu, a njegovi su članovi sudjelovali na mnogim simpozijima i konferencijama
- ugošćivao poučavatelje i istraživače
- imao savjetodavnu ulogu pri raznim međunarodnim organizacijama

- napravio obrazovni film o nastavi ljudskih prava u školi u suradnji s Vijećem Europe.

Proteklih godina, među ostalim svojim djelatnostima, Centar sudjeluje u pripremi programa obrazovanja o ljudskim pravima za nastavnike u belgijskim srednjim školama. Osim toga, u suradnji s učiteljima Dalekog istoka provodi istraživanje o mogućnostima uključivanja međunarodnih standarda ljudskih prava u tamošnje kulture te razmatra pitanje zaštite ljudskog dostojanstva u području bioetike.

- FONDATION ROI BAUDOUIIN
- THE KING BAUDOUIIN FOUNDATION
- ZAKLADA "KRALJ BAUDOUIIN"

Adresa: Fondation Roi Baudouin, Rue Brederodestraat 21, B-1000 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 51 11 840 • **Faks:** (32 2) 51 15 221 • **e-mail:** 101654.777@compuserve.com • **Web-stranica:** <http://www.kbs-frb.be>

Zaklada "Kralj Baudouin" utemeljena je 1976. godine u povodu obilježavanja 25. obljetnice krunidbe kralja Baudouina. Njen je glavni cilj poboljšanje životnih uvjeta belgijskog stanovništva na gospodarskoj, socijalnoj, znanstvenoj i kulturnoj razini. Svake godine Zaklada pruža materijalnu potporu stotinama projekata u području građanske kulture, demokracije, solidarnosti, kulturnog naslijeđa, zaštite okoliša te ostalim područjima koja pridonose razvoju sigurnijeg i mirnijeg svijeta. U sklopu tih projekata osobita se pozornost pridaje osvještavanju mladih o globalnim problemima.

Na području građanskog obrazovanja Zaklada je izdala nekoliko naslova, od kojih treba izdvojiti: *Itinéraires de la citoyenneté*; *Civisme international*; *Le vade-mecum des conseils communaux d'enfants et de jeunes*; *Démocréativité - 12 projets d'école* i *Les maisons de justice... un pas vers une justice plus proche des citoyens?*.

- INSTITUUT VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS, KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
- INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS, CATHOLIC UNIVERSITY OF LOUVAIN
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U LOUVAINU

Adresa: Rechtsfaculteit, Tiensestraat 41, 3000 Louvain, Belgium • **Tel:** (32 16) 28 51 09 • **Faks:** (32 16) 28 53 37 • **Web-stranica:** <http://organigram.kuleuven.be/6/50000173.htm>

Institut je nevladina i neprofitna organizacija. Utemeljen je 1989. godine kako bi pridonio unapređenju stanja ljudskih prava u Belgiji i Europi. Glavne su djelatnosti Instituta istraživanje širokog spektra tema u području ljudskih prava i obrazovanje za ljudska prava. Osim seminara i konferencija, program obrazovanja za ljudska prava obuhvaća jednogodišnji poslijediplomski studij o ljudskim pravima, koji Institut provodi u suradnji s Centrom za napredne pravne studije (Center for Advanced Legal Studies). Tijekom dva semestra studenti se upoznavaju sa svim aspektima međunarodne zaštite ljudskih prava. Osobit naglasak stavlja se na ustroj i rad europskih ustanova u tom području.

- LIGA VOOR MENSENRECHTEN, BELGIE
- LEAGUE FOR HUMAN RIGHTS, BELGIUM
- BELGIJSKA LIGA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Algemeen Sekretariat, Universiteitsstraat 8, B-9000 Gent, Belgium • **Tel:** (32 9) 264 68 77
Faks: (32 9) 264 69 99 • **e-mail:** info@mensenrechten.be
Web-stranica: <http://www.ligavoormensenrechten.be/>

Belgijska liga za ljudska prava utemeljena je 1979. godine. Riječ je o nevladinoj i neprofitnoj organizaciji koja se bavi:

- znanstvenim istraživanjima u području ljudskih prava
- dokumentacijsko-informacijskom djelatnošću
- organiziranjem seminara, konferencija i izložaba na temu ljudskih prava
- izdavaštvom.

Te djelatnosti Lige osobito su usmjerene na prava djeteta, prava izbjeglica i zatvorenika, pravo na privatnost, ljudska prava i policiju, suzbijanje rasne diskriminacije itd.

U sklopu izdavačke djelatnosti, osim monografija i sažetaka s konferencija, Liga izdaje bilten *Nieuwsbrief*.

Bosna i Hercegovina

- CENTAR ZA INFORMISANJE I PODRŠKU NEVLADINIM ORGANIZACIJAMA (CIP)
- NGO'S SUPPORT AND INFORMATION CENTRE

Adresa: Kuća ljudskih prava Sarajevo, Ante Fijamenga 14b, 71000 Sarajevo, BiH • **Tel/Faks:** (387 71) 23 08 10
• **e-mail:** cip@bih.net.ba • **Web-stranica:** http://www.geocities.com/cip_sarajevo/

Centar za informisanje i podršku nevladinim organizacijama nevladina je, neprofitna i nepolitička organizacija osnovana 1997. godine na inicijativu Helsinškog komiteta za ljudska prava u BiH i Ureda za demokratske institucije i ljudska prava OESS-a u Varšavi.

Centar podržava nevladine organizacije osnovane u Federaciji BiH i Republici Srpskoj te razne grupe građana koji, bez obzira na svoje političko, nacionalno, religijsko i drugo opredjeljenje, nastoje pridonijeti razumijevanju, sigurnosti i miru u višekulturalnim zajednicama. Centar nastoji ohrabrivati sve lokalne inicijative kojima je cilj unapređenje demokracije i zaštite ljudskih prava.

- HELSINŠKI KOMITET ZA LJUDSKA PRAVA U BOSNI I HERCEGOVINI
- HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS IN BOSNIA AND HERZEGOVINA

Adresa: Ante Fijamenga 14b, 71000 Sarajevo, BiH • **Tel/Faks:** (387 33) 23 08 09, 23 08 11 • **e-mail:** info@bh-hchr.org
• **Web-stranica:** <http://www.bh-hchr.org>

Helsinški komitet za ljudska prava u Bosni i Hercegovini utemeljen je 1995. godine kao nevladina udruga čije su glavne djelatnosti:

- promicanje i zaštita ljudskih prava
- sustavno praćenje stanja ljudskih prava u BiH
- reagiranje na pojave kršenja ljudskih prava
- pružanje profesionalne pravne pomoći građanima čija su prava ugrožena
- medijatzacija problematike ljudskih prava
- objavljivanje publikacija u području ljudskih prava.

Helsinški komitet za ljudska prava u BiH objavio je ove naslove: *Međunarodni dokumenti iz oblasti ljudskih prava (I. i II. dio); Što je pravedno suđenje?; Zaštita ljudskih prava; Ljudska prava i policija i Priručnik za nevladine organizacije iz oblasti ljudskih prava*. Osim toga, od ljeta 1996. godine svaka dva tjedna izdaje bilten *Faxletter*.

- ŽENE ŽENAMA - UDRUŽENJE ŽENA
- WOMEN TO WOMEN - ASSOCIATION OF WOMEN

Adresa: Hamdije Čemerlića 25/VIII, 71000 Sarajevo, BiH • **Tel/faks:** (387 71) 524 353
e-mail: zenezenama_sa@zimir-sa.ztn.apc.org

“Žene ženama” nevladina je udruga utemeljena 1997. godine. Njezine su glavne djelatnosti:

- utemeljenje centra za žene
- emocionalna i psihološka potpora ženama u krizi
- integracija povratnica
- pružanje informacija o zdravstvenim i pravnim pitanjima
- povezivanje s ostalim ženskim grupama u Bosni i Hercegovini i u svijetu
- promicanje prava žena.

Brazil

- NÚCLEO DE ESTUDOS DA VIOLENCIA, UNIVERSIDADE DE SAO PAULO (NEV)
- CENTER FOR THE STUDY OF VIOLENCE, UNIVERSITY OF SAO PAULO (CSV)

- CENTAR ZA PROUČAVANJE NASILJA SVEUČILIŠTA U SAO PAULO

Adresa: Rua do Anfiteatro, 181, SP - 05508-900 Sao Paulo, Brazil • **Tel:** (55 11) 81 83 577 • **Faks:** (55 11) 81 83 158 • **e-mail:** nev@usp.br • **Web-stranica:** <http://www.nev.prp.usp.br>

Centar za proučavanje nasilja Sveučilišta u Sao Paulu utemeljen je 1987. godine kao nevladina i neprofitna organizacija čiji je cilj provođenje interdisciplinarnih istraživanja o nasilju i kršenju ljudskih prava u socioekonomskom i političkom kontekstu te izrada obrazovnih programa na tom području. Centar organizira redovite dvogodišnje ili trogodišnje studije na dodiplomskoj i poslijediplomskoj razini na engleskom i portugalskom jeziku pod nazivom *Ljudska prava - istraživanje o nasilju*. Na studijima se naglasak stavlja na ove teme: ljudska prava, osnovne slobode, demokracija, uloga međunarodnih organizacija, mirno rješavanje sukoba, nenasilje, građanska i politička prava, gospodarska, socijalna i kulturna prava, prava djeteta, prava žena te prava manjina, izbjeglica i osoba sa smetnjama u razvoju.

U izdanju Centra objavljeni su naslovi: *Poverty, Marginalisation, Violence and the Realization of Human Rights; Percepção dos direitos humanos: ausencia de cidadania e exclusão moral; A Volta de um velho debate i Os direitos humanos no Brasil.*

Bugarska

- CENTRE FOR HUMAN RIGHTS TEACHING OF THE SOFIA UNIVERSITY
- CENTAR ZA POUČAVANJE U LJUDSKIM PRAVIMA SVEUČILIŠTA U SOFIJI

Adresa: Institute for In-Service Teacher Training (CIURK), Boul. Tsar Boris III 224, 1619 Sofia, Bulgaria • **Tel:** (359 2) 57 49 21 • **Faks:** (359 2) 57 49 21 • **Web-stranica:** <http://www.uni-sofia.bg>

Centar za poučavanje u ljudskim pravima osnovan je 1993. kako bi promicao obrazovanje za ljudska prava u bugarskom odgojno-obrazovnom sustavu i bugarskom multietničkom društvu općenito.

Taj cilj nastoji ostvariti potičući:

- znanstvenoistraživačku djelatnost u području ljudskih prava
- izradu i provedbu programa obrazovanja za ljudska prava
- dokumentacijsko-informacijsku djelatnost
- programe međunarodne suradnje na području ljudskih prava.

U sklopu programa obrazovanja za ljudska prava Centar redovito održava seminare pod nazivom *Obrazovanje za ljudska prava i interkulturalno razumijevanje u školama*. Taj je seminar namijenjen širokom krugu ljudi, ali se prednost daje profesionalnim učiteljima. Uključuje ova područja: međunarodne institucije i instrumenti za zaštitu ljudskih prava s posebnim naglaskom na Ujedinjene narode i Vijeće Europe, obrazovanje za ljudska prava, zaštita prava djeteta i prava manjina.

Program međunarodne suradnje na području ljudskih prava obuhvaća:

- programe akademske razmjene koji uključuju razmjenu stručnjaka, istraživača i studenata
- zajedničke znanstvenoistraživačke projekte
- dokumentacijsko-informacijsku razmjenu.

- CENTER FOR THE STUDY OF DEMOCRACY (CSD)
- CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE DEMOKRACIJE

Adresa: 5 Alexander Zhendov St., 1113 Sofia, Bulgaria • **Tel:** (359 2) 97 13 000 • **Faks:** (359 2) 97 12 233 • **e-mail:** csd@online.bg • **Web-stranica:** <http://www.csd.bg/>

Centar je utemeljen 1989. godine. Glavni su mu ciljevi pridonijeti stabilizaciji bugarskog demokratskog društva i poticati otvoreni dijalog između stručnjaka i političkih vođa. Centar također teži unošenju demokratskih promjena u sva područja društvenog života, od političkog sustava preko društvene strukture, gospodarstva i prosvjete do etničkih, nacionalnih i međunarodnih odnosa.

Ciljevi se nastoje ostvariti nizom paralelnih istraživačkih projekata pod zajedničkim nazivom *Demokratske promjene i stabilnost u Istočnoj Europi*. Među njima su ovi projekti:

- a) sociološki projekt, kojim se istražuju društvene promjene i raslojavanje, politička struktura i etnički sukobi
- b) ekonomski projekt, koji je usmjeren na probleme privatizacije i institucionalne reforme u Bugarskoj

c) projekt o zakonsko-pravnoj reformi i komparativnom pravu, kojim bi se trebalo poboljšati bugarsko zakonodavstvo i uvesti obrazovne programe u tom području.

Pokrenut je i istraživački projekt *Etnički sukobi u Istočnoj Europi - implikacije na sigurnost i ljudska prava*, koji bi trebao pridonijeti boljem razumijevanju uzroka rasplamsavanja sukoba u Jugoistočnoj Europi.

Centar ima i knjižnicu koja je otvorena za studente, istraživače i stručnjake. Osim što izdaje rezultate svojih istraživanja, objavljuje i prijevode knjiga koje su ključne za razumijevanje općih demokratskih načela.

- COMMITTEE FOR THE DEFENSE OF MINORITY RIGHTS (CDMR)
- ODBOR ZA ZAŠTITU PRAVA MANJINA

Adresa: Graf Ignatiev 17, 1000 Sofia, Bulgaria • **Tel/faks:** (359 2) 980 01 08 • **e-mail:** minorg@sf.cit.bg

Odbor za zaštitu prava manjina nevladina je i neprofitna organizacija, utemeljena 1992. godine, koja okuplja sociologe, odvjetnike, etnologe, psihologe, ekologe, prosvjetne djelatnike i ostale stručnjake te predstavnike većih etničkih grupa u Bugarskoj. U suradnji sa srodnim nevladinim organizacijama u Bugarskoj i inozemstvu pokreće projekte te organizira radionice i seminare. Njegovi su glavni ciljevi:

- sustavno oblikovanje javnog mišljenja glede etničke snošljivosti
- poticanje sudjelovanja manjinskih grupa u procesu razvoja zemlje i zaštita njihovih prava
- sprečavanje etničkih sukoba
- nadziranje rada države i sredstava javnog priopćavanja u odnosu na prava etničkih manjina.

Od pokrenutih projekata valja izdvojiti:

a) *Multikulturalno obrazovanje*, eksperimentalni projekt kojim se nastoji uvesti multikulturalna dimenzija, osobito romska kultura, u već postojeći obrazovni sustav kako bi se premostio jaz između romske i neromske djece i potaknuo brojniji upis romske djece u školu

b) *Pravna reforma*, pokretanje izrade nacrtu novih zakona kojima bi se ojačala zakonska zabrana poticanja rasne nesnošljivosti

c) *Nadzor nad tiskom*, praćenje napisa o Romima u bugarskim novinama i analiza njihova utjecaja na međuetničke odnose.

Odbor izdaje mjesečnik posvećen manjinama u Bugarskoj i na Balkanu.

- FREE AND DEMOCRATIC BULGARIA FOUNDATION (FDBF)
- ZAKLADA ZA SLOBODNU I DEMOKRATSKU BUGARSKU

Adresa: 10A "Graf Ignatiev" Str., 1000 Sofia, Bulgaria • **Tel:** (359 2) 988 87 72 • **Faks:** (359 2) 988 87 83 •

Web-stranica: <http://www.geocities.com/CapitolHill/Lobby/1512/>

Zaklada za slobodnu i demokratsku Bugarsku osnovana je 1991. godine. Riječ je o nevladinoj i neovisnoj organizaciji kojoj je glavni cilj promicanje demokratizacije bugarskog društva. U skladu s time, Zaklada je pokrenula više dugoročnih programa, među kojima su:

- *Djeca ulice (Street Children)*, program pomoći napuštenoj gradskoj djeci u sklopu kojega su osnovani centar *Vjera, nada i ljubav (Faith, Hope and Love)* te *Informativni centar za djecu beskućnike (Homeless Children Information Center)*

- *Otvoreni prema van (Outward Bound)*, program kojim se mladež potiče da otkrije svoje potencijale razvojem samopoštovanja, samopouzdanja i vještina vođenja, grupnim radom, brigom za druge i okoliš

- program jačanja građanskog društva i lokalne demokracije u sklopu kojega se održavaju seminari za gradonačelnike, vijećnike gradskih skupština i dužnosnike lokalnih gradskih vlasti.

U nastojanju da među bugarskim novinarima potakne promicanje humanističkih vrijednosti, razvoj novinskog jezika, kao i da utječe na smanjenje destruktivnih učinaka uličnog tiska, Zaklada svake godine bugarskim novinarima dodjeljuje nagrade u tri kategorije: opće i istraživačke reportaže, istaknuti komentari o moralnim i etičkim pitanjima te članci koji tumače ili populariziraju važne teme iz područja gospodarstva, politike, znanosti, okoliša itd.

- INSTITUTE FOR REGIONAL AND INTERNATIONAL STUDIES (IRIS)
- INSTITUT ZA REGIONALNE I MEĐUNARODNE STUDIJE

Adresa: 2, Khan Asparukh St., fl. 2, apt. 7, 1463 Sofia, Bulgaria • **Tel:** (359 2) 954 9550, 954 9590 • **Faks:** (359 2) 954 9680

Institut za regionalne i međunarodne studije nevladina je organizacija koja izrađuje, razvija i primjenjuje građanske strategije demokratske politike na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini. Njegovi su glavni ciljevi:

- priprema istraživanja politika međunarodnih odnosa, regionalne suradnje, europske integracije, prava manjina, zaštite okoliša, upravljanja sukobom i ljudskih prava
- pokretanje inicijativa za suradnju u Jugoistočnoj Europi
- pružanje savjeta državnim institucijama na njihov zahtjev.

Institut djeluje kao inicijator i koordinator nastojanja vodećih političara, stručnjaka, predstavnika raznih zajednica i gospodarstvenika. Među projektima koje pokreće treba izdvojiti one koji su usmjereni:

- na promicanje demokratskih vrijednosti u bugarskom društvu
- na analizu demokratskog razvoja bugarskog političkog i stranačkog sustava
- na proučavanje međunarodnih odnosa u Jugoistočnoj Europi
- na proučavanje etničkih, vjerskih, manjinskih i drugih sukoba
- na istraživanje glavnih čimbenika i smjerova razvoja sigurnosnog sustava Jugoistočne Europe
- na praćenje inicijativa u sklopu sporazuma o suradnji na Crnom moru
- na proučavanje procesa europske integracije zemalja Jugoistočne Europe
- na upoznavanje bugarskog političkog vodstva, istaknutih javnih ličnosti i državnih službenika s trendovima razvoja globalnog gospodarstva i međunarodnog sigurnosnog sustava te procjenom njihove važnosti za bugarsku nacionalnu politiku
- na promicanje regionalne suradnje na Južnom Balkanu u području trgovine, infrastrukturnog razvoja, telekomunikacije i energetike.

U relativno kratko vrijeme Institut za regionalne i međunarodne studije postao je vodeća bugarska ustanova za istraživanje vanjske politike.

- OPEN EDUCATION CENTRE
- CENTAR ZA OTVORENO OBRAZOVANJE

Adresa: Dobromir Hriz Str. 31, 1124 Sofia, Bugaria • **Tel:** (359 2) 943 37 15, 946 10 83, 943 30 13 • **Faks:** (359 2) 943 37 15 • **e-mail:** osfoem @bgcict.acad.bg • **Web:** <http://civnet.org>

Centar je nastao kao sljednik nekadašnjega bugarskog ogranka Instituta "Otvoreno društvo". Ciljevi su mu:

- promicanje odgoja i obrazovanja za demokraciju u Bugarskoj, poticanje društvenog i duhovnog razvoja bugarskoga naroda te rad na uključenju zemlje u moderna svjetska strujanja i dostignuća
- podržavanje demokratskog procesa razvoja bugarskoga odgojno-obrazovnog sustava provođenjem projekata o socijalnoj integraciji mladih, građanskom obrazovanju, suobrazovanju djece i roditelja, uvođenju novih odgojno-obrazovnih metoda, međunarodnoj razmjeni u odgoju i obrazovanju s drugim balkanskim zemljama i drugim zemljama koje imaju razvijene odgojno-obrazovne sustave
- unapređenje odnosa između Bugarske i drugih zemalja na području kulture i obrazovanja
- poticanje razvoja građanskoga društva obrazovanjem na lokalnoj i nacionalnoj razini
- pružanje obrazovnih usluga nevladinim organizacijama koje djeluju na području obrazovanja i kulture u Bugarskoj i na Balkanu
- organiziranje simpozija, seminara, predavanja, natjecanja i izložaba u zemlji i inozemstvu kako bi protok informacija bio što bolji i slobodniji
- pružanje materijalne potpore inicijativama škola, sveučilišta i drugih organizacija te znanstvenika koje su u skladu s ciljevima Centra
- utemeljenje međunarodnog regionalnog centra za građansko obrazovanje za zemlje Srednje i Istočne Europe.

U nastojanju da ostvari svoje ciljeve Centar:

- surađuje s nevladinim organizacijama na području obrazovanja
- izrađuje projekte na području građanskog obrazovanja u suradnji s UNESCO-ovim Odsjekom za građansko obrazovanje na Sveučilištu u Sofiji
- potiče razvoj mreže obrazovnih centara za mlade širom zemlje.

Burkina Faso

- MOUVEMENT BURKINABÉ DES DROITS DE L'HOMME ET DES PEUPLES (MBDHP)

- BURKINA FASO MOVEMENT FOR HUMAN AND PEOPLE'S RIGHTS
- POKRET BURKINE FASO ZA PRAVA ČOVJEKA I NARODA

Adresa: B. P. 2055, Ouagadougou 01, Burkina Faso • **Tel:** (226) 31 31 50 • **Faks:** (226) 31 32 28 • MBDHP@fasonet.bf

Web-stranica: http://www.waripnet.org/organizations/burkina_faso/mouvement.htm

Pokret Burkine Faso za prava čovjeka i naroda utemeljen je 1989. godine kao odgovor na gruba kršenja ljudskih prava u toj zemlji. Glavni cilj Pokreta, koji danas okuplja velik broj članova i aktivista, jest promicanje poštovanja ljudskih prava i razvijanje demokratske svijesti građana kako bi pravna država jačala.

U suradnji sa srodnim nevladinim organizacijama redovito organizira seminare o ljudskim pravima za aktiviste nevladinih organizacija i najšire građanstvo, a povremeno i za pripadnike vojnih i policijskih snaga.

Kao jedan od prioriteta u svome budućem djelovanju, Pokret navodi uvođenje programa obrazovanja za ljudska prava u škole Burkine Faso, pa u skladu s time izrađuje materijale i priprema kadrove za provođenje tog programa.

Osim opširnih godišnjih izvješća, Pokret izdaje tromjesečnik *Liberté*, koji daje pregled njegovih najnovijih aktivnosti, kao i prikaz trenutačnog stanja na području ljudskih prava u Burkini Faso.

Češka

- INSTITUTE FOR RESEARCH AND DEVELOPMENT OF EDUCATION (IRDE), CHARLES UNIVERSITY
- INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ OBRAZOVANJA KARLOVA SVEUČILIŠTA

Adresa: Faculty of Education, Charles University, Myslikova 7, Praha 1, Czech Republic • **Tel:** (420 2) 24 91 49 80 • **Faks:** (420 2) 29 55 61 • **Web-stranica:** <http://www.cuni.cz>

Institut za istraživanje i razvoj obrazovanja istraživački je i pedagoški centar Fakulteta za obrazovanje Karlova sveučilišta u Pragu, koji je utemeljen 1992. godine. Njegov je glavni zadatak predlaganje i predstavljanje programa za unapređenje školske pedagoške djelatnosti i povećanje profesionalne razine učitelja i drugih prosvjetnih djelatnika u obrazovnom sustavu. Priprema i organizira seminare, provodi analize i priprema razne informativne materijale o školskom menadžmentu. U tom području Institut usko surađuje s Ministarstvom prosvjete te brojnim češkim i stranim ustanovama. Osim školskog menadžmenta, njegovi su prioriteti unapređenje programa dopunskog obrazovanja za učitelje i uvođenje inovacija u nastavne programe, pri čemu se poseban naglasak stavlja na građansko obrazovanje. U svezi s time, Institut je uključen u projekt o proučavanju građanskog obrazovanja koji vodi Međunarodna udruga za vrednovanje obrazovnih postignuća (International Association for the Evaluation of Educational Achievement). Često organizira jednodnevne seminare koje vode češki i strani stručnjaci te jednodnevne i višetjedne seminare, kao što su *Etičko i građansko obrazovanje*, *Ljetna škola demokracije* itd.

U suradnji s češkim Ministarstvom prosvjete, Institut je izradio tri obrazovna programa: *Program građanskog obrazovanja*, *Program obrazovanja za osnovne škole* i *Program obrazovanja za ljudska prava*, koji se primjenjuju u češkim školama.

- NADACE NOVA SKOLA
- THE NEW SCHOOL FOUNDATION
- ZAKLADA "NOVA ŠKOLA"

Adresa: Karoliny Svetle 4, Praha 1, Czech Republic • **Tel/faks:** (420 2) 24 21 63 86, 24 21 63 79
e-mail: nova.skola@ecn.cz • **Web-stranica:** <http://www.novaskola.org>

Riječ je o nevladinoj i neprofitnoj organizaciji utemeljenoj 1996. godine kojoj je cilj da odgojem i obrazovanjem unaprijedi multikulturalnost, snošljivost, globalno razumijevanje i zaštitu okoliša te promiče alternativne oblike odgoja i obrazovanja. Posebna se pozornost poklanja studentima i učiteljima koji pripadaju manjinama. U suradnji sa školama najveći se naglasak stavlja na razvijanje snošljivosti te na borbu protiv rasizma, fašizma i ksenofobije. Od programa koje je Zaklada pokrenula treba izdvojiti *Obrazovanje romske djece*, koji uključuje izobrazbu učitelja i roditelja romske djece. U sklopu toga programa svakog se mjeseca organiziraju radionice za učitelje, a svakog ljeta intenzivni tečajevi. U svezi s tim programima Zaklada objavljuje priručnike, vodiče za učitelje i postere. Uz program *Obrazovanje romske djece* provodi se i program *Multikulturalno obrazovanje i obrazovanje za ljudska prava*, namijenjen studentima, učiteljima i roditeljima.

Od važnijih naslova valja spomenuti: *Romano Suno - Literary Contest; Book of Romani Songs for Schools i Teacher's Guide on Improving Conditions for Romani Education.*

Čile

- COMISIÓN CHILENA DE DERECHOS HUMANOS
- CHILEAN HUMAN RIGHTS COMMISSION
- ČILEANSKA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Santa Lucía 162, Santiago, Chile • **Tel:** (56 2) 63 33 995 • **Faks:** (56 2) 63 35 562

Čileanska komisija za ljudska prava utemeljena je 1978. godine kao nevladina i neprofitna organizacija čiji je glavni cilj promicati zaštitu građanskih i političkih, socijalnih i kulturnih prava te unapređivati obrazovanje za ljudska prava. Svoje ciljeve nastoji ostvariti istraživačkim radom, programima obrazovanja za ljudska prava, dokumentacijsko-informacijskom djelatnosti, izdavaštvom, organiziranjem seminara i konferencija te provođenjem programa međunarodne suradnje. Od raznih seminara koje organizira treba izdvojiti seminar *Obrazovanje vođa u području ljudskih prava* namijenjen studentima, učiteljima i aktivistima organizacija za ljudska prava te svim zainteresiranima. Seminar traje godinu dana i uključuje širok spektar tema u području ljudskih prava.

Od naslova koje je Komisija do sada izdala treba izdvojiti: *Instrumentos internacionales de derechos humanos; Las deudas de la transición i Violencia y derechos humanos.*

- PROGRAMA LATINOAMERICANO DE EDUCACIÓN PARA LA PAZ Y LOS DERECHOS HUMANOS, CONSEJO DE EDUCACIÓN DE ADULTOS DE AMÉRICA LATINA (CEAAL)
- LATIN AMERICAN PEACE AND HUMAN RIGHTS EDUCATION PROGRAM, LATIN AMERICAN COUNCIL FOR EDUCATION OF ADULTS
- LATINSKOAMERIČKI PROGRAM OBRAZOVANJA ZA MIR I LJUDSKA PRAVA, VIJEĆE ZA OBRAZOVANJE DRASLIH LATINSKE AMERIKE

Adresa: c/o Consejo de Educación de Adultos de América Latina (CEAAL), Casilla 163 - T Providencia, Diagonal Oriente 1604, Santiago, Chile • **Tel:** (56 2) 23 52 532 • **Faks:** (56 2) 23 56 256 • **Web-stranica:** <http://www.ceaal.org/index001.htm>

Latinskoamerički program obrazovanja za mir i ljudska prava pokrenut je u sklopu djelatnosti Vijeća za obrazovanje odraslih Latinske Amerike. Program se ostvaruje seminarima koji uključuju ova područja ljudskih prava i sloboda te njihova kršenja: građanska i politička prava, pravo na život, pravo na privatnost, pravo na jednakost, pravo na slobodu kretanja, pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjere, pravo na samoodređenje, gospodarska, socijalna i kulturna prava, pravo na obrazovanje, prava djeteta, žena, manjina, izbjeglica itd.

Od naslova koji su se pojavili kao rezultat istraživačkog rada sudionika programa treba izdvojiti: *Educación y ciudadanía; Retos de la recuperación democrática: hacia una educación para los derechos humanos y la paz i Formación en derechos humanos para América Latina.*

Danska

- DET DANSKE CENTER FOR MENNESKERETTIGHEDER
- THE DANISH CENTRE FOR HUMAN RIGHTS
- DANSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Grundtvigs Hus, Studiestraede 38, DK - 1455 Copenhagen K, Denmark • **Tel:** (45) 33 30 88 88 • **Faks:** (45) 33 30 88 00 • **Web-stranica:** <http://www.humanrights.dk>

Danski centar za ljudska prava neovisna je ustanova koju je danski Parlament utemeljio 1987. godine. Njegov je cilj skupljati i širiti znanje o ljudskim pravima na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

Glavne su djelatnosti Centra:

- interdisciplinarna znanstvena istraživanja
- informiranje najšire javnosti o stanju ljudskih prava u Danskoj, Europi i svijetu
- održavanje kompjutoriziranog dokumentacijskog centra
- pružanje informativno-dokumentacijske pomoći nevladinim organizacijama
- promicanje nordijske i općenito međunarodne suradnje na području ljudskih prava.

Centar se također zalaže za promicanje obrazovanja za ljudska prava na svim razinama, a posebice za njegovo uvođenje u osnovne i srednje škole. U suradnji s danskim Ministarstvom prosvjete izrađuje programe za izobrazbu učitelja i u tu svrhu organizira seminare.

Osim toga, surađuje s brojnim domaćim i inozemnim organizacijama, osobito s Vijećem Europe, OESS-om, Europskom unijom i Ujedinjenim narodima.

Od novijih naslova u izdanju Centra treba spomenuti: *The Human Rights of the Mentally Ill in Europe Under the European Convention on Human Rights*; *Human Rights and Cultural Change: Women in Africa*; *Children Rights in Denmark* i *NGOs and Refugees: Reflections at the Turn of the Century*.

Egipat

- CAIRO INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS STUDIES (CIHRS)
- KAIRSKI INSTITUT ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA

Adresa: P. O. Box 117, (Maglis El - Shoab), Cairo, Egypt • **Tel:** (202) 35 43 715, 35 51 112 • **Faks:** (202) 35 54 200 • **Web-stranica:** <http://www.cihrs.org/home/home.htm>

Kairski institut za proučavanje ljudskih prava nevladin je istraživački centar specijaliziran za ljudska prava u arapskom svijetu. Osnovan je 1993. godine kao dio međunarodnog i arapskog pokreta za ljudska prava. Nije povezan ni s jednom političkom orijentacijom te u svim političkim pitanjima, osim u području međunarodnih sudova za ljudska prava, surađuje s drugim institucijama na ravnopravnim osnovama. Djelatnosti Instituta obuhvaćaju temeljna i primijenjena istraživanja, obrazovne programe, seminare, tečajeve te izdavanje periodičnih i drugih publikacija.

Od obrazovnih programa treba izdvojiti program uvođenja obrazovanja za ljudska prava u odgojno-obrazovne ustanove, program promicanja prava žena i program unapređivanja građanskih, političkih, gospodarskih i socijalnih prava.

Ti programi, kao i cjelokupna djelatnost Instituta, prije svega su namijenjeni studentima, sveučilišnim profesorima, istraživačima, novinarima, učiteljima, predstavnicima vjerskih zajednica i aktivistima nevladinih organizacija.

Institut ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i savjetodavno je središte za stručno usavršavanje istraživača iz drugih institucija.

Od brojnih naslova u njegovu izdanju (na arapskom i engleskom jeziku) treba izdvojiti: *Human Rights in the Arab Islamic Culture*; *Citizenship in the Arab Islamic History*; *Human Rights - The New Vision*; *The Peace Process - Implications for Democracy and Human Rights*; *How Do University Students Think of Human Rights* i *An Introduction to Understanding Human Rights System*.

Institut svaka dva mjeseca izdaje bilten *Sawasih*, koji donosi prikaz stanja na području ljudskih prava u arapskim zemljama, a povremeno i časopise *Rowaq Arabi* i *Alternative Visions* (sve na arapskom i engleskom jeziku).

- EGYPTIAN ORGANIZATION FOR UMAN RIGHTS (EOHR)

• EGIPATSKA ORGANIZACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 8/10 Mathaf El Manial Street, Manial El Roda, Cairo, Egypt • **Tel:** (20 2) 36 20 467 • **Faks:** (20 2) 36 21 613 • **Web-stranica:** <http://www.eohr.org.eg>

Egipatska organizacija za ljudska prava utemeljena je 1985. godine kao nevladina i neprofitna organizacija čiji su ciljevi: promicanje ljudskih prava, znanstvenoistraživački rad na području ljudskih prava, pružanje pravne i moralne potpore žrtvama kršenja ljudskih prava, poticanje zakonodavne i administrativne reforme u pravnom sustavu kako bi suđenja bila pravedna te kako bi se ukinuli svi oblici mučenja. Od seminara koje redovito organizira treba izdvojiti *Praćenje kršenja ljudskih prava*, koji uključuje ove teme: međunarodni instrumenti za zaštitu ljudskih prava, UN i njegovi organi, nadzor poštovanja ljudskih prava, obrazovanje za ljudska prava, prava žena i prava manjina.

Od naslova koji su izašli u izdanju Organizacije valja spomenuti *International Human Rights Standards: The Guidelines of the Work of the EOHR*; *Indivisible Rights*; *Crime without Punishment: Torture in Egypt* i *The Condition of Human Rights in Egypt*.

Jedanput na mjesec izdaje časopis *Huquq El Insan*.

Ekvador

- ESQUEL FOUNDATION - CIVIC EDUCATION PROGRAM
- ZAKLADA "ESQUEL" - PROGRAM GRAĐANSKOG OBRAZOVANJA

Adresa: Av. Colon 1346, Mezzanine of. 12., Quito, Ecuador • **Tel:** (593 2) 52 00 01 • **Faks:** (593 2) 55 40 29
Web-stranica: <http://www.esquel.org.ec>

Zaklada "Esquel" nevladina je i neprofitna organizacija koja se zalaže za razvoj ekvadorskoga građanskog društva te pripremu aktivnih, poduzetnih i pravednih građana. Da bi potakla građane da sudjeluju u društvenom, gospodarskom i političkom razvoju Ekvadora, pokrenula je i program građanskog obrazovanja. Njegovi su glavni ciljevi:

- ojačati demokraciju u formalnom i neformalnom obrazovnom sustavu
- među građanima razvijati svijest o njihovim pravima i odgovornostima
- promicati aktivno sudjelovanje građana u rješavanju zajedničkih problema
- olakšati traženje konsenzusa i društvenog kompromisa
- pokretati mreže građanskog društva.

U sklopu građanskog obrazovanja Zaklada je pokrenula niz aktivnosti, kao što su forumi o korupciji, obrazovanju, zdravlju i ustavnoj reformi; izobrazba učitelja o obrazovanju za demokraciju; obrazovanje za borbu protiv korupcije; izrada nastavnih materijala; kampanje o građanskim obvezama i odgovornostima; informacijski centar o obrazovanju za demokraciju itd.

Estonija

- ESTONIAN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS (EIHR)
- ESTONSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Tonismagi 2, EE0100 Tallinn, Estonia • **Tel/faks:** (372) 62 11 239 •
Web-stranica: <http://www.eihr.ee>

Estoniski institut za ljudska prava utemeljen je 1992. godine. Glavni su mu ciljevi:

- pratiti poštovanje individualnih i kolektivnih ljudskih prava u Estoniji i u drugim dijelovima svijeta
- pridonositi usklađivanju estonske unutarnje i vanjske politike s međunarodnim standardima poštovanja ljudskih prava
- pružati informacije i stručnu pomoć u svezi s ljudskim pravima
- proučavati, analizirati i objavljivati izvješća o stanju ljudskih prava.

U sklopu Instituta osnovano je nekoliko odbora. Odbor za žalbe bavi se pojedinačnim žalbama i prigovorima građana, Odbor za zatvore proučava stanje ljudskih prava u estonskim zatvorima i u svezi s time redovito podnosi izvješća, Odbor za manjine brine se za prava manjina i za načine zaštite njihova identiteta, jezika i kulture, a Odbor stručnjaka u istraživanjima proučava teorijske probleme ljudskih prava.

Povrh toga, Institut organizira seminare o ljudskim pravima, a nedavno je sudjelovao i u snimanju filma *Are Human Rights Abused in Estonia?*. Od njegovih novijih naslova treba spomenuti: *General Report on Human Rights* i *Preliminary Report by the Committee of Prisons of the EIHR*.

- JAAN TONISSONI INSTITUTE - CIVIC EDUCATION CENTRE
- INSTITUT "JAAN TONISSONI" - CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

Adresa: Endla str. 4, EE0001 Tallinn, Estonia • **Tel:** (372) 626 3 154 • **Faks:** (372) 626 3 152 • <http://www.jti.ee/et/kirjeldus.html>

Institut "Jaan Tonissoni" osnovan je 1993. godine. Osim brojnih djelatnosti usmjerenih na uvođenje programa građanskog obrazovanja kao posebnog predmeta u estonske škole, Institut organizira seminare o ljudskim pravima i multikulturalnosti. Kao samostalna jedinica u sklopu Instituta, 1996. godine osnovan je Centar za građansko obrazovanje. Glavni je cilj Centra promicanje demokracije u Estoniji seminarima za izobrazbu učitelja građanskog obrazovanja na estonskom i ruskom jeziku. U samo tri godine Institut je organizirao više od četrdeset seminara, od čega šest međunarodnih, zatim konferencije, radionice i tečajeve na kojima je sudjelovalo oko tisuću i sedamsto učitelja građanskog obrazovanja i povijesti, ravnatelja škola, kao i visokih državnih službenika te predstavnika raznih nacionalnih manjina.

Institut je do sada izdao nekoliko knjižica na temu građanskog obrazovanja i multikulturalizma: *About Civics and Curricula; Students' Civic Education; Multicultural Society - Problems and Solutions; Students' Civic Education Workbook for the Grade 12; Me and the Human Rights; Human Rights Teaching - Teachers' Manual*, kao i dvije videokasete za osnovne škole pod nazivom *What is Democracy* i *What is Multicultural Society* s dodatnim obrazovnim materijalima.

Finska

- INSTITUTET FOR MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER, ABO AKADEMI
- INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS, ABO AKADEMI UNIVERSITY
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA ABO

Adresa: Gezeliusgatan 2, SF - 20500 Turku/Abo, Finland • **Tel:** (358 2) 26 54 324, 26 54 325, 26 54 713 • **Faks:** (358 2) 26 54 699 • **Web-stranica:** <http://www.abo.fi/institut/imr>

Institut je osnovan 1985. godine. Svrha je njegova osnivanja promicanje istraživanja na području ljudskih prava, širenje informacija o zaštiti ljudskih prava i promicanje obrazovanja za ljudska prava. Djeluje u sklopu Pravnog fakulteta Sveučilišta Abo (sveučilište švedske manjine u Finskoj). Pomaže drugim sveučilištima, vladinim upravnim organima i organizacijama, kao i sredstvima javnog priopćavanja, blisko surađuje s nordijskim institutima za ljudska prava u Lundu, Oslu i Kopenhagenu, finskim Crvenim križem i ostalim domaćim i međunarodnim organizacijama za ljudska prava te koordinira TEMPUS mrežu zajedno sa sveučilištima u Sheffieldu, Maastrichtu, Gdansku i Poznanu.

Proteklih godina pokrenuto je nekoliko većih istraživačkih projekata, primjerice *Finska i ljudska prava, Ljudska prava - ideje, strukture i srodna područja te Europa građana*. Institut organizira međunarodne simpozije, seminare i radionice o raznim aspektima ljudskih prava, a često ugošćuje domaće i strane predavače. Od seminara koji se redovito organiziraju treba spomenuti: *Human Rights, Basic Course on the International Protection of Human Rights* i *Advanced Course on the International Protection of Human Rights* (na švedskom i engleskom jeziku), koji uključuju vrlo širok spektar tema o ljudskim pravima.

Od novijih naslova valja izdvojiti: *The Protection of Ethnic and Linguistic Minorities in Europe; The UN Minority Rights; An Introduction to the International Protection of Human Rights; Social Rights as Human Rights - A European Challenge* i *A Citizen's Europe - In Search of a New Order*.

Institut inače služi kao skladišna knjižnica Vijeću Europe i UN-u.

Francuska

- ACTION DES CHRETIENS POUR L'ABOLITION DE LA TORTURE (ACAT)

- ACTION OF CHRISTIANS FOR THE ABOLITION OF TORTURE
- AKCIJA KRŠĆANA ZA UKIDANJE MUČENJA

Adresa: 252, rue Saint-Jacques, 75005 Paris, France

Tel: (33 1) 43 29 88 52 • **Faks:** (33 1) 40 46 01 83 • **Web-stranica:** <http://www.acat.asso.fr/debut.html>

Akcija kršćana za ukidanje mučenja utemeljena je 1974. godine kao nevladina i neprofitna organizacija čiji je cilj ujediniti kršćane u borbi za ukidanje mučenja u svijetu. Do danas je intervenirala u više od sedamdeset zemalja. Glavne metode kojima se služi u nastojanju da ostvari taj cilj jesu:

- masovno slanje brzojova i pisama upozorenja vladama, uključujući i francusku
- pružanje stalne podrške i pomoći žrtvama mučenja, njihovim obiteljima i lokalnim grupama za zaštitu ljudskih prava kao oblik potpore
- organiziranje kolokvija, seminara i konferencija u sklopu programa obrazovanja za ljudska prava
- sudjelovanje u međunarodnim misijama posvećenima zaštiti ljudskih prava na svim kontinentima
- sustavan istraživački rad
- izdavanje i distribucija knjiga radi osvještavanja i mobiliziranja javnosti.

Od naslova koji su se pojavili u njezinu izdanju valja izdvojiti: *Quelle pédagogie? Education aux droits de l'homme; Réalités de la torture* i *Les droits économiques*. Jednom na mjesec izdaje časopis *Courrier de l'ACAT*.

- ASSOCIATION POUR LE DÉVELOPPEMENT DES LIBERTÉS FONDAMENTALES (ADLF)
- ASSOCIATION FOR THE DEVELOPMENT OF FUNDAMENTAL FREEDOMS
- UDRUGA ZA RAZVOJ OSNOVNIH SLOBODA

Adresa: 16, avenue Anatole France, 94600 Choisy-Le-Roi, France **Tel:** (33 1) 48 53 68 00 • **Faks:** (33 1) 48 53 68 09

Udruga za razvoj osnovnih sloboda utemeljena je 1982. godine u Parizu. Njezin je cilj promicati obrazovanje za ljudska prava, demokraciju i mir gdje god je to moguće, i to:

- istraživanjem i obrazovanjem
- organiziranjem ljetnih sveučilišta, kolokvija, seminara, konferencija, debata i raznih kulturnih priredaba uključujući izložbe
- stvaranjem multidisciplinarnog informacijskog i dokumentacijskog centra za ljudska prava
- izdavačkom djelatnosti (knjige, časopisi...)
- natječajima i dodjelama nagrada.

Od 1991. godine Udruga svake godine u suradnji s Europskom unijom i francuskim Ministarstvom vanjskih poslova i Ministarstvom prosvjete organizira Međunarodno ljetno sveučilište za pripremu poučavatelja u području ljudskih prava i demokracije, koje okuplja stručnjake iz svih krajeva svijeta.

Godine 1996. u suradnji s Međunarodnom zakladom za ljudska prava "Luk bratstva" (L'Arche de la Fraternité) utemeljila je multidisciplinarni Centar za informiranje i obrazovanje za ljudska prava. Cilj je Centra informiranje i obrazovanje najšire javnosti bogatom bazom podataka i multidisciplinarnim dokumentacijskim centrom koji sadržava knjižnicu, arhiv za tisak, zbirke specijaliziranih časopisa i biltena, audiovizualne dokumente i ostali pedagoški materijal. Osim toga, u suradnji s UNESCO-om i nekim francuskim institucijama počela je projekt *Milijun knjiga za slobodu (1 million de livres pour la liberté)* u sklopu kojega se velik broj temeljnih knjiga i tekstova šalje u nerazvijene zemlje, odnosno zemlje u procesu demokratske preobrazbe.

Valja spomenuti i program *Inženjerija ljudskih prava (Ingénierie des droits de l'homme)*, koji pomaže stvaranje institucionalnih i asocijativnih struktura koje omogućuju bolje funkcioniranje demokracije u zemljama u razvoju.

Od dosadašnjih naslova u izdanju Udruge valja izdvojiti: *Judaïsme et droits de l'homme; Christianisme et droits de l'homme; Islam et droits de l'homme; Pour les droits de l'homme - mélange en l'honneur de l'ADLF* i *5000 titres sur les libertés* (bibliografija djela o ljudskim pravima i slobodama objavljenih na francuskom jeziku).

- CENTRE DE MÉDIATION ET DE FORMATION A LA MÉDIATION (CMFM)
- CENTRE FOR MEDIATION AND TRAINING FOR MEDIATION
- CENTAR ZA MEDIJACIJU I OSPOSOBLJAVANJE ZA MEDIJACIJU

Adresa: 24, rue Tournefort, 75005 Paris, France **Tel:** (33 1) 47 07 57 15 • **Faks:** (33 1) 43 36 70 07 • **e-mail:** mediation@mailclub.net • **Web-stranica:** <http://www.ardeva.org/formations/cmfm.html>

Centar za medijaciju i osposobljavanje za medijaciju osnovan je 1983. godine kako bi promicao medijaciju u Francuskoj i inozemstvu. U sklopu svoga rada organizira programe medijacije:

1) u pariškom tužiteljstvu i u odsjecima koji primaju tužbe zbog nanesenih tjelesnih ozljeda, krađe i svih oblika obiteljskih problema

2) u školama, u sklopu građanskog odgoja i obrazovanja kao sredstvo sprečavanja i rješavanja nasilja i sukoba

3) u društvu, posebice u rješavanju i sprečavanju izbijanja sukoba u opasnim gradskim područjima.

U sklopu programa obrazovanja za medijaciju, Centar organizira mjesečne seminare u Parizu, a povremeno i u inozemstvu. Osim toga, sudjeluje u izradi europskih programa u kojima se medijacija upotrebljava kao sredstvo uspostavljanja mira i rješavanja sukoba, a također razvija i programe medijacije za mlade, u sklopu kojih je utemeljena Europska udruga za mlade medijatore (L'Association Européenne des Jeunes Médiateurs - A.E.J.M.).

- INSTITUT DE DROIT EUROPEEN DES DROITS DE L' HOMME, UNIVERSITÉ DE MONTPELLIER I
- INSTITUTE OF EUROPEAN LAW OF HUMAN RIGHTS, MONTPELLIER I UNIVERSITY
- INSTITUT ZA EUROPSKI ZAKON O LJUDSKIM PRAVIMA SVEUČILIŠTA MONTPELLIER I

Adresa: Faculté de droit et des sciences économiques, Université de Montpellier I, 39, rue de l'Université, 34060 Montpellier Cedex, France • **Tel:** (33) 67 61 54 58 • **Faks:** (33) 67 61 54 58 • **Web-stranica:** <http://www.univ-montp1.fr>

Institut je osnovan 1986. godine. Glavni su mu ciljevi:

- provođenje istraživanja u području ljudskih prava
- pokretanje centra za suradnju učitelja i stručnjaka u tom području (liječnika, sudaca, odvjetnika, državnih službenika itd.)

- savjetovanje francuskih i stranih studenata koji sudjeluju u istraživanjima o ljudskim pravima
- suradnja s međunarodnim organizacijama, kao što su UNESCO, Vijeće Europe, Europska unija, te s nevladinim organizacijama, crkvama i samostalnim grupama u području zaštite ljudskih prava.

Institut opskrbljuje sveučilišta i druge obrazovne ustanove potrebnim nastavnim materijalima, a povremeno organizira i kolokvije i istraživačke projekte.

U sklopu programa poslijediplomskog studija redovito organizira seminar *Međunarodno i europsko pravo i ljudska prava*, koji uključuje širok raspon tema s područja međunarodnog i europskog prava.

Institut redovito izvještava širu javnost o rezultatima svojih istraživanja u brošuri *Cahiers de recherche*.

- INSTITUT DES DROITS DE L' HOMME DU BARREAU DE PARIS
- HUMAN RIGHTS TRAINING INSTITUTE OF THE PARIS BAR
- INSTITUT PARIŠKOG SUDA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 4, place de La Bruyere, 75009 Paris, France • **Tel:** (33 1) 42 80 49 54 • **Faks:** (33 1) 48 74 15 00

Institut je osnovan 1978. godine kao nevladina i neprofitna organizacija. Cilj mu je poučavati odvjetnike i suce u ljudskim pravima. U skladu s time, održava seminare i konferencije o ljudskim pravima, organizira godišnje susrete UNESCO-ovih Instituta za ljudska prava i ima savjetodavnu ulogu pri Francuskoj nacionalnoj komisiji za UNESCO i pri Vijeću Europe.

Institut redovito organizira seminare o ljudskim pravima namijenjene odvjetnicima, koji uključuju širok raspon tema s područja ljudskih prava relevantnih za odvjetničku praksu.

Svaka tri mjeseca izlazi bilten Instituta *Bulletin d'informations*.

- INSTITUT DES DROITS DE L' HOMME, UNIVERSITE CATHOLIQUE DE LYON (IDHL)
- INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS, CATHOLIC UNIVERSITY OF LYON
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA KATOLIČKOG SVEUČILIŠTA U LYONU

Adresa: 10 - 12, rue Alphonse Fochier, 69002 Lyon, France • **Tel:** (33) 72 32 50 50 • **Faks:** (33) 72 32 50 19

Institut je osnovan 1985. godine kao nevladina i neprofitna institucija.

Svake godine Institut nudi tri jednogodišnja ili dvogodišnja programa poslijediplomskog studija. Nakon njihova završetka stječu se tri različite diplome: 1) *Certificat Universitaire des Droits de l'Homme*, 2) *Maitrise en Droits de l'Homme* i 3) *DEA en Droits de l'Homme*.

U sklopu prvog programa studenti su dužni polaziti predavanja o ljudskim pravima, međunarodnom pravu te povijesnom i pedagoškom pristupu ljudskim pravima. U drugom programu ta su predavanja nadopunjena izbornim predavanjima o kaznenom pravu, kriminologiji, ustroju i radu Europske komisije za ljudska prava te raznim pristupima ljudskim pravima. U trećem programu, na prvoj godini studenti slušaju teorijska predavanja o totalitarizmu, pravima manjina, rasizmu i međunarodnom humanitarnom pravu, a na drugoj godini polaze seminare o raznim zakonsko-pravnim sustavima ljudskih prava diljem svijeta. U sklopu programa organiziraju se posjeti različitim ustanovama kao što su Centar Ujedinjenih naroda za ljudska prava, Vijeće Europe, Međunarodni Crveni križ te Međunarodni komitet pravnik.

Osim obrazovnih programa, Institut provodi istraživački rad, organizira seminare i konferencije, priprema radijske i televizijske emisije, vodi dokumentacijsko-informacijsku službu i izdavaštvo. Istraživanja koja Institut provodi interdisciplinarni su naravi i obuhvaćaju zemlje Južne Amerike, Afrike, Zapadne Europe i arapskih zemalja.

Od naslova koji su izašli u izdanju Instituta valja spomenuti: *Les Droits de l'homme dans les pays de l'Est*; *La Lutte contre la torture dans le monde* i *Laïcité, libertés de conscience et de religion*.

Institut dva puta na godinu izdaje časopis *Revue de l'Institut des Droits de l'Homme*.

- INSTITUT NATIONAL DE RECHERCHE PEDAGOGIQUE (INRP)
- NATIONAL INSTITUTE FOR PEDAGOGICAL RESEARCH
- NACIONALNI INSTITUT ZA PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA

Adresa: 29, rue d'Ulm, 75230 Paris cedex 05, France • **Tel:** (33 1) 46 34 90 00 • **Faks:** (33 1) 43 54 32 01

Web-stranica: <http://www.inrp.fr>

Nacionalni institut za pedagoška istraživanja neprofitna je organizacija koja se bavi istraživanjem obrazovanja, obrazovanjem učitelja i općenito unapređenjem kvalitete nastave na svim razinama.

Osim toga, provodi istraživanja na području građanskog obrazovanja i obrazovanja za ljudska prava.

Od nekoliko časopisa i biltena koje Institut izdaje treba izdvojiti *Recherche et formation* i *Revue française de pédagogie*, koji donose rezultate najnovijih istraživanja na području odgoja i obrazovanja.

- MOVEMENT CONTRE LE RACISME ET POUR L'AMITIÉ ENTRE LES PEUPLES (MRAP)
- MOVEMENT AGAINST RACISM AND FOR FRIENDSHIP AMONG PEOPLES
- POKRET PROTIV RASIZMA I ZA PRIJATELJSTVO MEĐU NARODIMA

Adresa: 89, rue Oberkampf, 75543 Paris Cedex 11, France • **Tel:** (33 1) 48 06 88 00 • **Faks:** (33 1) 48 06 88 01 •

Web-stranica: <http://www.mrap.asso.fr>

Pokret protiv rasizma i za prijateljstvo među narodima utemeljen je 1949. godine kao neprofitna i nevladina udruga kako bi promicao obrazovanje za mir i ljudska prava te se borio protiv svih oblika rasne diskriminacije. Glavne su djelatnosti Pokreta: organiziranje seminara i konferencija u sklopu programa obrazovanja za ljudska prava, vođenje dokumentacijsko-informacijske djelatnosti, priprema radijskih i televizijskih emisija o ljudskim pravima, izdavaštvo i sudjelovanje u programima međunarodne suradnje (razmjena studenata i profesora te razmjena informacija i dokumenata).

Jednom na mjesec Pokret izdaje časopis *Différences*.

Grčka

- INSTITUTE OF EDUCATION FOR PEACE
- INSTITUT ZA OBRAZOVANJE ZA MIR

Adresa: P. O. Box 10417, 54110 Thessaloniki, Greece

Institut je obrazovna nevladina i neprofitna organizacija utemeljena 1986. godine, u međunarodnoj godini mira, a na 38. obljetnicu usvajanja Opće deklaracije o ljudskim pravima. Njegovi su glavni ciljevi:

- promicati obrazovanje za mir i ljudska prava u grčkom obrazovnom sustavu i grčkom društvu u skladu s UNESCO-ovim odlukama i tekstovima
- pridonositi razvoju svijesti o miroljubivosti u javnosti
- poticati osjetljivost javnosti na globalnu međuovisnost, ključne probleme čovječanstva i kršenje ljudskih prava.

Institut ne pripada nijednoj političkoj, vjerskoj ili filozofskoj grupi i svoje djelovanje temelji jedino na načelima i moralnim standardima izraženima u UN-ovoj Općoj deklaraciji o ljudskim pravima, UNESCO-ovu Statutu i preporukama iz 1974. Jedini je pokret u Grčkoj koji se bori za mir putem obrazovanja izrađujući obrazovne materijale i nastojeći ostvariti dobru suradnju s učenicima i prosvjetnim djelatnicima.

Institut je međunarodno priznat i djeluje kao ogranak nekoliko međunarodnih nevladinih organizacija (École - Instrument de Paix, International Association of Educators for World Peace itd.), a ima i savjetodavni status pri UN-u, UNESCO-u i Vijeću Europe.

Njegove su djelatnosti interdisciplinarne naravi i vode primjeni obrazovanja za mir.

Stoga Institut redovito organizira simpozije, konferencije, tečajeve, predavanja, kao i seminare za izobrazbu učitelja o primjeni programa obrazovanja za mir u redovitom nastavnim programu. Seminari se održavaju u osnovnim i srednjim školama diljem Grčke. U sklopu poslijediplomskog studija na Odsjeku za psihologiju Sveučilišta "Aristotel" u Thessalonikiju, vodi istraživanja o sadržaju udžbenika u grčkim osnovnim i srednjim školama kao podlogu izradi udžbenika kojima se promiču vrijednosti mirnog suživota.

Jedno od dosad najvažnijih postignuća Instituta jest uvođenje obrazovanja za mir u redoviti program studija na Sveučilištu "Aristotel" u Thessalonikiju. Riječ je o interdisciplinarnom programu obrazovanja za mir i ljudska prava nazvanome *Problemi u današnjem svijetu i odgovornost znanstvenika*, u kojem sudjeluje više od četrdeset predavača i studenti s 41 odsjeka Sveučilišta. Program je jedinstven među mediteranskim sveučilištima i jedan od rijetkih u Europi. On je prilog UNESCO-ovu programu izgradnje kulture mira.

Institut je do sada objavio ove naslove: *The Recommendation of 1974 - UNESCO; Education for Peace and Human Rights; Education for Peace in Preschool Years i Contemporary World Problems and the Scientists' Responsibility*. Za potrebe učitelja prevodi na grčki jezik materijale koje izdaju UN, UNESCO i Vijeće Europe.

- MARANGOPOULOS FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS (MFHR)
- ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA "MARANGOPOULOS"

Adresa: 1, Lycavittou St., 106 72 Athens, Greece • **Tel:** (301) 36 37 455, 36 13 527 • **Faks:** (301) 36 22 454 • **e-mail:** mfhr@ath.forthnet.gr • **Web-stranica:** <http://www.mfhr.gr/home/>

Zaklada za ljudska prava "Marangopoulos" osnovana je 1978. godine kako bi istraživala i proučavala sve oblike zaštite i promicala temeljna ljudska prava i slobode bez ikakve diskriminacije glede boje kože, vjere, spola te društvenog statusa ili podrijetla. U skladu s time zalaže se za unapređenje obrazovanja za ljudska prava te potiče zanimanje javnosti za ljudska prava, mir i razvoj demokratskih ustanova. Njezine najvažnije djelatnosti mogu se razvrstati u ove kategorije:

- obrazovanje i informiranje javnosti o ljudskim pravima i postojećim instrumentima njihove zaštite na nacionalnoj i međunarodnoj razini
- poticanje istraživanja o ljudskim pravima među grupama studenata dodjelom nagrade za najbolji znanstveni rad na zadane teme i dodjelom stipendija za poslijediplomsko usavršavanje u području ljudskih prava
- poticanje zanimanja javnosti za slučajeve teških kršenja ljudskih prava u svijetu
- vršenje pritiska na grčku vladu da poduzme mjere jačanja i poboljšanja zaštite ljudskih prava
- upućivanje protesta vladama zemalja u kojima su počinjena teška kršenja ljudskih prava
- pružanje pravne i druge pomoći žrtvama kršenja ljudskih prava.

Na brojnim simpozijima i seminarima koje Zaklada vodi i organizira donose se rezolucije koje se upućuju grčkim i inozemnim vladama te mnogim utjecajnim organizacijama u području promicanja i zaštite ljudskih prava.

Od novijih naslova koji su se pojavili u izdanju Zaklade vrijedi spomenuti: *La privation de liberté dans le système pénal et les droits de l'homme; Human Rights in Europe and in Africa; Women's Rights - Human Rights; The International Protection of Human Rights; Aspects of the Protection of Individual and Social Rights; La Responsabilité de l'Etat pour la violation des droits de l'homme - Problemes d'imputation i UN and Human Rights: Development and Equality*.

Hrvatska

- AGENCIJA LOKALNE DEMOKRACIJE - SISAK
- LOCAL DEMOCRACY AGENCY - SISAK

Adresa: S. i A. Radića 2a, 44000 Sisak, Hrvatska • **Tel:** (385 44) 52 12 27 • **Faks:** (385 44) 52 12 31 • **Web-stranica:** <http://www.lda-sisak.hr>

Agencija je osnovana 1996. godine u sklopu pilot-projekta “decentralizirane međunarodne suradnje” koji djeluje pod pokroviteljstvom Kongresa lokalnih i regionalnih vlasti Vijeća Europe. Riječ je o multilateralnom sporazumu između europskih gradova, regija i nevladinih udruga kojim se uključivanjem gradskih zajednica nastoje promicati lokalni programi demokratskog razvoja na prostorima koja su pretrpjela ratna stradanja. Ciljevi agencije su:

- promicanje demokratskog razvoja u području kulture i društvenih odnosa na načelima snošljivosti, solidarnosti, poštovanja ljudskih prava i slobode govora
- poticanje reciprociteta, uključivanja i sudjelovanja svih segmenata građanskog društva
- razmjena iskustava demokratskog razvoja među europskim gradovima
- jačanje građanskog obrazovanja.

Agencija u Sisku jedna je od tri agencije koje djeluju u Hrvatskoj. Druge dvije nalaze se u Osijeku (za Slavoniju) i u Brtonigli (za Istru). Svoje ciljeve ostvaruje u sklopu pet programa kojima se promiče uravnotežen društveni razvoj, poštovanje prava svih građana, sudjelovanje cjelokupne zajednice u građanskim promjenama i građansko obrazovanje. O nacrtima programa raspravlja se na više razina. Nakon što ih prihvate, njihovo ostvarivanje materijalno pomažu Vijeće Europe i partneri (gradovi i nevladine udruge).

- AMNESTY INTERNATIONAL HRVATSKE
- AMNESTY INTERNATIONAL OF CROATIA

Adresa: Martićeva 24, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel:** (385 1) 45 52 943
e-mail: amnestyih_zg@zamir-zg.ztn.apc.org

Amnesty International Hrvatske nevladina je organizacija osnovana 1995. godine kao ogranak neovisnog svjetskog pokreta Amnesty International. Glavna svrha organizacije jest zaštita i promicanje ljudskih prava na ove načine:

- obrazovanjem za ljudska prava
- radom s medijima na širenju svijesti o ljudskim pravima
- uključivanjem u svjetske kampanje usmjerene na oslobođenje zatvorenika savjesti, tj. svih onih koji su uhićeni zbog svojih uvjerenja ili etničkog podrijetla, spola, boje kože ili jezika, a koji u svom djelovanju nisu rabili ili zagovarali upotrebu sile, na osiguranje poštenog i neodgodivog sudskog postupka za političke zatvorenike, ukidanje smrtne kazne, mučenja i drugih oblika okrutnog postupanja prema zatvorenicima te na prestanak smaknuća i “nestanaka”.

Radi osiguranja načela nepristranosti, na kojemu se temelji pokret, članovi Amnesty Internationala ne prikupljaju informacije o kršenjima ljudskih prava u svojoj zemlji. Brigu za to preuzimaju članovi iz drugih dijelova svijeta u duhu međunarodne solidarnosti.

U sklopu svoje nakladničke djelatnosti Amnesty International Hrvatske do sada je izdao: *Prve korake* - udžbenik za obrazovanje za ljudska prava; *Opću deklaraciju o pravima čovjeka* - slikovnicu za djecu; *Opću deklaraciju o ljudskim pravima* - brošuru edukativnog karaktera za širu javnost; *Poštuj moja prava - izbjeglice govore otvoreno*, te brojne letke i postere u sklopu raznih kampanja. Povremeno izdaje *Bilten AIH*.

- ANTIRATNA KAMPANJA HRVATSKE (ARKH)
- ANTIWAR CAMPAIGN CROATIA

Adresa: Gajeva 55/I, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel:** (385 1) 43 13 74 • **Faks:** (385 1) 43 24 56 • **Web-stranica:** <http://www.zamir.net/~ark/>

Antiratna kampanja Hrvatske je iz udruženja građana osnovanog 1991. godine prerasla u mrežu neovisnih, nevladinih, nestranačkih i neprofitnih organizacija i projekata širom Hrvatske. Zastupa i promiče zaštitu ljudskih prava i razvoj ljudskih sloboda, odbacivanje nasilja, inicijativu građana, komunikaciju, suradnju i solidarnost te se aktivno залаže protiv militarizacije društva razvijanjem nenasilnih metoda.

U sklopu mreže djeluje više od dvadeset ustanova, među kojima i Akcijska grupa mladih, B.a.B.e. - grupa za ženska ljudska prava, Centar za direktnu zaštitu ljudskih prava, Centar za mir i nenasilje, Centar za mirovne studije, Centar za žene žrtve rata, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava, HOMO - udruženje za zaštitu ljudskih prava i sloboda, Mali korak - centar za kulturu mira i nenasilja, Mir i dobro, Mirotvorno-humanitarni pokret "Rijeka - Suncokret" i drugi.

- APEL - CENTAR ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA ZATOČENIH I NESTALIH GRAĐANA HRVATSKE I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI
- APEL - CENTRE FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS OF IMPRISONED AND DISAPPEARED CROATIAN CITIZENS AND THEIR FAMILY MEMBERS

Adresa: Selska 2, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 37 76 802

APEL - Centar za zaštitu ljudskih prava zatočenih i nestalih građana Hrvatske i članova njihovih obitelji utemeljen je 1994. godine kao nevladina i neprofitna organizacija. Kao što i sam naziv govori, njegova je glavna djelatnost zaštita i promicanje prava hrvatskih branitelja i građana zarobljenih, nasilno odvedenih i nestalih tijekom velikosrpske agresije na Republiku Hrvatsku, kao i prava članova njihovih obitelji.

- CENTAR ZA DIREKTNU ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
- CENTER FOR THE DIRECT PROTECTION OF HUMAN RIGHTS

Adresa: Križanićeva 1/III, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 46 11 704 • **Web-stranica:** <http://www.zamir.net/~dphr/>

Centar za direktnu zaštitu ljudskih prava nastao je 1993. godine u sklopu Antiratne kampanje Hrvatske. Njegovi su ciljevi poticanje rada na zaštiti ljudskih prava i javno promicanje poštovanja i zaštite osnovnih prava. Rad Centra obuhvaća više razina:

- pružanje pomoći pojedincima s konkretnim problemima, uključujući i besplatne pravne savjete
- praćenje i analiza zakona te poticanje izmjena zakona kojima se krše ljudska prava
- informiranje javnosti o djelatnostima Centra te poticanje medija na promicanje i zaštitu ljudskih prava
- organiziranje razgovora i rasprava te objavljivanje materijala na temu promicanja i zaštite ljudskih prava
- organiziranje seminara o ljudskim pravima.

Centar svaka tri mjeseca izdaje bilten *Kroki* i dvaput na godinu *Romonitor*. Ostali su naslovi: *Romi u Hrvatskoj danas* (zbornik izlaganja i rasprava s okruglog stola), *Vodič kroz vaša prava* i *Priručnik za ljudska prava* (prijevod).

- CENTAR ZA EDUKACIJU I SAVJETOVANJE ŽENA (CESI)
- CENTER FOR EDUCATION AND COUNSELLING OF WOMEN

Adresa: Križanićeva 1/3, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 46 11 704 • **Web-stranica:** <http://www.zamir.net/~cesi>

CESI je nevladina, neprofitna udruga osnovana 1997. godine u cilju unapređenja položaja žena i odnosa među spolovima te izgradnje civilnog društva u Hrvatskoj. Njezine su glavne djelatnosti:

- obrazovanje i izobrazba u ljudskim pravima žena, zdravstvenim problemima, nenasilnoj komunikaciji, sukobu, rodnim pitanjima, gospodarskom osnaživanju, razvoju nevladinih organizacija itd.
- psihosocijalna podrška ženama grupnim i pojedinačnim savjetovanjima
- medijske kampanje za podizanje svijesti javnosti i vladinih institucija o ljudskim pravima žena te pravima manjina, izbjeglica i prognanica
- obrazovna, logistička i tehnička pomoć novim ženskim grupama i inicijativama u Hrvatskoj.

Od projekata Centra valja istaknuti projekt *Odnosi među spolovima* namijenjen mladima, kojemu je cilj promicati vrijednosti ravnopravnosti spolova, poboljšati znanje i informiranost mladih o problemima reproduktivnog zdravlja te uspostaviti mreže podrške.

U izdanju CESI-ja objavljen je vodič *Za nasilje nema opravdanja*, a tromjesečno se izdaje bilten *Cesi Tribunela*.

Centar je član Ženske mreže Hrvatske i Saveza Antiratne kampanje Hrvatske.

- CENTAR ZA MIR, NENASILJE I LJUDSKA PRAVA
- CENTER FOR PEACE, NONVIOLENCE AND HUMAN RIGHTS

Adresa: Županijska 7, 31000 Osijek, Hrvatska • **Tel:** (385 31) 20 68 86 • **Faks:** (385 31) 20 68 89 • **Web-stranica:** <http://www.centar-za-mir.hr/>

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava nevladina je organizacija osnovana 1992. godine radi doprinosa očuvanju nukleusa građanskog društva otpornog na podjele nametnute ratnim nasiljem. Provodi obrazovne i savjetodavne programe te različite djelatnosti kojima se promiče nenasilje i potiče odgovorno uključivanje pojedinaca u društvene promjene usmjerene na izgradnju građanskog društva temeljenog na kulturi mira i nenasilja, poštovanju ljudskih prava, snošljivosti i razumijevanju.

Temeljni su programi Centra:

a) *Obrazovanje za mir i psihosocijalni razvoj*, koje obuhvaća programe o alternativama nasilju, upravljanju sukobom, komunikaciji, ljudskim pravima, demokraciji i izgradnji zajednice - za učitelje, djecu, mladež, aktiviste, žene, vjernike i vjerske zajednice i druge grupe - te posebne programe pomoći u psihosocijalnom razvoju žrtava rata

b) *Promocija i zaštita ljudskih prava*, program koji se ostvaruje preko ureda za ljudska prava s pravnim savjetodavcima, a obuhvaća davanje pravnih savjeta i pomoći, medijaciju, vođenje kampanje i obrazovanje stanovništva za ljudska prava, slobodu i demokraciju

c) *Izgradnja mira i zajednice*, program koji je usmjeren na pomoć mirovnom procesu u Baranji, istočnoj Slavoniji, zapadnom Srijemu i zapadnoj Slavoniji, a oslanja se na programe obrazovanja za mir, psihosocijalnu potporu i zaštitu ljudskih prava.

Programi su prije svega namijenjeni mirovnim aktivistima, učiteljima, ženama, vjernicima, mladeži, političkim vođama, prognanicima i izbjeglicama te svim zainteresiranim građanima.

U organizaciji Centra za mir i Akcijske grupe mladih svake dvije godine u Osijeku se održavaju Dani kulture mira kako bi se okupili mirovni aktivisti, djeca, mladež, umjetnici, predstavnici različitih ustanova, vjerskih zajednica, vlasti te pojedinci i grupe iz osječkog područja koji teže uspostavi mira u sebi i svojoj okolini. Program obično traje od pet do šest dana, tijekom kojih se sudionicima nude raznovrsne aktivnosti s težištem na izgradnji i očuvanju mira, od radionica, foruma mladih i ekumenskih susreta do izložaba i drugih kulturnih događaja.

- CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE
- CENTER FOR PEACE STUDIES

Adresa: Rockefellerova 26, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 46 83 020 • **Web-stranica:** <http://www.zamir.net/~cms/>

Centar za mirovne studije osnovan je 1996. godine. Otvoren je svima koji nastoje produbiti razumijevanje uvjeta za očuvanje i izgradnju mira te razviti vještine potrebne za sudjelovanje u tom procesu. Nastoji osigurati prostor za razmjenu znanja u kojemu osobe posvećene pitanjima rješavanja sukoba i izgradnji društvene pravde mogu razmjenjivati, artikulirati i promišljati svoja praktična iskustva. Promiče vrijednosti nenasilja, društvene pravde, poštovanja ljudskih prava, snošljivosti i uvažavanja različitosti i raznolikosti. Glavni su mu ciljevi:

- poticanje kreativne razmjene teorijskih i praktičnih pristupa mirovnom obrazovanju, transformaciji sukoba i izgradnji društvene pravde njegovanjem plodonosnog odnosa između znanja i djelovanja
- širenje samoobrazovanja dijalogom i provokativno propitivanje stvarnosti
- podizanje svijesti o nenasilju te jačanje novih ljudi da je razvijaju i u raznolikim oblicima primjenjuju u svojem životu i radu
- učvršćivanje iskustava izgradnje mira u Hrvatskoj i drugim postjugoslavenskim zemljama u razdoblju od 1991. godine, time što se aktivistima pruža prilika za produbljivanje razumijevanja vlastitoga rada te nastavak istraživanja i umreživanja u međunarodne okvire
- djelovanje u ulozi referencijalnog centra za sadašnje i buduće inicijative u širokom području izgradnje mira partnerstvom, potporom i širenjem informacija.

Centar je do sada pokrenuo tri programa:

- *MIRamiDA* - tjedni programi izgradnje mira koji se primjenjuju širom Hrvatske i BiH
- *MIRamiDA Plus* - napredni programi izgradnje mira za polaznike programa MIRamiDa (dvaput na godinu po deset dana)
- *Mirovni studiji* - dvosemestralni studijski program koji je počeo u listopadu 1997. godine u Zagrebu.

- EUROPSKI DOM ZAGREB

- EUROPE HOUSE ZAGREB

Adresa: Jurišićeva 1/1, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel:** (385 1) 48 13 414 • **Faks:** (385 1) 48 13 419, 48 13 956
Web-stranica: <http://www.europe-house-zagreb.hr/>

Europski dom - Zagreb osnovan je 1991. godine kao neprofitna i nevladina udruga s ciljem promicanja ideje Europe ujedinjene na načelima parlamentarne demokracije, zaštite ljudskih prava, vladavine prava i pluralizma, sukladno djelovanju Europskog pokreta Hrvatska, osnovanom godinu dana ranije.

Svoj temeljni cilj Dom ostvaruje na tri načina: informiranjem, suradnjom i obrazovanjem. Glavne aktivnosti u području obrazovanja ostvaruju se putem sljedećih programa:

- *Europa u školi* - uključivanja hrvatskih škola u godišnja natjecanja za najbolji sastavak ili likovni rad učenika, koja završavaju dodjeljivanjem novčanih i drugih nagrada na Dan Europe, 9. svibnja. Svrha natjecanja je potaknuti interes europskih učenika za teme od zajedničkog interesa. Od 1986. godine opće smjernice natječaja utvrđene su dogovorom između Vijeća Europe, Europske komisije i Europske kulturne zaklade. Od 1995. godine u natjecanju sudjeluje više od stotinu hrvatskih škola.

- *Europski klub mladih* - aktivnost mladeži za mladež. Klub je osnovan na istoimenom seminaru održanom početkom 1998. godine. Program rada obuhvaća tzv. "aktivnosti u kući" (kulturne večeri, tribine, skupovi), "aktivnosti izvan kuće" (anketiranje građana, posjeti školama), intervjuje, međunarodnu suradnju mladeži i glasilo "Euro".

- *Ljetno sveučilište Europa 2000* - održava se svake godine krajem kolovoza u Selcima. Program obuhvaća predavanja, rasprave i radionice na različite teme, uključujući područje Europske unije, Vijeća Europe, demokracije, multikulturalizma i sl.

- *Posjet europskim institucijama* - program namijenjen mladeži kao informativno obrazovni tečaj koji se ostvaruje u prostorima europskih institucija i organizacija (Europski parlament, Europska komisija, Vijeće Europe, Europski koledž).

U sklopu Europskog doma djeluje EGIDA (Europska građanska inicijativa za demokratsku alternativu) - neovisna skupina uglednih istraživača, sveučilišnih profesora, novinara, poslovnih ljudi i voditelja nevladinih udruga, okupljenih oko ideje iznalaženja što djelotvornijih strategija uključivanja Hrvatske u Europsku uniju.

Osim stalne čitaonice, izložbi i predavanja, Dom izdaje glasilo *Europa*. Među publikacijama valja spomenuti: *Hrvatska i Europa; Three Essays on Europe; Europska unija u 10 lekcija; U.S. Foreign Policy and Croatia; Let's Re-think Europe; Treba li se bojati Europske unije; Agenda 2000: Za širu i jaču Uniju; Hrvatska Agenda 2000.*

- FORUM ZA SLOBODU ODGOJA
- FORUM FOR THE FREEDOM OF EDUCATION

Adresa: Kralja Držislava 12, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 46 63 503 • **Web-stranica:** <http://www.ffo.hr>

Forum za slobodu odgoja utemeljen je 1992. godine sa svrhom promicanja prava na slobodu izbora u odgoju i obrazovanju te unapređenja i demokratizacije školstva. Njegove su osnovne djelatnosti organizacija predavanja, tribina i seminara o alternativnom školstvu namijenjenih prosvjetnim djelatnicima iz cijele Hrvatske.

- GRUPA ZA ŽENSKA LJUDSKA PRAVA - B.a.B.e.
- WOMEN'S HUMAN RIGHTS GROUP - B.a.B.e.

Adresa: Vlaška 79, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel:** (385 1) 46 11 351 • **Tel/ faks:** (385 1) 46 11 686 • **Web-stranica:** <http://www.babe.hr>

B.a.B.e. (Budi aktivna, budi emancipirana) strateška je feministička grupa za afirmaciju i implementaciju ženskih prava. Osnovana je 1994. godine na temelju uvjerenja da unapređenje društvenog statusa žena nije moguće sve dotle dok ženska prava nisu potpuno priznata i zaštićena. B.a.B.e. se posebice zalaže za poštovanje i unapređenje ovih ženskih prava:

- prava na život bez nasilja u vlastitom domu i javnom životu
- reproduktivnih prava žena, uključujući pravo na reproduktivno zdravlje i na odluku kada i s kim rađati i podizati djecu
- prava na jednako i cjelovito sudjelovanje žena na svim društvenim razinama, posebice u upravljačkim strukturama.

Grupa djeluje preko različitih projekata, kao što su:

- obrazovanje za ženska ljudska prava
- kampanja o ženskim političkim pravima
- žene i mediji
- prava žena izbjeglica, migrantkinja i azilantkinja
- pravna savjetodavna telefonska linija
- praćenje pravne prakse i novih zakonskih prijedloga, zalaganje za promjenu zakona u Hrvatskoj.

Osim toga, u pripremi je novi program obrazovanja za ženska ljudska prava namijenjen starijim srednjoškolkama.

- HOMO - UDRUŽENJE ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I GRAĐANSKIH SLOBODA
- HOMO - ASSOCIATION FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS AND CIVIC FREEDOMS

Adresa: Pere Šnjarića 13, 53230 Korenica, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 53) 77 68 35 • **e-mail:** homo@pu.tel.hr

Udruženje HOMO utemeljeno je 1993. godine radi promicanja i zaštite ljudskih prava na području Hrvatske. Njegovi su glavni ciljevi:

- stvaranje uvjeta za povratak svih prognanih i izbjeglih u svoje domove
- pružanje pravne pomoći, informacija i savjeta ugroženima
- omogućavanje izbjeglicama uvida u stanje na terenu kako bi im se olakšalo donošenje odluke o povratku u svoje domove
- nadgledanje i izvješćivanje o položaju manjinskih grupa
- provođenje priprema i radionica na temu mirnog rješavanja sukoba i pronalaženja načina za miran suživot
- pružanje humanitarne pomoći.

- HRVATSKI HELSINŠKI ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA (HHO)
- CROATIAN HELSINKI COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS

Adresa: Smičiklasova 23/II, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel:** (385 1) 45 52 020 • **Faks:** (385 1) 45 52 524 • **Web-stranica:** <http://www.open.hr/com/hho/homhrv.htm>

Hrvatski helsinški odbor za ljudska prava utemeljen je u Zagrebu u travnju 1993. godine kao nevladina i humanitarna organizacija čiji je glavni cilj zaštita i promicanje ljudskih prava u Hrvatskoj te provođenje programa obrazovanja za ljudska prava. Odbor je hrvatska podružnica Međunarodne helsinške federacije (IHF), koja nastoji ostvariti, nadgledati, zaštititi i promicati ljudska prava u svijetu, a prije svega u zemljama u kojima ima svoje podružnice. Federacija se u svojem djelovanju oslanja na zaključke Konferencije o sigurnosti i suradnji u Europi iz 1975.

Glavne su djelatnosti Odbora:

- praćenje i zaštita ljudskih prava
- pomoć žrtvama kršenja ljudskih prava
- podržavanje demokratskih institucija
- promicanje vladavine prava
- terenska istraživanja
- praćenje i vođenje dokumentacije o povredama ljudskih prava
- praćenje i utjecanje na demokratizaciju medija u Hrvatskoj
- obrazovanje za ljudska prava
- izdavačka djelatnost.

Hrvatski helsinški odbor do sada je izdao ove knjige: *Deložacije u Republici Hrvatskoj; Međunarodni sud za ratne zločine na području bivše Jugoslavije; Kriza hrvatskog sudstva - nijekanje vladavine prava; Kovanje rata - mediji u Srbiji, Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini; Snošljivošću protiv mržnje; Nedovršeni mir - izvještaj međunarodne komisije za Balkan; Međunarodna ljudska prava u sažetom obliku i Srbi u Hrvatskoj jučer, danas, sutra.*

- HRVATSKO DEBATNO DRUŠTVO
- CROATIAN DEBATE SOCIETY (CDS)

Adresa: Kralja Držislava 12, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel:** (385 1) 46 12 672 • **Tel/faks:** (385 1) 45 55 066
e-mail: debate@zamir.net • **Web-stranica:** <http://www.hdd.hr/>

Hrvatsko debatno društvo je osnovano 1998. godine kao nevladina organizacija posvećena promicanju debata i debatnih aktivnosti. Organizacija djeluje preko posebne mreže od 40 debatnih klubova u srednjim školama i sveučilištima širom Hrvatske, koji se okupljaju na seminarima, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim turnirima te debatnim kampovima. Debatiranje nije samo sebi svrha, već se njime učenicima srednjih škola i studentima nastoji pomoći da nauče argumentirano obraniti svoj stav, saznaju više o društvenim problemima, nauče misliti kritički i bez predrasuda, poboljšaju vještine javnoga govorništva, steknu vrijedna poznanstva na lokalnim i međunarodnim natjecanjima te se tako pripreme za slobodno i aktivno sudjelovanje u demokratskom društvu.

- INSTITUT “OTVORENO DRUŠTVO - HRVATSKA”
- OPEN SOCIETY INSTITUTE - CROATIA

Adresa: Ilica 73, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel:** (385 1) 48 55 576, 48 55 578, 48 55 579 • **Faks:** (385 1) 48 56 459 • **Web-stranica:** <http://www.soros.hr>

Institut “Otvoreno društvo - Hrvatska” utemeljen je 1992. godine kao podružnica Instituta “Otvoreno društvo - New York” (Open Society Institute - New York). Riječ je o nevladinoj organizaciji koja potiče razvoj pluralističkog, demokratskog i otvorenog društva promicanjem ljudskih prava, slobode medija i javnog izražavanja te obrazovanjem za demokraciju, snošljivost i uzajamno razumijevanje. U nastojanju da ostvari svoje ciljeve Institut pokreće brojne programe, među kojima su najvažniji:

- medijski program (potpora neovisnim medijskim inicijativama, stipendije novinarima za profesionalno usavršavanje u zemlji i inozemstvu, seminari izobrazbe za mlade novinare, osvještavanje javnosti o temeljnim obrazovnim, gospodarskim, kulturnim i političkim problemima i sl.)
- obrazovni program (poticanje primjene suvremenih metoda učenja na svim razinama kako bi se kvaliteta nastave uskladila s međunarodnim standardima, stipendije i stručna usavršavanja, centar za informiranje o mogućnostima studiranja na inozemnim sveučilištima, debatni klubovi u srednjim školama i na sveučilištima, financiranje studentskih časopisa, reforma školskih programa, potpora programima učenja stranih jezika u vrtićima, osnovnim i srednjim školama te na fakultetima)
- program građanskog društva (promicanje temeljnih vrijednosti otvorenoga građanskog društva, slobode, pluralizma, općih građanskih i ljudskih prava ponajprije potporom programa postojećih nevladinih organizacija, kao i projekata pojedinaca i grupa)
- program humanističkih i društvenih znanosti (potpora predavanjima, okruglim stolovima, međunarodnim skupovima, kao i projektima koji promišljaju suvremene društvene, kulturne i institucionalne promjene)
- izdavanje knjiga i kulturnih časopisa (objavljivanje hrvatskih izdanja najvećih djela iz povijesti zapadne demokratske tradicije te pomoć manjim privatnim izdavačima u tiskanju novije strane i domaće stručne literature, posebice s područja humanističkih i društvenih znanosti).

- INTERKULTURA - HRVATSKO UDRUŽENJE ZA PROMICANJE SURADNJE MEĐU RAZLIČITIM KULTURAMA
- INTERKULTURA – CROATIAN ASSOCIATION FOR THE PROMOTION OF COOPERATION AMONG DIFFERENT CULTURES

Adresa: Kneza Mislava 13/III, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 46 13 066

Interkultura je nevladina i neprofitna udruga koja je osnovana 1995. godine kako bi promicala interkulturalizam, interkulturalno obrazovanje i komunikaciju.

Njezine su glavne djelatnosti: znanstvenoistraživački rad, izdavaštvo, organiziranje skupova i suradnja sa srodnim međunarodnim institucijama. U svome radu posebice je usmjerena na prosvjetne i kulturne institucije, učitelje, studente, učenike, znanstvene institucije i znanstvenike.

U izdanju Interkulture objavljena je studija *Multicultural Reality and Perspectives in Croatia*.

- KORAK PO KORAK - UDRUGA RODITELJA
- STEP BY STEP - ASSOCIATION OF PARENTS

Adresa: Fausta Vrančića 9, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 61 54 431 • **Web-stranica:** <http://www.korakpokorak.hr/>

Korak po korak osnovan je 1997. godine kao nevladina i neprofitna udruga. Njegove su glavne djelatnosti:

- promicanje inovacijskih programa na području obrazovanja i razvoja djece
- suradnja s institucijama koje se bave obrazovanjem djece na području Hrvatske
- poticanje programa integracije djece s poremećajima u razvoju
- organiziranje seminara i obrazovnih programa za roditelje, učitelje i ostale zainteresirane.

Korak po korak izdaje časopis *Dijete, vrtić, obitelj*.

- MALI KORAK - CENTAR ZA KULTURU MIRA I NENASILJA
- SMALL STEP - CENTRE FOR CULTURE OF PEACE AND NONVIOLENCE

Adresa: Kraljevec 77a, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 45 78 341 • **e-mail:** mkorak@zamir.net

Web-stranica: <http://human-rights.net/MALI-KORAK>

Mali korak utemeljen je 1995. godine kao nevladina i neprofitna organizacija čiji je cilj promicanje i razvijanje kulture mira i nenasilja te poticanje izrade odgojno-obrazovnih programa za mir i mirno rješavanje sukoba. Centar redovito organizira seminare i radionice o načinu uvođenja programâ mirovnog obrazovanja u nastavu, u kojima sudjeluju učitelji, pedagozi, psiholozi, socijalni radnici i drugi stručnjaci iz osnovnih i srednjih škola. Sudionici upoznaju temeljne vještine mirnog rješavanja sukoba (vježbanje temeljnih komunikacijskih vještina - od aktivnog slušanja do retoričkih umijeća i umijeća kreativnog pisanja), vještine suradnje i timskoga rada (umijeće donošenja osobnih i grupnih odluka, vještine grupnog kreativnog rješavanja problema, načela suradnje) i vještine nenasilne komunikacije, a uče se i izradi projekata kreativnog rješavanja sukoba za specifične potrebe (potrebe djece i odraslih, članova nevladinih udruga, kao i pripadnika političkih stranaka) te se upoznaju s psihosocijalnim teorijama i dinamikom sukoba.

U izdanju Centra izašla su dva priručnika: *Budimo prijatelji* - priručnik za odgoj i obrazovanje za mir te *Za Damire i Nemire - vrata prema miru* - priručnik za odgoj i obrazovanje za nenasilje.

- ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA KARLOVAC
- COMMITTEE FOR HUMAN RIGHTS KARLOVAC

Adresa: Banjavčičeva 7, 47000 Karlovac, Hrvatska • **Tel:** (385 47) 616 365 • **Faks:** (385 47) 616 365 •

e-mail: chr-ka@ka.tel.hr

Odbor je utemeljen 1993. godine kao podružnica Komiteta za ljudska prava, a od 1998. godine registriran je kao neovisna, nevladina, neprofitna i nestranačka udruga za ljudska prava i humanitarnu djelatnost. Aktivisti Odbora pružaju građanima, osobito pripadnicima ranjivih grupa (manjine, izbjeglice, prognanici, povratnici, žene i djeca) pravnu, savjetodavnu i psihosocijalnu pomoć, potpomažu procese povratka prognanih i izbjeglih tijekom Domovinskog rata, provode programe obnove povjerenja, organiziraju javne tribine i tiskovne konferencije o stanju ljudskih prava te predavanja i radionice na teme ljudskih prava. Odbor sudjeluje u projektima OXFAM-a, UNHCR-a i drugih međunarodnih organizacija.

Od 1998. godine pri Odboru je osnovana Ženska grupa, koja djeluje autonomno. Bavi se promicanjem i zaštitom prava žena i djece, osobito žrtava obiteljskog nasilja. Nastojeći na izgradnji kulture mira, snošljivosti i nenasilja, Grupa nudi programe izobrazbe za osnaživanje žena u društvu i nenasilnu komunikaciju te SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja.

- PRONI - CENTAR ZA DRUŠTVENO OBRAZOVANJE
- PRONI - CENTRE FOR SOCIAL EDUCATION

Adresa: Šetalište P. Preradovića 7/2, 31000 Osijek, Hrvatska • **Tel:** (385 31) 20 74 28 • **Faks:** (385 31) 20 74 27

e-mail: proni@os.tel.hr

Adresa: Borisa Kidrića 49, 32000 Vukovar • **Tel:** (385 32) 44 16 12 • **Faks:** (385 32) 65 51 06 • **e-mail:**

proni1@vk.tel.hr

PRONI centri u Osijeku i Vukovaru podružnice su PRONI Instituta za društveno obrazovanje (PRONI Institute for Social Education) iz Švedske. Institut djeluje u Hrvatskoj od 1997. u skladu sa svojim temeljnim opredjeljenjima - kao neprofitna, vjerski i politički neovisna dobrovoljna organizacija s ciljem zbližavanja mladeži između 14. i 17. u područjima zahvaćenim sukobom (Sjeverna Irska, Bosna i Hercegovina, Hrvatska). Glavni oblik djelovanja su jednogodišnji projekti usmjereni na smanjenje predrasuda među grupama i pojedincima koji su povezani u međunarodnu mrežu PRONI organizacija za mladež.

Ciljevi djelovanja centara u Hrvatskoj su:

- stvaranje atmosfere povjerenja i društvene odgovornosti jačanjem suradnje, neovisnosti i kreativnosti kod mladeži putem izvanškolskih i izvannastavnih aktivnosti
- jačanje samopouzdanja mladeži kako bi se oduprta ovisnosti o drogama, kriminalu i društvenoj apatiji
- povezivanje ljudi i ideja za osobnu i društvenu dobrobit.

Centri svoje ciljeve ostvaruju putem sveučilišnih tečajeva za voditelje mladeži te stvaranjem neovisne i dobrovoljne nacionalne mreže klubova mladeži priključenih na međunarodnu mrežu PRONI organizacija za mladež.

- SUNCOKRET - CENTAR ZA HUMANITARNI RAD
- SUNFLOWER - CENTRE FOR HUMANITARIAN WORK

Adresa: Avenija Dubrovnik 10, 10000 Zagreb, Hrvatska • **Tel/faks:** (385 1) 65 51 715 • **e-mail:** suncokret@suncokret.hr, **Web-stranica:** <http://www.suncokret.hr>

Suncokret je nevladina, neprofitna humanitarna organizacija utemeljena 1992. godine, koja se bavi pružanjem psihosocijalne pomoći te poticanjem kreativnosti i odgoja, posebice kad je riječ o raseljenim osobama, izbjeglicama, povratnicima i drugim socijalno ugroženim grupama kako bi se ublažile posljedice rata, poboljšala kvaliteta života i stvaralo zajedništvo. Također se bavi očuvanjem okoliša.

Valja spomenuti ove programe Centra:

- otvaranje centara za mlade u suradnji s lokalnim odgojnim, kulturnim i drugim ustanovama (škole, knjižnice i muzeji) u sklopu kojih Suncokret mladima nudi raznovrsne odgojno-obrazovne sadržaje, kreativne radionice i organizira izlete
- organiziranje sličnih djelatnosti u izbjegličkim i prognaničkim naseljima kojima su obuhvaćene sve dobne skupine
- suradnja sa školama i izravno sudjelovanje u nastavi kako bi se spriječila ovisnost i drugi društveno neprihvatljivi oblici ponašanja
- organizacija predavanja i seminara za djelatnike humanitarnih i drugih neprofitnih organizacija kako bi se unaprijedio njihov rad.

Centar na kraju svake godine izdaje časopis *Suncokret*, koji donosi pregled glavnih aktivnosti Centra u protekloj godini.

- ŠKOLA MIRA
- SCHOOL OF PEACE

Adresa: Novi Varoš bb, 51315 Mrkopalj, Hrvatska, **Tel:** (385 51) 83 30 77 • **Faks:** (385 51) 83 04 05
e-mail: os-mrkopalj@ri.tel.hr

Škola mira utemeljena je 1994. godine kao nevladina ustanova čiji je cilj promicanje mira, mirnog suživota, uzajamnog razumijevanja i suradnje među mladima. Tri puta na godinu organizira kreativne radionice za učenike osnovnih i srednjih škola, kao i za sve zainteresirane građane iz Hrvatske i inozemstva koji žele pomoći mladima da nauče živjeti u razumijevanju, suradnji i otvorenosti prema ljudima drukčije nacionalne, religijske i kulturne pripadnosti. Osim toga, organizira skupove, seminare i raznovrsne obrazovne aktivnosti. Osobit naglasak stavlja na očuvanje i promicanje mira i razumijevanja među Srbima i Hrvatima u Gorskom kotaru.

Škola povremeno izdaje *Goranski časopis BBC*.

Indija

- HUMAN RIGHTS TEACHING AND RESEARCH PROGRAMME (HURITER),
JAWAHARLAL NEHRU UNIVERSITY
- PROGRAM OBRAZOVANJA I ISTRAŽIVANJA ZA LJUDSKA PRAVA
SVEUČILIŠTA "DŽAVAHARLAL NEHRU"

Adresa: New Delhi 110067, India • **Tel:** (91 11) 66 76 76 • **Faks:** (91 11) 68 65 886 • **Web-stranica:** <http://www.nyu.edu/jnu>

Program obrazovanja i istraživanja za ljudska prava pokrenut je 1982. godine na Sveučilištu "Džavaharlal Nehru". U njemu sudjeluje 30 sveučilišta i obrazovnih ustanova iz Indije i susjednih zemalja. U sklopu poslijediplomskog studija Program redovito organizira seminar pod nazivom *Ljudska prava - problemi i perspektive*, koji uključuje vrlo širok spektar tema s područja promicanja i zaštite ljudskih prava.

Od naslova koji su se pojavili u sklopu izdavačke djelatnosti Programa treba spomenuti: *A Manual for Adult Education for Human Rights; Human Rights International Instruments - Signatures, Ratifications, Accessions etc. (with Special Reference to Asian States)* i *Implementation of International Norms of Human Rights - Perspectives for 1990s and Beyond*.

Svaka tri mjeseca izdaje časopis *Newsletter*.

- INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Jaripatka, Nagpur 440 014, India • **Tel:** (91 712) 26 40 34

Institut za ljudska prava osnovan je 1971. godine. Riječ je o nevladinoj i neprofitnoj ustanovi posvećenoj obrazovanju za ljudska prava i demokraciju u Indiji.

Redovito organizira seminar *Diploma iz ljudskih prava* u trajanju od jedne akademske godine, namijenjen svima zainteresiranima bez obzira na struku. Seminar uključuje povijest i teoriju ljudskih prava te sve aspekte zaštite ljudskih prava.

U izdanju Instituta svakog mjeseca izlazi časopis *Manav Adhikar Monthly*.

Indonezija

- CENTER FOR INDONESIAN CIVIC EDUCATION (CICED)
- CENTAR ZA INDONEZIJSKO GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

Adresa: CICED Headquarters Jakarta Office, Jl. Taman Siswa 47 Bandung Bukit Pamulang, Indah Indonesia A3/6, Pamulang-Tangerang, Indonesia • **Tel:** (62 22) 304 283, (62 21) 747 03712 • **Faks:** (62 22) 732 3290, (62 22) 732 3290

Centar za indonezijsko građansko obrazovanje osnovan je 1998. godine. Riječ je o neovisnoj i stručnoj organizaciji koja nastoji prerasti u središnji centar za istraživanje, razvoj i širenje svih aspekata građanskog obrazovanja u indonezijskom društvu i školama. U skladu s time, njegovi su glavni zadaci:

- analizirati i unapređivati koncepcije, načela, postupke i metode podučavanja demokratskih ideala i vrijednosti putem građanskog obrazovanja u školama i društvu općenito
- usavršavati građansko obrazovanje kao cjeloviti sustav znanja koji je moguće koristiti u nastavi
- istraživačkim i razvojnim paradigmama izrađivati nove modele nastavnih strategija za građansko obrazovanje u školama, kao i nove modele društvene interakcije
- poticati stručnu izobrazbu učitelja građanskog obrazovanja uključujući ih u istraživanja, seminare, radionice itd.
- promicati stručnu suradnju i komunikaciju u području građanskog obrazovanja organiziranjem zajedničkih projekata sa srodnim organizacijama na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

Programi Centra obuhvaćaju:

- istraživanja o razvoju svih aspekata građanskog obrazovanja u suradnji sa srodnim organizacijama
- izobrazbu učitelja građanskog obrazovanja seminarima, radionicama i kratkim tečajevima na nacionalnoj i međunarodnoj razini
- stvaranje komunikacijske i informacijske mreže o građanskom obrazovanju za stručnjake u području izobrazbe učitelja, učitelje, istraživače, lokalnu upravu i sl.

Časopis *CIVICUS* donosi pregled glavnih djelatnosti Centra.

Irska

- CIVIC, SOCIAL AND POLITICAL EDUCATION SUPPORT SERVICE
- SLUŽBA ZA POTPORU GRAĐANSKOM, SOCIJALNOM I POLITIČKOM

OBRAZOVANJU

Adresa: Dublin West Education Centre, Monastery Road, Clondalkin, Dublin 22, Ireland • **Tel:** (353 1) 46 41 135, 46 41 131 • **Faks:** (353 1) 45 94 882 • **e-mail:** dwecc@indigo.ie

Služba za potporu građanskom, socijalnom i političkom obrazovanju vladina je organizacija utemeljena 1996. godine kao jedna od službi Ministarstva prosvjete i znanosti.

Njezine su djelatnosti:

- priprema i organizacija treninga i radionica za učitelje građanskog, društvenog i političkog obrazovanja
- izrada i provedba programa izobrazbe poučavatelja učitelja
- priprema materijala za izobrazbu učitelja i njihovih poučavatelja
- suradnja s vladinim, nevladinim i međuvladinim organizacijama i pojedincima u tom području
- suradnja s roditeljima učenika i ravnateljima škola.

Služba je izdala nastavne materijale te vodiče i smjernice za rad učitelja u školama.

- EDUCATE TOGETHER
- OBRAZUJMO ZAJEDNO

Adresa: c/o Aine Hyland, 37 Mapas Road, Dalkley, Co Dublin, Ireland • **Tel:** (353 1) 47 30 309 • **Faks:** (353 1) 47 30 386 • **e-mail:** info@educatetogether.ie

Obrazujmo zajedno utemeljen je 1984. godine kao Koordinacijski odbor za multivjersko i multikulturalno obrazovanje u Republici Irskoj.

Ciljevi su Odbora pomagati školama kako bi svakom djetetu pristupale jednako, bez obzira na vjeru, društveni status i podrijetlo. Do sada mu se pridružilo petnaestak škola.

Odbor organizira radionice i seminare te nastoji surađivati s Ministarstvom prosvjete i drugim vladinim tijelima te sa srodnim organizacijama u Sjevernoj Irskoj.

Svake godine izdaje *Annual Newsletter*.

- IRISH CENTRE FOR THE STUDY OF HUMAN RIGHTS, UNIVERSITY COLLEGE GALWAY
- IRSKI CENTAR ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA KOLEDŽA SVEUČILIŠTA U GALWAYU

Adresa: Faculty of Law, University College Galway, Ireland • **Tel:** (353 91) 52 44 11 • **Faks:** (353 91) 75 05 06
e-mail: humanrights@nuigalway.ie • **Web-stranica:** http://www.nuigalway.ie/human_rights/

Centar je utemeljen 1980. godine u sklopu Pravnog fakulteta. Cilj mu je poticati i unapređivati istraživanje ljudskih prava i promicati znanja o njima, i to:

- uvođenjem kolegija o međunarodnim i domaćim sustavima zaštite ljudskih prava u sklopu dodiplomskog i poslijediplomskog studija na Fakultetu
- poticanjem znanstvenoistraživačkog rada u tom području u Irskoj i u drugim zemljama
- objavljivanjem novina u području zakonske zaštite ljudskih prava te upoznavanjem pravnika i najšire javnosti s obvezama koje je Irska na sebe preuzela potpisivanjem međunarodnih dokumenata o zaštiti ljudskih prava.

Centar redovito organizira javna predavanja, seminare i konferencije o ljudskim pravima. Jedan od najvažnijih seminara jest *Međunarodna zaštita ljudskih prava*, koji traje jedan ili dva semestra tijekom dodiplomskog i poslijediplomskog studija.

Od naslova koji su se pojavili u izdanju Centra mogu se izdvojiti *Books of Essays on the International Human Rights Instruments which Ireland Has Ratified* i *Disability Discrimination Law in the United States, Canada and Australia*.

- IRISH COMMISSION FOR JUSTICE AND PEACE
- IRSKA KOMISIJA ZA PRAVDU I MIR

Adresa: 169 Booterstown Avenue, Blackrock, Co Dublin, Ireland • **Tel:** (353 1) 28 85 021 • **Faks:** (353 1) 28 34 161

Irska komisija za pravdu i mir nevladina je organizacija koju je 1970. godine utemeljila Irska rimokatolička biskupska konferencija kao svoje stalno povjerenstvo za mir, ljudska prava, razvoj i pravdu. Ciljevi su Komisije promicanje međuvjerskog razumijevanja prema smjernicama Crkve o pravdi, miru, ljudskim pravima i razvoju u modernom svijetu. Komisija stalno izvještava Biskupsku konferenciju o postignutim rezultatima i savjetuje ju u skladu sa svojim dostignućima.

U nastojanju da ostvari svoje ciljeve istodobno djeluje na više razina, od istraživanja, odgoja i obrazovanja i razvoja nastavnih programa do izdavaštva i političkog lobiranja.

Njezine se djelatnosti na području ljudskih prava mogu svrstati u nekoliko kategorija:

a) zaštita prava pojedinca i intervencije u slučajevima kršenja ljudskih prava, osobito kad je riječ o pravima zatvorenika, pravu na besplatnu pravnu pomoć, pravu na javne prosvjede i sl.

b) nadziranje poštovanja temeljnih međunarodnih standarda ljudskih prava u Irskoj

c) obrazovanje za ljudska prava.

Komisija je izdala niz brošura pod nazivom *Human Rights Notes*, koje služe kao model za izradu nastavnih programa za srednje škole, priručnika za ljudska prava namijenjenih široj javnosti i studija o zatvorskom sustavu u Republici Irskoj i Sjevernoj Irskoj.

Izradila je dugoročni program obrazovanja za mir i pravdu namijenjen javnosti. Cilj je programa otkloniti zapreke i nesporazume između katolika i protestanata te razvijati i promicati zajedničke vrijednosti. Riječ je o svjesnom naporu koji bi trebao utrti put novim, ekumenski usmjerenim programima kao glavnom oružju u borbi protiv sukoba i međusobnog nepovjerenja.

Island

- MANNRETTINDASKRIFSTOFA ISLANDS
- THE ICELANDIC HUMAN RIGHTS CENTER
- ISLANDSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Laugaveg 7, P. O. Box 107, 105 Reykjavik, Iceland • **Tel:** (354) 55 22 720 • **Faks:** (354) 55 22 721

Web-stranica: <http://www.centrum.is/humanrights>

Centar je utemeljen 1994. godine. Glavni su ciljevi njegova djelovanja:

- skupljanje informacija o stanju ljudskih prava u zemlji i inozemstvu te njihovo širenje u javnosti

- promicanje obrazovanja za ljudska prava

- promicanje istraživanja na području ljudskih prava u Islandu i drugim zemljama.

Ciljevi se nastoje ostvariti:

a) vođenjem knjižnice koja sadržava različite materijale iz područja ljudskih prava

b) organiziranjem javnih predavanja i debata o ljudskim pravima

c) promicanjem izdavačke djelatnosti i širenjem materijala o ljudskim pravima

d) promicanjem i vođenjem znanstvenih istraživanja u području ljudskih prava

e) suradnjom s organizacijama za promicanje i zaštitu ljudskih prava u zemlji i inozemstvu.

Italija

- ACADEMY OF EUROPEAN LAW, EUROPEAN UNIVERSITY INSTITUTE
- ACADEMIE DE DROIT EUROPÉEN, INSTITUT UNIVERSITAIRE EUROPÉEN
- AKADEMIJA EUROPSKOG PRAVA, INSTITUT EUROPSKOG SVEUČILIŠTA

Adresa: Villa Schifanoia, Via Boccaccio 121, I - 50133 Florence, Italy • **Tel:** (39 55) 46 85 725 • **Faks:** (39 55)

46 85 717 • **Web-stranica:** <http://www.iue.it/AEL>

Akademija europskog prava utemeljena je 1990. godine u sklopu Instituta Europskog sveučilišta. Svake godine organizira ljetne seminare o zakonodavstvu Europske unije i zaštiti ljudskih prava u Europi, koji su namijenjeni studentima prava i srodnih disciplina te odvjetnicima s dobrim poznavanjem engleskog i francuskog jezika. Opći seminar o ljudskim pravima detaljno obrađuje europske instrumente za ljudska prava, kao što su Europska konvencija o ljudskim pravima, Europska socijalna povelja, Europska konvencija za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg ponašanja ili kažnjavanja i sl. Posebni seminari obuhvaćaju teme kao što su izručenje i ljudska prava, zaštita prava manjina itd. Sudionicima seminara predavanja drže brojni gosti - istaknuti političari, suci i odvjetnici.

- CENTRO DI STUDI E DI FORMAZIONE SUI DIRITTI DELL'UOMO E DEI POPOLI, UNIVERSITA DI PADOVA
- CENTRE FOR STUDY AND EDUCATION FOR HUMAN AND PEOPLE'S RIGHTS, UNIVERSITY OF PADOVA
- CENTAR ZA PROUČAVANJE I OBRAZOVANJE ZA PRAVA ČOVJEKA I NARODA SVEUČILIŠTA U PADOVI

Adresa: Università di Padova, Dipartimento di Studi Internazionali, Via Vescovado 66, 35 141 Padova, Italy • **Tel:** (39 49) 87 51 044 • **Faks:** (39 49) 87 52 951 • **Web-stranica:** <http://www.unipd.it>

Centar je osnovan 1982. godine u sklopu Sveučilišta u Padovi, na Odsjeku za međunarodne studije, kao neprofitna vladina ustanova. Bavi se znanstvenoistraživačkim radom u području ljudskih prava, demokracije i lokalne vlasti, organizacijom seminara i konferencija u sklopu programa obrazovanja za ljudska prava te dokumentacijsko-informacijskim poslovima i izdavaštvom. Svake godine organizira se i poslijediplomski *Seminar za stručno usavršavanje u području ljudskih prava i prava naroda* u trajanju od četiri mjeseca. Sadržaj seminara odnosi se na različite aspekte ljudskih prava.

Centar svaka četiri mjeseca izdaje časopis *Pace, diritti dell'uomo, diritti dei popoli*.

- CENTRO STUDI PER L'EVOLUZIONE UMANA (CEU)
- CENTRE FOR HUMAN EVOLUTION STUDIES
- CENTAR ZA ISTRAŽIVANJA LJUDSKOG RAZVOJA

Adresa: Via A. Bertoloni 29, 00197 Roma, Italy • **Tel:** (39 6) 80 73 420, 80 85 944 • **Faks:** (39 6) 80 77 306
e-mail: ceuroma@tin.it • **Web-stranica:** <http://www.ceu.it/>

Centar za istraživanja ljudskog razvoja osnovan je 1980. godine radi provođenja multidisciplinarnih znanstvenih istraživanja u kojima se primjenjuje integralni pristup društvenim problemima koji se javljaju kao posljedica ljudskog razvoja. Posebice se ispituju problemi obrazovanja, zakonodavstva, zdravstvene njege i zaštite okoliša.

U suradnji s Europskom unijom i uz potporu talijanskog Ministarstva prosvjete, Centar je pokrenuo projekt *Obrazovanje za ljudska prava*. Projekt sadržava dva programa. U prvi su uključeni učitelji osnovnih i srednjih škola, a u drugi poučavatelji učitelja. U ostvarenju prvog programa sudjeluju profesori iz Međunarodnog stalnog odbora udruge Ius Primi Viri, koju čini 90 stručnjaka iz raznih zemalja svijeta, dok su u drugi uključeni profesori rimskog Sveučilišta Terza. Kao prilog programu *Desetljeće obrazovanja za ljudska prava*, koji su pokrenuli Ujedinjeni narodi, Centar u suradnji s udrugom Ius Primi Viri svake godine organizira ljetni seminar za poučavatelje učitelja u području obrazovanja za ljudska prava, na kojemu sudjeluju stručnjaci iz cijeloga svijeta.

Izdavačka djelatnost Centra obuhvaća iznimno velik broj naslova. U području obrazovanja za ljudska prava treba spomenuti: *An Integrated Pedagogy for the Training of the European Citizen; The Unguilty Education; Questionnaire on Social Perception of Human Rights in Schools; Comments on the UNESCO Manual on Human Rights Primary and Secondary Education; Human Rights, Peace and Justice; Launching of the Decade of Human Rights Education; From Tolerance to the Acceptance of Differences; Survey on Human Rights Education in Italy within the Framework of the UN Decade for Human Rights Education* i *Environmental Protection in Human Rights Education*.

Izrael

- THE ADAM INSTITUTE FOR DEMOCRACY AND PEACE

- INSTITUT ZA DEMOKRACIJU I MIR “ADAM”

Adresa: P. O. Box 3353, Jerusalem Forest, Jerusalem 91033, Israel • **Tel:** (972 2) 67 52 933 • **Faks:** (972 2) 67 52 932 • **Web-stranica:** <http://www.adaminstitute.org.il/>

Institut za demokraciju i mir “Adam” nevladina je i neprofitna organizacija koja je osnovana 1986. godine nakon ubojstva Emila Greenzweiga u demonstracijama protiv rata u Libanonu. Kao odgovor na nesnošljivost, stereotipe i predrasude koji prevladavaju među grupama u regiji, Institut provodi obrazovne programe kojima se građani upoznaju s osnovnim načelima demokracije i ljudskih prava te s nenasilnim metodama rješavanja sukoba. Najvažniji su ovi programi: *Zajedno: Poučavanje u demokratskim načelima*; *Stupovi demokracije* (upoznavanje najmlađih s osnovnim načelima demokracije); *Židovstvo i demokracija* (obrazovanje za demokraciju namijenjeno učiteljima i učenicima u državnim i vjerskim školama); *Obrazovanje za mir - metode mirnog rješavanja sukoba*; *Poštovanje zakona u demokraciji*; *Susret* (okupljanje učitelja i učenika iz različitih, katkad polariziranih grupa radi zajedničkog učenja o demokraciji); *Proces demokratizacije u školama i organizacijama*; *Obrazovanje za demokraciju tijekom mirovnog procesa*; *Obrazovanje za socijalna prava i Žene u demokratskom društvu: pravo na dostojanstvo*. Programi se organiziraju u cijeloj zemlji, a u njima sudjeluje više od 16 tisuća Izraelaca i Palestinaca, Židova i muslimana, uglavnom učitelja, ravnatelja škola, savjetnika, psihologa, studenata pedagoških usmjerenja, učenika predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske dobi, doseljenika, službenika u zatvorima, vojnih i policijskih snaga te stranaca.

Institut je do sada izdao brojne knjige i priručnike, od kojih su mnogi dostupni i na engleskom jeziku. Među njima valja izdvojiti: *Betzavta (Together): A Guide to Teaching Democracy through Games*; *There is No Such Thing as Some Democracy: On Education toward Democracy and Democracy in the Education System*; *The Educational Process in Adam Institute Workshops*; *Education for Peace Among Equals: Without Compromises and without Concessions*; *Law and Justice in a Democracy: Tools for a Class Discussion on Respect for Law and Justice*; *From Cinderella to a New Fairytale: Humanistic Education through Children's Literature*; *My Declaration of Independence: A Study Program for Grades 1-6* i *My Declaration of Independence: A Study Program for Grades 7-12*. Tri puta na godinu Institut izdaje časopis *Kol Adam* (na hebrejskom, arapskom i engleskom jeziku), koji sadržava analize aktualnih događaja u svjetlu demokratskih načela. Časopis primaju učitelji, centri za mlade te fakulteti i odsjeci za pedagogiju diljem svijeta.

- AL-HAQ
- JUSTICE
- PRAVDA

Adresa: 31 Main Street, P. O. Box 1413, Ramallah, West Bank - via Israel, Israel • **Tel:** (972 2) 95 64 21 • **Faks:** (972 2) 95 49 03 • **Web-stranica:** <http://www.alhaq.org>

Nevladina i neprofitna organizacija Pravda osnovana je 1979. godine radi promicanja i zaštite ljudskih prava na okupiranom palestinskom području i u palestinskim autonomnim zonama te pružanja pravne pomoći žrtvama kršenja ljudskih prava i sloboda. Organizacija se također bavi pitanjima humanitarnog prava, prava žena, prava djece, prava na rad i na okupljanje te prava osoba sa smetnjama u razvoju. U sklopu programa obrazovanja za ljudska prava povremeno organizira seminare i radionice za učenike osnovnih i srednjih škola pod nazivima *Obrazovanje za slobodu* i *Kampanja obrazovanja za ljudska prava u Palestini*, kojima je cilj upoznati učenike s temeljnim pojmovima iz područja ljudskih prava i sloboda, kao i s međunarodnim instrumentima za njihovu zaštitu.

Svaka tri mjeseca Pravda izdaje *Newsletter*.

- GIVAT HAVIVA - HAKIBBUTZ HA'ARTZI HASHOMER HATZAIR INSTITUTE FOR ADVANCED STUDIES
- INSTITUT ZA VISOKE STUDIJE “GIVAT HAVIVA - HAKIBBUTZ HA'ARTZI HASHOMER HATZAIR”

Adresa: Doar Na Menashe 37850, Israel • **Tel:** (972 6) 63 09 211 • **Faks:** (972 6) 63 73 335
Web-stranica: <http://66.155.17.109/peace/>

Institut "Givat Haviva" najstarija je i najveća izraelska nevladina i neprofitna organizacija, utemeljena 1949. godine, koja se bavi promicanjem demokracije, uzajamnog razumijevanja i snošljivosti među različitim izraelskim zajednicama. Preko svojih brojnih odjela također pomaže u integriranju doseljenika iz zemalja bivšeg Sovjetskog Saveza i Etiopije, organizira seminare na temu holokausta i rasizma, najširoj javnosti olakšava pristup medijima i umjetnosti te pomaže ugroženim slojevima mladeži. Institut je prvi pokrenuo programe za poticanje uzajamnog dijaloga i razumijevanja između izraelskih Arapa i Židova, koji i danas čine okosnicu njegove djelatnosti. Nedavno su u suradnji s palestinskim organizacijama pokrenuti programi unapređenja palestinskoga gospodarskog i društvenog razvoja.

- INSTITUTE FOR THE ADVANCEMENT OF PEACE EDUCATION HARRY S. TRUMAN - A JOINT ISRAELI-PALESTINIAN INITIATIVE
- INSTITUT ZA UNAPREĐENJE OBRAZOVANJA ZA MIR "HARRY S. TRUMAN" - ZAJEDNIČKA IZRAELSKO-PALESTINSKA INICIJATIVA

Adresa: Mt. Scopus, Jerusalem 91905, Israel • **Tel:** (972 2) 58 82 300/1 • **Faks:** (972 2) 58 28 076 • **e-mail:** mstruman@pluto.msc.huji.ac.il • **Web-stranica:** <http://truman.huji.ac.il/ippentech.htm>

Institut za unapređenje obrazovanja za mir "Harry S. Truman" provodi cjelovite znanstvene projekte kojima je cilj unapređivanje izgradnje mira i programa obrazovanja za mir na Bliskom istoku i u drugim dijelovima svijeta. Projekt obrazovanje za mir sadržava programe za osnovnu i srednju školu te za sveučilište, programe za obrazovanje odraslih i nove multimedijalne obrazovne programe.

- THE INTERRELIGIOUS COORDINATING COUNCIL IN ISRAEL
- MEĐURELIGIJSKO KOORDINACIJSKO VIJEĆE U IZRAELU

Adresa: P. O. Box 7855, Jerusalem 91078, Israel • **Tel:** (972 2) 67 26 430 • **Faks:** (972 2) 67 32 717
Web-stranica: <http://www.icci.co.il/>

Međureligijsko koordinacijsko vijeće okuplja ustanove i pojedince u Izraelu koji se bave promicanjem međureligijskog i međukulturnog razumijevanja. Kao koordinacijsko tijelo, Vijeće nastoji jačati dobre odnose među različitim vjerskim zajednicama u Izraelu. Organizira mnogo projekata i izdaje brojne knjižice i brošure. Mnogim pojedincima i ustanovama iz Izraela i inozemstva služi i kao mjesto razmjene materijala i informacija o međureligijskim djelatnostima, programima i projektima u Izraelu.

- NITZANEI SHALOM - BARA'EM AS'SALAAM
- INTERNS FOR PEACE (IFP)
- STAŽISTI ZA MIR

Adresa: POB 4796, 35 Geula Street, Tel Aviv, Israel • **Tel:** (972 3) 51 76 525 • **Faks:** (972 3) 51 77 995
e-mail: appel_s@netvision.net.il

Stožisti za mir neprofitna su i nepolitička organizacija koju je 1976. godine utemeljilo nekoliko aktivista posvećenih borbi za miran suživot. Njihovi su glavni ciljevi jačanje suradnje i poticanje razumijevanja među različitim kulturnim, etničkim i vjerskim grupama na Bliskom istoku. U tu svrhu provode se projekti zajedničkog rada za opću društvenu korist, osobito projekti mirnog suživota u kojima se rabi jedinstven model rješavanja sukoba, obrazovni programi i programi za jačanje snošljivosti. Obrazovne seminare pohađalo je više od 190 stažista, a u drugim projektima sudjelovalo je više od 80 tisuća Židova i Arapa. Godine 1996. nekoliko bivših palestinskih polaznika obrazovnih programa ove organizacije osnovalo je ogranak Stažista za mir u Khan Yunisu u Gazi.

- THE TAMI STEINMETZ CENTER FOR PEACE RESEARCH, TEL AVIV UNIVERSITY
- CENTAR ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA "TAMI STEINMETZ" SVEUČILIŠTA U TEL AVIVU

Adresa: Room 193 Gilman Building, Tel Aviv University, Ramat Aviv, Tel Aviv 69978, Israel
Tel: (972 3) 64 24 298, 64 06 762 • **Faks:** (972 3) 64 07 489

Web-stranica: <http://www.tau.ac.il/~tscpeace/>

Centar za mirovna istraživanja "Tami Steinmetz" multidisciplinarni je istraživački centar u čijem radu sudjeluju fakulteti humanističkih i društvenih znanosti i Pravni fakultet Sveučilišta u Tel Avivu. Utemeljen je 1992. godine radi promicanja sustavnog istraživanja i promišljanja pitanja izgradnje mira i rješavanja sukoba.

Glavne su djelatnosti Centra:

- istraživanje izraelskog javnog mišljenja
- vođenje baze podataka o izraelsko-palestinskoj suradnji
- materijalno potpomaganje konferencija i radionica
- poticanje istraživačkih projekata i izrade diplomskih, magistarskih i doktorskih radova o temama iz područja rješavanja sukoba
- jačanje suradnje sa srodnim ustanovama u Izraelu i inozemstvu.

Južnoafrička Republika

- LAWYERS FOR HUMAN RIGHTS (LHR)
- ODVJETNICI ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 730 Van Erkom Building, 217 Pretorius Street, Pretoria 0003, Republic of South Africa • **Tel:** (27 12) 21 21 35 • **Faks:** (27 12) 32 56 318 • **Web-stranica:** <http://www.lhr.org.za/>

Odvjetnici za ljudska prava nevladina su i neprofitna organizacija. Utemeljena je 1987. godine radi razvoja vladavine prava i demokracije, nadziranja poštovanja ljudskih prava i sloboda te borbe protiv svih oblika rasne diskriminacije u Južnoj Africi. Njezine su glavne djelatnosti istraživanje, dokumentiranje, informiranje i obrazovanje u području ljudskih prava. Obrazovanje se ostvaruje preko seminara i izdavačke djelatnosti. Seminari koji se redovito organiziraju jesu *Obrazovanje za ljudska prava - Ljudska prava i demokracija za sve* i *Izvanpravno obrazovanje (Paralegal Training)*. Seminari su namijenjeni vrlo širokom krugu ljudi, a obuhvaćaju razne aspekte demokracije i ljudskih prava te ustroj međunarodnih organizacija koje se bave njihovom zaštitom i promicanjem.

U izdanju Organizacije objavljeni su: *Rights of Children: The Way Ahead*; *Human Rights and Peace in the World and in a Future South Africa*; *Children in Trouble with the Law: A Practical Guide*; *Towards Peace, Happiness, Dignity and Justice in South Africa* i *Human Rights for All: A New Curriculum for a New South Africa*.

Kanada

- ALBERTA HUMAN RIGHTS COMMISSION
- KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA PROVINCIJE ALBERTE

Adresa: 10808 99th Avenue, Suite 805, Edmonton T5K 0G5, Canada • **Tel:** (1 403) 42 73 116 • **Faks:** (1 403) 42 23 563 • **Web-stranica:** <http://www.albertahumanrights.ab.ca/>

Komisija za ljudska prava provincije Alberta vladina je neprofitna organizacija utemeljena 1972. godine kako bi promicala poštovanje ljudskih prava i sloboda na području Alberta. U sklopu programa obrazovanja javnosti u području ljudskih prava, redovito organizira jednodnevne radionice za najširu javnost. Njihov sadržaj uključuje nadzor nad poštovanjem ljudskih prava i načine njihove zaštite, kategorije kršenja ljudskih prava, obrazovanje za ljudska prava te zaštitu prava djece, žena, manjina i osoba sa smetnjama u razvoju.

Od naslova koji su se pojavili u izdanju Komisije za ljudska prava treba spomenuti *Human Rights: Respecting Our Differences: Guide for Teachers and Students* i *Equal in Dignity and Rights: A Review of Human Rights in Alberta*.

- CENTRALE DE L'ENSEIGNEMENT DU QUÉBEC (CEQ)
- CENTRAL OFFICE FOR EDUCATION IN QUÉBEC
- SREDIŠNJI URED ZA OBRAZOVANJE U QUÉBECU

Adresa: 9405 Sherbrooke Est, Montreal, Québec H1L 6P3, Canada • **Tel:** (1 514) 35 68 888 • **Faks:** (1 514) 35 69 999 • **Web-stranica:** <http://www.ceq.qc.ca/>

Središnji ured za obrazovanje u Québecu nevladina je i neprofitna ustanova posvećena promicanju obrazovanja za ljudska prava u Québecu. Osim programâ izobrazbe učitelja, koje provodi u suradnji s Kanadskim povjerenstvom za UNESCO i Kanadskom federacijom učitelja, Ured priprema radijske i televizijske emisije o ljudskim pravima, organizira seminare i konferencije, pruža financijsku potporu srodnim organizacijama, vodi dokumentacijsko-informacijsku službu, provodi istraživanja te izdaje biltene (*Nouvelles CEQ/CEQ News* i *Options*), monografije i materijale za izobrazbu učitelja. Među naslovima koje valja izdvojiti jesu: *Si vous croyez aux droits humains*; *Combattre le racisme* i *Apprendre à vivre ensemble*.

- FONDATION CANADIENNE DES DROITS DE LA PERSONNE
- CANADIAN HUMAN RIGHTS FOUNDATION (CHRF)
- KANADSKA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 1425 Rene-Levesque Blvd. West, Suite 307, Montreal, Québec H3G 1T7, Canada • **Tel:** (1 514) 95 40 382 • **Faks:** (1 514) 95 40 659 • **Web-stranica:** <http://www.chrf.ca>

Kanadska zaklada za ljudska prava utemeljena je 1967. godine. Među ostalim svojim djelatnostima Zaklada svakoga ljeta organizira trodnevni međunarodni program obrazovanja za ljudska prava. Program je ponajprije namijenjen članovima ili suradnicima dinamičnih i demokratski usmjerenih nevladinih organizacija, ali i svima onima koji će nakon povratka sa seminara moći upotrijebiti svoja znanja za poboljšanje stanja ljudskih prava u zemlji iz koje dolaze. Program stavlja podjednak naglasak na teoriju ljudskih prava i na njihovu praktičnu primjenu. Rad u manjim grupama omogućuje svakom polazniku da se angažira u skladu sa svojim znanjem i iskustvom. Tijekom seminara sudionicima na raspolaganju stoje vrsni stručnjaci za razna područja ljudskih prava.

- HUMAN RIGHTS RESEARCH AND EDUCATION CENTRE, UNIVERSITY OF OTTAWA (HRREC)
- CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U OTTAWI

Adresa: P. O. Box 450 STNA, 57 Louis Pasteur, Ottawa, Ontario K1N 6N5, Canada • **Tel:** (1 613) 56 25 775 • **Faks:** (1 613) 56 25 125 • **Web-stranica:** <http://www.cdp-hrc.uottawa.ca/>

Centar za istraživanje i obrazovanje za ljudska prava utemeljen je 1981. godine pri Sveučilištu u Ottawi kao vladina i neprofitna organizacija. Riječ je o interdisciplinarnom Centru čiji je cilj promicati ljudska prava obrazovanjem i istraživanjima. Redovito organizira poslijediplomske seminare *Međunarodna zaštita ljudskih prava* i *Ustavno pravo* za polaznike različitih struka i usmjerenja, a poznat je i po bogatoj kompjutoriziranoj bazi podataka o ljudskim pravima i organizacijama za ljudska prava.

Svaka tri mjeseca izdaje bilten *Human Rights Research and Education Bulletin*.

- NOVA SCOTIA HUMAN RIGHTS COMMISSION
- KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA NOVE ŠKOTSKE

Adresa: Lord Nelson Arcade, 5675 Spring Garden Road, P. O. Box 2221, Halifax, Nova Scotia B3J 3C4, Canada • **Tel:** (1 902) 42 44 111 • **Faks:** (1 902) 42 40 596 • **Web-stranica:** <http://www.gov.ns.ca/humanrights/>

Komisija za ljudska prava Nove Škotske osnovana je 1930. godine kao vladina i neprofitna organizacija čiji je cilj promicati obrazovanje za ljudska prava u kanadskoj provinciji Novoj Škotskoj i cijeloj Kanadi. Komisija organizira seminare o ljudskim pravima za učenike i učitelje osnovnih i srednjih škola te za studente i sveučilišne profesore. Seminari obično traju od dva do pet dana, a na njima se obrađuju ove teme: pravo na jednakost, pravo na slobodu mišljenja, savjest i vjeru te prava posebnih grupa, kao što su žene, djeca, manjine, izbjeglice, osobe sa smetnjama u razvoju i oboljeli od side. Komisija se također zalaže za iskorjenjivanje svih oblika rasne diskriminacije, te je o tome području objavila dvije knjige: *Beneath the Clouds of the Promised Land - the Survival of Nova Scotia's Blacks 1800 - 1989* i *Factors Affecting the Educational Success of Black Students in Nova Scotia*.

Povremeno izdaje bilten *Equality*.

Kolumbija

- INSTITUTO PARA EL DESAROLLO DE LA DEMOCRACIA LUIS CARLOS GALÁN
- INSTITUTE FOR THE DEVELOPMENT OF DEMOCRACY LUIS CARLOS GALÁN
- INSTITUT ZA RAZVOJ DEMOKRACIJE “LUIS CARLOS GALÁN”

Adresa: Calle 10 No. 4-21, Calle de la Esperanza-Barrio la Candelaria, Santafé de Bogota DC, Colombia • **Tel:** (57 1) 34 25 000 • **Faks:** (57 1) 28 45 353 • **e-mail:** ilg.sdc@colnodo.apc.org

Institut “Luis Carlos Galán” osnovan je 1990. godine kao neprofitna vladina organizacija koja blisko surađuje s kolumbijskim Ministarstvom prosvjete. Svrha njegova rada jest promicanje ljudskih prava, posebice obrazovanjem, etikom, demokratizacijom, snošljivošću i mirnim rješavanjem sukoba. Ponajviše se bavi istraživanjem stanja ljudskih prava u Kolumbiji i mogućnošću uvođenja obrazovanja za ljudska prava u kolumbijske škole, organiziranjem seminara i konferencija o ljudskim pravima, pripremom radijskih i televizijskih emisija i izložaba na temu ljudskih prava, održavanjem dokumentacijsko-informativne službe, sudjelovanjem u zajedničkim međunarodnim istraživačkim projektima te izdavaštvom.

Institut redovito organizira seminare *Suživot i demokracija*, *Pregovaranjem do rješenja sukoba* i *Obrazovanje za demokraciju*, koji uključuju širok raspon tema s područja ljudskih prava i načina njihove zaštite, a traju od šest mjeseci do godinu dana.

Od naslova koji su se pojavili u izdanju Instituta treba spomenuti: *Educacion y modernidad: Una escuela para la democracia*; *Arte y cultura democratica*; *Introduccion a la ley general de educacion*; *Manual didactico “La Candelaria”* i *Vivir la democracia*.

Izdaje i bilten *PAIDEIA*.

Luksemburg

- INSTITUT LUXEMBOURGEOIS DES DROITS DE L’HOMME
- LUXEMBOURGER INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
- LUKSEMBURŠKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 34, Avenue de la Porte-Neuve, Luxembourg, Grand Duché de Luxembourg

Luksemburški institut za ljudska prava osnovan je 1992. godine, a cilj su mu unapređenje i zaštita ljudskih prava, i to:

- provođenjem seminara, kolokvija i tečajeva za izobrazbu u ljudskim pravima
- vođenjem znanstvenih istraživanja o aktualnim temama
- objavljivanjem knjiga i časopisa o ljudskim pravima
- skupljanjem i širenjem informacija o ljudskim pravima u suradnji s ustanovama za zaštitu ljudskih prava.

Dva puta na godinu Institut izdaje *Bulletin des droits de l’homme*, u kojemu se objavljuju osvrti na rad Europskog suda i Komisije za ljudska prava te dokumenti i odluke koje donosi Europska komisija.

Mađarska

- CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY
- SREDNJOEUROPSKO SVEUČILIŠTE

Adresa: Nador u. 9, 1057 Budapest, Hungary • **Tel:** (36 1) 32 73 000, 32 72 219, 32 73 241 • **Faks:** (36 1) 32 73 241 • **Web-stranica:** <http://www.ceu.hu>

Sveučilište nudi program europskih studija namijenjen uglavnom europskim državnim činovnicima, odvjetnicima, poslovnim ljudima, menadžerima, akademikima i novinarima. U pravilu prima kandidate raznih struka, ali prednost imaju oni koji su studirali međunarodne odnose, političke znanosti, ekonomiju, sociologiju ili pravo.

Program studija uglavnom obuhvaća europsko pravo te ustroj i rad Europske unije. Studenti slušaju predavanja o europskoj povijesti, kulturi, politici, gospodarstvu, društvu te međunarodnim etničkim i vjerskim sukobima. Posebni seminari posvećeni su radu Vijeća Europe i raznim aspektima ljudskih prava s posebnim osvrtom na prava manjina.

- FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS AND PEACE EDUCATION
- ZAKLADA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Adresa: Úri utca 49, H - 1014 Budapest, Hungary • **Tel/faks:** (361) 22 40 782 • **e-mail:** h11397 bor@ella.hu

Zaklada za obrazovanje za ljudska prava i mir osnovana je 1996. godine sa svrhom promicanja znanja i metoda izobrazbe za mir, demokraciju i ljudska prava, osobito među učiteljima i pedagozima. Njezini su glavni ciljevi:

- pomagati učiteljima u primjeni stečenoga znanja u nastavi, kao i u stvaranju školskog ozračja u kojemu se poštuju ljudska prava

- promicati obrazovanje za ljudska prava i demokraciju na svim razinama, osobito u ustanovama za izobrazbu i cjeloživotno obrazovanje učitelja i odraslih

- u raznim područjima obrazovati stručnjake koji će utjecati na promjenu javnog mnijenja, primjerice novinare, socijalne djelatnike, političare itd.

U skladu s tim ciljevima Zaklada pruža pedagoške i informacijske usluge školama, ustanovama za izobrazbu učitelja, pojedinim prosvjetnim djelatnicima, studentima, voditeljima i članovima organizacija za djecu i mladež, manjinskim udrugama, kao i drugim zainteresiranim građanima.

Od usluga koje Zaklada pruža valja izdvojiti:

- usluge knjižnice: pristup najvažnijim osnovnim dokumentima, informacije o mogućnostima izobrazbe, pomoć u nastavi i u materijalima za izobrazbu

- korištenje baze podataka o djelatnostima domaćih i stranih organizacija za ljudska prava kao i o stručnjacima u ovom području

- organizacija seminara za izobrazbu, domaćih i međunarodnih konferencija, foruma, kulturnih događaja i kampova za djecu i mladež

- provođenje istraživanja i prikupljanje informacija o uspješnim metodama u obrazovanju za ljudska prava, uključujući domaća iskustva.

Na seminarima za izobrazbu obrađuju se ove teme: ljudska prava, međukulturalno obrazovanje, prava djece i mladeži, suradnja među pojedincima, grupama i organizacijama, rješavanje sukoba, priprema i vođenje sastanaka, priprema izbora i referenduma te planiranje i upravljanje programom. Međunarodni skupovi se organiziraju u suradnji s Europskim centrom za mladež Vijeća Europe (European Youth Centre of Council of Europe), Kulturkontaktom iz Austrije i Europskom kulturnom zakladom (European Cultural Foundation).

- HUNGARIAN CENTRE FOR HUMAN RIGHTS
- MAĐARSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Orszaghaz utca 30, P. O. B. 25, 1014 Budapest, Hungary • **Tel:** (36 1) 17 59 337 • **Faks:** (36 1) 17 57 858 • **Web-stranica:** <http://freeweb.interware.hu/ejmkk/eng/>

Mađarski centar za ljudska prava utemeljen je 1991. godine. Njegove su najvažnije djelatnosti:

- prikupljanje materijala o ljudskim pravima

- objavljivanje najnovijih informacija o stanju ljudskih prava u Mađarskoj

- omogućavanje pristupa informacijama studentima i najširoj javnosti

- unapređenje obrazovanja za ljudska prava.

Centar organizira seminare i konferencije o raznim aspektima ljudskih prava. Među izdanjima treba izdvojiti četveromjesečni bilten *Acta humana*, prijevode *The Council of Europe and Human Rights* i *ABC Teaching of Human Rights*, kao i prijevode ključnih međunarodnih tekstova o ljudskim pravima.

Makedonija

- BALKAN PEACE STUDIES CENTER (BPC)- UNESCO CHAIR IN CULTURE OF PEACE STUDIES, UNIVERSITY OF ST. CYRIL AND METHODIUS
- BALKANSKI CENTAR ZA MIROVNE STUDIJE - UNESCO-ova KATEDRA ZA PROUČAVANJE KULTURE MIRA, SVEUČILIŠTE SV. ĆIRILA I METODA

Adresa: Sveučilište sv. Ćirila i Metoda, Bulevar Krste Misirkova b.b., 91000 Skopje, FYR Macedonia • **Tel:** (389 91) 11 65 20, kućni 240 • **Faks:** (389 91) 11 81 43 • **e-mail:** skarik@pf.ukim.edu.mk

Balkanski centar za mirovne studije osnovan je 1993. godine u sklopu Filozofskog fakulteta Sveučilišta sv. Ćirila i Metoda. Centar provodi istraživanja i izobrazbu u području razvojnog i mirovnog obrazovanja, organizira poslijediplomske studije o tom području i služi kao UNESCO-ova katedra za proučavanje kulture mira. Centar je organizirao brojne seminare za izobrazbu učitelja, konferencije na teme mira, rješavanja i transformacije sukoba, pregovaranja, snošljivosti itd. te pokrenuo niz istraživačkih projekata u suradnji s raznim domaćim i inozemnim institucijama ili sudjelovao u njima.

Među dosad objavljenim izdanjima valja izdvojiti *Peace and Constitutions*.

- FORUM - CENTER FOR STRATEGIC RESEARCH AND DOCUMENTATION
- FORUM - CENTAR ZA STRATEŠKO ISTRAŽIVANJE I DOKUMENTACIJU

Adresa: Ilinden 63, 91000 Skopje, FYR Macedonia • **Tel/faks:** (389 91) 121 100 • **e-mail:** csrd@forum.com.mk
Web-stranica: <http://www.forum.com.mk/Forum/csid/csid.htm>

Centar za strateško istraživanje i dokumentaciju "Forum" osnovan je 1997. godine kao nevladina i neprofitna organizacija usmjerena:

- na promicanje i jačanje međuetničkog dijaloga u Makedoniji
- na unapređenje procesa demokratizacije i suradnje među zemljama Jugoistočne Europe
- na povećanje važnosti civilnog sektora u Makedoniji i zemljama Jugoistočne Europe.

Od djelatnosti Centra valja izdvojiti:

- provođenje i sudjelovanje u projektima iz područja politike, gospodarstva, diplomacije, vojnih i sigurnosnih pitanja, društvenih problema i povijesti te priprema seminara, konferencija, okruglih stolova i sličnih skupova na te teme

- stvaranje i održavanje baze podataka o tim pitanjima i djelatnostima
- suradnja sa srodnim nevladinim organizacijama iz Makedonije te iz zemalja Jugoistočne Europe i šire
- primjena projekta *Audiatur et altera pars (Poslušajmo drugu stranu)*.

Malta

- FOUNDATION FOR INTERNATIONAL STUDIES (FIS)
- ZAKLADA ZA MEĐUNARODNE STUDIJE

Adresa: University Building, St. Paul Street, Valletta VLT 07, Malta • **Tel:** (356 2) 24 067 • **Faks:** (356 2) 30 551 • **Web-stranica:** <http://www.um.edu.mt/intoff/fis.html>

Zaklada za međunarodne studije samostalna je, nevladina organizacija čiji je cilj promicati istraživanje, informiranje i obrazovanje o globalnim socio-ekonomskim i političkim problemima. Zajedno sa Sveučilištem u Malti provodi mnoge projekte i blisko suraduje s brojnim institutima, kao što su Institut za proučavanje mira i sukoba (Institute for Peace and Conflict Studies), Institut za međunarodne poslove (Institute of International Affairs), Međunarodni institut za okoliš (International Environment Institute) i drugi.

Zaklada objavljuje knjige, časopise i glasnike o raznim temama, a povremeno organizira konferencije, seminare i radionice u kojima se težište stavlja na praktičnu primjenu znanstvenih istraživanja.

Maroko

- ORGANISATION MAROCAINE DES DROITS DE L'HOMME (O. M. D. H.)
- MOROCCAN ORGANIZATION FOR HUMAN RIGHTS
- MAROKANSKA ORGANIZACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 24, Avenue de France, Agdal - Rabat, Marocco • **Tel:** (212) 7 77 00 60 • **Faks:** (212) 7 77 46 15
e-mail: omdh@mtds.com • **Web-stranica:** <http://www.omdh.org/>

Marokanska organizacija za ljudska prava utemeljena je 1988. godine kao neprofitna i nevladina organizacija s ovim ciljevima:

- širenje i produbljivanje individualne i kolektivne svijesti o ljudskim pravima u Maroku na socijalnoj, kulturnoj, gospodarskoj i političkoj razini
- poticanje poboljšanja marokanskog zakonodavstva te javno osuđivanje svih zakonskih uredbi koje ugrožavaju individualne i javne slobode i koje su protivne međunarodnim konvencijama o ljudskim pravima
- zaštita žrtava kršenja ljudskih prava
- jačanje nacionalne, svearapske i međunarodne solidarnosti u području ljudskih prava.

Svoje ciljeve Organizacija nastoji ostvarivati:

- održavanjem kolokvija, seminara i konferencija o ljudskim pravima
- suradnjom s ostalim srodnim organizacijama za ljudska prava i medijima
- bogatom dokumentacijom o ljudskim pravima
- objavljivanjem časopisa, izvješća, brošura i letaka o ljudskim pravima
- pravnom i drugom pomoći žrtvama kršenja ljudskih prava.

Meksiko

- COMISIÓN NACIONAL DE DERECHOS HUMANOS DE MÉXICO (CNDH)
- MEXICAN NATIONAL COMMISSION FOR HUMAN RIGHTS
- MEKSIČKA NACIONALNA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Periferico Sur 3469, Esquina Luis Cabrera, Colonia San Jerónimo Lidice, C. P. 10200 México D.F., Mexico • **Tel/faks:** (52 5) 68 17 115 • **Web-stranica:** <http://www.cndh.org.mx>

Meksička nacionalna komisija za ljudska prava osnovana je 1990. godine kao vladina ustanova. Glavni su joj ciljevi provođenje programa obrazovanja za ljudska prava i istraživanja o zaštiti ljudskih prava i njihovu kršenju te o kaznama za počinitelje.

U izdanju Komisije objavljeni su: *La construccion de una nueva practica educativa; Derechos humanos: pautas para una educacion liberadora* i *Instrumentos internacionales basicos de derechos humanos*.

Jedanput na mjesec Komisija izdaje bilten *Gaceta*.

Nizozemska

- CENTRE FOR HUMAN RIGHTS, UNIVERSITY OF LIMBURG
- CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U LIMBURGU

Adresa: Bouillonstraat 3, P. O. B. 616, 6200 MD Maastricht, Netherlands • **Tel:** (31 43) 88 32 233
• **Faks:** (31 43) 25 78 18 • **Web-stranica:** <http://www.unimaas.nl>

Centar za ljudska prava vladina je neprofitna istraživačka organizacija koja djeluje u sklopu Limburškog sveučilišta. Posvećen je proučavanju ljudskih prava kao jednog od glavnih instrumenata razvoja demokracije. Istraživačka djelatnost usmjerena je na prava žena, gospodarska, socijalna i kulturna prava, kazneni zakon i ljudska prava, prava djeteta, prava homoseksualaca te iskorjenjivanje mučenja i svih oblika rasne diskriminacije. Centar organizira i seminare o ljudskim pravima, kao što su *Međunarodna ljudska prava*, *Ljudska prava u Nizozemskoj*, *Prava izbjeglica i stranih državljana* i *Ljudska prava žena*, koji su prije svega namijenjeni polaznicima poslijediplomskih studija, ali ih mogu slušati i svi koji su zainteresirani za ovo područje.

Centar je do sada objavio: *Discourse Ethics and Human Rights in Criminal Procedures*; *The Protection of Economic, Social and Cultural Rights and the European Convention on Human Rights*; *Reservations to UN Human Rights Treaties, Ratify and Ruin?* i *General Course on Human Rights*.

- THE HAGUE ACADEMY OF INTERNATIONAL LAW
- L'ACADÉMIE DE DROIT INTERNATIONAL DE LA HAYE
- HAŠKA AKADEMIJA ZA MEĐUNARODNO PRAVO

Adresa: Peace Palace, Carnegieplein 2, 2517 KJ The Hague, Netherlands • **Tel:** (31 70) 30 24 242

Web-stranica: <http://www.hagueacademy.nl>

Jedna od glavnih djelatnosti Haške akademije za međunarodno pravo jest redovito organiziranje seminara o ljudskim pravima za pravnike iz azijskih, afričkih, južnoameričkih i istočnoeuropskih zemalja. Polaznici seminara uglavnom su suci, državni tužitelji, odvjetnici i državni službenici uključeni u poslove međunarodne zaštite ljudskih prava. Upoznavaju se s temeljima teorije i prakse promicanja i zaštite ljudskih prava uključujući međunarodne instrumente u tom području.

- INSTITUUT VOOR PUBLIEK EN POLITIEK
- THE INSTITUTE FOR PEOPLE AND POLITICS
- INSTITUT ZA GRAĐANE I POLITIKU

Adresa: Prinsengracht 911 - 915, 1017 KD Amsterdam, Netherlands • **Tel:** (31 20) 521 76 00 • **Faks:** (31 20) 638 31 18 • **Web-stranica:** <http://www.publiek-politiek.nl>

Institut za građane i politiku nastao je 1994. godine spajanjem pet nacionalnih ustanova koje su se bavile političkim i građanskim obrazovanjem. Riječ je o nevladinoj i neprofitnoj organizaciji koja nastoji promicati sudjelovanje građana u demokratskom i multikulturnom društvu. Djelatnosti Instituta mogu se razvrstati u nekoliko kategorija:

- informiranje javnosti preko knjiga, brošura, časopisa, pamfleta i sl.
- organiziranje konferencija, foruma, predavanja, izložaba i javnih debata
- izdavanje biltena i materijala namijenjenih učiteljima građanskog obrazovanja
- organiziranje radionica i seminara za izobrazbu učitelja i mirovnih posrednika
- suradnja s domaćim i inozemnim organizacijama koje djeluju u političkom i obrazovnom području.

Institut se posebice zalaže za informiranje građana o temeljnim načelima europske demokracije i općenito o procesu europske integracije. U svom području djelovanja izdao je više od stotinu različitih publikacija. Redovito izdaje časopis *Newsletter Political Education towards a European Democracy*.

- INSTITUUT VOOR SOCIALE STUDIEN
- INSTITUTE OF SOCIAL STUDIES (ISS)
- INSTITUT ZA DRUŠTVENA ISTRAŽIVANJA

Adresa: Kortenaerkade 12, P. O. Box 29776, NL - 2502 LT The Hague, Netherlands • **Tel:** (31 70) 42 60 460 • **Faks:** (31 70) 42 60 799 •

Institut za društvena istraživanja osnovan je 1952. godine. Svake godine organizira sedmotjedni program obrazovanja za ljudska prava, namijenjen svima onima čija je djelatnost izravno povezana s ljudskim pravima, a posebice onima koji dolaze iz nevladinih organizacija. Temeljni cilj programa jest omogućiti polaznicima koji su aktivno uključeni u zaštitu ljudskih prava da razmijene iskustva i prodube svoja teorijska znanja u području zaštite ljudskih prava. Glavne teme programa jesu:

- razvoj, društvena pravda i ljudska prava u povijesnoj i teorijskoj perspektivi
- posljedice nejednakog i neravnomjernog razvoja na zaštitu ljudskih prava

- utjecaj gospodarske krize na stanje ljudskih prava
  - uloga društvenih i političkih organizacija u promicanju i zaštiti ljudskih prava.
- Svaka tri mjeseca Institut izdaje bilten *Development and Change*.

- STUDIEEN INFORMATIECENTRUM MENSENRECHTEN (SIM)
- NETHERLANDS INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
- NIZOZEMSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Janskerkhof 3, 3512 BK Utrecht, Netherlands • **Tel:** (31 30) 253 8033 • **Faks:** (31 30) 253 7168

Web-stranica: <http://www.law.uu.nl/english/sim/>

Nizozemski institut za ljudska prava utemeljen je 1981. godine kao centar za istraživanje, dokumentiranje i informiranje o ljudskim pravima u sklopu Sveučilišta u Utrechtu. Institut holistički pristupa proučavanju ljudskih prava istodobno istražujući građanska, politička, gospodarska, socijalna i kulturna prava te prava tzv. treće generacije, kao i globalne i regionalne instrumente njihove zaštite. Posebno područje njegova zanimanja jest povezanost između promicanja ljudskih prava i unapređenja suradnje.

Djelatnosti Instituta na nacionalnoj i međunarodnoj razini obuhvaćaju istraživački rad, prikupljanje i širenje informacija te poticanje javnog interesa. Pokreće istraživačke projekte i programe obrazovanja za ljudska prava u brojnim zemljama svijeta.

Izdavački program Instituta obuhvaća glasnik *Netherlands Quarterly of Human Rights* i niz studija, kao što su *Major International Human Rights Instruments; Mobilization of the Conscience of Mankind: Conditions of Effectiveness of Human Rights NGOs; International and European Protection of Human Rights* i *How Can Disabled Persons in the European Union Achieve Equal Rights as Citizens?*

Norveška

- DEMOCRACY, HUMAN RIGHTS AND PEACEFUL CONFLICT RESOLUTION PROGRAMME, FRIDTJOF NANSEN ACADEMY
- PROGRAM ZA DEMOKRACIJU, LJUDSKA PRAVA I MIRNO RJEŠAVANJE SUKOBA PRI AKADEMIJI FRIDTJOFANA NANSENA

Adresa: Nansenkolen, 2600 Lillehammer, Norway • **Tel:** (47 612) 65 413 • **Faks:** (47 612) 65 440 • **Web-**

stranica: <http://www.dempro.org>

Riječ je o programu koji su pokrenuli Akademija Fridtjofa Nansena, Crveni križ Norveške i Norveška crkvena pomoć u suradnji s norveškim Ministarstvom vanjskih poslova i Povjerenstvom za imigraciju. Svrha je programa osposobljavanje za mirno rješavanje sukoba i zaštitu ljudskih prava mlađih stručnjaka različitog profila iz sukobom zahvaćenih područja te norveških i inozemnih djelatnika koji su aktivno uključeni u proces demokratskog razvoja i uspostavljanja mira. Desetotjedni tečaj omogućuje:

- stjecanje znanja o demokraciji i ljudskim pravima te razvoj vještina mirnog rješavanja sukoba
- osposobljavanje za aktivan i konstruktivan rad u mirovnom procesu
- pripremanje za aktivno sudjelovanje u izgradnji demokratskog društva.

Program se ostvaruje predavanjima, seminarima, grupnim radom i individualnim istraživanjima. Osobita pozornost posvećuje se dijalogu među sudionicima kao sredstvu rješavanja sukoba.

- INSTITUTT FOR MENNESKERETTIGHETER
- THE NORWEGIAN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
- NORVEŠKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Universitetsgt. 20 - 22, 0162 Oslo, Norway • **Tel:** (47) 22 84 200 • **Faks:** (47) 22 84 20 02

Web-stranica: <http://www.humanrights.uio.no/english/>

Norveški institut za ljudska prava osnovan je 1987. godine kako bi svojim djelovanjem:

- unapređivao poštovanje temeljnih prava zajamčenih Općom deklaracijom o ljudskim pravima
- pružao potrebne informacije svojim istraživačima i istraživačima sveučilišta
- surađivao s ostalim institutima i centrima za ljudska prava.

U svome radu članovi Instituta usredotočuju se na četiri područja:

- univerzalna ljudska prava
- ljudska prava u Europi
- ljudska prava i razvoj
- međukulturna utemeljenost ljudskih prava.

Rezultate svojih istraživanja Institut objavljuje u dvije biblioteke: *Human Rights Publications* i *Human Rights Reports*.

Njegovi su članovi uključeni u nastavu o ljudskim pravima na Pravnom fakultetu i Fakultetu političkih znanosti Sveučilišta u Oslu. Institut im pruža mogućnosti stalnog usavršavanja, pa je većina njih u više navrata sudjelovala u misijama Ujedinjenih naroda i Vijeća Europe.

Četiri puta na godinu Institut izdaje časopis *Mennesker og Rettigheter*.

Njemačka

- ARBEITSSTELLE FRIEDENS FORSCHUNG BONN (AFB)
- BONN CENTRE FOR PEACE STUDIES
- BONSKI CENTAR ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA

Adresa: Beethovenallee 4, D - 53173 Bonn, Germany • **Tel:** (49 228) 35 60 32 • **Faks:** (49 228) 35 60 50

Web-stranica: <http://www.priub.org/>

Bonski centar za mirovna istraživanja nacionalni je i međunarodni centar za pružanje savjeta, informacija i drugih usluga u području istraživanja o miru i rješavanju sukoba. Djeluje kao posrednik među ustanovama i stručnjacima na ovom području opskrbljujući ih informacijama o rezultatima istraživanja o miru i rješavanju sukoba. Institucijama koje žele pokrenuti projekte u području mira i mirnog rješavanja sukoba pruža tehničke i organizacijsko-programске savjete te pomoć pri istraživanju i drugim djelatnostima.

Dvapat na godinu Centar izdaje časopis *AFB - INFO* na njemačkom i engleskom jeziku, a povremeno, u sklopu serije *AFB - TEXTE*, objavljuje i tekstove o temeljima obrazovanja za mir i rezultatima znanstvenih istraživanja u tom području.

- GEORG-ECKERT-INSTITUT FÜR INTERNATIONALE SCHULBUCHFORSCHUNG
- GEORG-ECKERT-INSTITUTE FOR INTERNATIONAL TEXTBOOK RESEARCH
- INSTITUT ZA MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA UDŽBENIKA “GEORG ECKERT”

Adresa: Celler Strasse 3, D-38114 Braunschweig, Germany • **Tel:** (49 531) 59 09 90 • **Faks:** (49 531) 59 09 999

e-mail: info@gei.de • **Web-stranica:** <http://www.gei.de>

Institut za međunarodna istraživanja udžbenika “Georg Eckert” vladina je neprofitna organizacija sa savjetodavnim statusom pri Vijeću Europe i UNESCO-u. Utemeljen je 1975. godine radi proučavanja udžbenika, a posebice udžbenika s područja građanskog obrazovanja i obrazovanja za ljudska prava na međunarodnoj razini. Osim istraživačkog rada, organizira seminare i konferencije te sudjeluje u provedbi brojnih međunarodnih projekata.

Među naslovima koji su izašli u izdanju Instituta treba spomenuti *Human Rights in German Textbooks*. Tri puta na godinu izdaje časopis *Internationale Schulbuchforschung*.

- MAX-PLANCK - INSTITUT FÜR AUSLÄNDISCHES ÖFFENTLICHES RECHT UND VÖLKERRECHT
- MAX-PLANCK-INSTITUTE FOR COMPARATIVE PUBLIC LAW AND INTERNATIONAL LAW
- INSTITUT ZA KOMPARATIVNO GRAĐANSKO PRAVO I MEĐUNARODNO PRAVO “MAX PLANCK”

Adresa: Berliner Str. 48, D - 69120 Heidelberg, Germany • **Tel:** (49 6221) 48 21 25 • **Faks:** (49 6221) 44 22 88 •

Web-stranica: <http://www.virtual-institute.de>

Institut je utemeljen 1924. godine kao neovisni istraživački centar koji kombinira znanstvenoistraživački rad na području međunarodnoga prava, ustavnog i upravnog prava te komparativnog državnog prava.

Institut je izdao mnoge publikacije o ljudskim pravima, među kojima treba izdvojiti: *The Encyclopedia of Public International Law* (5 svezaka); *Public International Law: A Current Bibliography of Books and Articles* (bibliografije koje izlaze dva puta na godinu); *Zeitschrift für ausländisches öffentliches Recht und Volkerrecht* (časopis o međunarodnom pravu), kao i *Beitrage zum ausländischen öffentlichen Recht und Volkerrecht* (monografije).

Peru

- INSTITUTO PERUANO DE EDUCACION EN DERECHOS HUMANOS Y LA PAZ (IPEDHP)
- PERUVIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS AND PEACE EDUCATION
- PERUANSKI INSTITUT ZA OBRAZOVANJE O LJUDSKIM PRAVIMA I MIRU

Adresa: Santo Domingo 144, Lima 11, Peru • **Tel:** (51 14) 46 06 759 • **Faks:** (51 14) 46 33 064

Web-stranica: <http://human-rights.net/IPEDEHP/>

Peruanski institut za obrazovanje o ljudskim pravima i miru osnovan je 1985. godine kao nevladina i neprofitna organizacija čiji je cilj promicanje obrazovanja za ljudska prava i jačanje demokracije i građanskog društva u Peru. Programi obrazovanja obuhvaćaju osnovne i srednje škole, kao i predškolske ustanove. Institut redovito organizira seminare o raznim aspektima obrazovanja za ljudska prava i načinima njegova uvođenja u nastavni program za učitelje i studente pedagoškog usmjerenja, kao što su *El reto de educar en derechos humanos*, *Derechos humanos curriculum*, *Resolución solidaria de conflictos* i *Disciplina y autoridad*. Seminari u prosjeku traju dvadeset sati, raspoređenih na nekoliko dana u tjednu.

Institut sustavno radi na razradi novih metoda izobrazbe učitelja i socijalnih djelatnika o ljudskim pravima. Do sada je objavljeno nekoliko knjižica za poučavatelje učitelja, i vodiča za uvođenje programa o ljudskim pravima u nastavne programe pedagoških fakulteta.

U izdanju Instituta objavljeno je: *Educación Peruana y derechos humanos: Los maestros opinan; Aprendamos nuestros derechos: Guía metodologica para la educación en derechos humanos con niños de 5 a 8 años* i *Guía curricular para educar en derechos humanos en el nivel de educación primaria*.

Poljska

- CENTER FOR CITIZENSHIP EDUCATION
- CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

Adresa: Willowa st. 9/3, 00-790 Warszawa, Poland • **Tel/faks:** (48 22) 49 85 13 • **e-mail:** ceo@ceo.org.pl

Web-stranica: <http://www.ceo.org.pl/english/english.htm#address>

Centar za građansko obrazovanje utemeljen je u svibnju 1994. godine kao nevladina, neprofitna obrazovna ustanova registrirana pri poljskom Ministarstvu prosvjete, kako bi pružio potporu školama u razvoju građanske svijesti i promicanju demokratskih vrijednosti među poljskom mladeži. Uspostavljen je kao dio poljsko-američkog projekta *Obrazovanje za demokratsko društvo*, koji je pokrenut 1991. godine. U suradnji s Centrom Mershon Sveučilišta u Ohiju, Centar za građansko obrazovanje pripremio je originalni nastavni program građanskog obrazovanja za osnovne i srednje škole te izdao brojne nastavne materijale, uključujući priručnik u kojemu se nalazi više od stotinu metodskih jedinica temeljenih na interaktivnim metodama poučavanja. Osim toga, zajedno s vrhunskim pedagoškim stručnjacima i lokalnim vlastima, pripremio je programe za izobrazbu učitelja osnovnih i srednjih škola i sveučilišnih profesora. Stručnjaci zaduženi za izobrazbu prosvjetnih djelatnika prolaze posebne obrazovne programe u obliku radionica, seminara i predavanja, koji se provode u suradnji s domaćim i stranim organizacijama.

Centar izdaje priručnike za učitelje i druge publikacije s razrađenim metodskim jedinicama, udžbenike s radnim bilježnicama te zbirke tekstova i dokumenata namijenjenih učenicima osnovnih i srednjih škola. Redovito izdaje bilten *KOSS Has a Voice*, koji pripremaju i izdaju učitelji - sudionici seminara, tečajeva i radionica, a namijenjen je svim učiteljima građanskog obrazovanja i društvenih znanosti u Poljskoj.

- HELSINKI FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS
- HELSINŠKA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: ul. Bracka 18 m. 62, 00 - 028 Warszawa, Poland • **Tel:** (48 22) 82 81 088 • **Faks:** (48 22) 82 61 366 • **Web-stranica:** <http://www.hfhrpol.waw.pl>

Helsinška zaklada za ljudska prava svake godine nudi dva programa iz područja obrazovanja. Prvi je jednotjedna Međunarodna ljetna škola o ljudskim pravima, koja se organizira za odvjetnike, djelatnike nevladinih organizacija, novinare i saborske zastupnike iz postkomunističkih zemalja Srednje i Istočne Europe. Škola omogućuje polaznicima produbljivanje znanja o demokraciji i ljudskim pravima. Osim toga, pruža mogućnost izravnog povezivanja nevladinih organizacija iz različitih zemalja.

Drugi program odnosi se na izobrazbu u području ljudskih prava namijenjenu poljskim učiteljima, vođama i djelatnicima nevladinih organizacija, odvjetnicima, novinarima, policijskim i zatvorskim službenicima itd. Polaznici slušaju oko dvije stotine sati predavanja o povijesti i filozofiji ljudskih prava, funkcioniranju domaćih i međunarodnih ustanova za zaštitu ljudskih prava, kao i o svim domaćim i međunarodnim zakonsko-pravnim dokumentima kojima se jamči zaštita ljudskih prava.

- THE INSTITUTE FOR DEMOCRACY IN EASTERN EUROPE (IDEE)
- INSTITUT ZA DEMOKRACIJU U ISTOČNOJ EUROPI

Adresa: 2000 P Street, NW Suite 400, 20036 Washington DC, USA • **Tel:** (1 202) 46 67 105 • **Faks:** (1 202) 46 67 140 • **e-mail:** idee@idee.org • **Web-stranica:** <http://www.idee.org/>

Adresa: P. O. Box 311, 00 - 950 Warszawa, Poland • **Tel/faks:** (48 22) 62 08 344, 62 08 358 • **e-mail:** idee@plearn.edu.pl • **Web-stranica:** <http://www.civilsoc.org/eeurope/poland/idee.htm>

Varšavski Institut za demokraciju u Istočnoj Europi utemeljen je 1991. godine kao neovisni ogranak istoimene organizacije, čije je glavno sjedište u Washingtonu. Središnja organizacija osnovana je nekoliko godina prije kako bi pomagala demokratskoj preobrazbi u Poljskoj, Mađarskoj i ondašnjoj Čehoslovačkoj, a poslije i u drugim postkomunističkim zemljama.

Glavna djelatnost poljskog Instituta jest stvaranje mreže nevladinih organizacija, programa i inicijativa na području Srednje i Istočne Europe radi jačanja demokracije u postkomunističkim zemljama.

Institut četiri puta na godinu izdaje glasnik *Newsletter*, koji donosi kratak pregled djelatnosti nevladinih organizacija u području građanskog obrazovanja u tim zemljama.

- POZNANSKIE CENTRUM PRAW CZLOWIEKA, POLSKA AKADEMIA NAUK
- POZNAN HUMAN RIGHTS CENTRE, POLISH ACADEMY OF SCIENCES
- POZNANSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA POLJSKE AKADEMIJE ZNANOSTI

Adresa: Institute of Legal Studies of the Polish Academy of Sciences, ul. Mielzynskiego 27/29, 61 725 Poznan, Poland • **Tel/faks:** (48 61) 86 89 347 • **e-mail:** imppan@plpuam11.Bitnet

Poznanski centar za ljudska prava utemeljen je 1981. godine radi provođenja znanstvenih istraživanja i unapređenja znanja o ljudskim pravima u Poljskoj. U zadnje vrijeme Centar kao prioritete ističe:

- 1) sudjelovanje u izradi novog poljskog Ustava
- 2) prilagodavanje poljskog pravnog sustava zahtjevima koji proizlaze iz međunarodnih standardâ o ljudskim pravima
- 3) izobrazbu poljskih pravnikâ u ljudskim pravima.

Centar na različite načine surađuje s akademskim institucijama i nevladinim organizacijama u Poljskoj i svijetu, a sudjeluje i u programima TEMPUS i PHARE. Stručnjaci koji sudjeluju u njegovu radu imaju savjetodavnu ulogu pri Odboru za ljudska prava poljskog parlamenta, a surađuju i s Ustavnim sudom, pučkim pravobraniteljem te središnjim upravnim uredima. Jednom na godinu organizira dvotjedni seminar za mlade odvjetnike, studente i aktiviste pod nazivom *Međunarodna zaštita ljudskih prava*, a povremeno i razne skupove i konferencije o posebnim aspektima ljudskih prava.

Među zapaženijim naslovima Centra mogu se spomenuti *T. Mazowiecki's Reports from Former Yugoslavia* i *The Draft Polish Constitution 1991. in the Light of Comparative Law*.

Portugal

- ASSOCIAÇÃO PORTUGUESA DA DEFESA E PROMOÇÃO DOS DIREITOS DOS CIDADÃOS (CIVITAS)
- PORTUGUESE ASSOCIATION FOR THE DEFENSE AND PROMOTION OF CIVIL RIGHTS
- PORTUGALSKA UDRUGA ZA ZAŠTITU I PROMICANJE GRAĐANSKIH PRAVA

Adresa: Rua de São Marçal 77 - 79, 1200 Lisboa, Portugal • **Tel:** (351 1) 34 24 528 • **Faks:** (351 1) 46 83 972

Portugalska udruga za zaštitu i promicanje građanskih prava utemeljena je 1989. godine kao neprofitna i nevladina organizacija čiji je cilj promicanje obrazovanja za ljudska prava i unapređenje demokratske kulture u Portugalu. Njezine su glavne djelatnosti istraživački rad, organiziranje seminara za izobrazbu u ljudskim pravima, sudjelovanje u međunarodnim projektima u tom području i izdavaštvo.

Udruga redovito organizira jednogodišnji seminar *Za nove građane*, koji uključuje vrlo širok spektar tema iz područja ljudskih prava, s osobitim naglaskom na ustroj i rad velikih europskih i svjetskih organizacija za zaštitu ljudskih prava (Vijeće Europe, Ujedinjeni narodi i sl.).

Svaka tri mjeseca Udruga izdaje bilten *CIVITAS*.

Rumunjska

- INSTITUTUL ROMAN PENTRU DREPTURILE OMULUI
- ROMANIAN INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS
- RUMUNJSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 3 Piata Charles de Gaulle, Sector 1, 71 260 Bucharest, Romania • **Tel:** (40 1) 22 27 229, 22 24 287 • **Faks:** (40 1) 22 24 287 • **e-mail:** irdo@itcnet.ro

Rumunjski institut za ljudska prava osnovan je 1991. godine. Svrha je njegova djelovanja promicanje svijesti o ljudskim pravima među djelatnicima vladinih i nevladinih organizacija te kod rumunjske javnosti općenito. U sklopu Instituta djeluje dokumentacijski centar, u kojemu se građani mogu upoznati s tekstovima međunarodnih konvencija, zakonsko-pravnim dokumentima, raznim izdanjima o ljudskim pravima i bibliografijama. Centar također opskrbljuje informacijama, dokumentima i prijevodima tekstova brojne vladine i nevladine organizacije.

Osim toga, u suradnji s drugim istraživačkim ustanovama Institut provodi znanstvena istraživanja o ljudskim pravima na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Njegovi članovi sudjeluju u pripremi programa o ljudskim pravima na fakultetima, a u suradnji sa srodnim nacionalnim i međunarodnim institucijama organiziraju simpozije i seminare za različite profile stručnjaka. Među njima je i seminar *Obrazovanje za ljudska prava u osnovnim i srednjim školama*, u kojemu sudjeluju učitelji srednjih i osnovnih škola. U suradnji s UN-ovim Centrom za ljudska prava iz Ženeve Institut je organizirao i niz seminara izobrazbe za ljudska prava namijenjenih sucima, odvjetnicima, javnim tužiocima, policajcima, novinarima, predstavnicima nevladinih organizacija i državnim službenicima.

Institut redovito izdaje časopis *Drepturile omului*. Od drugih publikacija treba izdvojiti studiju *Human Rights: A Turn-of-the-century Religion*; knjižice pod nazivom *Family Policy and the Right to Family Planning* i *Refugees and Their Legal Status*. U suradnji s Ministarstvom prosvjete priprema i izdavanje školskih udžbenika o ljudskim pravima.

- PRO DEMOCRACY ASSOCIATION (PDA)
- UDRUGA ZA DEMOKRACIJU

Adresa: National Co-ordinating Centre, Str. Anton Pann 52A, Ap.1, Sector 3, Bucharest 74 236, Romania • **Tel:** (40 1) 32 26 919, 32 26 163 • **Faks:** (40 1) 32 26 163 • **e-mail:** apd@com.pcnnet.ro
Web-stranica: <http://www.sorostm.ro/prodem/prodem/apdenglish/apdctengl.htm>

Udruga za demokraciju nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1990. godine radi poticanja građana na sudjelovanje u donošenju odluka bitnih za najširu javnost te jačanja građanske i demokratske kulture. Posjeduje mrežu od 40 klubova s više od 1500 volontera. Oni promiču njezine ciljeve različitim djelatnostima, kao što su:

- unapređenje pravnog sustava u skladu s potrebama rumunjskog naroda poticanjem inicijativa građana te razgovorima s lokalnim političarima i predstavnicima upravne vlasti
- nadgledanje ispravnosti lokalnih i općih izbora mobiliziranjem tisuća volontera
- informiranje javnosti o ulozi i odgovornosti državnih ustanova širenjem materijala o građanskom obrazovanju, osobito onih koji govore o lokalnoj državnoj upravi, ulozi rumunjskog parlamenta i predsjednika, o rumunjskoj političkoj ideologiji, izbornim sustavima, glasovanju, postupcima nadgledanja ispravnosti izbora i sl.
- poticanje i organiziranje susreta i razgovora između građana i zastupnika
- suradnja s inozemnim organizacijama radi razmjene iskustava i metoda rada.

U ostvarivanju svojih ciljeva Udruga nastoji nepristrano surađivati sa svim političkim strankama bez obzira na njihov trenutni položaj u strukturi vlasti.

Ruska Federacija

- HUMAN RIGHTS FOUNDATION FOR THE CIVIL SOCIETY
- ZAKLADA "LJUDSKA PRAVA ZA GRAĐANSKO DRUŠTVO"

Adresa: 4, Luchnikov lane, Doorway 3, Room 25, 103982 Moscow, Russian Federation • **Tel:** (7 095) 20 60 924

• **Faks:** (7 095) 20 60 924 • **e-mail:** hrcenter@glasnet.ru

Web-stranica: <http://www.civilsoc.org/nisorgs/russwest/moscow/hrfound.htm>

Glavni ciljevi Zaklade "Ljudska prava za građansko društvo" jesu tehnička i financijska pomoć nevladinim udrugama koje potiču razvoj građanskog društva u Rusiji. U skladu s time Zaklada nastoji učvrstiti mehanizme pomoći organizacijama za ljudska prava, osigurati informacije nevladinim organizacijama, pružiti pomoć pojedincima i organizacijama u njihovoj borbi za ustavna prava i slobode te širiti znanja i međunarodno iskustvo o ljudskim pravima organizirajući predavanja, seminare itd. Također promiče povezivanje i suradnju ruskih i međunarodnih nevladinih i neprofitnih organizacija u ovom području.

- MEMORIAL - HUMAN RIGHTS PROTECTION CENTER
- CENTAR ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA "MEMORIAL"

Adresa: Malyj karetnyj pereulok 12, 103051 Moscow, Russian Federation • **Tel:** (70 95) 20 06 50 06 • **Faks:** (70 95) 20 95 57 79 • **e-mail:** memhrc@memo.ru • **Web-stranica:** <http://www.memo.ru/eng/memhrc/index.shtml>

Centar za zaštitu ljudskih prava "Memorial" nevladina je i neprofitna organizacija koja organizira i koordinira djelatnosti na području zaštite ljudskih prava u Rusiji. Njegove djelatnosti obuhvaćaju:

- nadzor nad poštovanjem ljudskih prava i temeljnih sloboda
- upoznavanje javnosti sa slučajevima kršenja ljudskih prava
- poticanje znanstvenih istraživanja o kršenju ljudskih prava
- pomoć u zaštiti ljudskih prava i pronalaženju mirnog rješenja u stvarnim sukobima
- podržavanje prijedloga zakona usklađenih s međunarodnim standardima ljudskih prava
- pružanje teorijskih i praktičnih savjeta o ljudskim pravima.

Među projektima Centra valja izdvojiti: *The Hot Points*, informativno-analitički program o kršenju ljudskih prava na području bivšeg Sovjetskog Saveza; *The Informational Enlightenment Program*, radioprogram na postaji Radio Rusije posvećen problemima ljudskih prava, i *Monitoring and Expertise of Laws Concerning the Observance of Human Rights in Russia*, analizu postojećih ruskih zakona u svjetlu međunarodnih standarda ljudskih prava.

- MOSCOW RESEARCH CENTER ON HUMAN RIGHTS
- MOSKOVSKI ISTRAŽIVAČKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Louchnikov lane 4, rooms 1-6, 19, 45, 103982 Moscow, Russian Federation

Tel/faks: (70 95) 20 60 582 • **e-mail:** hrcenter@glas.apc.org ili hmoscow@glasnet.ru

Web-stranica: http://www.openweb.ru/p_z/Ku/toUSCon190999.htm

Moskovski istraživački centar za ljudska prava nevladina je i neprofitna organizacija koju je 1992. godine utemeljila grupa aktivista za ljudska prava koja je od šezdesetih i sedamdesetih godina djelovala na području Sovjetskog Saveza. Godine 1993. Centar je pokrenuo dva programa: *Javni informacijski pult* (pravno savjetovalište za najširu javnost) i *Informacijsku mrežu za ljudska prava* (pomoć regionalnim organizacijama za ljudska prava). U sklopu drugog programa Centar nastoji :

- razviti mrežu zaštite ljudskih prava u Rusiji povezivanjem i razmjenom informacija među grupama za zaštitu ljudskih prava širom Rusije
- pomagati regionalnim službama u rješavanju tehničkih i organizacijskih problema u ovom području
- širiti informativne materijale o ljudskim pravima kako bi građani bolje razumjeli pitanja promicanja i zaštite ljudskih prava.

- MOSCOW SCHOOL OF POLITICAL STUDIES
- MOSKOVSKA ŠKOLA POLITIČKIH STUDIJA

Adresa: Ul. Bolshaya Nikitskaya, 44/2, office 2-2, 121854 Moscow, Russia • **Tel/Faks:** (7095) 93 73 881
e-mail: msps@co.ru, webproject@co.ru • **Web-stranica:** <http://eng.msps.ru/>

Moskovska škola političkih studija neovisna je, nevladina i neprofitna ustanova utemeljena 1992. godine. Nastoji osigurati demokratsku interakciju između izabranih političkih zastupnika, državnih službenika i građana na federalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini kako bi građansko društvo u Rusiji jačalo.

Škola surađuje sa svim političkim strankama koje u ruskom parlamentu imaju svoje predstavnike. Nastojeći pridonijeti izgradnji pluralističkog i snošljivog društva u Rusiji, organizira seminare za mlađe članove političkih, administrativnih, intelektualnih i poslovnih udruga u Rusiji. U radu seminara sudjeluju istaknuti ruski i inozemni stručnjaci, kao što su europski parlamentarci, službenici europskih i američkih državnih ustanova i vlada, diplomati, sociolozi, ekonomisti, političari, znanstvenici te utjecajni predstavnici medija i poslovnog svijeta.

- RUSSIAN ASSOCIATION FOR CIVIC EDUCATION
- RUSKA UDRUGA ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

Adresa: Vetoshny per. 13 - 15, 103012 Moscow GSP - 2, Russian Federation • **Tel:** (7 095) 928 82 53 • **Faks:** (7 095) 924 29 27 • **Web-stranica:** <http://www.ug.ru>

Ruska udruga za građansko obrazovanje osnovana je 1995. godine s ovim ciljevima:

- koordiniranje građanskog obrazovanja u Rusiji
- izrada školskih materijala za građansko obrazovanje (npr. razrađene nastavne jedinice za srednje škole pod nazivom *Izbori u demokratskom društvu*)
- organiziranje seminara za učitelje građanskog obrazovanja i studente pedagoškog usmjerenja.

Jednom na tjedan Udruga izdaje bilten *Grazdanovedenie*.

Salvador

- COMISIÓN DE DERECHOS HUMANOS DE EL SALVADOR (CDHES)
- SALVADOR COMMISSION FOR HUMAN RIGHTS
- SALVADORSKA KOMISIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Pasaje 1 no. 117, Urb. La Esperanza, San Salvador, Salvador • **Tel/faks:** (503) 25 92 32
e-mail: redlaccdhees@hotmail.com • **Web-stranica:** <http://www.redsalud-ddhh.org/cdhes.htm>

Salvadorska komisija za ljudska prava osnovana je 1978. godine. Riječ je o nevladinoj i neprofitnoj organizaciji koja se bavi istraživanjem u području kršenja ljudskih prava i pružanjem pravne pomoći žrtvama kršenja u Salvadoru. Osim istraživanja, organizira seminare, konferencije i izložbe na temu ljudskih prava, pruža dokumentacijsko-informacijske usluge i objavljuje radove u tom području.

Povremeno izdaje i bilten *Mi cuadernito de derechos humanos*.

- INSTITUTO DE DERECHOS HUMANOS, UNIVERSIDAD CENTROAMERICANA “JOSE SIMEON CANAS”
- INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS, CENTRAL AMERICAN UNIVERSITY JOSE SIMEON CANAS
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SREDNJOAMERIČKOG SVEUČILIŠTA “JOSE SIMEON CANAS”

Adresa: Universidad Centroamericana “Jose Simeon Canas”, Apartado Postal 168, Autopista Sur, San Salvador, Salvador • **Tel:** (503) 24 00 11 • **Faks:** (503) 73 10 10 • **Web-stranica:** <http://www.uca.edu.sv>

Utemeljen 1985. godine, Institut za ljudska prava Srednjoameričkog sveučilišta bavi se proučavanjem ljudskih prava s teorijske perspektive, dokumentiranjem stanja ljudskih prava u Salvadoru te, u suradnji s Pravnim fakultetom, vodi program pravne pomoći i provodi istraživanja o mogućnostima poboljšanja postojećeg zakonodavstva. Organizira seminare i radionice o ljudskim pravima za sveučilišne profesore, odvjetnike, aktiviste udruga za ljudska prava i crkvenih udruga.

Osim toga, Institut ima dobro razvijen izdavački program. Među novijim su naslovima: *Documentos sobre los derechos humanos* i *Democracy, Liberalism and Human Rights*.

Savezna Republika Jugoslavija

- CENTAR ZA ANTIRATNU AKCIJU (CAA)
- CENTER FOR ANTIWAR ACTION (CAA)

Adresa: Mačvanska 8, 11 000 Beograd, Jugoslavija • **Tel/faks:** (381 11) 344 1737 • (381 11) 446 1332
Web-stranica: <http://www.caa.org.yu>

Centar za antiratnu akciju nevladina je i neprofitna organizacija osnovana 1991. godine s ciljem sprečavanja širenja oružanih sukoba i rješavanja sukoba nenasilnim putem. U početku su njezine glavne djelatnosti bile organiziranje antirratnih prosvjeda te pružanje pravne pomoći i zaštite vojnim obveznicima koji su odbili poziv za mobilizaciju, kao i žrtvama vjerske, etničke i političke diskriminacije. Od 1993. g. Centar provodi programe čiji je cilj jačanje građanskog društva, promicanje ljudskih prava i demokracije, kao i zaštita prava i vrijednosti manjina.

Dugoročni su ciljevi Centra:

- izrada i provođenje obrazovnih programa o nenasilnom rješavanju sukoba i mirovnim studijima
- obrazovanje javnosti za ljudska prava
- pružanje pomoći žrtvama diskriminacije osnivanjem SOS telefona
- nadzor nad govorom mržnje u jugoslavenskim medijima
- pomoć izbjeglicama, osobito djeci koja su proživjela ratne traume, da se ponovno uključe u društvo.

Centar djeluje u tri grupe: *Most* (suradnja i posredovanje u sukobima), *Vijeće za ljudska prava* (promicanje kulture ljudskih prava i pružanje pravne pomoći) i *Grupa za nadzor nad pravima manjina u Vojvodini* (zaštita prava manjina i jačanje vjerske i etničke snošljivosti).

U izdanju Centra izašli su ovi naslovi: *Yugoslavia: Collapse, War, Crimes; Početnica za ljudska prava; Govor mržnje; Ratništvo, patriotizam, patrijarhalnost; Romi u Srbiji; Položaj manjina u Vojvodini i Pametniji ne popušta*. Centar objavljuje i bilten *Voice*.

Sjedinjene Američke Države

- AMERICAN ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF SCIENCE AND HUMAN RIGHTS PROGRAMS
- AMERIČKA UDRUGA ZA UNAPREĐENJE ZNANOSTI I PROGRAMA LJUDSKIH PRAVA

Adresa: 1333 H Street, N.W., Washington D. C. 20005, USA • **Tel:** (1 202) 36 26 797 • **Faks:** (1 202) 28 94 950
e-mail: shrp@aaas.org • **Web-stranica:** <http://shr.aaas.org/>

Američka udruga za unapređenje znanosti i programa ljudskih prava nevladina je i neprofitna organizacija osnovana 1976. godine, koja među znanstvenicima promiče ljudska prava, zalaže se za upotrebu znanstvenih postupaka u dokumentiranju i sprečavanju kršenja ljudskih prava te pruža pomoć znanstvenicima koji su žrtve kršenja ljudskih prava. Svoje ciljeve ostvaruje preko programa *Znanost i ljudska prava*, koji se bavi:

- dokumentiranjem slučajeva kršenja ljudskih prava nad znanstvenicima širom svijeta i pružanjem učinkovite pomoći stranim žrtvama, liječnicima, učiteljima i studentima
- poticanjem korištenja znanstvenih metoda i postupaka u dokumentiranju i sprečavanju kršenja ljudskih prava upotrebom spoznaja forenzičke znanosti, genetike, statistike, informatičkog menadžmenta i medicine (posebice u liječenju žrtava mučenja)
- unapređenjem znanstvenih metoda za nadzor poštovanja i provedbe ljudskih prava
- promicanjem razumijevanja ljudskih prava u znanstvenoj zajednici
- promicanjem prava na akademsku slobodu, odnosno prava znanstvenika, učitelja i studenata na nesmetano učenje, poučavanje i istraživanje.

U sklopu programa 1993. godine osnovana je mreža *Znanost i akcija za ljudska prava* radi učinkovitog izvješćivanja svih članova Udruge o slučajevima kršenja ljudskih prava koji zavređuju osobitu pozornost i radi koordinacije slanja apela vladama različitih zemalja kao potpora znanstvenicima žrtvama.

Nakladnička djelatnost Udruge obuhvaća: *Taking Up the Challenge: The Promotion of Human Rights: A Guide for the Scientific Professions; Earth Rights and Responsibilities: Human Rights and Environment Protection; Socio-economic Indicators and Human Rights i Human Rights Education for Scientists and Professionals to Promote Realization of Economic, Social and Cultural Rights.*

Dva puta na godinu Udruga izdaje bilten *Report on Science and Human Rights*.

- AMERICAN FEDERATION OF TEACHERS (AFT)
- AMERIČKA FEDERACIJA UČITELJA

Adresa: 555 New Jersey Ave, N. W., Washington D. C. 20001, USA • **Tel:** (1 202) 87 94 400 • **Web-stranica:** <http://www.aft.org>

Američka federacija učitelja nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1916. godine. Ona je danas najveća udruga učitelja u SAD-u, a okuplja više od milijun članova u više od 2100 podružnica, uglavnom učitelje iz državnih i privatnih škola, školsko osoblje, sveučilišne profesore, ali i službenike lokalne i državne uprave te liječnike.

Federacija se zalaže:

- za usavršavanje članova kako bi se podigao standard ustanova u kojima rade
- za širenje informacija o profesionalnim pitanjima i pripremanje programa obrazovanja i profesionalnog usavršavanja
- za suradnju sa srodnim organizacijama u unapređivanju životnog standarda zaposlenih, povećanju broja radnih mjesta te osiguranju poštovanja ideja demokracije, ljudskih prava i društvene pravde u SAD-u i drugim zemljama svijeta.

U sklopu Federacije djeluje Zaklada za obrazovanje, koja provodi projekt *Obrazovanje za demokraciju/međunarodno (ED/I)*. Glavni je cilj projekta promicanje odgojno-obrazovnih aktivnosti koje će unaprijediti programe obrazovanja za demokraciju i građansko društvo u svijetu. U suradnji s lokalnim učiteljima ona u nizu zemalja potiče unapređenje kurikuluma, organizira seminare za usavršavanje učitelja u metodama obrazovanja za demokraciju, o temeljnim načelima demokracije i o vodstvu, a uz to izdaje i materijale o demokraciji i obrazovanju.

- AMNESTY INTERNATIONAL USA (AIUSA)

Adresa: 322 8th Avenue, New York, NY 10001, USA • **Tel:** (1 212) 80 78 400 • **Faks:** (1 212) 46 39 193, 62 71 451 • **Web-stranica:** <http://www.amnesty.org>

AIUSA je ogranak međunarodnog pokreta za ljudska prava Amnesty International, utemeljenog 1961. godine. Pokret se zalaže:

- 1) za oslobađanje svih onih koji su zatočeni u bilo kojem dijelu svijeta zbog svojih uvjerenja ili etničkog podrijetla, spola, boje kože ili jezika, a koji se nisu koristili nasiljem ili ga zagovarali
- 2) za osiguranje brzog i pravednog suđenja političkim zatvorenicima
- 3) za ukidanje smrtno kazne, mučenja i svakog drugog oblika okrutnog postupanja i kažnjavanja zatvorenika.

Glavni načini djelovanja Amnestyja jesu pisanje pisama vladama u ime "zatočenika savjesti" i vršenje pritiska na javnost radi njihova oslobođenja. Ogranci Amnestyja u svojim sredinama nastoje unapređivati znanje i svijest građana o ljudskim pravima pri čemu surađuju s brojnim organizacijama i udrugama.

U suradnji sa Zagovarateljima ljudskih prava Minnesota (Minnesota Advocates for Human Rights), AIUSA svake godine organizira seminare za odvjetnike koji su članovi Mreže za pravnu potporu Amnestyja (Amnesty's Legal Support Network). Redovito se organiziraju dva jednodnevna seminara. Jedan je seminar za izobrazbu za rad s azilantima, koji okuplja stručnjake iz Visokog povjerenstva Ujedinjenih naroda za izbjeglice, američkog Ministarstva za useljeničtvo, Centra za žrtve mučenja, kao i predstavnike raznih sveučilišta. Sudionici se upoznaju s temeljima useljeničkih prava, prava na azil, tehnikama postavljanja pitanja podnosiocima zahtjeva za azilom i međunarodnom zaštitom izbjeglica. Drugi seminar osposobljava sudionike za učinkovitu obranu osuđenika na smrt. Stručnjaci iz Minnesote i Teksaskog dokumentacijskog centra za smrtnu kaznu (Texas Death Penalty Resource Center) poučavaju polaznike temeljnim načinima pobijanja zahtjeva za smrtnom kaznom te najnovijim strategijama obrane i učinkovitim tehnikama ispitivanja.

- ANTI - DEFAMATION LEAGUE (ADL) OF B'NAI B'RITH
- UDRUGA ZA SUZBIJANJE OBJEDA, ORGANIZACIJA "B'NAI B'RITH"

Adresa: 823 United Nations Plaza, New York, NY 10017-3560, USA • **Tel:** (1 202) 45 28 310 • **Faks:** (1 202) 29 62 371 • **Web-stranica:** <http://www.adl.org>

"B'nai B'rith" je vodeća svjetska organizacija za suzbijanje antisemitizma. Utemeljena je 1913. godine kako bi suzbijala mržnju, predrasude i vjersku zasljepljenost, osobito protiv židovskog naroda, te osigurala pravedno i jednako postupanje prema svim građanima. Glavno sjedište Udruge u New Yorku koordinira djelatnost 32 podružnice u SAD-u i po jedne podružnice u Jeruzalemu, Beču i Rimu.

Udruga je osobito aktivna u području obrazovanja za snošljivost i demokraciju u školama, ali i u javnosti. Do sada je izdala vrlo mnogo nastavnih materijala koji se po svojoj tematici mogu razvrstati na one koji promiču:

- a) demokratske vrijednosti: *How to Teach the Bill of Rights*; *The American Story* (video); *Religion in the Public Schools*; *Schools as Moral Communities* i *Free to Be?* (video)
- b) snošljivost na različitost: *Behind the Mask* (video); *Neighbours* (video); *Common Bonds* (video); *Individual Differences*; *US - A Cultural Mosaic* i *Wonderful World of Difference*
- c) borbu protiv predrasuda: *The Prejudice Book*; *Teacher They Called me a...!*; *Beeing Fair and Being Free*; *Breaking through Stereotypes* (video); *The Distorted-image: Stereotype and Caricature in America* (video); *Eye of the Storm* (video); *Rapmattaz - A Notebook against Prejudice* (video); *Names Can Really Hurt Us* (video); *Shadows between Friends* (video); *A World of Difference* (videovinjete); *Not in Our Town* (video) i *Facing Difference - Living Together on Campus* (video). Svaku od navedenih knjiga ili videokaseta prate priručnici za učitelje, radne bilježnice i planovi nastavnih jedinica.

- CENTER FOR CIVIC EDUCATION
- CENTAR ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

Adresa: 5146 Douglas Fir Road, Calabasas, CA 91302 - 1467, USA • **Tel:** (1 818) 59 19 321 • **Faks:** (1 818) 59 19 330 • **Web-stranica:** <http://www.civiced.org/>

Centar za građansko obrazovanje utemeljen je 1981. godine kao neovisna i neprofitna organizacija koja je izrasla iz interdisciplinarno usmjerenog Odbora za građansko obrazovanje (Committee on Civic Education), koji je još od 1964. radio na uvođenju programa građanskog obrazovanja u osnovne i srednje škole.

Njegov je zadatak promicanje sudjelovanja građana u društvenom životu u skladu s temeljnim vrijednostima i načelima američke ustavne demokracije. U tu svrhu Centar izrađuje programe za obrazovanje učenika i izobrazbu učitelja koji su usmjereni:

- 1) na bolje razumijevanje institucija američke ustavne demokracije i njezinih temeljnih načela i vrijednosti
- 2) na razvoj vještina i sposobnosti koje su nezaobilazne za odgovorno građanstvo
- 3) na poticanje spremnosti da se demokratski postupi pri donošenju odluka i rješavanju sukoba.

Među važnijima su ovi programi:

- *Mi, narod... projekt građanin*, program građanskog obrazovanja kojemu je cilj kod srednjoškolaca razviti sposobnost znalačkog i odgovornog sudjelovanja u lokalnoj i državnoj upravi
- *Mladež za pravdu*, nacionalna mreža programa građanskog obrazovanja kojima se među mladima u svim savezanim državama promiče građanska sposobnost i odgovornost te se izravno uključuju u pronalaženje i primjenu rješenja koja će voditi sigurnijim, discipliniranijim i naprednijim školama i zajednicama
- *Civitas, Sustav za građansko obrazovanje*, program uvođenja građanskog obrazovanja u osnovne i srednje škole na nacionalnoj razini
- *Obrazovanje učitelja*, programi izobrazbe učitelja, sveučilišnih profesora i prosvjetnih inspektora, koji uključuju ljetne seminare

- *Civitas International* - Program međunarodne razmjene u području građanskog obrazovanja, zajednički projekt vodećih organizacija za građansko obrazovanje u Sjedinjenim Državama, zemljama Istočne Europe i bivšeg Sovjetskog Saveza. Program omogućuje američkim i europskim učiteljima građanskog obrazovanja stručno usavršavanje i suradnju kako bi promicali demokraciju u svojoj zemlji.

- *Međunarodni program građanskog obrazovanja*, uključuje konferencije, razmjenu nastavnih materijala i drugu pomoć prosvjetnim djelatnicima i stručnjacima za građansko obrazovanje u Sjedinjenim Državama i drugim zemljama svijeta.

Centar izdaje glasnik *Center Correspondent*, koji daje pregled programa, projekata i svih važnijih djelatnosti Centra.

- CENTER FOR DEMOCRACY AND CITIZENSHIP, HUBERT H. HUMPHREY INSTITUTE OF PUBLIC AFFAIRS, UNIVERSITY OF MINNESOTA
- CENTAR ZA DEMOKRACIJU I GRAĐANSTVO, INSTITUT ZA JAVNE POSLOVE "HUBERT H. HUMPHREY" SVEUČILIŠTA U MINNESOTI

Adresa: Hubert H. Humphrey Institute of Public Affairs, University of Minnesota, 301 19th Avenue South, Minneapolis, MN 55455, USA • **Tel:** (1 612) 62 55 009 • **Web-stranica:** <http://www.hhh.umn.edu/centers/cdc>

Glavni cilj Centra za demokraciju i građanstvo jest izrada programa za promicanje ljudskih prava i građanske odgovornosti, među kojima je projekt *Public Life's Public Achievement (Uspjeh u životu)*, koji je usmjeren na pripremu vođa svih dobi radionicama, predavanjima i različitim programima za škole i javnost.

Jedan od novijih naslova Centra jest Građanska deklaracija - poziv na novo građanstvo (*Civic Declaration - A Call for a New Citizenship*), skraćena verzija novog projekta Američkoga građanskog foruma (American Civic Forum). U deklaraciji se polazi od shvaćanja da građani imaju i pravo i obvezu imati vladu naroda i uz pomoć naroda, a ne samo vladu za narod.

- CENTER FOR GLOBAL EDUCATION, AUGSBURG COLLEGE
- CENTAR ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE AUGSBURGŠKOG KOLEDŽA

Adresa: Augsburg College, 2211 Riverside Avenue, Minneapolis MN 55454, USA • **Tel:** (1 612) 33 01 159 • **Faks:** (1 612) 33 01 695 • **Web-stranica:** <http://augsborg.edu/global>

Centar za globalno obrazovanje utemeljen je 1982. godine na Augsburgskom koledžu kako bi poticao studente na kritičko razmišljanje o globalnim pitanjima i na učinkovitije djelovanje u stvaranju boljeg i pravednijeg svijeta. Osim što studentima pruža raznovrstan program uglavnom interdisciplinarnog sadržaja, Centar im dva puta na godinu nudi jednosemestralne studijske stipendije u inozemstvu. Tijekom boravka u drugim zemljama studenti nastoje proširiti svoja stručna znanja i iskustva. U tome im pomaže smještaj u obiteljima, druženja sa studentima i posjeti tamošnjim institucijama i udrugama.

- CENTER FOR PEACE AND CONFLICT STUDIES, WAYNE STATE UNIVERSITY
- CENTAR ZA PROUČAVANJE MIRA I SUKOBNA DRŽAVNOG SVEUČILIŠTA U WAYNEU

Adresa: Wayne State University, 2320 Faculty/ Administration Building, Detroit, MI 48202, USA
Tel: (1 313) 57 73 453, 57 75 367 • **Faks:** (1 313) 57 78 269 • **Web-stranica:** <http://www.pcs.wayne.edu>

Centar za proučavanje mira i sukoba utemeljen je 1965. godine na Državnom sveučilištu u Wayneu. Svrha mu je poticati i materijalno pomagati djelatnosti, programe i izdavaštvo u području obrazovanja za mir, društvene pravde, nadzora naoružanja, rješavanja sukoba i drugih pitanja od globalne važnosti. Glede znanstvenih istraživanja na dodiplomskom i poslijediplomskom studiju o miru i mirnom rješavanju međunarodnih i međukulturnih sukoba, Centar uživa nacionalni ugled.

Redovito organizira i seminare za učitelje i studente o multikulturalnom obrazovanju, mirnom rješavanju sukoba i umijeću pregovaranja i mirovnog posredovanja u sukobu te potiče uvođenje takvih programa u osnovne i srednje škole i vrtiće, ali i na radna mjesta.

Centar je objavio nastavni materijal *People Have Rights: They Have Responsibilities Too: A Study Guide for the Universal Declaration of Human Rights for the Use of Young Citizens*. Osim toga, suizdavač je dvaju časopisa - *Journal of Ethno-Development* i *Peace Psychology Newsletter*. Svaka četiri mjeseca samostalno izdaje *Quarterly Center Newsletter*.

- CENTER FOR TEACHING INTERNATIONAL RELATIONS, UNIVERSITY OF DENVER
- CENTAR ZA POUČAVANJE MEĐUNARODNIH ODNOSA SVEUČILIŠTA U DENVERU

Adresa: University of Denver, 2201 South Gaylord, Denver, CO 80208, USA • **Tel:** (1 303) 871 3106 • **Faks:** (1 303) 871 2906 • **Web-stranica:** <http://www.du.edu/ctir/>

Glavne su djelatnosti Centra za poučavanje međunarodnih odnosa:

- razvoj i unapređenje kurikuluma o međunarodnim odnosima u suradnji sa školama
- izrada i provođenje programa za najširu zajednicu
- izobrazba učitelja
- objavljivanje priručnika i drugih nastavnih materijala u području globalnog obrazovanja.

Među nastavnim materijalima Centra poznati je priručnik *The World Citizen Curriculum: Teaching Activities for a Global Age*.

- CENTER FOR THE STUDY OF HUMAN RIGHTS (CSHR), COLUMBIA UNIVERSITY
- CENTAR ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA KOLUMBIJSKOG SVEUČILIŠTA

Adresa: Columbia University, 1108 International Affairs Building, 420 West 118th Street, New York, NY 10027, USA • **Tel:** (1 212) 85 42 479 • **Faks:** (1 212) 31 64 578

Web-stranica: <http://www.columbia.edu/cu/humanrights/>

Centar za proučavanje ljudskih prava osnovan je 1978. godine na Kolumbijskom sveučilištu. Riječ je o nevladinoj i neprofitnoj organizaciji kojoj je glavni cilj promicati interdisciplinarno istraživanje i obrazovanje za ljudska prava. U sklopu istraživačke djelatnosti Centar svake godine financira od četiri do pet istraživačkih projekata u području obrazovanja za ljudska prava, ustavnosti i prava, vjerskih sloboda i prava žena. Provođi brojne programe vezane uz obrazovanje, među kojima i *Sveučilišni seminar o ljudskim pravima*, koji osim redovitog akademskog programa uključuje višemjesečni volonterski rad u organizacijama za ljudska prava. Jednom na godinu organizira se također jednodnevni simpozij o ljudskim pravima i dodjeljuje nagrada *Gitleson - Meyerwitz Prize* za najbolji studentski rad na temu promicanja i zaštite ljudskih prava.

U izdanju Centra objavljena je studija *The Rights of Man Today*, monografija *Elements of Constitutionalism* i *Twenty Five Human Rights Documents*. Tri puta na godinu izdaje bilten *CSHR Newsletter*.

- THE CENTER FOR VICTIMS OF TORTURE (CVT)
- CENTAR ZA ŽRTVE MUČENJA

Adresa: 717 East River Road, Minneapolis, MN 55455, USA • **Tel:** (612) 626 1400 • **Faks:** (612) 626 2465

Web-stranica: <http://www.cvt.org>

Centar za žrtve mučenja nevladina je i neprofitna organizacija koja pruža izravnu pomoć i skrb žrtvama politički motiviranih mučenja, kao i članovima njihovih obitelji. Od 1985. godine njegove su glavne djelatnosti:

- istraživanje o dugoročnim posljedicama mučenja i modelima djelotvorne skrbi za žrtve i njihove rehabilitacije
- izobrazba stručnjaka u području zdravstva, obrazovanja i imigracije
- borba za sprečavanje i iskorjenjivanje mučenja provođenjem obrazovnih kampanja, utjecanjem na vodeće političare, kao i suradnjom s nacionalnim i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava te vjerskim, radničkim, gospodarskim i građanskim udrugama.

U dosadašnjem radu Centar je zbrinuo preživjele žrtve mučenja iz više od četrdeset pet zemalja sa svih kontinenata.

- CHARACTER EDUCATION INSTITUTE
- INSTITUT ZA ODGOJ KARAKTERA

Adresa: 8918 Tesoro Drive, Suite 575, San Antonio TX 78217 - 6253, USA • **Tel:** (1 210) 82 91 727

Faks: (1 210) 82 91 729, (1 800) 28 40 499 • **Web-stranica:** <http://www.charactereducation.org/>

Institut za odgoj karaktera osnovan je 1942. godine u San Antoniju u Teksasu kao neprofitna i nevladina udruga čiji je cilj pomoći djeci da izrastu u odgovorne građane. Institut je vodeća ustanova za razvoj, distribuciju i provedbu programa za odgoj karaktera u osnovnim i srednjim školama i na fakultetima širom svijeta. Kurikulum za odgoj karaktera (*Character Education Curriculum*) pokrenut je 1969. godine na inicijativu skupine učitelja. Riječ je o sveobuhvatnom programu kojemu je cilj kod učenika razviti samopoštovanje i vještine kritičkog mišljenja te ih usmjeriti na općeprihvaćene vrijednosti, kao što su poštenje, iskrenost, čast, ljubavnost, plemenitost, spremnost na pomoć, hrabrost, odanost uvjerenjima, pravednost, poštovanje drugih, sloboda i jednakost. Institut izrađuje nastavne materijale za djecu predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske dobi, a u pripremi su i materijali za studente. Za svaku dob izrađen je poseban komplet materijala koji sadržava: vodič za učitelje (s uputama za organiziranje svakog nastavnog sata - zajedno s pričama, prijedlozima za grupne aktivnosti i pitanjima za raspravu), postere, obrazovne materijale za sprečavanje ovisnosti o drogi, opširan vodič kroz druge izvore za planiranje nastavnih jedinica pod nazivom *Dobre knjige poučavaju vrijednostima* (*Good Books Teach Values*) i instrumente za evaluaciju učenikova razumijevanja obrađenog nastavnog gradiva. Kurikulum za odgoj karaktera u škole se može uvesti kao poseban predmet ili kao dio drugih predmeta. U sklopu programa posebna važnost pridaje se suradnji s roditeljima, te se u tu svrhu pripremaju materijali koji potiču njihovo aktivno sudjelovanje u izgradnji djetetova karaktera.

- CHILDREN'S CREATIVE RESPONSE TO CONFLICT (CCRC)
- KREATIVNI ODGOVOR DJECE NA SUKOB

Adresa: Box 271, 521 N. Broadway, Nyack NY 10960, USA • **Tel:** (1 914) 35 31 796 • **Faks:** (1 914) 35 84 924
Web-stranica: <http://www.sharingsuccess.org/code/vp/profiles/8.html>

Program pod nazivom Kreativni odgovor djece na sukob institucionaliziran je 1972. godine. Sadržava aktivnosti kojima djeca i odrasli uče nove pristupe konfliktnim situacijama i načine njihova rješavanja. Svrha je programa osposobljavanje djece za kreativno rješavanje napetih situacija i stvarnih sukoba. Polazišta institucije jesu suradnja, komunikacija, afirmacija i rješavanje sukoba, osvještavanje predrasuda, rješavanje problema i posredovanje u njihovu rješavanju. Svaka od tih tema posebno se obrađuje na radionicama i seminarima koje ustanova redovito organizira za prosvjetne djelatnike i druge zainteresirane stručnjake. Članovi programa surađuju sa školama i brojnim učiteljima pomažu u pripremi nastave.

Najvažniji naslovi su: *The Friendly Classroom for a Small Planet*, temeljni priručnik programa kreativnog rješavanja sukoba, zatim *CCRC Mediation Packet*, zbirka aktivnosti namijenjenih razvoju vještina posredovanja u sukobu, *A Year of Students Creative Response to Conflict*, trideset pet nastavnih jedinica za starije učenike, i *Children's Songs for a Friendly Planet*, zbirka s više od stotinu dječjih pjesama s preciznim uputama o njihovoj primjeni u nastavi. Svaka četiri mjeseca izdaje se i bilten *Sharing Space*, namijenjen učiteljima i odgajateljima koji u svom radu primjenjuju metode kreativnog rješavanja sukoba.

- THE CONSORTIUM ON PEACE RESEARCH, EDUCATION AND DEVELOPMENT (COPRED), GEORGE MASON UNIVERSITY
- KONZORCIJ ZA ISTRAŽIVANJE, OBRAZOVANJE I RAZVOJ U PODRUČJU MIRA SVEUČILIŠTA "GEORGE MASON"

Adresa: George Mason University, 4260 Chain Bridge, Suite A 612 A, USA
Tel: (1 703) 99 31 300 • **Faks:** (1 703) 99 33 070 • **Web-stranica:** <http://www.earlham.edu/~psa/>

Konzorcij za istraživanje, obrazovanje i razvoj u području mira zajednica je prosvjetnih djelatnika, aktivista i istraživača u obrazovanju koji istražuju alternativne pristupe nasilju i ratu. Oni nastoje širiti učinkovite metode nenasilne društvene promjene među stanovništvom različitih rasa i društveno-ekonomskog statusa i podrijetla. Od 1970. godine, kada je okupljao tek malenu skupinu učitelja i stručnjaka, Konzorcij je izrastao u ustanovu s više od 500 članova (institucija i pojedinaca): prosvjetnih djelatnika u vrtićima, osnovnim i srednjim školama, mirovnih aktivista, sveučilišnih profesora i svećenika. Nadgleda više od 300 sveučilišnih programa istraživanja mira i nenasilja u svijetu, a neprestano je uključen i u razvoj i povezivanje sličnih programa namijenjenih državnim školama.

U sklopu izdavačke djelatnosti Konzorcij objavljuje bibliografije, kurikulume, izvješća s godišnjih konferencija, četveromjesečni sveučilišni časopis *Peace & Change* i glasnik *The Peace Chronicle*.

- CONSTITUTIONAL RIGHTS FOUNDATION
- ZAKLADA ZA USTAVNA PRAVA

Adresa: 601 South Kingsley Drive, Los Angeles, CA 90005, USA • **Tel:** (213) 487 5590 • **Faks:** (213) 386 0459
Web-stranica: <http://www.crf-usa.org>

Zaklada za ustavna prava nevladina je organizacija posvećena pripremi i osposobljavanju američke mladeži za aktivno sudjelovanje u demokratskom društvu. Njezini su najvažniji programi:

- *Intenzivni program stažiranja za mladež (Intensive Youth Internship Program)* u sklopu kojega se studentima omogućuje da osmotjednim stažiranjem u vladi, gospodarskim, pravnim i neprofitnim ustanovama steknu vrijedna iskustva, sudjeluju u seminarima o vođenju, građanskom obrazovanju, izgradnji karijere, itd.

- *Pravnik u razredu (Lawyer in the Classroom)* - program kojim se odvjetnici, suci i ostali pravni stručnjaci uključuju u nastavu i pomažu studentima da u interaktivnim situacijama upoznaju polazišta zakonsko-pravnog sustava

- *Mentorski program (The Mentor Program)*, kojim se promiče suradnja između srednjih škola i odvjetničkih ureda

- *Sport i zakon (Sports & the Law)* - program za povezivanje sportskih aktivnosti s radionicama i predavanjima o poštivanju pravila, odgovornosti, rješavanju sukoba, samorazvoju, grupnom radu, itd.

- *Mladež i policija (Youth & Police)* - obrazovni program za srednjoškolce o problemima odnosa mladeži i policije

- *Radna grupa mladeži (Youth Task Force)* - program u sklopu kojega mladež provodi projekte namijenjene društvenom napretku

- *Gradska mladež: Obrazovanje i akcija u zajednici (Cityyouth: Education & Community Action)* - multidisciplinarni program građanskog sudjelovanja za srednjoškolce koji teži ugraditi koncepcije i vještine razvijanja građanske odgovornosti u četiri školska predmeta: sociologiju, prirodne znanosti, strane jezike i matematiku

- *Mladež za pravdu (Youth for Justice)* - program u sklopu kojega se u suradnji s nekoliko srodnih američkih organizacija stvara nacionalna mreža pravno usmjerenoga građanskog obrazovanja koja savezne države opskrbljuje materijalima i informacijama s tog područja.

Zaklada objavljuje niz izdanja o pravnom i građanskom obrazovanju te sudjelovanju mladeži u gospodarskom i društvenom životu, uključujući priručnike za učitelje i udžbenike za učenike.

- DOREEN B. TOWNSEND CENTER FOR THE HUMANITIES, UNIVERSITY OF CALIFORNIA
- CENTAR ZA HUMANISTIČKE ZNANOSTI “DOREEN B. TOWNSEND” SVEUČILIŠTA U KALIFORNIJI

Adresa: University of California, 460 Stephens Hall, Berkeley CA 94720, USA • **Tel:** (1 510) 64 20 965 • **Faks:** (1 510) 64 35 284 • **Web-stranica:** <http://ls.berkeley.edu/dept/townsend>

Centar za humanističke znanosti “Doreen B. Townsend” utemeljen je 1994. godine na Kalifornijskom sveučilištu u Berkeleyu radi promicanja neovisnog i interdisciplinarnog istraživanja i obrazovanja u području promicanja i zaštite ljudskih prava. Središnja tema Centra jesu građanska, politička, gospodarska, društvena i kulturna prava na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Svake godine nudi jednosemestralni program o ljudskim pravima za studente dodiplomskog i poslijediplomskog studija različitih usmjerenja. Program kolegija uključuje ove teme:

- uvod u razvoj sustava, zakona i normi nužnih za promicanje i zaštitu ljudskih prava, uključujući i razvoj Ujedinjenih naroda te nevladinih organizacija uopće

- opis mehanizama rada Ujedinjenih naroda za zaštitu ljudskih prava

- univerzalnost i kulturni relativizam

- prava žena

- demokracija i ljudska prava u svjetlu globalnog razvoja i napretka.

- EDUCATORS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY (ESR)
- PROSVJETNI DJELATNICI ZA DRUŠTVENU ODGOVORNOST

Adresa: 23 Garden Street, Cambridge, MA 02138, USA • **Tel:** (1 617) 49 21 764, (1 800) 37 02 515 • **Faks:** (1 617) 86 45 164 • **Web-stranica:** <http://www.esrnational.org/>

Prosvjetni djelatnici za društvenu odgovornost nacionalna su i neprofitna stručna udruga utemeljena 1980. godine, koja okuplja prosvjetne djelatnike, roditelje i druge građane koji žele pomoći mladima da razviju uvjerenja i vještine potrebne za uspostavu sigurnijeg i pravednijeg svijeta.

Različitim programima Udruga osobito nastoji:

- osposobiti učitelje za uvođenje konstruktivnog dijaloga o kontroverznim pitanjima u školi
- omogućiti učenicima razvoj novih perspektiva o pitanjima kao što su globalna međuovisnost, sigurnost u nuklearnom dobu, rješavanje sukoba, sprečavanje nasilja i sl.
- jačati uzajamno razumijevanje i poštovanje među ljudima različitog mišljenja i različitog podrijetla
- pripremati učenike da postanu aktivni i odgovorni građani demokratskog društva
- raditi općenito na moralnom i socijalnom razvoju djece.

Udruga sponzorira i organizira radionice i konferencije za izobrazbu i stručno usavršavanje učitelja, izrađuje nastavne programe koji se rabe na lokalnoj i nacionalnoj razini, distribuira publikacije u vlastitom izdanju širom zemlje te pomaže u poboljšanju postojećih kurikuluma. Njezini materijali i programi namijenjeni su prosvjetnim djelatnicima svih profila, od vrtića do sveučilišta, od državnih i privatnih do vjerskih škola, prosvjetnim savjetnicima, vjeroučiteljima, roditeljima i drugim građanima.

Među velikim brojem nastavnih materijala u izdanju Udruge izdvajamo: *Early Childhood Adventures in Peacemaking; Elementary Perspectives: Teaching Concepts of Peace and Conflict; Students Resolving Conflict; Peer Mediation in Schools; Conflict Resolution in the Middle School: A Curriculum and Teaching Guide; Educating for Character: How Our Schools Can Teach Respect and Responsibility* i *Waging Peace in Our Schools*.

- GLOBAL EDUCATION ASSOCIATES
- UDRUGA ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE

Adresa: 475 Riverside Drive, Suite 1848, New York NY 10115, USA • **Tel:** (1 212) 87 03 290 • **Faks:** (1 212) 87 02 729 • **e-mail:** globaleduc@earthlink.net • **Web-stranica:** <http://www.globaleduc.org/>

Udruga za globalno obrazovanje nevladina je i neprofitna udruga osnovana 1973. godine, a ciljevi su joj unapređenje globalne etike i globalnih vrijednosti te razvoj globalnih sustava koji pridonose ekološkom integritetu, miru, poštovanju ljudskih prava, napretku demokracije, gospodarskom i socijalnom blagostanju, kao i skrbi o siromašnim i marginaliziranim osobama. U skladu s tim ciljevima provodi znanstvena istraživanja i različite programe izobrazbe, organizira seminare o vodstvu, izdaje obrazovni i nastavni materijal te pruža usluge savjetovanja. Programi izobrazbe uglavnom su namijenjeni aktivistima nevladinih organizacija koje Udruga drži važnima za ostvarenje svojih ciljeva.

Izdavačka djelatnost obuhvaća izdavanje knjižica u biblioteci *Global Issues Series* i časopis *Breakthrough News*, koji izlazi tri puta na godinu.

- HARVARD LAW SCHOOL HUMAN RIGHTS PROGRAM, HARVARD UNIVERSITY
- PROGRAM LJUDSKIH PRAVA NA PRAVNOM FAKULTETU HARVARDSKOG SVEUČILIŠTA

Adresa: Harvard Law School, Cambridge, MA 02138, USA • **Tel:** (1 617) 49 59 362
Web-stranica: <http://www.law.harvard.edu/programs/HRP>

Harvardsko sveučilište nudi velik broj seminara o ljudskim pravima kao dio studija prava, antropologije, politike, religije, sociologije, pedagogije i medicine. U sklopu Programa ljudskih prava Harvardskog pravnog fakulteta pokrenut je niz seminara: *Ljudska prava i zdravlje; Feministička antropologija; Strane kulture; Trg Tienanmen; Pravo na vlasništvo; Moral i pravo; Ljudska zajednica i ljudska prava; Azil i prava izbjeglica* te *Ljudska prava i međunarodno pravo*.

- HUMAN RIGHTS CENTER, THE UNIVERSITY OF MINNESOTA
- CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U MINNESOTI

Adresa: 229 19th Avenue South, Minneapolis, MN 55455, USA, **Tel:** (1 612) 62 60 041, 62 55 027 • **Faks:** (1 612) 62 52 011 • **Web-stranica:** <http://www.umn.edu/humanrts/>

Centar za ljudska prava Sveučilišta u Minnesoti osnovan je 1988. godine sa svrhom promicanja obrazovanja i interdisciplinarnih istraživanja u području ljudskih prava.

U skladu s time aktivnosti Centra obuhvaćaju:

1) potporu programima namijenjenim najširoj javnosti, osobito:

- obrazovnim programima o ljudskim pravima na temu ljudskih prava i medicine, prava žena, prava starosjedilaca i sl.

- predavanjima o ljudskim pravima

- suradnji s domaćim i međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava koje se tiču organiziranja konferencija, iniciranja projekata usmjerenih na informiranje javnosti te korištenja radija i televizije u buđenju interesa javnosti za ljudska prava.

2) stipendiranje svojih i stranih studenata na dodiplomskoj i poslijediplomskoj razini za rad u organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava i izobrazbom vođa na području njihova promicanja i zaštite.

3) potporu znanstvenim istraživanjima, osobito:

- pružanje materijalne i druge pomoći u istraživanju domaćim i međunarodnim organizacijama za ljudska prava

- pozivanje znanstvenika na projekte u područjima koja nisu dovoljno istražena

- poticanje znanstvenih istraživanja na terenu

- vođenje konferencija ili seminara na kojima se iznose rezultati istraživanja.

4) unapređenje kurikuluma, što uključuje:

- izradu modela kurikuluma za ljudska prava za osnovne i srednje škole

- razvoj novih istraživačkih tehnika i metoda na tom području

- pripremanje međunarodne bibliografije o istraživanjima na području ljudskih prava

- poticanje sveučilišnih profesora na istraživanje onih tema u području ljudskih prava o kojima žele predavati u sklopu nastave na Sveučilištu.

Kao dio Centra djeluje i dokumentacijski centar o ljudskim pravima, koji je pravnicima, studentima i profesorima, ali i svim zainteresiranima vrijedan izvor podataka.

• HUMAN RIGHTS EDUCATION ASSOCIATES (HREA)

• UDRUGA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: P. O. Box 382396 Postbus 59225, Cambridge MA 02238 ili 1040 KE Amsterdam, USA Netherlands •

Tel: (1 617) 39 38 505 ili (31 20) 68 21 740 • **Faks:** (1 617) 39 38 227 ili (31 20) 68 21 740 • **Web-stranica:**

<http://www.hrea.org>

Udruga za obrazovanje za ljudska prava nepolitička je, nevladina i neprofitna organizacija čija je glavna misija podupirati sve napore da se uvedu pojmovi i vrijednosti ljudskih prava u nastavne programe. Udruga promiče razvoj stavova i djelovanje u duhu ljudskih prava te stvaranje miroljubive, slobodne i pravedne zajednice. Suraduje s pojedincima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama i vladama koje su zainteresirane za razvoj obrazovanja za ljudska prava. Njezine su usluge:

- pružanje pomoći u izradi koncepcije te razvoju i financiranju programa obrazovanja za ljudska prava

- savjetovanje u izradi kurikuluma i nastavnih materijala

- izobrazba stručnih skupina različitih profila

- istraživanje i evaluacija programa

- uključivanje u mrežu stručnjaka za obrazovanje za ljudska prava.

Proteklih godina Udruga osobito djeluje u zemljama Latinske Amerike, Srednje i Istočne Europe i Afrike, u kojima su pokrenuti ovi projekti:

- *Obrazovanje za ljudska prava u rumunjskim školama* - trogodišnji projekt usmjeren na izradu učeničkih i učiteljskih materijala za građansko obrazovanje, pripreme izvanškolskih aktivnosti za učenike osnovnih škola i na izobrazbu učitelja

- *Demokracija i ljudska prava u Ukrajini* - jednogodišnji projekt koji je obuhvatio izradu udžbenika za izborni predmet obrazovanje za ljudska prava i priručnika za izobrazbu učitelja

- *Seminar Jug-Istok-Sjever - budućnost obrazovanja za ljudska prava* - jednogodišnji projekt u sklopu kojega je održan petodnevni seminar o obrazovanju za ljudska prava uz sudjelovanje predstavnika iz 23 zemlje. Na seminaru su se održale mnoge aktivnosti čiji je cilj bilo utemeljenje Međunarodnog udruženja prosvjetnih djelatnika za ljudska prava, i pokretanje časopisa.

Drugi su projekti: *Obrazovanje za ljudska prava u armenskim školama*, *Obrazovanje za ljudska prava i demokraciju u estonskim školama*, *Građansko obrazovanje i obrazovanje za ljudska prava u albanskim školama* i *Multikulturalizam u Estoniji*. Udruga priprema i nekoliko knjiga: *National Guidelines for Human Rights Education, Democracy or Nationalism?; Education in Post-communist Europe; Human Rights Education in Schools i Education, Autonomy and Democratic Citizenship in a Changing World*. Osim provođenja spomenutih projekata, materijalno pomaže niz seminara za izobrazbu učitelja u Rumunjskoj, Albaniji, Ukrajini, Estoniji i Slovačkoj.

- INSTITUTE FOR CONFLICT ANALYSIS AND RESOLUTION (ICAR), GEORGE MASON UNIVERSITY
- INSTITUT ZA ANALIZU I RJEŠAVA- NJE SUKOBA SVEUČILIŠTA “GEORGE MASON”

Adresa: George Mason University, Fairfax VA 22030 - 4444, USA • **Tel:** (1 703) 99 31 300

Web-stranica: <http://www.gmu.edu/departments/icar>

Institut za analizu i rješavanje sukoba utemeljen je na Sveučilištu “George Mason” radi provođenja programa poslijediplomskog studija (magisteriji ili doktorati) u području analize i rješavanja sukoba. Riječ je o prvim programima takve vrste u SAD-u. Oni su dio misije Instituta usmjerene na promicanje razumijevanja i rješavanja sukoba među pojedincima, manjim grupama, zajednicama, etničkim grupama i narodima. Magistarski program utemeljen je 1982. godine. Tijekom dvije godine zahtjevnog teorijskog i praktičnog rada poslijediplomanti uče vještine pregovaranja, mirnog posredovanja, moderiranja, analitičkog pristupa problemima i sl. Doktorski studij, koji je utemeljen 1987. godine, osposobljava studente za istraživačku, teorijsku i predavačku djelatnost na sveučilištima, kao i za analizu i savjetodavne djelatnosti u državnom i privatnom sektoru.

- INSTITUTE FOR INTERNATIONAL STUDIES IN EDUCATION, UNIVERSITY OF PITTSBURGH
- INSTITUT ZA MEĐUNARODNA ISTRAŽIVANJA U PODRUČJU OBRAZOVANJA SVEUČILIŠTA U PITTSBURGHU

Adresa: University of Pittsburgh, School of Education, 5 K 01 Forbes Quadrangle, Pittsburgh PA 15260, USA

Tel: (1 412) 64 82 245 • **Faks:** (1 412) 64 85 911 • **Web-stranica:** <http://www.pitt.edu/~iise/>

Institut za međunarodna istraživanja u području obrazovanja utemeljen je 1987. godine na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Pittsburgu, ustanovi koja već pedeset godina uspješno provodi međunarodno usmjerene obrazovne programe. Njegovi su ciljevi:

- poticanje međunarodno usmjerenih programa obrazovanja suradnjom s inozemnim sveučilištima, razmjenom studenata, provođenjem međunarodnih istraživačkih projekata i sl.
- povećanje broja inozemnih studenata na Pedagoškom fakultetu
- širenje i jačanje međunarodne mreže obrazovnih ustanova (organiziranjem međunarodnih simpozija, ugošćivanjem inozemnih profesora, izgradnjom baze podataka i sl.)
- suradnja pri izradi i uvođenju međunarodnog kurikulumu u škole.

Među brojnim međunarodnim projektima valja spomenuti projekt *Interkulturalna usporedba ljudskih problema i traženja pomoći*, koji se ostvaruje u suradnji sa stručnjacima iz dvadesetak zemalja. Cilj mu je utvrditi stavove srednjoškolaca i studenata koji pripadaju različitim društvima o mogućim rješenjima brojnih ljudskih problema. Projekt *Međunarodne perspektive reformi obrazovanja* usmjeren je na analizu suvremenih reformnih pokreta u području odgoja i obrazovanja. Osim toga, Institut već više godina provodi program pružanja pomoći školama u inozemstvu, koji obuhvaća tehnička pomagala i izobrazbu učitelja, te organizira niz međunarodnih simpozija u području globalnog obrazovanja.

- INSTITUTE OF INTERNATIONAL EDUCATION
- INSTITUT ZA MEĐUNARODNO OBRAZOVANJE

Adresa: 1400 K Street, N. W. Suite 650, Washington D. C. 20005, USA • **Tel:** (1 202) 89 80 600 • **Faks:** (1 202) 32 67 709 • **Web-stranica:** <http://www.iie.org>

Institut za međunarodno obrazovanje svake godine organizira izobrazbu aktivista nevladinih organizacija za ljudska prava iz zemalja Afrike, Azije, Bliskog istoka, Južne Amerike, Kariba, Istočne i Srednje Europe te zemalja bivšeg Sovjetskog Saveza. Programe često polaze pojedinci koji rade na zaštiti ljudskih prava u zemljama u kojima ima vrlo malo ili pak uopće nema organizacija za zaštitu ljudskih prava. Također organizira izobrazbu niza stručnjaka u području obrazovanja za ljudska prava, dokumentacije, znanstvenih istraživanja i pružanja pravne pomoći ili korištenja međunarodnih mehanizama zaštite ljudskih prava. Tijekom programa sudionicima je omogućeno da razmjenjuju iskustva i posjećuju nevladine organizacije za zaštitu ljudskih prava te da se privremeno uključe u njihov rad.

- JOAN B. KROC INSTITUTE FOR INTERNATIONAL PEACE STUDIES
- INSTITUT ZA MEĐUNARODNE MIROVNE STUDIJE “JOAN B. KROC”

Adresa: Hesburgh Center for International Peace Studies, P. O. Box 639, Notre Dame, IN 46 556, USA •
Tel: (1 219) 63 16 970 • **Faks:** (1 219) 63 16 973 • **Web-stranica:** <http://www.nd.edu/~krocinst>

Institut za međunarodne mirovne studije “Joan B. Kroc” osnovan je 1986. godine kao dio Sveučilišta “Notre Dame”. Njegova je središnja djelatnost organiziranje i vođenje poslijediplomskih studija u području međunarodnog mira i mirnog rješavanja sukoba. Osim toga, provodi istraživanja o vjerskim i etičkim perspektivama mira i nenasilja, ulozi međunarodnih institucija i mogućnostima jačanja njihova utjecaja, mogućnostima promicanja studija o miru i mirnom rješavanju sukoba, humanitarnoj sigurnosti, globalizaciji i slično.

Dvapat na godinu Institut izdaje časopis *The Report. Kroc Institute Fellows* povremeno pak izdaje knjige i brošure s temama iz područja djelatnosti Instituta.

- NATIONAL ASSOCIATION FOR THE EDUCATION OF YOUNG CHILDREN (NAEYC)
- NACIONALNA UDRUGA ZA ODGOJ PREDŠKOLSKE DJECE

Adresa: 1509 16th Street, N. W., Washington D. C. 20036 - 1426, USA • **Tel:** (1 202) 23 28 777, (1 800) 42 42 460 • **Faks:** (1 202) 32 81 846 • **Web-stranica:** <http://www.naeyc.org/>

Nacionalna udruga za odgoj predškolske djece najveća je američka organizacija u tom području. Njezini su ciljevi poboljšanje kvalitete odgojnih programa za djecu do osam godina i poticanje razumijevanja javnosti za programe. Osnovana je 1926. godine, a danas ima oko sto tisuća članova. Nacionalna mreža koju koordinira obuhvaća više od 400 lokalnih, državnih i regionalnih organizacija za odgoj predškolske djece.

Svake godine Udruga organizira godišnju konferenciju, koja okuplja više od dvadeset tisuća stručnjaka iz cijeloga svijeta, a tijekom godine i više lokalnih i regionalnih konferencija slična sadržaja. Jednom na godinu održava Tjedan najmlađih, kojim se želi svratiti pozornost javnosti na njihova prava i potrebe.

Udruga izdaje knjige, brošure, postere i videokasete namijenjene odgajateljima, roditeljima i svim zainteresiranima, kao i časopis *Young Children*, koji donosi najnovija otkrića na području obrazovanja za najmlađe.

- OFFICE ON GLOBAL EDUCATION (OGE) / CHURCH WORLD SERVICE
- SLUŽBA ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE / SVJETSKA SLUŽBA CRKAVA

Adresa: 2115 N. Charles Street, Baltimore MD 21218 - 5755, USA • **Tel:** (1 410) 72 76 106 • **Faks:** (1 410) 72 76 108 • **Web-stranica:** <http://www.whadda.com/cws/issues.html>

Služba za globalno obrazovanje jest program koji su pokrenuli Svjetska služba crkava (Church World Service) i Nacionalno vijeće crkava (National Council of Churches). Globalno obrazovanje ovdje je shvaćeno kao proces koji pomaže ljudima da shvate uzroke raznih nedaća u svijetu, kao što su glad, siromaštvo ili potlačenošć, i koji ih potiče da traže razumne odgovore na međunarodne probleme. Služba za globalno obrazovanje potiče obrazovanje za globalni mir ne samo među američkim kršćanima nego i među pripadnicima drugih vjera. U tom smislu se povezuje s ekumenskim grupama i djeluje na učvršćivanju međuvjerskog razumijevanja. Radionice i seminari o globalnom obrazovanju te o uspostavljanju mira i pravde jačanjem duhovnosti organiziraju se za najširu javnost.

U nakladi *Friendship Pressa* objavljene su nagrađene knjige *Make a World of Difference: Creative Activities for Global Learning* i *Tales of the Heart: Affective Approaches to Global Education*.

- OPEN SOCIETY INSTITUTE - NEW YORK (OSI-NY)
- INSTITUT “OTVORENO DRUŠTVO - NEW YORK”

Adresa: 400 West 59th Street, New York NY 10019, USA • **Tel:** (1 212) 54 80 600 • **Faks:** (1 212) 54 84 679 •
Web-stranica: <http://www.soros.org>

Institut "Otvoreno društvo - New York" nevladina je zaklada kojoj je cilj pomagati izgradnju pluralističkih, demokratskih i otvorenih društava širom svijeta promicanjem ljudskih prava, slobode medija i javnog izražavanja te obrazovanjem za demokraciju, snošljivost i uzajamno razumijevanje. Podržava projekte i programe koji vode obrazovnim, društvenim i zakonsko-pravnim promjenama u zemljama u razvoju i potiče alternativne pristupe rješavanju složenih i često kontroverznih društvenih problema. Zakladu je utemeljio Georg Soros. Ona je danas središnjica mreže Sorosevih zaklada (Soros Foundations Network), koju čine autonomne neprofitne organizacije iz 31 zemlje Srednje i Istočne Europe, bivšeg Sovjetskog Saveza, Srednje Euroazije, Južne Afrike, Haitija, Gvatemale i SAD-a. Zajedno s Institutom "Otvoreno društvo" iz Budimpešte njujorški Institut članicama mreže pruža potrebnu administrativnu, financijsku i tehničku pomoć i ostvaruje programe koji ih povezuju.

- ORVILLE H. SCHELL JR. CENTER FOR INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS, YALE UNIVERSITY
- CENTAR ZA MEĐUNARODNA LJUDSKA PRAVA "ORVILLE H. SCHELL JR." SVEUČILIŠTA YALE

Adresa: P. O. Box 208215, New Haven, CT 06520-8215, USA • **Tel:** (1 203) 43 27 480 • **Faks:** (1 203) 43 21 040 • **Web-stranica:** <http://www.law.yale.edu/outside/html/Centers/cen-schellctr.htm>

Centar za međunarodna ljudska prava "Orville H. Schell Jr." utemeljen je 1989. godine na Sveučilištu Yale kako bi pripremao buduće stručnjake i aktiviste za promicanje i zaštitu ljudskih prava. Njegove su glavne djelatnosti:

- suradnja s istaknutim znanstvenicima, političarima i djelatnicima raznih ustanova koji dolaze poučavati studente Centra koristeći se predavanjima, radionicama i zajedničkim istraživanjima
- stipendiranje studenata različitih fakulteta Sveučilišta Yale za višemjesečno stažiranje u nekoj međunarodnoj organizaciji za ljudska prava
- materijalno potpomaganje Međunarodne klinike za ljudska prava "Allard K. Lowenstein" (Allard K. Lowenstein International Human Rights Clinic), koja djeluje u sklopu Pravnog fakulteta (Yale Law School). Studenti pod nadzorom profesorâ Pravnog fakulteta i uglednih odvjetnika i stručnjaka za ljudska prava, u skladu s načelima domaće i međunarodne prava, pokreću i vode parnice protiv prekršitelja ljudskih prava na sudovima u SAD-u i u drugim zemljama svijeta.

- PARTNERS IN HUMAN RIGHTS EDUCATION, UNIVERSITY OF MINNESOTA
- SURADNICI U OBRAZOVANJU ZA LJUDSKA PRAVA, SVEUČILIŠTE U MINNESOTI

Adresa: University of Minnesota Human Rights Center / Minnesota Advocates for Human Rights, 229 19th Avenue South, Minneapolis Minnesota 55455, USA • **Tel:** (1 612) 62 60 041 • **Faks:** (1 612) 62 52 011 • **Web-stranica:** <http://www.umn.edu/humanrts/>

Program Suradnici u obrazovanju za ljudska prava zajednički su utemeljili 1992. godine Centar za ljudska prava Sveučilišta u Minnesoti (University of Minnesota Human Rights Center) i Zagovaratelji ljudskih prava Minnesote (Minnesota Advocates for Human Rights). Program nastoji pomoći učenicima da bolje razumiju važnost ljudskih prava i odgovornosti, osposobiti ih za kritičko promišljanje stanja ljudskih prava u svojoj okolini, zemlji i svijetu te ih potaknuti da svojim djelovanjem pridonose poboljšanju stanja ljudskih prava. Program provodi tročlani tim stručnjaka u odabranim školama. Prije početka rada s učenicima članovi tima - učitelj, odvjetnik i predstavnik struke izravno povezane sa zaštitom ljudskih prava - prolaze obvezatne pripreme i izobrazbu. U radu se nadopunjuju i svaki od njih osvjetljava pojedine aspekte zaštite građanskih, političkih, gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava.

- PROGRAM ON PEACEKEEPING POLICY (POPP), GEORGE MASON UNIVERSITY
- PROGRAM POLITIKE OČUVANJA MIRA SVEUČILIŠTA "GEORGE MASON"

Adresa: George Mason University, 4260 Chain Bridge, Suite A 612 A, USA • **Faks:** (1 703) 99 33 070
Web-stranica: <http://www.gmu.edu/departments/t-po>

Program politike očuvanja mira utemeljen je na Sveučilištu "George Mason" radi boljeg razumijevanja uporabe vojnih, humanitarnih i političkih snaga u vođenju multinacionalnih mirovnih operacija. Program obuhvaća simpozije, okrugle stolove, predavanja i sl., koji se provode u suradnji s drugim ustanovama. Od 1996. godine unutar Programa djeluje i tzv. Cornwallis grupa, koja okuplja analitičare i istraživače koji svojim radom nastoje pridonijeti boljem razumijevanju uzroka sukoba i uvjeta za njihovo rješavanje.

- RESOLVING CONFLICT CREATIVELY PROGRAM (RCCP)
- PROGRAM KREATIVNOG RJEŠAVANJA SUKOBA

Adresa: RCCP National Center, 163 Third Avenue, Room 103, New York, NY 10003, USA • **Tel:** (1 212) 50 90 022 • **Faks:** (1 212) 50 91 095 • **Web-stranica:** <http://www.esrnational.org>

Program kreativnog rješavanja sukoba utemeljen je 1985. godine, a cilj mu je poučavanje mladih o načinima mirnog rješavanja sukoba. Riječ je o školskom programu koji materijalno pomažu neprofitne organizacije posvećene mirnom rješavanju sukoba i multikulturalnom obrazovanju.

Program je razradio kurikulum za svaku dob. Preko njega učenici se upoznaju s metodama nenasilnog rješavanja sukoba i umijećima pregovaranja i mirovnog posredništva. Pomaže im da razumiju izvore rasizma, predrasuda i stereotipa te da osvijeste svoju ulogu u izgradnji mira u svijetu. U radu je osobit naglasak stavljen na nužnost izmjene razredne i školske atmosfere, kao i na poticanje unutarnje promjene kod učitelja, što se drži bitnim preduvjetom uspješnosti Programa kreativnog rješavanja sukoba.

- STREET LAW
- ZAKON ULICE

Adresa: Street Law, 1600 K Street, NW, #602, Washington, DC 20006, USA • **Tel:** 1 202 293 00 88 • **Faks:** 1 202 293 00 89 • **Web stranica:** <http://www.streetlaw.org>

Nevladina i neprofitna organizacija Street Law utemeljena je 1978. godine s ciljem promicanja temeljnih vrijednosti građanskog društva, uključujući osobito vladavinu prava. Programi Organizacije usmjereni su na upoznavanje mladeži i odraslih s polazištima ljudskih prava i demokracije, strategijama kojima se unapređuje djelotvorno rješavanje problema, kritičko mišljenje, timski rad, komunikacijske vještine i sposobnost aktivnog sudjelovanja u društvu. U radu s mladeži Organizacija je ponajprije usmjerena na srednjoškolce za koje je pripremila niz obrazovnih materijala pod zajedničkim nazivom *Zakon ulice - tečaj praktičnog zakona (Street Law - A Course in Practical Law)* koji se koriste u američkim srednjim školama i u drugim zemljama svijeta. U materijalima se obrađuju pitanja poznavanja i korištenja zakonskih mogućnosti te otkrivanja i uklanjanja glavnih prepreka vladavini prava u demokratskim društvima. Koriste se interaktivne i druge odgovarajuće metode poučavanja i učenja koje olakšavaju razumijevanje zakonsko-pravnog sustava.

- TEACHING TOLERANCE
- POUČAVANJE SNOŠLJIVOSTI

Adresa: Southern Poverty Law Center, 400 Washington Avenue, Montgomery, AL 36104, USA • **Tel:** (1 334) 26 40 286 • **Faks:** (1 334) 26 43 121 • **Web-stranica:** <http://www.splcenter.org/>

Poučavanje snošljivosti obrazovni je program koji je 1991. godine pokrenuo Pravni centar za siromaštvo Juga (The Southern Poverty Law Center - SPLC), koji već više od dvadeset pet godina promiče demokratske ideale u borbi protiv svih oblika rasne i kulturne diskriminacije. Centar ga je pokrenuo kao odgovor na porast zločina među mladima koji su počinjeni iz mržnje. Cilj je Projekta da svaka škola i svaki razred u Americi budu opskrbljeni materijalima i opremom preko kojih mladi uče živjeti zajedno.

U skladu s time Projekt dva puta na godinu izdaje časopis *Poučavanje snošljivosti (Teaching Tolerance)* i videokasete kojima se učiteljima pomaže u promicanju međurasnog i međukulturnog razumijevanja. Materijali se besplatno dijele prosvjetnim djelatnicima, školama te građanskim i vjerskim organizacijama širom zemlje.

Časopis *Poučavanje snošljivosti* dobitnik je brojnih važnih nagrada. Zahvaljujući njemu, učitelji cijele Amerike imaju mogućnost razmjenjivati metode i tehnike te rezultate istraživanja novih ideja na području obrazovanja za snošljivost, pravednost i jednakost. Osim časopisa, Projekt je izdao i tri videokasete s popratnim knjižicama i priručnicima za učitelje, koje se rabe u pedesetak tisuća američkih škola: *America's Civil Rights Movement*; *The Shadow of Hate: A History of Intolerance in America* i *Starting Small: Teaching Tolerance in Preschool and the Early Grades*. Također je izdao seriju postera pod nazivom *One World*, koji sadržavaju umjetničke radove i tekstove iz različitih kultura svijeta, a nose poruku mira, snošljivosti i zajedništva. Poster se distribuiraju zajedno s priručnicima, a namijenjeni su učiteljima u osnovnim i srednjim školama.

- UNITED STATES INSTITUTE OF PEACE
- INSTITUT ZA MIR SJEDINJENIH DRŽAVA

Adresa: 1200 17th Street, NW, Suite 200, Washington D.C. 20036 - 3006, USA • **Tel:** (1 202) 45 71 700 • **Faks:** (1 202) 42 96 063 • **Web-stranica:** <http://www.usip.org>

Institut za mir Sjedinjenih Država neovisna je, nestranačka federalna ustanova koju je 1984. godine utemeljio Kongres kako bi pomagao državnim službama u nalaženju načina mirnog rješavanja međunarodnih sukoba. Rad Instituta financira Kongres. Njegov Upravni odbor imenuje predsjednik SAD-a, a imenovanje potvrđuje Senat. Glavni su ciljevi Instituta:

- mobilizirati najveće nacionalne i međunarodne talente iz istraživačkih organizacija, akademija i vlade koji će političkom vrhu zemlje pružati neovisne i kreativne savjete o načinima političkog rješavanja međunarodnih sukoba
- pripremati američke pregovarače za misije mirovnog posredništva u međunarodnim sukobima
- usavršavati stručnjake za međunarodne odnose i diplomate u tehnikama mirovnog rješavanja sukoba, posredništva i pregovaranja
- unapređivati kvalitetu kurikulumu za srednje škole i fakultete uvođenjem elemenata programa za nenasilno rješavanje međunarodnih sukoba
- poboljšavati razumijevanje međunarodnih sukoba i napora mirovnih misija kod studenata i javnosti preko stipendija, izdavaštva, elektronskih medija i predavanja.

Institut koordinira projekte kojima se nastavni programi u srednjim školama i fakultetima nastoje obogatiti sadržajima iz mirnog i nenasilnog rješavanja sukoba. U sklopu toga redovito se provode seminari za izobrazbu učitelja u trajanju od tjedan dana, a za učenike se, između ostaloga, organiziraju godišnja natjecanja u pisanju eseja na temu mira.

Svaka dva mjeseca Institut izdaje *on-line* časopis *Peace Watch Online*.

- A WORLD OF DIFFERENCE INSTITUTE
- INSTITUT "SVIJET RAZLIKA"

Adresa: 823 United Nations Plaza, New York, NY 10017, USA • **Tel:** (1 212) 88 57 803 • **Web-stranica:** http://www.adl.org/awod/awod_main.asp

Institut "Svijet razlika" utemeljen je 1985. godine u sklopu misije Anti-Defamation League (ADL), a cilj mu je jačati pluralizam u SAD-u promicanjem odgoja i obrazovanja za snošljivost i poštovanjem razlika u školama, vladinim uredima, na radnim mjestima i u najširoj zajednici. Preko svojih odgojno-obrazovnih programa i materijala, nastoji potaknuti ljude da više cijene raznolikost i da se oslobode predrasuda, vjerske zasljepljenosti i diskriminacije. U proteklih dvanaest godina svoga djelovanja Institut je:

- obučio više od 230 000 učitelja osnovnih i srednjih škola i tako posredno utjecao na više od 20 milijuna učenika državnih, privatnih i crkvenih škola
- provodio programe izobrazbe za snošljivost na različitim radnim mjestima, u kojima je sudjelovalo više od 110 000 djelatnika javnih poduzeća, vladinih ureda i uslužnih djelatnosti
- poticao osviještenost studenata u više od 300 studentskih domova
- uveo program *Svijet razlika (A World of Difference)* za izobrazbu učitelja u Moskvi, Berlinu, Rostocku i Bremenu
- pružao obrazovne usluge u sklopu Radionice o različitosti za južnoafričke menadžere (*A Workplace of Difference for South African Middle Managers*).

Slovačka

- MILAN ŠIMEČKA FOUNDATION
- ZAKLADA "MILAN ŠIMEČKA"

Adresa: Hviezdoslavovo nam. 17, 81102 Bratislava, Slovakia • **Tel:** (421 7) 53 30 507 • **Faks:** (421 7) 53 30 507
e-mail: msf@mbox.bts.sk, nms@slovanet.sk • **Web-stranica:** <http://www.nadaciamilanasimecku.sk>

Zaklada "Milan Šimečka" utemeljena je 1991. godine. Registrirana je kao dobrotvorna ustanova kojoj je cilj da, slijedeći filozofske ideje Milana Šimečke, potiče razvoj demokracije i građanskog društva. Osobit naglasak stavljen je na obrazovanje mladih za demokratske vrijednosti i na razvoj istraživačke i izdavačke djelatnosti usmjerene istom cilju. Zaklada je pokrenula više projekata i programa, među kojima i projekt uvođenja obrazovanja za ljudska prava u slovačke škole. U sklopu projekta, u suradnji s domaćim i inozemnim stručnjacima, provode se višednevni seminari i radionice za slovačke prosvjetne djelatnike i njihove poučavatelje. Sudionici se upoznaju sa suvremenim zapadnim postupcima i metodama uvođenja obrazovanja za ljudska prava u nastavni program osnovnih i srednjih škola.

U sklopu projekta, a u suradnji s dokumentacijskim centrom Vijeća Europe, metodička sekcija Zaklade izdala je videokasetu Vijeća Europe *Ustanimo sad za ljudska prava (Stand Up Now for Human Rights)* te niz brošura pod nazivom *Human Rights Urgent*.

Sri Lanka

- CENTRE FOR THE STUDY OF HUMAN RIGHTS, UNIVERSITY OF SRI LANKA
- CENTAR ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA SVEUČILIŠTA U SRI LANCI

Adresa: University of Sri Lanka, Faculty of Law Building, P. O. Box 1490, Colombo 3, Sri Lanka • **Tel:** (94 1) 50 09 42 • **Faks:** (94 1) 58 38 10

Centar za proučavanje ljudskih prava Sveučilišta u Sri Lanki utemeljen je 1991. godine radi promicanja obrazovanja i znanstvenih istraživanja u području ljudskih prava. Osim dodiplomskih i poslijediplomskih studija međunarodnog prava na Pravnom fakultetu, Centar redovito organizira seminare o ljudskim pravima za aktiviste nevladinih organizacija i druge profesionalne grupe, kao i posebne seminare za pripadnike oružanih snaga i policije.

Znanstvenoistraživački projekti uglavnom uključuju područje zakonsko-pravnih normi, cenzure u umjetnosti i društveno-pravnog statusa zatvorenika koji se nalaze na ispitivanju ili odsluženju kazne.

- CIVIL RIGHTS MOVEMENT OF SRI LANKA (CRM)
- POKRET ZA GRAĐANSKA PRAVA SRI LANKE

Adresa: 4 Charles Circus, Colombo 3, Sri Lanka • **Tel:** (94 1) 57 38 87 • **Faks:** (94 1) 57 63 17

Pokret za građanska prava Sri Lanke utemeljen je 1971. godine kao nevladina i neprofitna organizacija čiji je glavni cilj promicati građanska i politička prava u Sri Lanki. U skladu s time pripadnici Pokreta provode istraživanja, vode dokumentacijsko-informacijsku službu, pokreću kampanje, lobiraju pri vladinim ustanovama i bave se izdavaštvom.

U izdanju Pokreta pojavili su se naslovi: *Promote Your Rights; Political Parties Respond on Civil Liberties; Democratic Rights and the Peace Process; The Anti-torture Bill; Civil Liberties and Constitutional Reform i The Resumption of the Armed Conflict*.

- SRI LANKA FOUNDATION HUMAN RIGHTS CENTRE
- CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA ZAKLADE SRI LANKE

Adresa: 27 Independence Avenue, Colombo 7, Sri Lanka • **Tel:** (94 1) 69 68 89 • **Faks:** (94 1) 69 97 91

Centar za ljudska prava Zaklade Sri Lanke utemeljen je 1978. godine. Riječ je o nevladinoj i neprofitnoj organizaciji čiji je cilj promicati obrazovanje za ljudska prava u toj zemlji. U skladu s tim ciljem Centar provodi znanstvena istraživanja o uvođenju programa obrazovanja za ljudska prava u formalni obrazovni sustav Sri Lanke, izrađuje materijale za izobrazbu učitelja, priprema radijske i televizijske emisije te izložbe o ljudskim pravima, a sudjeluje i u provedbi međunarodnih programa suradnje u području ljudskih prava.

Centar je objavio: *Human Rights and Religions in Sri Lanka; Religions and Culture in the Development of Human Rights in Sri Lanka; Principal International Documents i Children under Especially Difficult Circumstances and the Law.*

Španjolska

- ASOCIACIÓN PRO DERECHOS HUMANOS DE ESPAÑA
- SPANISH ASSOCIATION FOR HUMAN RIGHTS
- ŠPANJOLSKA UDRUGA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Jose Ortega y Gasset 77, 2A, E - 28006 Madrid, Spain • **Tel:** (34 91) 40 23 204 • **Faks:** (34 91) 40 28 499

Španjolska udruga za ljudska prava kao nevladina i neprofitna udruga utemeljena je 1975. godine kako bi u zemljama španjolskoga govornog područja promicala vrijednosti Opće deklaracije o ljudskim pravima. Od 1982. godine svake godine dodjeljuje tri nagrade za doprinosa na području ljudskih prava u kategorijama međunarodnog i nacionalnog doprinosa te doprinosa u području novinarstva.

Jednom na mjesec izdaje časopis *Derechos Humanos*, a jedanput na godinu *Informe Anual*.

- GERNIKA GOGORATUZ - CENTRO DE INVESTIGACION POR LA PAZ
- GERNIKA GOGORATUZ - CENTRE FOR PEACE STUDIES
- CENTAR ZA MIROVNA ISTRAŽIVA- NJA “GERNIKA GOGORATUZ”

Adresa: Gernika - Lumoko Udala, Foru Plaza z/g, E - 48300 Gernika - Lumo, Spain • **Tel:** (34 4) 62 53 558 • **Faks:** (34 4) 62 56 765 • **e-mail:** gernikag@sarenet.es

Centar za mirovna istraživanja “Gernika Gogoratz” u suradnji s brojnim školama promiče obrazovanje za mir i potiče razvoj vještina mirnog rješavanja sukoba. Program obrazovanja za mir obuhvaća i druga odgojno-obrazovna područja, kao što su međukulturno obrazovanje, obrazovanje za suradnju sa siromašnim zemljama, upoznavanje problema rata i mira u svijetu, strukturalnih zapreka uspostavi mira i sl. Naglasak je na stjecanju iskustva i primjeni stečenih znanja u praksi. U skladu s time učenici se poučavaju osnovnim vještinama uspješne komunikacije (aktivno slušanje, jezik tijela, pozitivni jezik i sl.) i potiču na primjenu stečenih vještina u svakodnevnom životu u sklopu različitih programa, od posredništva među vršnjacima preko sprečavanja tučnjave do otvorene rasprave u razredu i sl. Prije rada s učenicima Centar provodi izobrazbu nastavnika i školskog osoblja i nastoji pridobiti njihovu potporu.

- INSTITUT DE DRETS HUMANS DE CATALUNYA
- INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS OF CATALONIA
- KATALONSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Pau Claris, 92 entl. 1era, 08010 Barcelona, Spain • **Tel:** (34 93) 30 17 710 • **Faks:** (34 93) 30 17 718 • **Web-stranica:** <http://www.idhc.net/>

Katalonski institut za ljudska prava osnovan je 1983. godine radi poticanja znanstvenih istraživanja i obrazovanja u području ljudskih prava. U skladu s time Institut:

- prikuplja i širi informacije o ljudskim pravima koje pristižu iz Vijeća Europe
- u suradnji s Vijećem Europe organizira i vodi godišnji seminar o ljudskim pravima koji je namijenjen uglavnom katalonskim odvjetnicima i studentima prava
- stipendira mlade suradnike za rad u Vijeću Europe
- vodi knjižnicu otvorenu za javnost

- provodi znanstvena istraživanja i organizira seminare o obrazovanju za ljudska prava
- usko surađuje s nacionalnim i međunarodnim organizacijama za ljudska prava, s kojima povremeno organizira seminare i zajednički objavljuje djela.

Institut izdaje četveromjesečni bilten *Informatia* i godišnjak *Memoria*, koji donosi pregled djelatnosti Instituta u protekloj godini. Godine 1989. objavio je *Barcelona Charter of Human Rights*, povelju kojom se koriste u obrazovanju za ljudska prava na svim razinama školovanja.

- INSTITUTO DE DERECHOS HUMANOS, UNIVERSIDAD COMPLUTENSE DE MADRID
- INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS OF THE COMPLUTENSE UNIVERSITY OF MADRID
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA “COMPLUTENSE” U MADRIDU

Adresa: Facultad de Derecho, Universidad Complutense de Madrid, Madrid 28040, Spain • **Tel/faks:** (34 1) 39 45 707 • **Web-stranica:** <http://www.ucm.es>

Institut za ljudska prava Sveučilišta “Complutense” u Madridu osnovan je 1980. godine radi organiziranja poslijediplomskog studija i provođenja znanstvenih istraživanja u području ljudskih prava. U skladu s time, organizira konferencije, seminare, ljetne škole i predavanja o ljudskim pravima, koordinira i usmjerava doktorske studije o ljudskim pravima te vodi posebne seminare za europske i američke studente o zaštiti ljudskih prava na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Institut, između ostaloga, izdaje godišnjak *Anuario de derechos humanos*.

- INSTITUTO DE DERECHOS HUMANOS, UNIVERSIDAD DE NAVARRA
- INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS OF THE UNIVERSITY OF NAVARRE
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U NAVARRI

Adresa: Edificio de Bibliotecas, Universidad de Navarra, Apartado 177, 31080 Pamplona, Spain • **Tel:** (34 9) 48 25 27 00 • **Faks:** (34 9) 48 27 24 63 • **Web-stranica:** <http://www.unav.es>

Institut za ljudska prava Sveučilišta u Navarri osnovan je 1983. godine s ovim ciljevima:

- promicati istraživanja o teorijskim temeljima sudskih odredaba zaštite ljudskih prava
- organizirati seminare i znanstvene skupove
- poticati izdavačku djelatnost
- otkrivati i pratiti slučajeve kršenja ljudskih prava
- poticati širenje i zaštitu ljudskih prava sredstvima javnog priopćavanja.

U suradnji s Odsjekom za filozofiju prava Pravnog fakulteta Institut je u nastavni program fakulteta uveo kolegije *Human Rights* i *Jurisprudence on Human Rights*.

Među naslovima iz područja ljudskih prava jesu: *El derecho a la vida y el aborto*; *Natural Law and Natural Right - A Critical Introduction*; *Postmodernity: Resistance or Decadence* i niz knjižica pod nazivom *Osoba i zakon*. Institut također izdaje polugodišnji časopis *Persona y derecho* i godišnjak *Human iura*.

Švedska

- RAOUL WALLENBERG INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS AND HUMANITARIAN LAW (RWI)
- INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA I HUMANITARNO PRAVO “RAOUL WALLENBERG”

Adresa: Sankt Annegatan 4, S - 223 50 Lund, Sweden • **Tel:** (46) 46 22 21 200 • **Faks:** (46) 46 22 21 222 • **Web-stranica:** <http://www.rwi.lu.se/>

Institut za ljudska prava i humanitarno pravo “Raoul Wallenberg” osnovan je 1984. godine kako bi promicao istraživanja, stručnu izobrazbu i akademsko obrazovanje u području ljudskih prava i humanitarnog prava. Njegove se glavne djelatnosti mogu razvrstati u nekoliko kategorija:

- vodi knjižnicu koja sadržava veliku zbirku naslova iz područja međunarodnog prava

- surađuje s Pravnim fakultetom Sveučilišta u Lundu na istraživanjima i obrazovanju u međunarodnom pravu te organizira seminare i akademske skupove o humanitarnom pravu i o ljudskim pravima općenito
- surađuje s Ujedinjenim narodima, Vijećem Europe i OESS-om te raznim nevladinim organizacijama
- u suradnji sa Švedskim odjelom za međunarodni razvoj (Swedish International Development Authority) provodi akademske programe namijenjene jačanju standardâ ljudskih prava i demokracije u zemljama u razvoju, osobito u Africi, i u poslijekomunističkim zemljama Istočne i Srednje Europe
- zajedno sa švedskim Ministarstvom za ulaganje i tehničku pomoć (Swedish Board for Investment and Technical Support - BITS) u Lundu organizira napredne seminare za izobrazbu o ljudskim pravima za državne službenike i stručnjake iz zemalja u razvoju.

Švicarska

- CENTRE DE CONSEILS ET D'APPUIS POUR LES JEUNES EN MATIERE DE DROITS DE L'HOMME (CODAP)
- YOUTH RESOURCE CENTER ON HUMAN RIGHTS
- CENTAR ZA POMOĆ MLADIMA U PODRUČJU LJUDSKIH PRAVA

Adresa: C. P. 6041, CH - 1211 Geneve 6, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 59 394 • **Faks:** (41 22) 73 50 653

Web-stranica: <http://www.codap.org>

Centar za pomoć mladima u području ljudskih prava utemeljen je 1981. godine kao nevladina organizacija s ovim ciljevima:

- poticati inicijative i projekte mladih u području ljudskih prava
- pomagati mladima u razumijevanju problema zaštite ljudskih prava
- poboljšavati uvjete za sudjelovanje mladih u području ljudskih prava.

U skladu s tim ciljevima Centar:

- pruža savjetodavne usluge i izrađuje obrazovne programe
- pomaže projekte koje pokreću mladi
- vodi istraživanja o razvoju ljudskih prava i unapređenju mladeži
- poduzima posebne akcije za osvješćivanje mladeži glede zaštite ljudskih prava.

Od 1987. godine Centar svake godine organizira jednodnevni seminar za mlade od 15 do 30 godina koji djeluju u organizacijama za ljudska prava. Seminar okuplja mlade iz cijelog svijeta koji tijekom sedam dana razmjenjuju iskustva vezana uz zaštitu i promicanje ljudskih prava te probleme s kojima se susreću. Sudionici seminara također se upoznavaju sa svim važnim dokumentima, susreću se s vrhunskim stručnjacima za ljudska prava te stječu potrebna znanja o ustroju i radu Ujedinjenih naroda, odnosima s medijima i sl.

Centar povremeno izdaje časopis *Codapement Vôtre*, koji donosi pregled inicijativa i djelatnosti pojedinih grupa mladih te mladima pruža praktične informacije u području ljudskih prava.

- CENTRE INTERDISCIPLINAIRE D'ETHIQUE ET DES DROITS DE L'HOMME
- INTERDISCIPLINARY INSTITUTE FOR ETHICS AND HUMAN RIGHTS
- INTERDISCIPLINARNI INSTITUT ZA ETIKU I LJUDSKA PRAVA

Adresa: 6, rue St. Michel, 1700 Fribourg, Switzerland • **Tel:** (41 37) 21 73 443 • **Faks:** (41 37) 21 97 07 • **Web-**

stranica: <http://www.unifr.ch/iiedh/>

Interdisciplinarni institut za etiku i ljudska prava utemeljen je 1987. godine kako bi poticao znanstvena istraživanja, organizirao seminare za izobrazbu stručnjaka i stručne skupove te prikupljao dokumente i informacije o ljudskim pravima.

Osim redovite djelatnosti, Institut provodi posebne programe u području etike i ljudskih prava:

- *Objektivnost ljudskih prava - kulturna prava* - analiza kulturnih prava i izrada dokumenta koji bi bio dopuna Europskoj konvenciji o ljudskim pravima
- *Kulturna prava i demokracija - tranzicije i demokratska osobnost* - cilj je ovog programa proučavanje razvoja političke dimenzije kulturnih prava, priprema knjiga i organiziranje seminara na tu temu
- *Etika gospodarskog djelovanja* - teži izradi povelje, praćene analizom i tumačenjima, koja bi bila temelj za organizaciju seminara za izobrazbu u ovom području

- *Deveti interdisciplinarni kolokvij: Korupcija - naličje ljudskih prava i demokracije* - analiza procesa korupcije u švicarskom društvu u odnosu na temeljne standarde ljudskih prava
- *Doprinos razvoju obrazovanja za ljudska prava i demokraciju* - unapređenje obrazovanja za ljudska prava u Švicarskoj seminarima za izobrazbu i izdavanjem školskih udžbenika.

- UNITÉ DE RECHERCHE DE FORMATION ET D'APPLICATIONS PÉDAGOGIQUES SUR LES DROITS DE L'HOMME, FACULTÉ DE PSYCHOLOGIE ET DES SCIENCES DE L'ÉDUCATION, UNIVERSITÉ DE GENEVE
- DEPARTMENT OF EDUCATIONAL RESEARCH AND PEDAGOGICAL APPLICATION OF HUMAN RIGHTS, FACULTY OF PSYCHOLOGY AND EDUCATIONAL SCIENCES, UNIVERSITY OF GENEVA
- ODJEL ZA ISTRAŽIVANJE OBRAZOVANJA I PEDAGOŠKE PRIMJENE U PODRUČJU LJUDSKIH PRAVA FAKULTETA ZA PSIHOLOGIJU I ZNANOSTI O OBRAZOVANJU SVEUČILIŠTA U GENEVI

Adresa: Université de Geneve, Faculté de psychologie et des sciences de l'éducation, Route de Drize 9, CH - 1227 Carouge (GE), Switzerland • **Tel:** (41 22) 70 57 111 • **Faks:** (41 22) 34 28 924 • **Web-stranica:** <http://www.unige.ch/fapse>

Odjel za istraživanje obrazovanja i pedagoške primjene u području ljudskih prava utemeljen je 1981. godine kako bi provodio istraživanja u području psihologije odgoja i obrazovanja i glede ljudskih prava. U skladu s time redovito organizira trodnevne seminare za učitelje osnovnih i srednjih škola na kojima se oni upoznaju s temeljnim pretpostavkama i metodama uvođenja obrazovanja za ljudska prava u nastavne programe. U izdanju Odjela objavljeni su ovi radovi: *Vivre les droits de l'homme* i *Une Pédagogie des droits de l'homme*.

Tunis

- EL TALLER

Adresa: B. P. 137, 1002 Tunis - Belvdre, Tunisia • **Tel:** (216 1) 75 24 57, 75 20 57 • **Faks:** (216 1) 75 15 70
e-mail: eltaller@gn.apc.org • **Web-stranica:** <http://web.tiscali.it/no-redirect-tiscali/WIN/025.html>

El Taller je nevladina i neprofitna organizacija posvećena promicanju ljudskih prava i demokracije u Tunisu i u drugim zemljama svijeta. Jedna je od njegovih glavnih djelatnosti organiziranje tromjesečnih seminara za aktiviste nevladinih organizacija. Prva dva mjeseca seminari se održavaju u Tunisu i posvećeni su proučavanju filozofije i strategija nevladinih organizacija. Tijekom tog razdoblja obrađuju se i teme vezane uz ljudska prava, demokraciju, upravljanje nevladinim organizacijama, jednakost među spolovima, zaštitu okoliša, lobiranje i sl. U dijelu posvećenom ljudskim pravima poseban se naglasak stavlja na interakciju između ljudskih prava, razvoja i demokratizacije. Zadnja tri tjedna polaznici seminara borave u nekoj nevladinoj organizaciji i o svom stažiranju podnose izvješća tijekom seminara.

Turska

- HUMAN RIGHTS CENTER, ANKARA UNIVERSITY
- CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U ANKARI

Adresa: Ankara University, Faculty of Political Sciences, Cebeci, Ankara 06590, Turkey • **Tel:** (90 4) 31 91 396 • **Faks:** (90 4) 31 97 736 • **Web-stranica:** <http://www.ankara.edu.tr/index-eng.html>

Centar za ljudska prava Sveučilišta u Ankari utemeljen je 1978. na Fakultetu političkih znanosti nakon niza ondje održanih seminara o ljudskim pravima i građanskim slobodama. Njegove su glavne djelatnosti:
- suradnja s UN-om te znanstvenim i drugim organizacijama u Turskoj i regiji
- uvođenje obrazovanja za ljudska prava u turske škole i u kodekse ponašanja profesionalnih organizacija

- organiziranje susreta i skupova na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

U izdanju Centra objavljeni su brojni naslovi, među kojima *The Rights to Life* i *Textes de bases des droits de l'homme*. Tri puta na godinu Centar izdaje i časopis na turskom, engleskom i francuskom jeziku *Revue des droits de l'homme*.

- HUMAN RIGHTS RESEARCH AND DOCUMENTATION CENTRE
- CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE I DOKUMENTACIJU O LJUDSKIM PRAVIMA

Adresa: TODAIE, İnsan Hakları Merkezi, 1 Cadde 8, Yucetepe, 06100 Ankara, Turkey • **Tel:** (90 312) 23 17 360 • **Faks:** (90 312) 23 13 881 • **e-mail:** todaie@turnet.net.tr

Centar za istraživanje i dokumentaciju o ljudskim pravima utemeljen je 1975. godine, a cilj su mu promicanje ljudskih prava u Turskoj i prikupljanje informacija i dokumenata o ljudskim pravima za tursku državnu upravu. Organizira kolokvije i konferencije, prikuplja i širi informacije, vodi istraživačke projekte i surađuje s lokalnim i međunarodnim organizacijama u području ljudskih prava.

Centar redovito izdaje *Turkish Yearbook of Human Rights* i *İnsan hakları yiligi*. Od ostalih izvornih i prevedenih naslova treba spomenuti: *Human Rights: Main Institutions and Documents*; *Human Rights and the Police*; *Human Rights in Prisons*; *Environmental Right as Human Right* i *Right to Education and Human Rights Education in International Law*.

Uganda

- FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS INITIATIVE (FHRI)
- ZAKLADA ZA INICIJATIVE U PODRUČJU LJUDSKIH PRAVA

Adresa: Plot 77, Makerere Hill Road, Opposite Faculty of Law, P. O. Box 11027, Kampala, Uganda
Tel: (256 41) 53 00 95 • **Faks:** (256 41) 54 05 61 • **Web-stranica:** <http://www.hri.ca/partners/fhri>

Zaklada za inicijative u području ljudskih prava neovisna je nevladina i neprofitna organizacija koja izobrazbom, obrazovanjem, istraživanjem, lobiranjem, izravnim zalaganjem i umrežavanjem nastoji promicati poznavanje i poštovanje ljudskih prava te razmjenu informacija i iskustava u tom području. Prioritetna područja njezina djelovanja jesu:

- obrazovanje za ljudska prava s osobitim naglaskom na prava žena, djece, osoba s posebnim potrebama i zatočenih osoba
  - istraživanja o pitanjima zaštite ljudskih prava
  - zalaganje za ukidanje smrtne kazne
  - promicanje solidarnosti, suradnje i razmjene informacija među srodnim nacionalnim, regionalnim i međunarodnim organizacijama
  - osnivanje informativnog i dokumentacijskog centra o ljudskim pravima.
- Programi uključuju:
- obrazovanje putem a) konferencija, seminara, radionica, predavanja, b) radijskih i televizijskih te dramskih programa, c) izdavaštva, d) usluga knjižnice
  - pružanje pravne pomoći i savjetovanja
  - jačanje suradnje sa srodnim ustanovama pri sastavljanju apela, organiziranju skupova i razmjeni informacija i materijala
  - istraživački i dokumentacijski rad
  - izobrazbu osoblja i članova predavanjima, stažiranjem, terenskim radom i studentskim putovanjima.

Ukrajina

- CHILDREN OF THE WORLD - INDEPENDENT ORGANISATION
- NEOVISNA ORGANIZACIJA "DJECA SVIJETA"

Adresa: Geroyev Dnepra str. 61 - 81, 252214 Kiev, Ukraine • **Tel:** (380 44) 41 14 857

Neovisna organizacija "Djeca svijeta" nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1996. godine. U suradnji sa školama Organizacija nastoji:

- upoznati mlade s temeljnim načelima demokratskog razvoja
- poticati ih na proučavanje povijesti svoje obitelji i rodnoga grada
- spojiti ukrajinsku djecu s vršnjacima u inozemstvu
- uključivati mlade u humanitarne akcije i akcije zaštite okoliša.

Sve djelatnosti Organizacije motivirane su shvaćanjem da je današnja mladež ključan čimbenik izgradnje građanskog i demokratskog društva u Ukrajini. U skladu s time strateški su ciljevi Organizacije uvođenje i upoznavanje mladeži s temeljnim pitanjima humanitarnog djelovanja, neovisnosti, odgovornosti i pluralizma. Seminarima, ekskurzijama, međunarodnim razmjenama, ekološkim i humanitarnim akcijama, potporama dječjim inicijativama i suradnjom s učiteljima i roditeljima nastoji pridonijeti demokratizaciji ukrajinskog društva.

- UKRAINIAN INNOVATIONAL CENTER FOR HUMANITARIAN EDUCATION, ACADEMY OF PEDAGOGICAL SCIENCES OF UKRAINE
- UKRAJINSKI INOVACIJSKI CENTAR ZA HUMANITARNO OBRAZOVANJE UKRAJINSKE PEDAGOŠKE AKADEMIJE

Adresa: Lunocharskogo str. 5 a, Kiev, Ukraine • **Tel:** (380 44) 51 76 075 • **Faks:** (380 44) 51 76 075 • **e-mail:** irina@center.pp.kiev.ua

Ukrajinski inovacijski centar za humanitarno obrazovanje Ukrajinske pedagoške akademije osnovan je 1993. godine kao vladina organizacija kako bi pokretao razradu novih sadržaja, promicao novu obrazovnu tehnologiju i pronalazio učinkovita rješenja za probleme ukrajinskog obrazovnog sustava. Programi koje izrađuje namijenjeni su učiteljima, poučavateljima učitelja, djelatnicima školske uprave, istraživačima i autorima udžbenika.

Među naslovima koje je Centar izdao rezultati su znanstvenoistraživačkog programa *The Contemporary Trends of Formation of the Content of Citizenship Education in the Context of Humanization* i niz znanstvenih radova objavljenih u ukrajinskim časopisima *Problems of Political Psychology and Its Role in Creating the Citizen of Ukraine* i *Values of Education*, od kojih valja spomenuti: *The Citizenship Education as the Aspect of School Curriculum*; *General Human Values as a Ground of Intercultural Education*; *The Psychological and Pedagogical Backgrounds of Civic Education in the European Pedagogics* i *Democratic Values as the Aspects of the Content of the Citizenship Education*.

Uzbekistan

- THE TASHKENT PUBLIC EDUCATION CENTER (TPEC)
- TAŠKENTSKI CENTAR ZA OBRAZOVANJE JAVNOSTI

Adresa: ul. P. Ryzhevsky 1-52, 700067 Tashkent, Uzbekistan • **Tel/Faks:** (73 71) 54 27 67

e-mail: tpec@admin.silk.glas.apc.org • **Web-stranica:** <http://www.civilsoc.org/nisorgs/uzbek/tshpubed.htm>

Taškentski centar za obrazovanje javnosti nevladina je i neprofitna organizacija koju je 1995. godine osnovao Taškentski odjel za humanu pravdu (Tashkent Human Justice Department). Misija Centra polazi od uvjerenja da nema pravog razvoja demokracije i građanskog društva bez društveno osviještenih građana, pa nastoji utjecati na informiranost i sudjelovanje građana u političkom životu zemlje. Njegove su glavne djelatnosti:

- analiziranje rezultata istraživanja u području građanskog obrazovanja i razvoj novih nastavnih metoda radi pripreme i izdavanja udžbenika za građansko obrazovanje
- osnivanje međuregionalnog sustava za razmjenu informacija
- vođenje seminara, radionica i konferencija o građanskom obrazovanju.

U sklopu obrazovnog programa Centar organizira i višednevne radionice za učitelje, studente, srednjoškolce i članove nevladinih organizacija iz Uzbekistana i susjednih zemalja o metodama nastave građanskog obrazovanja, demokratskom vođenju, aktivnom sudjelovanju u društvu i umijeću pregovaranja.

Velika Britanija

- BRITISH INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS (BIHR), SCHOOL OF LAW, KING'S COLLEGE
- BRITANSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA, PRAVNI FAKULTET KING'S KOLEDŽA

Adresa: School of Law, King's College, The Strand, London WC2R 2LS, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 87 32 048 • **Faks:** (44 171) 87 32 352 • **Web-stranica:** <http://www.bihhr.org/>

Britanski institut za ljudska prava osnovan je 1970. godine kako bi postao središnja ustanova u području ljudskih prava u Velikoj Britaniji. Njegove su glavne djelatnosti:

- skupljanje i širenje informacija o dostignućima u području ljudskih prava
- sponzoriranje i organiziranje konferencija, seminara, radionica i javnih predavanja o ljudskim pravima
- sudjelovanje u provedbi poslijediplomskih studija
- provođenje znanstvenih istraživanja o različitim aspektima ljudskih prava, osobito o međunarodnom sustavu ljudskih prava
- vođenje nacionalnoga dokumentacijskog centra za ljudska prava u suradnji s Britanskim institutom za međunarodno i komparativno pravo (British Institute of International and Comparative Law).

Institut redovito izdaje časopis *Human Rights Case Digest*. Među ostalima valja izdvojiti naslove: *Rights of Citizenship*; *Human Rights for the 1990s*; *Human Rights in Europe: New Dimensions*; *Taking Human Rights Seriously* i *The Best Interest of the Child: International Cooperation on Child Abduction*.

- CENTRE FOR EXTRA-MURAL STUDIES, BIRKBECK COLLEGE, UNIVERSITY OF LONDON
- CENTAR ZA NEFORMALNA ISTRAŽIVANJA BIRKBECK KOLEDŽA SVEUČILIŠTA U LONDONU

Adresa: Birkbeck College, University of London, 26 Russel Square, London WC 1B 5DQ, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 63 16 642 • **Faks:** (44 171) 63 16 686 • **Web-stranica:** <http://www.econ.bbk.ac.uk>

Centar za neformalna istraživanja djeluje u sklopu koledža Birkbeck Sveučilišta u Londonu. Njegova je glavna djelatnost organiziranje raznovrsnih seminara u području ljudskih prava, među kojima je najvažniji *Međunarodne dimenzije ljudskih prava*. Polaznici seminara upoznaju se s raznim aspektima zaštite ljudskih prava na međunarodnoj razini i u sklopu međunarodnog prava. Tijekom pet mjeseci, koliko seminar traje, obrađuju se ova pitanja: procedure temeljene na Povelji Ujedinjenih naroda i glavni instrumenti zaštite (Komisija, Potkomisija, Glavna skupština, glavni tajnik i Vijeće sigurnosti UN-a); regionalni sustav zaštite ljudskih prava (afrički, američki, europski, OESS i Britanski Commonwealth); djelovanje međunarodnih sudova; lokalna, nacionalna i međunarodna zaštita ljudskih prava te uloga i rad nevladinih organizacija. U sklopu Centra djeluje i Program ženskih studija, u kojemu sudjeluju žene svih dobi i razina obrazovanja.

- CENTRE FOR GLOBAL EDUCATION, UNIVERSITY OF RIPON AND YORK ST. JOHN
- CENTAR ZA GLOBALNO OBRAZOVANJE SVEUČILIŠTA "RIPON AND YORK ST. JOHN"

Adresa: University of Ripon and York St. John, Lord Mayors Walk, York YO3 7EX, United Kingdom • **Tel:** (44 1904) 61 68 39 • **Faks:** (44 1904) 61 66 85 • **Web-stranica:** <http://www.yorks.ac.uk>

Centar za globalno obrazovanje nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1982. godine, čiji je cilj promicanje globalnog obrazovanja i obrazovanja za ljudska prava.

U suradnji s Mrežom za obrazovanje u ljudskim pravima (Education in Human Rights Network), Centrom za ljudska prava Sveučilišta u Essexu (Human Rights Centre, University of Essex), Fondacijom "Građanstvo" (Citizenship Foundation) i Vijećem Europe, Centar svake godine organizira ljetnu školu za izobrazbu u ljudskim pravima. Polaznici škole, uglavnom prosvjetni djelatnici, imaju priliku susresti se na predavanjima i radionicama s međunarodnim stručnjacima za borbu protiv rasizma u školama, za uvođenje sadržaja ljudskih prava u škole i za prava djece s teškoćama u učenju.

Zajedno s Mrežom za obrazovanje u ljudskim pravima Centar povremeno izdaje *Human Rights Education Newsletter*, koji donosi osvrte stručnjaka u obrazovanju za ljudska prava iz raznih krajeva svijeta.

- CENTRE FOR THE STUDY OF CONFLICT, UNIVERSITY OF ULSTER
- CENTAR ZA PROUČAVANJE SUKOPA SVEUČILIŠTA U ULSTERU

Adresa: University of Ulster, Coleraine, County Londonderry BT52 1SA, Northern Ireland, United Kingdom • **Tel:** (44 1265) 32 46 66, 32 41 65 • **Faks:** (44 1265) 32 49 17 • **Web-stranica:** <http://cain.ulst.ac.uk/csc/>

Centar za proučavanje sukoba najveći je interdisciplinarni istraživački centar u Sjevernoj Irskoj, koji od 1977. godine djeluje u sklopu Sveučilišta u Ulsteru. Njegovi su osnovni ciljevi:

- 1) promicati istraživanja sukoba u Sjevernoj Irskoj
- 2) biti središte za interdisciplinarnu i komparativnu studiju
- 3) pridonijeti javnim raspravama o sukobima
- 4) unaprijediti opće i teorijsko razumijevanje sukoba temeljeno na empirijskim istraživanjima
- 5) povezati rezultate istraživanja s trenutačnom politikom i praksom
- 6) unaprijediti komparativna istraživanja etničkih sukoba na međunarodnoj razini.

Te ciljeve Centar ostvaruje uključivanjem velikog broja visokoobrazovanih stručnjaka u istraživanja sukoba, organiziranjem seminara i posjeta međunarodnih stručnjaka. Uz financijsku potporu inozemnih zaklada Centar pokreće brojne projekte, među kojima i projekt obrazovanja za mirovno posredništvo namijenjen prosvjetnim djelatnicima i državnim službenicima.

Centar je poznat po velikom broju izdanih naslova, među kojima su: *Education for Mutual Understanding; Education in a Divided Society; The Quaker Peace Education Project; Peer Mediation in Primary Schools i Education and Community in Northern Ireland.*

- CHILD POVERTY ACTION GROUP (CPAG)
- AKCIJSKA GRUPA ZA BORBUTIV DJEČJEG SIROMAŠTVA

Adresa: 4th Floor, 1 - 5 Bath Street, London EC1V 9PY, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 25 33 406 • **Faks:** (44 171) 49 00 561 • **Web-stranica:** <http://www.cpag.org.uk/>

Cilj Akcijske grupe za borbu protiv dječjeg siromaštva jest poboljšanje životnih uvjeta obitelji s djecom u Velikoj Britaniji, i to istraživanjima, informiranjem, izdavaštvom i lobiranjem. Akcijska grupa nastoji:

- 1) osigurati obiteljima s niskim primanjima pravo na punu socijalnu skrb, te im u tu svrhu pruža potrebne savjete
- 2) preko medija upoznati javnost s raširenošću siromaštva u društvu
- 3) poboljšati uvjete života obitelji s niskim primanjima lobiranjem u vladi za usvajanje povoljnijih prijedloga zakona.

- CHRISTIAN AID
- KRŠĆANSKA POMOĆ

Adresa: P. O. Box 100, London SE1 7RT, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 62 04 444 • **Faks:** (44 171) 62 00 719 • **Web-stranica:** <http://www.christianaid.ca>

Službeni ured 40 britanskih i irskih crkava Kršćanska pomoć nastoji poboljšati uvjete života žrtava siromaštva i zlorabe moći. Ured radi s ljudima svih rasa i vjera te potiče osvješćivanje javnosti Velike Britanije i Irske glede uzroka siromaštva i nepravde. Ured surađuje s lokalnim organizacijama u više od šezdeset zemalja.

- CHURCHES PEACE EDUCATION PROGRAMME
- CRKVENI PROGRAM OBRAZOVANJA ZA MIR

Adresa: Inter-Church Centre, 48 Elmwood Avenue, Belfast BT9 6AZ, Northern Ireland, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 66 31 45 • **Web-stranica:** <http://www.irishchurches.org>

Crkveni program obrazovanja za mir pokrenut je 1978. godine i obnovljen 1992. u sklopu zajedničke inicijative Irskog vijeća crkava (Irish Council of Churches), koje okuplja protestante, i Irske komisije za pravdu i mir (Irish Commission for Justice and Peace), koja okuplja rimokatolike. Program je bio odgovor na izvješće "Nasilje u Irskoj", koje je objavljeno 1976. godine. Pokretanjem Programa nastojalo se škole opskrbiti potrebnim nastavnim materijalima i priručnicima u području obrazovanja za uzajamno razumijevanje, pružiti svu pomoć i izobrazbu učiteljima i uvesti program obrazovanja za mir u nastavu vjeronauka.

Program je razvio vrlo bogatu izdavačku djelatnost u području obrazovanja za mir i međunarodno razumijevanje, osobito glede priručnika za učitelje i udžbenika za učenike. Povremeno izlazi časopis *Issues*. Pregled naslova može se naći u katalogu *Peace Education Resource Centre Catalogue*.

- THE CITIZENSHIP FOUNDATION
- ZAKLADA "GRAĐANSTVO"

Adresa: 15 St. Swithins Lane, London EC 4N 8AL, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 92 92 344 • **Faks:** (44 171) 92 90 922 • **Web-stranica:** <http://www.citfou.org.uk/>

Zaklada "Građanstvo" utemeljena je 1989. godine kako bi među građanima, a osobito među mladima, promicala razumijevanje građanskih prava i odgovornosti, i to stjecanjem uvida u ustroj političkog, društvenog i pravnog sustava i u načela razvoja demokracije. U skladu s time redovito organizira seminare za izobrazbu i usavršavanje učitelja građanskog obrazovanja, a nudi i neku vrstu stručnog savjetovališta za sve one koji rade na priručnicima iz građanskog obrazovanja. Svakog ljeta, u suradnji sa srodnim organizacijama, vodi međunarodni seminar za ravnatelje škola, učitelje, prosvjetne inspektore i predstavnike nevladinih organizacija koje su uključene u obrazovanje za ljudska prava. Zaklada provodi i istraživanja u školama kako bi se upoznala sa stavovima i mišljenjima učenika i učitelja o temeljnim načelima demokracije. Osim toga, na regionalnoj i nacionalnoj razini organizira brojna godišnja školska natjecanja u poznavanju ustroja političkog i pravnog sustava. U sklopu programa suradnje sa zemljama Srednje i Istočne Europe, Zaklada je pokrenula projekt uvođenja obrazovanja za ljudska prava u nastavne programe tih zemalja, koji se ostvaruje nizom radionica.

Najvažniji naslovi u izdanju Zaklade jesu: *Young Citizen's Passport*, džepni vodič za mlade s praktičnim pravnim savjetima i informacijama; *You, Me, Us!*, priručnik namijenjen učenicima osnovnih škola koji ih potiče na moralno djelovanje u skladu s ključnim vrijednostima demokracije; *Living with the Law* i *Understand the Law*, sveobuhvatni priručnici za nastavu iz građanskog odgoja; i *Can They Do That?*, priručnik za obrazovanje odraslih. Osim tih materijala, u radu se primjenjuje i videokaseta *Maastricht Made Simple*, pojednostavljeni vodič kroz Maastrichtski sporazum.

- HUMAN RIGHTS CENTRE, UNIVERSITY OF ESSEX
- CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA SVEUČILIŠTA U ESSEXU

Adresa: Wivenhoe Park, Colchester, Essex CO4 3SQ, United Kingdom • **Tel:** (44 1206) 87 25 85 • **Faks:** (44 1206) 87 34 28 • **Web-stranica:** http://www2.essex.ac.uk/human_rights_centre/

Centar za ljudska prava utemeljen je 1983. godine u sklopu Sveučilišta u Essexu. Riječ je o vladinoj ustanovi čiji je glavni cilj promicati interdisciplinarnu akademsku programe u području obrazovanja i istraživanja ljudskih prava i demokracije s posebnim naglaskom na međunarodna ljudska prava i međunarodno humanitarno pravo. U suradnji s Pravnim odsjekom (Department of Law), Centar vodi dva poslijediplomska studija u trajanju od jedne akademske godine: *Međunarodna ljudska prava i Teorija i praksa ljudskih prava*. Studij je otvoren za studente iz svih krajeva svijeta.

Osim godišnjih izvješća, Centar izdaje i monografije, sažetke sa seminara i konferencija te obrazovne materijale namijenjene polaznicima seminara o ljudskim pravima i demokraciji.

- HUMAN VALUES FOUNDATION (HVF)
- ZAKLADA ZA LJUDSKE VRIJEDNOSTI

Adresa: c/o June Auton, Lower Wallbridge Farmhouse, Dowlish Wake, NR. Ilminster, Somerset TA 19 ONZ, United Kingdom • **Tel/faks:** (44 1460) 52499 • **Web-stranica:** <http://www.ehv.org>

Zaklada za ljudske vrijednosti nevladina je i neprofitna organizacija. Utemeljena je 1994. godine kako bi promicala ljudske vrijednosti u svim segmentima britanskog društva, a posebice među mladima. Riječ je o neovisnoj ustanovi koja ne polazi ni od jedne posebne religijske doktrine, već svoje djelovanje temelji na sveobuhvatnom i univerzalnom programu moralnog, etičkog i duhovnog odgoja i obrazovanja nazvanog *Odgoj i obrazovanje u ljudskim vrijednostima*. Program polazi od pet univerzalnih vrijednosti - istine, ljubavi, mira, ispravnog djelovanja i nenasilja - od kojih je svaka povezana s nizom srodnih podvrijednosti. Raznim tečajevima, simpozijima, javnim predavanjima, konferencijama i publikacijama Zaklada nastoji pomoći učiteljima, djeci i roditeljima ne samo da prihvate univerzalne ljudske vrijednosti nego da ih i provode u školi, kući i općenito u životu kako bi svojim ponašanjem spriječili pojavu nasilja, diskriminacije i nepravde u društvu. *Odgoj i obrazovanje u ljudskim vrijednostima* danas je dio nastavnih programa stotina osnovnih škola u Velikoj Britaniji. Za učitelje se često organiziraju seminari o načinima ugrađivanja sadržaja o ljudskim vrijednostima u već postojeće kurikulume, kao i u cjelokupno školsko okruženje.

Od naslova koji su se pojavili u izdanju Zaklade valja izdvojiti trodijelni priručnik za učitelje osnovnih škola *Education in Human Values*, u kojemu se nalaze nastavne jedinice.

- INITIATIVE ON CONFLICT RESOLUTION AND ETHNICITY (INCORE)
- INICIJATIVA ZA RJEŠAVANJE SUKOBA I ETNICITET

Adresa: INCORE Aberfoyle House, Northland Rd., Londonderry BT48 7JA, Northern Ireland, United Kingdom
Tel: (44 1504) 37 55 00 • **Faks:** (44 1504) 37 55 10 • **Web-stranica:** <http://www.incure.ulst.ac.uk>

Inicijativa za rješavanje sukoba i etnicitet utemeljena je 1993. godine na zajedničku inicijativu Sveučilišta Ujedinjenih naroda (United Nations University) i Ulsterskog sveučilišta kao odgovor na porast etničkih, vjerskih i političkih sukoba u svijetu. Glavni je cilj njezina djelovanja unapređenje razumijevanja izvora, dinamike i posljedica etničkih sukoba te pronalaženje i poticanje novih i učinkovitijih pristupa rješavanju sukoba. Glavne metode kojima ta organizacija nastoji ostvariti svoje ciljeve jesu istraživanje i obrazovanje. Među brojnim programima i projektima ističu se:

- program dodiplomskih i poslijediplomskih studija pod nazivom *Proučavanje mira i sukoba (Peace and Conflict Studies)*, koji se provodi u suradnji s Centrom za proučavanje sukoba (Centre for the Study of Conflict)
- međunarodne radionice o sprečavanju i rješavanju sukoba te upravljanju njime namijenjene diplomatima, političarima i predstavnicima vladinih, međuvladinih i nevladinih organizacija iz raznih zemalja svijeta koje se organiziraju u suradnji s udrugom "Odgovarati na sukob" (Responding to Conflict) i Centrom za međunarodno razumijevanje (Centre for International Understanding)
- međunarodne konferencije pod nazivom *Umijeće medijacije* posvećene istraživanju načina korištenja medijacije u sjevernoirskim sukobima
- lokalne i međunarodne radionice u Belfastu i Londonu o istraživanju nasilja u društvu
- održavanje međunarodne mreže za etničke studije (*Ethnic Studies Network - ESN*), koja povezuje više od pet stotina akademika, studenata i istraživača iz cijeloga svijeta koji su se posvetili proučavanju etničkih sukoba
- vođenje međunarodne elektroničke službe koja prikuplja informacije o odnosu između etniciteta i sukoba (*INCORE's Conflict Data Service - CDS*).

Organizacija objavljuje izvješća s konferencija, radionica i seminara te brošure i studije koje sadržavaju rezultate istraživačkih projekata.

- INSTITUTE OF EUROPEAN LAW, UNIVERSITY OF BIRMINGHAM
- INSTITUT ZA EUROPSKO PRAVO SVEUČILIŠTA U BIRMINGHAMU

Adresa: Edgbaston, Birmingham B15 2TT, United Kingdom • **Tel:** (44 121) 41 43 344 • **Faks:** (44 121) 41 43 585 • **Web-stranica:** <http://www.iel.bham.ac.uk>

Institut za europsko pravo Sveučilišta u Birminghamu svake godine organizira tromjesečni seminar o ljudskim pravima za odvjetnike, suce i aktiviste organizacija za ljudska prava iz zemalja Srednje i Istočne Europe. Sadržaj programa obuhvaća: zaštitu ljudskih prava unutar nacionalnih pravnih sustava, međunarodnu zaštitu ljudskih prava, slobodu izražavanja, slobodu okupljanja i udruživanja, individualnu slobodu i sigurnost, prava manjina te ljudska prava u kriznim i ratnim situacijama. Poseban se naglasak stavlja na proučavanje obveza koje imaju zemlje potpisnice Europske konvencije o ljudskim pravima, na razradu tih obveza glede djelatnosti Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu i na načine kako nacionalni sudovi i zakonodavna tijela provode preuzete obveze. Praktični dio seminara uključuje jednomjesečno stažiranje u uredu odvjetnika koji radi na području ljudskih prava i u nevladinoj organizaciji koja se bavi zaštitom ljudskih prava na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

- IRISH NETWORK FOR NONVIOLENT ACTION TRAINING AND EDUCATION (I. N. N. A. T. E.)
- IRSKA MREŽA ZA IZOBRAZBU U NENASILNOM DJELOVANJU

Adresa: 16 Ravensdene Pk., Belfast BT6 ODA, Northern Ireland, United Kingdom • **Tel:** (44 1232) 64 71 06 • **Web-stranica:** <http://www.innatennonviolence.org/>

Irska mreža za izobrazbu u nenasilnom djelovanju utemeljena je 1987. godine kao rezultat potrebe za osnivanjem vjerski neovisne udruge za pomoć pojedincima i grupama koji se bave proučavanjem nenasilnih pristupa rješavanju sukoba i izobrazbom u nenasilnim pristupima rješavanju sukoba. U svom djelovanju Mreža stavlja naglasak na koncepciju bezuvjetnog nenasilja u kontekstu irskog i međunarodnog iskustva, osobito glede sukoba u Sjevernoj Irskoj. Redovito organizira konferencije, seminare i tečajeve za izobrazbu u nenasilnom djelovanju i posredovanju te pruža savjete i informacije građanima koji su zainteresirani za rad u tom području.

Mreža deset puta na godinu izdaje glasnik *Nonviolent Daily News*, a povremeno časopis *Dawn Train*.

- NATIONAL FOUNDATION FOR EDUCATIONAL RESEARCH (NFER)
- NACIONALNA ZAKLADA ZA ISTRAŽIVANJE U OBRAZOVANJU

Adresa: The Mere, Upton Park, Slough SL1 2DQ, United Kingdom • **Tel:** (44 1753) 57 41 23 • **Faks:** (44 1753) 69 16 32 • **Web-stranica:** <http://www.nfer.ac.uk>

Nacionalna zaklada za istraživanje u obrazovanju neovisna je organizacija koja se bavi istraživanjem i razvojem svih sektora javnog obrazovnog sustava. Prikuplja, analizira i širi rezultate istraživanja kako bi unaprijedila školske programe. Osim toga, provodi projekte o istraživanju kurikuluma i njegovu vrednovanju, međukulturnom razumijevanju, izobrazbi učitelja, umjetničkom obrazovanju, profesionalnom savjetovanju, novim informacijskim tehnologijama itd.

- NONVIOLENT ACTION TRAINING PROJECT (NAT)
- PROJEKT IZOBRAZBE ZA NENASILNO DJELOVANJE

Adresa: 16 Ravensdene Pk., Belfast BT6 ODA, Northern Ireland, United Kingdom • **Tel:** (44 1232) 64 71 06

Projekt izobrazbe za nenasilno djelovanje utemeljen je 1988. godine kao neovisan projekt, pod pokroviteljstvom Irskog društva za pomirbu (The Fellowship of Reconciliation Ireland -FORI). Od 1991. g. Projekt se isključivo održava na volonterskoj osnovi. Utemeljen je iz uvjerenja da se niz sukoba u Sjevernoj Irskoj može uspješno riješiti nenasilnim sredstvima i tehnikama, te sukladno tomu, kao svoj glavni cilj ističe poticanje grupa na istraživanje učinkovitih nenasilnih načina rješavanja problema. Projekt izdaje razne priručnike i ostale nastavne materijale koji se upotrebljavaju na seminarima i tečajevima o nenasilnom rješavanju sukoba.

- THE REFUGEE COUNCIL
- VIJEĆE ZA IZBJEGLICE

Adresa: Bondway House, 3 - 9 Bondway, London SW8 1SJ, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 58 26 922 • **Faks:** (44 171) 58 29 929 • **Web-stranica:** <http://www.refugeecouncil.org.uk/refugeecouncil/therefugeecouncil.htm>

Vijeće za izbjeglice nevladina je i neprofitna organizacija koja pomaže izbjeglicama u Velikoj Britaniji i inozemstvu u ostvarivanju njihovih prava. U skladu s time:

- pruža savjetodavne usluge izbjeglicama i pomaže im oko osiguranja smještaja, socijalne skrbi, obrazovanja i imigrantskih prava
- pomaže izbjeglicama u doškolovanju za određeno zanimanje
- udomljuje izbjeglu djecu koja su bez pratnje odraslih
- omogućuje izobrazbu djelatnika u organizacijama za pomoć izbjeglicama
- predavanjima i tiskanim materijalima upoznaje javnost s problemima izbjeglica
- vodi izobrazbu prosvjetnih djelatnika
- organizira kampanje i lobira za izbjeglice diljem svijeta

- u svojim prostorijama vodi javnu knjižnicu s naslovima o izbjeglištvu.

- THE RUNNYMEDE TRUST
- ZAKLADA “RUNNYMEDE”

Adresa: 133 Aldersgate Street, London EC1A 4JA, United Kingdom • **Tel:** (44) 171 60 09 666 • **Faks:** (44) 171 60 08 529 • **Web-stranica:** <http://www.runnymedetrust.org/>

Zaklada “Runnymede” nevladina je organizacija koja je utemeljena 1967. godine kako bi promicala i razvijala vrijednosti multietničkog i multikulturnog društva u Velikoj Britaniji i Europi. Njezine su glavne djelatnosti:

- izrada strategije za jačanje antirasističkih mjera u Velikoj Britaniji i Europi
- provođenje istraživanja o odnosu britanske javnosti prema etničkim manjinama i pružanje savjeta vlastima glede problema kršenja prava na obrazovanje i diskriminacije britanskih crnaca u britanskom obrazovnom sustavu i sl.
- izdavaštvo i vođenje knjižnice.

Zaklada je izdala brojne naslove, među kojima su: *Anti-racist Resources: A Guide for Adult and Community Education*; *Education for Some: A Summary of the Eggleston Report*; *Future of Multi-ethnic Britain: The Agenda for Action*; *Learning about Racism: An Introduction for Use in Schools*; *Not Easy Being British: Colour, Culture and Citizenship*; *Equality Assurance in Schools: Quality, Identity, Society* i *Facing the Challenge of Racism: Story, Reflection and Practice*.

The Runnymede Bulletin jedini je mjesečnik u Velikoj Britaniji koji se bavi pitanjima rasnih odnosa. Osim njega, Zaklada izdaje i godišnjak pod nazivom *Annual Review*.

- ULSTER QUAKER PEACE EDUCATION PROJECT, UNIVERSITY OF ULSTER
- KVEKERSKI PROJEKT OBRAZOVANJA ZA MIR SVEUČILIŠTA U ULSTERU

Adresa: University of Ulster, Magee College, Northland Road, Derry BT48 7JL, Northern Ireland, United Kingdom • **Tel:** (44 1232) 32 85 15 • **Web-stranica:** <http://cain.ulst.ac.uk/csc/reports/quaker.htm>

Kvekerski projekt obrazovanja za mir Sveučilišta u Ulsteru pokrenuo je volonterski Centar za istraživanje sukoba Sveučilišta u Ulsteru (Center for the Study of Conflict, University of Ulster) 1988. godine. Cilj je projekta uvođenje programa obrazovanja za mir i uzajamno razumijevanje u osnovne i srednje škole te izrada priručnika i drugog nastavnog materijala za učitelje u tom području. U radu se naglasak stavlja na rješavanje sukoba i smanjenje predrasuda iskustvenim učenjem. Projekt okuplja osobe s dugogodišnjim iskustvom koje dobrovoljno vode radionice za sve dobne grupe širom Sjeverne Irske.

Osim godišnjih izvješća, povremeno izdaje i bilten *Newsletter*, a od ostalih naslova treba izdvojiti: *Prejudice Reduction: A Workshop Approach*; *We People: Conflict Resolution in Primary Schools* i *Conflict Busters*, vodič za mlade o medijaciji u školi.

- WILBERFORCE COUNCIL FOR HUMAN RIGHTS
- VIJEĆE ZA LJUDSKA PRAVA “WILBERFORCE”

Adresa: Salisbury Hall, Park Road, Hull, Humberside HU3 1TD, United Kingdom • **Tel:** (44 482) 26 848 • **Faks:** (44 482) 56 87 56

Vijeće za ljudska prava “Wilberforce” nevladina je i neprofitna organizacija koja u svom djelovanju polazi od filozofije engleskog filantropa i borca protiv ropstva Williama Wilberforcea (1759. - 1833.). Utemeljeno je 1980. godine kako bi pružalo potporu “zatvorenici savjesti” (nepravdno zatočenima zbog svojih uvjerenja), promicalo razumijevanje ljudskih prava u vladinim strukturama i koordiniralo kampanje za informiranje javnosti o slučajevima kršenja ljudskih prava.

Svakih šest mjeseci Vijeće za ljudska prava izdaje bilten *Freedom Call*, a svaka tri mjeseca i posebno izdanje biltena pod nazivom *Freedom Call - Stop the Press*.

Zambija

- ZAMBIA CIVIC EDUCATION ASSOCIATION (ZCEA)
- ZAMBIJSKA UDRUGA ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE

Adresa: No. 1 Butwa Court, Great East Road, Northmead, P. B. RW 239X, Lusaka, Zambia • **Tel/faks:** 23 97 67 236 232 • **Web-stranica:** <http://www.salan.org/ZCEA/>

Zambijska udruga za građansko obrazovanje osnovana je 1993. godine kako bi pridonijela razvoju demokracije u Zambiji i promicala svijest građana o njihovim Ustavom predviđenim pravima, dužnostima i odgovornostima. Među programima koje Udruga provodi valja izdvojiti: *Program za pravnu pomoć i ljudska prava (The Legal and Human Rights Programme)*, u sklopu kojega se građanima pružaju pravni savjeti i pripremaju seminari izobrazbe u temeljnim ljudskim pravima za širu javnost, *Program služenja zajednici (The Community Service Programme)*, kojim se građane nastoji potaknuti da se aktivno uključe u rješavanje lokalnih problema, i *Program za škole (The Schools Programme)*, u sklopu kojega se organiziraju radionice o građanskom obrazovanju za učitelje i osnivaju klubovi za promicanje građanske svijesti među učenicima.

Međunarodne organizacije

- AFRICAN ASSOCIATION OF EDUCATION FOR DEVELOPMENT
- AFRIČKA UDRUGA ZA OBRAZOVANJE ZA RAZVOJ

Adresa: BP 3907, Lomé, Togo • **Tel/faks:** (228) 21 63 16

Afrička udruga za obrazovanje za razvoj nevladina je i neprofitna organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Utemeljena je 1978. godine u Dakaru u Senegalu kako bi potakla afričke narode na osvještavanje osnovnih pretpostavki razvoja. Danas Udruga ima svoje podružnice u 18 zemalja.

Svaka četiri mjeseca izdaje časopis *Famille et développement*, a povremeno i obrazovne pamflete o raznim temama.

- AFRICAN CENTRE FOR DEMOCRACY AND HUMAN RIGHTS STUDIES (ACDHRS)
- AFRIČKI CENTAR ZA STUDIJE DEMOKRACIJE I LJUDSKIH PRAVA

Adresa: Kairaba Avenue, Kombo St. Mary Division, The Gambia • **Tel:** (220) 39 49 61, 39 45 25 • **Faks:** (220) 39 49 62 • **Web-stranica:** <http://www.acdhhs.org>

Afrički centar za studije demokracije i ljudskih prava utemeljen je 1989. godine kao regionalna nevladina organizacija koja u suradnji s ostalim afričkim i međunarodnim ustanovama promiče poštovanje i zaštitu ljudskih prava i demokratskih načela u Africi.

Centar svake godine organizira više seminara, među kojima i seminar o postupcima međunarodne zaštite ljudskih prava. Seminar omogućuje polaznicima, koji dolaze iz afričkih nevladinih organizacija za ljudska prava, stjecanje uvida u temeljna načela ustroja i funkcioniranja mehanizama međunarodnog sustava za zaštitu ljudskih prava, u način djelovanja Komisije Ujedinjenih naroda za ljudska prava, u globalne strategije rada nevladinih organizacija pri uporabi UN-ovih mehanizama te rad Afričke komisije za ljudska prava. Osim toga, redovito organizira seminare o vođenju nevladinih organizacija, o ljudskim pravima i o vođenju dokumentacije o ljudskim pravima.

U sklopu izdavačke djelatnosti, Centar izdaje časopis *African Centre for Human Rights Newsletter*, a od ostalih izdanih dokumenata treba izdvojiti: *National Human Rights Institutions in Africa*; *Evidence of Torture in Africa*; *AIDS and the African Charter* i *Evidence of Extrajudicial Summary or Arbitrary Executions in Africa*.

- AFRO-ASIAN PEOPLES' SOLIDARITY ORGANIZATION (AAPSO)

- ORGANIZACIJA SOLIDARNOSTI MEĐU AFRO-AZIJSKIM NARODIMA

Adresa: 89 Abdel Aziz al-Saoud Street, Manial, Cairo, Egypt • **Tel:** (20 2) 36 22 946, 36 36 081, **Faks:** (20 2) 36 37 361 • **Web-stranica:** <http://www.focusintl.com/whos0003.htm>

Organizacija solidarnosti među afro-azijskim narodima utemeljena je 1957. godine kao međunarodna nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNESCO-u. Podružnice ima u 67 zemalja Afrike, Azije, Europe te Sjeverne i Južne Amerike.

Ciljevi su Organizacije:

- ujediniti, koordinirati i jačati borbu afričkih i azijskih naroda protiv imperijalizma i kolonijalizma
- ubrzati proces stjecanja neovisnosti afričkih naroda
- osigurati njihov gospodarski, društveni i kulturni napredak
- unapređivati zaštitu i poštovanje ljudskih prava i demokracije
- pomagati nacionalne oslobodilačke pokrete
- surađivati s progresivnim i demokratskim organizacijama u svijetu.

Osim knjižica i brošura koje izlaze u sklopu serije *Afro-Asian Publications* (na engleskom, francuskom i arapskom jeziku), Organizacija jednom na mjesec izdaje politički časopis *Solidarity*, a svaka tri mjeseca *Development and Socio-Economic Progress*.

- ALPEN ADRIA ALTERNATIV
- ALPS ADRIATIC ALTERNATIVE
- ALTERNATIVA ALPE JADRAN

Adresa: c/o Werner Wintersteiner / Bettina Gruber, Rathausplatz 8, 9500 Villach, Austria • **Tel:** (43 42) 48 22 864 • **Faks:** (43 42) 42 23 8396 **Web-stranica:** <http://users.austro.net/aaa>

Alternativa Alpe Jadran naziv je za mrežu ustanova koje provode programe i istraživanja u području mira, zaštite okoliša, ljudskih prava i interkulturalizma u Austriji, Sloveniji, Italiji, Hrvatskoj i Mađarskoj. Programi su osobito korisni učiteljima, školama i drugim obrazovnim ustanovama koje svoju djelatnost temelje na načelima europske integracije.

- AMNESTY INTERNATIONAL

Adresa: International Secretariat, 1 Easton Street, London WC1X 8DJ, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 41 35 500 • **Faks:** (44 171) 95 61 159 • **Web-stranica:** <http://www.amnesty.org>

Amnesty International jedan je od najutjecajnijih međunarodnih nevladinih pokreta za zaštitu ljudskih prava koji ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u, OAS-u, OAU-u i Vijeću Europe. Utemeljen je 1961. godine kako bi štutio prava svih osoba koje su zatočene zbog svojih uvjerenja, boje kože, podrijetla, jezika ili vjere, pod uvjetom da nisu upotrebljavali ili zagovarali nasilje. Osim toga, Amnesty se zalaže za pravedno i brzo suđenje svim političkim zatvorenicima i ukidanje smrtne kazne, a bori se i protiv mučenja i drugih oblika neljudskog i ponižavajućeg ponašanja i kažnjavanja zatvorenika. U nastojanju da ispuni svoje ciljeve, prati i dokumentira kršenja ljudskih prava širom svijeta. Uz pomoć više od milijun svojih članova koji djeluju u oko četiri tisuće lokalnih grupa u svijetu, Amnesty nastoji upoznati medije i javnost o kršenjima ljudskih prava te izvršiti pritisak na vlade pisanjem pisama, demonstracijama i lobiranjem.

Jednom na godinu Amnesty izdaje vrlo utjecajan *Amnesty International Report*, koji donosi izvješća o djelovanju Organizacije širom svijeta. Svaki mjesec izdaje bilten *Amnesty International Newsletter*. Od ostalih naslova treba spomenuti *Voices for Freedom; Torture in the Eighties; Against Torture; Political Killings by Governments* i *First Steps - A Manual for Starting Human Rights Education*, često korišten priručnik za obrazovanje u ljudskim pravima.

- ANTI-SLAVERY INTERNATIONAL FOR THE PROTECTION OF HUMAN RIGHTS
- MEĐUNARODNA UDRUGA ZA BORBU PROTIV ROPSTVA

Adresa: Unit 4 Stableyard, Broomrove Road, London SW9 9TL, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 92 49 555 • **Faks:** (44 171) 73 84 110 • **Web-stranica:** <http://www.antislavery.org/>

Međunarodna udruga za borbu protiv ropstva nevladina je organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, ILO-u, UNESCO-u i UNICEF-u. Utemeljena je 1839. godine i najstarija je organizacija za promicanje i zaštitu ljudskih prava na svijetu.

Njezini su glavni ciljevi:

- borba protiv svih oblika ropstva i prinudnog rada, uključujući i prinudni rad djece
- zaštita i unapređenje načina života posebnih kategorija pojedinaca i grupa
- promicanje ljudskih prava u skladu s Općom deklaracijom o ljudskim pravima.

Udruga vodi istraživanja o ropskim uvjetima života i eksploataciji manjinskih naroda. Rezultati se istraživanja objavljuju, a preporuke u svezi s njima šalju se vladama i UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću.

Od 1991. godine Udruga svake godine dodjeljuje medalju za borbu protiv ropstva pojedincu ili organizaciji koji su se istakli u kampanjama protiv svih oblika ropstva, izrabljivanja i potčinjavanja.

Udruga jedanput na godinu izdaje glasilo *Anti-Slavery Reporter*, a povremeno knjižice i brošure u sklopu *Child Labour Series*; *Human Rights Series* i *Indigenous Peoples Series*.

- ARAB ORGANIZATION FOR HUMAN RIGHTS (AOHR)
- ARAPSKA ORGANIZACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 17 Midan Aswan-Mohandesseen, Giza 12311, Cairo, Egypt • **Tel:** (20 2) 34 66 582 • **Faks:** (20 2) 34 48 166 • **Web-stranica:** <http://www.aohr.org>

Arapska organizacija za ljudska prava nevladina je organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću te s promatračkim statusom pri Afričkoj komisiji o ljudskim pravima Organizacije afričkog jedinstva (OAU's African Commission on Human Rights and Peoples' Rights). Osnovana je 1983. godine u Limassolu na Cipru.

Njezini su glavni ciljevi zaštita ljudskih prava i temeljnih sloboda u arapskim zemljama te promicanje istraživanja o ljudskim pravima, pravima manjina, pravima žena i građanskim i političkim pravima. Osim toga, Organizacija provodi programe obrazovanja za ljudska prava koji uključuju seminare i konferencije te priprema radijske i televizijske emisije na temu ljudskih prava. Važan je dio njezina rada program međunarodne suradnje, koji podrazumijeva akademsku razmjenu stručnjaka, informacija i dokumentacijskog materijala.

U njezinu izdanju jednom na mjesec izlazi *Arab Organization for Human Rights Newsletter*, a svaka tri mjeseca *Human Rights in the Arab World*. Osim toga, četiri puta na godinu izlazi časopis *Huquq alinsan filwatan alarabi* i jedanput na godinu časopis *Alkitab alsanaoui lihogang alinsan filwatan alarab*. Ostali su naslovi: *The International Order and Human Rights in Arab World*; *Democracy in the Arab World: The Perspectives and Guarantees* i *The Situation of Human Rights in the Arab World*.

- ASSOCIATION MONDIALE POUR L'ECOLE INSTRUMENT DE PAIX (EIP)
- WORLD ASSOCIATION FOR THE SCHOOL AS AN INSTRUMENT OF PEACE
- SVJETSKA UDRUGA ZA ŠKOLU KAO INSTRUMENT MIRA

Adresa: 5, rue du Simplon, CH-1207 Geneva, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 52 422 • **Faks:** (41 22) 73 50 653 • **Web-stranica:** <http://www.eip-cifedhop.org>

Svjetska udruga za školu kao instrument mira utemeljena je 1967. godine kao međunarodna nevladina i neprofitna organizacija kako bi promicala odgoj i obrazovanje za mir i ljudska prava i unapređivala svijest o potrebi njegova uvođenja u škole, prosvjetnu upravu i druge javne institucije. Osobito se zalaže za nenasilno rješavanje sukoba i borbu protiv svih oblika nejednakosti i nepravde. U nastojanju da ostvari svoje ciljeve, surađuje s nizom nacionalnih grupa i srodnih organizacija u svijetu. Ima savjetodavni status pri UN-u, UNESCO-u, ILO-u i Vijeću Europe. Na međunarodnoj razini Udruga :

- vrednuje nacionalne obrazovne sustave glede kršenja međunarodnih standardâ prava na obrazovanje
- utječe na vlade i prosvjetnu upravu da u obrazovne programe svojih zemalja uključe odgoj i obrazovanje za mir i ljudska prava
- organizira konferencije i seminare.

Osim toga, Udruga provodi istraživanja o primjeni učinkovitih metoda poučavanja ljudskih prava i mira. Rezultati tih istraživanja nastoje se primijeniti u razvoju nastavnog materijala, unapređenju pedagoškog dokumentacijskog centra i u suradnji s ostalim sličnim grupama i organizacijama, organizaciji seminara i izradi programa obrazovanja u školama te stručnom usavršavanju učitelja.

U programima izobrazbe učitelja nastoji se nadići puko prenošenje znanja o međunarodnim tekstovima o ljudskim pravima i upozoriti na potrebu da se znanje provodi u svakodnevnom životu.

Među važnijim naslovima Udruge jesu: *The Universal Declaration of Human Rights* (pojednostavljena i pristupačna verzija pravnog teksta Deklaracije); *Dessine-moi un droit de l'homme* (ilustrirana verzija Opće deklaracije s trideset crteža za trideset odredaba Deklaracije); *La Convention de droits de l'enfant* (prava djeteta objašnjena u pričama) i *Friendship Notebook* (radna bilježnica s Konvencijom o pravima djeteta i praktičnim zadacima namijenjenim promicanju međukulturnog razumijevanja i snošljivosti). Udruga izdaje i bilten *Ecole et paix*, koji donosi pregled njezinih djelatnosti, projekata i dostignuća.

- ASSOCIAZIONE INTERNAZIONALE IUS PRIMI VIRI
- INTERNATIONAL ASSOCIATION IUS PRIMI VIRI
- MEĐUNARODNA UDRUGA "IUS PRIMI VIRI"

Adresa: c/o C.E.U., Via Bertoloni 29, 00197 Roma, Italy • **Tel:** (39 6) 80 73 420 • **Faks:** (39 6) 80 77 306

Web-stranica: <http://www.dirittiumaniipv.org/ipv.htm>

Ius Primi Viri međunarodna je nevladina i neprofitna udruga utemeljena 1989. godine na poticaj pedesetak uglednih odvjetnika, znanstvenika i političara. Njezin je glavni cilj znanstvenim metodama pridonijeti rješavanju ozbiljnih problema koji ugrožavaju ljudski napredak.

Na području obrazovanja za ljudska prava Udruga usko surađuje s Centrom za istraživanje ljudskog razvoja (Centro studi per l'evoluzione umana) i drugim međunarodnim organizacijama, kao što su UN, Europska unija, Vijeće Europe, UNESCO i OESS. U tom području organizira seminare, konferencije i ljetne škole za učitelje i njihove poučavatelje, priprema audio-vizualne programe i izdaje različite publikacije.

U njezinu izdanju objavljena su djela: *Physiology of a Democratic State: Comparison between Positive Law and Concrete Reality*; *Human Rights Education: The Challenge of the Year 2000 to All Democratic Societies*; *Proceedings of the First European Conference for Launching the Decade for Human Rights Education* i audio-vizualni materijali *Human Rights Education*; *Human Rights: Relationship between State and Citizens*; *Racism, Xenophobia, Intolerance: Education in the Respect for Diversities* i *Human Rights: From Legality to Justice*.

- B'NAI B'RITH INTERNATIONAL
- MEĐUNARODNA UDRUGA "B'NAI B'RITH"

Adresa: B'nai B'rith International Council, 1640 Rhode Island Avenue, N. W., Washington D. C. 20036, USA •

Tel: (1 202) 85 76 582 • **Faks:** (1 202) 85 71 099 • **Web-stranica:** <http://bbi.koz.com/>

Međunarodna udruga "B'nai B'rith" nevladina je organizacija osnovana 1959. godine u Jeruzalemu. Izrasla je iz mnogo starije organizacije B'nai B'rith, koja je utemeljena u New Yorku 1843. godine kao zajednica američkih Židova. Danas ta organizacija okuplja približno 450 tisuća članova u više od 47 zemalja. Njezina je djelatnost uglavnom usmjerena na okupljanje Židova kako bi zajedničkim snagama promicali najviše ciljeve čovječanstva, posebice borbu protiv diskriminacije na temelju rasne ili vjerske pripadnosti, odnosno podrijetla. Udruga također pomaže integriranje izbjeglica i doseljenika te promiče židovsku kulturu među mladima i odraslima.

Dio je Udruge i Udruga za suzbijanje objeda (Anti-Defamation League), koja se bori za zaštitu prava židovskog naroda i za poboljšanje odnosa među različitim grupama.

Svakog mjeseca izdaje bilten *BBI Jewish Monthly*.

- BUREAU INTERNATIONAL CATHOLIQUE DE L'ENFANCE (BICE)
- INTERNATIONAL CHILD CATHOLIC BUREAU (ICCB)
- MEĐUNARODNI KATOLIČKI URED ZA DJECU

Adresa: General Secretariat, Rue de Lausanne 63, CH - 1202 Geneve, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 13 248 •

Faks: (41 22) 73 17 793 • **Web-stranica:** <http://geneva.intl.ch/gi/egi/egi112.htm>

Međunarodni katolički ured za djecu utemeljen je 1948. godine kako bi promicao holistički razvoj djece u skladu s kršćanskim učenjem. Osobitu pozornost poklanja najugroženijoj djeci, kao što su djeca s poremećajima u razvoju, žrtve ulice, droge, rata i seksualne trgovine. U svom djelovanju nastoji promicati duhovni razvoj, međukulturnu svijest i prava djeteta uzimajući u obzir djetetovu vjersku pripadnost te obiteljsko i kulturno okruženje. U tom smislu Udruga:

- pokreće primijenjene pilot-projekte
- organizira izobrazbu za sve koji rade s djecom

- unapređuje društvenu svijest informiranjem javnosti i širenjem svojih izdanja
- surađuje s pojedincima, udrugama, sveučilištima, nevladinim i međuvladinim organizacijama koje promiču dostojanstvo djeteta i štite njegova prava.

Udruga ima svoje podružnice u 47 zemalja širom svijeta, a ima i savjetodavni status pri UNICEF-u, UNESCO-u, UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i Vijeću Europe.

Među programima koje je do sada pokrenula nalaze se: *Prava djeteta* (promicanje primjene UN-ove Konvencije o pravima djeteta); *Dijete i njegovo obiteljsko okruženje* (zbrinjavanje napuštene djece i siročadi); *Djeca izbjeglice* (briga za djecu iz izbjeglih obitelji i pružanje potrebne psihološke pomoći); *Djeca sa smetnjama u razvoju* (pomoć mentalno zaostaloj djeci i djeci s drugim smetnjama u razvoju); *Seksualno napastovana djeca* (pomoć djeci žrtvama prostitucije, sudjelovanje u kampanjama protiv seksualne trgovine azijskom djecom); *Djeca s ulice i zloraba droge* (terapeutski rad s djecom ulice i izobrazba prosvjetnih djelatnika za rad s njima) i *Dijete djetetu* (aktivna odgojno-obrazovna metoda koja u djeci potiče osjećaj odgovornosti prema svojim vršnjacima, obitelji i zajednici općenito).

Ured je u sklopu spomenutih programa izdao brojne radove i studije. Među njima valja izdvojiti: *Children and Violence; Facing Conflicts and Violence: To what Dynamic of Peace are We Preparing Our Children?; Family, Rights and Responsibilities: Review of Principal International Texts; Eduquer a la tolérance; The Child on the Intercultural Scene; Surviving Violence: A Recovery Programme for Children and Families; The Psychological Well-being of Refugee Children: Research, Practice and Policy Issues; Enfants handicapés en Europe de l'Est; De la honte a l'amour; A Right to Happiness; Approaches to the Prevention & Psycho-social Recovery of Child Victims of Commercial Sexual Exploitation i Street Children - Problems or Persons?*

Tri puta na godinu Ured izdaje bilten *Children Worldwide* na engleskom i francuskom jeziku, a svaka tri mjeseca *Enfants de partout* na francuskom jeziku.

- CARITAS INTERNATIONALIS
- CARITAS INTERNATIONAL
- MEĐUNARODNA UDRUGA "CARITAS"

Adresa: Palazzo San Calisto 16, I-00120 Vatican • **Tel:** (39 6) 69 87 197 • **Faks:** (39 6) 69 88 72 37 • **Web-stranica:** <http://www.caritas.org>

Međunarodna udruga "Caritas" nevladina je organizacija koja ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, ILO-u, UNESCO-u, FAO-u, UNICEF-u i Vijeću Europe. Utemeljena je 1950. godine kao konfederacija 122 autonomnih nacionalnih katoličkih organizacija iz 145 zemalja i teritorija čiji je cilj širiti kršćansko milosrđe i društvenu pravdu u svijetu. Svaki nacionalni Caritas neovisna je organizacija, pa se i projekti planiraju i provode u skladu s lokalnim potrebama i uvjetima. Udruga nastoji koordinirati i zastupati dobrotvorne i prema društvenoj dobrobiti usmjerene napore Katoličke crkve. Posebice radi za dobrobit obespravljenih, izbjeglica, prognanika, beskućnika i gladnih.

Udruga redovito izdaje časopis *Intercaritas*, a jednom na mjesec i *Information Flyer* na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku.

- CENTRAL EUROPEAN INITIATIVE (CEI)
- SREDNJOEUROPSKA INICIJATIVA (SEI)

Adresa: CEI Executive Secretariat, Via Genova, 9, 34132 Trieste, Italy • **Tel:** (39 040) 778 67 77 • **Faks:** (39 040) 36 06 40 • **Web stranica:** <http://www.ceinet.org>

Srednjoeuropska inicijativa je utemeljena 1989. godine kao međudržavna regionalna organizacija kojoj je cilj promicati političku i gospodarsku suradnju među zemljama članicama, pridonijeti jačanju demokracije te podržati uključivanje srednjoeuropskih zemalja u važne europske i svjetske procese. Kao sastavni dio europskih regionalnih integracija SEI usko surađuje s ostalim europskim organizacijama i institucijama, osobito s Europskom unijom, Vijećem Europe, OEES-om i Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), kao i s europskim ograncima UN-ovog sustava - ECE-om i UNDP-om. Program djelatnosti Srednjoeuropske inicijative utvrđuje se jedanput na godinu na redovitim sastancima premijera i ministara vanjskih poslova zemalja članica. Temeljne smjernice su određene UN-ovom poveljom, dokumentima Helsinškog procesa (OEES - Helsinški završni akt, Pariška povelja za novu Europu, Pakt o stabilnosti u Europi), kao i završnim dokumentima sa sastanaka na vrhu u okviru Srednjoeuropske inicijative. Odluke se donose konsenzusom u obliku završnih dokumenata, političkih deklaracija i preporuka. Organizacijska struktura Srednjoeuropske inicijative je prilagodljiva i nije u cijelosti institucionalizirana. Glavno izvršno tijelo Organizacije je Odbor nacionalnih koordinatora sačinjen od po jednog predstavnika zemalja članica. Od 1996. godine djeluje i Izvršno tajništvo Srednjoeuropske inicijative koje pomaže predsjedavajućoj zemlji, priprema i dijeli materijale, uskladuje djelatnosti radnih grupa, sudjeluje u odabiru i provođenju projekata te surađuje s Odborom nacionalnih koordinatora i Europskom bankom za obnovu i razvoj kao glavnim sponzorom svih projekata.

Srednjoeuropska inicijativa okuplja 16 zemalja članica koje naizmjenice predsjedavaju radom Organizacije u trajanju od godinu dana.

- CENTRE EUROPEEN POUR LE DEVELOPPEMENT DE LA FORMATION PROFESSIONNELLE (CEDEFOP)
- EUROPEAN CENTRE FOR THE DEVELOPMENT OF VOCATIONAL TRAINING
- EUROPSKI CENTAR ZA RAZVOJ STRUČNE IZOBRAZBE

Adresa: P. O. B. 27 Finikas, GR - 55102, Greece • **Tel:** (30 31) 49 01 11 • **Faks:** (30 31) 49 01 02

Web-stranica: <http://www.cedefop.eu.int>

Centar za razvoj stručne izobrazbe osnovan je 1975. godine uredbom Vijeća Europske unije. Glavna mu je zadaća pomagati Europskoj komisiji u promicanju i razvoju stručne i cjeloživotne izobrazbe u zemljama članicama Europske unije. Centar prati trendove na europskom tržištu radne snage, analizira glavne probleme u zapošljavanju i obrazovanju, organizira stručne skupove o profesionalnoj izobrazbi mladeži i doškolavanju odraslih te objavljuje publikacije o tim pitanjima. Njegov rad dopunjuje druge srodne djelatnosti Europske unije, kao što su program *Leonardo da Vinci*, EU statistički ured, EUROSTAT i Europska zaklada za izobrazbu iz Torina.

Centar izdaje časopise *European Journal 'Vocational Training'*, *CEDEFOP Info* i *CIRETOQ Newsletter*.

- CENTRE INTERNATIONAL DES DROITS DE LA PERSONNE ET DU DÉVELOPPEMENT DÉMOCRATIQUE (CIDPDD)
- INTERNATIONAL CENTRE FOR HUMAN RIGHTS AND DEMOCRATIC DEVELOPMENT (ICHRDD)
- MEĐUNARODNI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA I RAZVOJ DEMOKRACIJE

Adresa: 63, rue de Brésoules, Montréal, Québec H2Y 1V7, Canada • **Tel:** (1 514) 28 36 073 • **Faks:** (1 514) 28 33 792 • **Web-stranica:** <http://www.ichrdd.ca>

Međunarodni centar za ljudska prava i razvoj demokracije utemeljen je 1990. godine kao međuvladina neprofitna organizacija čije su glavne djelatnosti usmjerene na razvoj ljudskih prava i demokracije na području Amerike, Afrike i Azije. U svom radu, koji uključuje istraživanje, organiziranje seminara i konferencija, dokumentacijsko-informacijsku službu i izdavaštvo, Centar se usredotočuje na ove teme: globalizacija i ljudska prava, demokratski razvoj i pravda, prava žena i prava starosjedilačkih naroda. Suraduje s brojnim nacionalnim, regionalnim i međunarodnim nevladinim organizacijama, koje su i glavni korisnici njegovih usluga.

Od naslova koji su izašli u izdanju Centra treba izdvojiti: *Human Rights, Democracy and Development; The Democratic Development Exercise: Terms of Reference and Analytical Framework; Only Silence Will Protect You: Freedom of Expression and the Language of Human Rights; Humanitarianism and Sovereignty: The State Versus Human Rights* i *People or Peoples: Equality, Autonomy and Self-determination: The Issues at Stake of the International Decade of the World's Indigenous People*.

Tri puta na godinu izdaje časopis *Libertas*.

- CENTRE INTERNATIONAL DE FORMATION A L'ENSEIGNEMENT DES DROITS DE L'HOMME ET DE LA PAIX (CIFEDHOP)
- INTERNATIONAL TRAINING CENTRE ON HUMAN RIGHTS AND PEACE TEACHING
- MEĐUNARODNI CENTAR ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA I MIR

Adresa: 5, rue de Simplon, CH - 1207 Geneva, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 52 422 • **Faks:** (41 22) 73 50 653

Web-stranica: <http://www.eip-cifedhop.org>

Međunarodni centar za odgoj i obrazovanje za ljudska prava i mir 1984. godine utemeljila je Svjetska udruga za školu kao instrument mira (Association mondiale pour l'Ecole Instrument de Paix - EIP), međunarodna nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-u, UNESCO-u i Vijeću Europe, kako bi pripremao učitelje osnovnih, srednjih i specijalnih škola za obrazovanje za ljudska prava. Njegove su najvažnije djelatnosti:

- organiziranje međunarodnog, jednodnevnog ljetnog seminara u Ženevi za učitelje i druge stručnjake za odgoj i obrazovanje za ljudska prava i mir
- organiziranje regionalnih i nacionalnih seminara o ljudskim pravima u zemljama Istočne, Srednje i Zapadne Europe i Afrike
- distribucija materijala o odgoju i obrazovanju za mir i ljudska prava širom svijeta
- izdavanje studija o stanju ljudskih prava u svijetu
- poticanje znanstvenih istraživanja i pripreme programa i materijala za odgoj i obrazovanje za mir i ljudska prava na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini
- pomoć nastavnicima koji nastoje uvesti odgoj i obrazovanje za ljudska prava i mir u nastavne programe u svojoj zemlji.

U izdanju Centra objavljeni su naslovi: *Terminology* (vodič za razumijevanje osnovnih termina i pojmova s područja ljudskih prava, prava žena i prava djeteta); *Selected and Commented Bibliography on Human Rights; Peace and Development, Recueils pour l'éducation aux droits de l'homme et de la paix* (sažeci sadržaja seminara o obrazovanju za mir i ljudska prava za učitelje osnovnih i srednjih škola) i *Démocratie, développement, droits de l'homme* (studija o demokraciji, razvoju i ljudskim pravima temeljena na raspravi s okruglog stola održanog tijekom seminara o odgoju i obrazovanju za ljudska prava).

- CHRISTIAN PEACE CONFERENCE (CPC)
- KRŠĆANSKA MIROVNA KONFERENCIJA

Adresa: Prokopova 4, 130 00 Praha, Czech Republic • **Tel:** (42 2) 22 78 1800 • **Faks:** (42 2) 22 78 1801 • **Web-**

stranica: <http://www.volny.cz/christianpeace/cpc/generala.htm>

Kršćanska mirovna konferencija međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, Komisiji za ljudska prava i UNESCO-u. Utemeljena je 1958. godine kao međunarodni pokret teologa, svećenika i laika, koji je uskoro prerastao u forum koji okuplja kršćane iz cijelog svijeta u zajedničkom naporu da se pronađu rješenja za političke, društvene i gospodarske probleme. Preko regionalnih odbora i crkava članica u 80 zemalja Konferencija djeluje na promicanju mira u svijetu temeljenog na idejama razoružanja, ljudskih prava, međunarodne suradnje i mirnog suživota. Također nastoji unaprijediti društvene i gospodarske strukture koje omogućuju iskorjenjivanje potlačenosti, eksploatacije, rasne diskriminacije, gladi i nepismenosti. Deset puta na godinu Konferencija objavljuje *CPC Information* na engleskom i njemačkom jeziku.

- CHRISTIAN SOLIDARITY INTERNATIONAL (CSI) - AUSTRIA
- MEĐUNARODNA UDRUGA "KRŠĆANSKA SOLIDARNOST"

Adresa: Grailichgasse 3/2, tür 2, 1030 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 222 712 15 07 • **Faks:** (43 1) 712 97 89

Web-stranica: <http://www.csi-int.ch>

Međunarodna udruga "Kršćanska solidarnost" ekumenska je organizacija za ljudska prava koja se bori za prava kršćana izloženih progonima i diskriminaciji zbog vjere. Austrijski ogranak o tim problemima redovito obavješćuje medije, župe i sve zainteresirane te ih upoznaje sa slučajevima kršenja ljudskih prava i postupcima zaštite ljudskih prava. Članovi Udruge surađuju s vjeroučiteljima koji nastoje u svoju nastavu uključiti i obrazovanje za ljudska prava.

Jednom na mjesec Udruga izdaje časopis *Christians in Need* i poseban časopis za mlade *CSI, Gelebtes Christentum*, kojim ih nastoji potaknuti na borbu za zaštitu ljudskih prava.

- CIVIC EDUCATION PROJECT (CEP)
- PROJEKT GRAĐANSKOG OBRAZOVANJA

Adresa: United States Office, P. O. Box 205445 Yale Station, New Haven, CT 06520-5445, USA • **Tel:** (1 203) 78 10 263 • **Faks:** (1 203) 78 10 265
European Office, Nador utca 9, H-1051 Budapest, Hungary • **Tel:** (36 1) 32 73 219 • **Faks:** (36 1) 32 73 221
Web-stranica: <http://www.cep.org.hu>

Projekt građanskog obrazovanja utemeljen je 1991. godine kao međunarodna, nevladina i neprofitna organizacija koja pomaže proces demokratske preobrazbe u zemljama Srednje i Istočne Europe i bivšeg Sovjetskog Saveza suradnjom s tamošnjim sveučilištima i drugim visokoškolskim ustanovama. Projekt provodi dva programa: *Gostujući predavač* i *Istočni znanstvenik*. U sklopu prvog programa šalje zapadne stručnjake na brojna sveučilišta u zemljama Srednje i Istočne Europe i bivšeg Sovjetskog Saveza, a u sklopu drugog programa potiče stručnjake iz područja građanskog obrazovanja obrazovane na zapadnim sveučilištima da se vrate u svoju zemlju i da u njoj unapređuju svoje akademske karijere. Temeljem dogovora šalje predavače koji će najbolje moći odgovoriti postojećim potrebama istočnoeuropskih visokoškolskih ustanova. Predavači suraduju s tamošnjim stručnjacima u izradi novih nastavnih programa i pripremi nastavnih materijala i priručnika, osiguravaju donacije knjiga sa Zapada, pronalaze fondove za znanstvena istraživanja te otvaraju mogućnosti za stručno usavršavanje studenata i sveučilišnog kadra u inozemstvu.

Dva središnja ureda Projekta nalaze se na Sveučilištu Yale u New Havenu u SAD-u i na Srednjoeuropskom sveučilištu (Central European University) u Budimpešti u Mađarskoj.

- CIVITAS - AN INTERNATIONAL CONSORTIUM FOR CIVIC EDUCATION
- MEĐUNARODNI KONZORCIJ ZA GRAĐANSKO OBRAZOVANJE "CIVITAS"

Adresa: Civitas Secretariat, 8, rue des Ecrivains, Strasbourg 67000, France • **Tel:** (33 88) 24 71 00 • **Faks:** (33 88) 24 71 09 • **Web-stranica:** <http://civnet.org>

Međunarodni konzorcij za građansko obrazovanje CIVITAS utemeljen je u Pragu 1995. godine na Međunarodnoj konferenciji učitelja građanskog obrazovanja, na kojoj je sudjelovalo 450 učitelja iz 52 zemlje. Okuplja pojedince, vladine i nevladine udruge iz cijelog svijeta koji združenim naporima nastoje uvesti i unaprijediti građansko obrazovanje, posebice u novim i tek uspostavljenim demokracijama. U tu su svrhu članovi CIVITAS-a izgradili svjetsku mrežu za razmjenu informacija, materijala i iskustava koja se stalno širi uključivanjem novih članova širom svijeta.

- COMISIÓN PARA LA DEFENSA DE LOS DERECHOS HUMANOS EN CENTROAMERICA (CODEHUCA)
- COMMISSION FOR THE DEFENSE OF HUMAN RIGHTS IN CENTRAL AMERICA
- KOMISIJA ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA U SREDNJOJ AMERICI

Adresa: Apartado Postal 189, Paseo de los Estudiantes 1002, San José, Costa Rica • **Tel:** (506) 24 59 10 • **Faks:** (506) 34 29 35 • **Web-stranica:** <http://codehuca.or.cr>

Komisija za zaštitu ljudskih prava u Srednjoj Americi nevladina je i neprofitna organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Utemeljena je 1978. u Kostariki kako bi promicala i štitila ljudska prava te koordinirala i podupirala rad nacionalnih nevladinih organizacija za ljudska prava u zemljama Srednje Amerike. Njezine su glavne djelatnosti:

- prikupljanje podataka o kršenju ljudskih prava i pružanje pomoći žrtvama kršenja
- izrada materijala za obrazovanje za ljudska prava te priprema seminara i radionica o ljudskim pravima
- pružanje pravne pomoći nacionalnim komisijama za ljudska prava
- znanstvenoistraživački rad
- koordiniranje regionalne informacijske mreže.

Svakog mjeseca Komisija izdaje bilten *Brecha*, koji se svaki drugi mjesec objavljuje i na engleskom jeziku, i *Documentación sobre derechos humanos*.

- COMMISSION OF THE CHURCHES ON INTERNATIONAL AFFAIRS OF THE WORLD COUNCIL OF CHURCHES (CCIA - WCC)
- KOMISIJA SVJETSKOG VIJEĆA CRKAVA ZA MEĐUNARODNE ODNOSI

Adresa: 150 route de Ferney, CH - 1211 Geneva, Switzerland • **Tel:** (41 22) 79 16 111 • **Faks:** (41 22) 79 10 361
Web-stranica: <http://wcc-coe.org>

Komisija Svjetskog vijeća crkava za međunarodne odnose međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, ILO-u i UNESCO-u. Riječ je o organu Svjetskog vijeća crkava čiji je zadatak da se bavi pitanjima i problemima od međunarodne važnosti. U skladu s time Komisija istražuje probleme s kojima se susreće međunarodna javnost, a rezultate svojih istraživanja prosljeđuje crkvama i drugim organizacijama koje su povezane sa Svjetskim vijećem crkava. Na području ljudskih prava, bavi se promicanjem i zaštitom vjerskih sloboda, pružanjem pomoći potlačenim narodima, domo-rodačkom stanovništvu, izbjeglicama, prigovaračima savjesti i drugim ugroženim grupama, a provodi i opsežan program borbe protiv rasizma i rasne diskriminacije. U tome joj pomaže Savjetodavna grupa za ljudska prava (Human Rights Advisory Group).

- COMPARATIVE AND INTERNATIONAL EDUCATION SOCIETY (CIES)
- DRUŠTVO ZA KOMPATIVNO I MEĐUNARODNO OBRAZOVANJE

Adresa: Institute of International Education, 1400 K Street, N. W., Suite 650, Washington D. C. 20005, USA
Tel: (1 202) 68 26 540 • **Faks:** (1 202) 96 28 827 • **Web-stranica:** <http://www.cies.ws/>

Društvo za komparativno i međunarodno obrazovanje međunarodna je nevladina i neprofitna udruga sa sjedištem u Washingtonu. Utemeljeno je 1956. godine kako bi promicalo društveni razvoj i međukulturno razumijevanje međunarodnim istraživanjima odgojno-obrazovnih ideja, sustava i pravaca. Kao svoje osnovne ciljeve ističe:

- jačanje svijesti o važnosti obrazovanja za razvoj kultura, nacija i pojedinaca
- promicanje istraživanja o utjecaju prosvjetnih politika i programa na društveni i gospodarski razvoj te međunarodnih diskusija o prosvjetnoj politici
- unapređenje međukulturnog i međunarodnog razumijevanja temeljenog na kritičkom pristupu odgojno-obrazovnim teorijama, politikama i djelatnostima.

Društvo broji oko tisuću članova - sveučilišnih profesora, istraživača, učitelja i studenata pedagoških fakulteta iz cijeloga svijeta. Njihova djelatnost polazi od interdisciplinarnih tema koje uključuju povijest, sociologiju, ekonomiju, antropologiju, psihologiju i pedagogiju.

Društvo izdaje časopise *Comparative Education Review* (četiri puta na godinu) i *CIES Newsletter* (tri puta na godinu).

- CONSEIL DE L'EUROPE (CE)
- COUNCIL OF EUROPE
- VIJEĆE EUROPE

Adresa: Avenue de l'Europe, 67075 Strasbourg Cedex, France • **Tel:** (33 0 3) 88 41 20 00 • **Faks:** (33 0 3) 88 41 27 81 / 82 / 83 • **Web-stranica:** <http://www.coe.int/>

- Cour européenne des droits de l'homme
- European Court of Human Rights
- Europski sud za ljudska prava

Adresa: F-67075 Strasbourg Cedex, France • **Tel:** (33 0 3) 88 41 20 18 • **Faks:** (33 0 3) 88 41 27 30 • **Web-stranica:** <http://www.echr.coe.int/>

Vijeće Europe utemeljeno je 1949. kao prva međunarodna organizacija u Europi nakon Drugog svjetskog rata kako bi utjecalo na jačanje demokracije, zaštitu ljudskih prava i uspostavu pravne države u svojim zemljama članicama. Program njegova djelovanja obuhvaća sve aspekte života građana, od ljudskih prava, medija i komunikacije, društvenih i gospodarskih pitanja, odgoja i obrazovanja, kulture i baštine, sporta, mladeži, zdravstva, okoliša, lokalne i regionalne vlasti do prava i sudstva.

Glavni su organi Vijeća Europe: Odbor ministara, Parlamentarna skupština i Europski kongres lokalnih i regionalnih vlasti. Jedna je od najvažnijih ustanova Vijeća Europe u području ljudskih prava Europski sud za ljudska prava (preimenovan u Jedinostveni i stalni sud za ljudska prava), kojemu se sve žrtve kršenja osnovnih ljudskih prava i sloboda mogu izravno obratiti nakon što su iscrple sve zakonske mogućnosti u svojoj zemlji.

Njegove su glavne djelatnosti u području ljudskih prava znanstvenoistraživački rad, obrazovanje, dokumentiranje i informiranje, organiziranje konferencija i izložaba, izdavaštvo, radijski i televizijski programi i dodjela stipendija. U tom području Vijeće Europe naglasak stavlja na ove teme:

- Europska konvencija o ljudskim pravima
- Europska socijalna povelja
- Europska konvencija o sprečavanju mučenja i neljudskog ili degradirajućeg postupanja ili kažnjavanja
- jednakost i ravnopravnost muškaraca i žena
- mediji i sloboda informiranja
- prava manjina
- rasna diskriminacija
- bioetika, genetika i srodne teme
- zaštita podataka
- obrazovanje za demokraciju i ljudska prava i sl.

Vijeće Europe svake godine izdaje više od stotinu naslova na engleskom i francuskom jeziku koji obuhvaćaju sva područja djelatnosti, a upućuju se u sve krajeve svijeta.

Osim pravnih, pedagoških i drugih publikacija i studija, Vijeće Europe redovito izdaje časopise *Forum i Naturopa*, biltene *EUDISED R & D Bulletin*, *Human Rights Information Sheet*, *Information Bulletin on Legal Affairs*, *Prison Information Bulletin* i izvješća sa seminara i konferencija.

- CONSORTIUM OF INSTITUTIONS FOR DEVELOPMENT AND RESEARCH IN EDUCATION IN EUROPE (CIDREE)
- KONZORCIJ INSTITUCIJA ZA RAZVOJ I ISTRAŽIVANJE OBRAZOVANJA U EUROPI

Adresa: c/o Scottish Consultative Council on the Curriculum, Gardyne Road, Dundee DD5 1NY, United Kingdom • **Tel:** (44 1382) 45 50 53 • **Faks:** (44 1382) 45 50 46 • **Web-stranica:** <http://www.cidree.org>

Konzorcij institucija za razvoj i istraživanje obrazovanja u Europi utemeljen je 1990. godine kako bi pridonosio unapređenju kvalitete obrazovanja na kontinentu. Danas ima 21 članicu u 16 europskih zemalja, koje su ugledne institucije u svojoj zemlji na području razvoja kurikulumu i istraživanja obrazovnih problema.

Suradnju među članicama Konzorcij nastoji poticati razmjenom ideja i informacija, pokretanjem zajedničkih projekata, profesionalnim usavršavanjem članova, razmjenom stručnjaka i zajedničkim izdavačkim projektima.

Uspostavio je suradnju s Europskom unijom, Organizacijom za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD), UNESCO-om i Međunarodnim uredom za obrazovanje (IBE).

U izdanju Konzorcija pojavili su se naslovi: *Primary Prospects: Developments in Primary Education in Some European Countries: A Quest to Facts, Trends and Prospects*; *Early Childhood Care and Education*; *Self-evaluation in School Development* i *Modular Education: How Adult Learners Experience It*. Četiri puta na godinu izdaje časopis *CIDREE Brief*.

- CONSULTATIVE COUNCIL OF JEWISH ORGANIZATIONS (CCJO)
- SAVJETODAVNO VIJEĆE ŽIDOVSKIH ORGANIZACIJA

Adresa: 420 Lexington Ave., Suite 1733, New York NY 10170, USA • **Tel:** (1 212) 80 85 437 • **Faks:** (1 212) 98 30 094

Savjetodavno vijeće židovskih organizacija međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, ILO-u, UNESCO-u i Vijeću Europe. Utemeljeno je 1946. godine u New Yorku kao Koordinacijski odbor židovskih organizacija za savjetovanje s Gospodarskim i društvenim vijećem UN-a. Promiče poštovanje ljudskih prava i sloboda, s osobitim naglaskom na povezanost ljudskih prava i gospodarskog, društvenog, kulturnog i obrazovnog područja. Osnivač je ugledne knjižnice u Parizu koja broji više od 50 tisuća knjiga.

Svaka tri mjeseca Vijeće izdaje časopise *AJA* i *Les nouveaux cahiers*.

- DEFENSE FOR CHILDREN INTERNATIONAL (DCI)
- MEĐUNARODNA UDRUGA ZA ZAŠTITU DJECE

Adresa: 1 rue de Varembe, P. O. Box 88, CH-1211 Geneva 20, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 40 558 • **Faks:** (41 22) 74 01 145 • **Web-stranica:** <http://www.defence-for-children.org/>

Međunarodna udruga za zaštitu djece nevladina je organizacija utemeljena 1979. godine u Ženevi, u sklopu obilježavanja Međunarodne godine djeteta. Danas ima 38 podružnica u svijetu koje promiču razumijevanje i poštovanje prava djeteta u skladu s UN-ovom Konvencijom o pravima djeteta. U skladu s time Udruga pomno prati položaj djece u svijetu, izvješćuje tijela UN-a o kršenju njihovih prava i pruža konkretnu pomoć žrtvama kršenja, osobito djeci u zatvorima, na prisilnom radu, žrtvama dječje prostitucije ili trgovine djecom.

Svaka nacionalna podružnica ostvaruje izdavačku djelatnost prema svojim potrebama i interesima. Središnjica pak jednom na mjesec izdaje časopis *International Children's Rights Monitor* na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku.

- EUROPEAN ENVIRONMENT AGENCY
- EUROPSKA SLUŽBA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA

Adresa: Kongens Nytorv 6, DK-1050 Copenhagen, Denmark • **Tel:** (45) 33 36 71 00 • **Faks:** (45) 33 36 71 99
Web -stranica: <http://www.eea.eu.int>

Europska služba za zaštitu okoliša utemeljena je uredbom Vijeća Europske unije 1993. godine. Njezin je glavni zadatak pratiti ekološke promjene i poremećaje, prikupljati i izradivati statističke pokazatelje te pomagati državama u poduzimanju potrebnih mjera za zaštitu okoliša, procjeni učinaka tih mjera i upoznavanju javnosti sa stanjem okoliša. Služba djeluje i izvan zemalja članica Europske unije, a članstvo u njoj otvoreno je za sve europske zemlje koje dijele njezine ciljeve i politiku Europske unije u području zaštite okoliša. Većinu svojih djelatnosti obavlja u suradnji s Europskom informacijskom i promatračkom mrežom EIONET, koju čine nacionalne mreže za zaštitu okoliša, kao i u suradnji sa srodnim međunarodnim organizacijama.

O širokom spektru problema zaštite okoliša Služba redovito objavljuje izvješća od kojih je većina dostupna na Internetu.

- EUROPEAN FEDERATION FOR INTER- CULTURAL LEARNING (EFIL)
- EUROPSKA FEDERACIJA ZA INTERKULTURALNO UČENJE

Adresa: Rue de la Montagne / Bergstraat 36, 1000 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 514 52 50 • **Faks:** (32 2) 514 29 29 • **Web-stranica:** <http://www.afs.org/efil>

Europska federacija za interkulturalno učenje osnovana je 1971. godine. Riječ je o međunarodnoj nevladinoj organizaciji koja promiče interkulturalno učenje i globalno obrazovanje. Njezine članice okupljene su u mrežu srodnih organizacija iz 57 zemalja svijeta. Glavne djelatnosti Federacije i njezinih članica jesu organiziranje međunarodnih i međukulturnih programa razmjene za mladež te razvoj obrazovnih metoda i materijala kojima se povezuju razmjene sa školskim programima. Projekti se uglavnom pripremaju za učenike srednjih škola, završene srednjoškolce i učitelje. Federacija u Europi surađuje s oko 2000 srednjih škola. O projektima i pitanjima njihove primjene brine se Savjetodavni odbor za obrazovanje, u kojemu su okupljeni vodeći europski stručnjaci u području interkulturalnog učenja i globalnog obrazovanja.

Federacija redovito izdaje bilten *Latest Edition*, koji donosi pregled njezinih glavnih aktivnosti, kao i interne obavijesti za organizacije članice.

- EUROPEAN HUMAN RIGHTS FOUNDATION
- EUROPSKA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 13 rue Van Campenhout, B - 1040 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 73 49 424 • **Faks:** (32 2) 73 46 832
Web-stranica: <http://www.ehrfoundation.org>

Europska zaklada za ljudska prava nevladina je organizacija utemeljena 1980. godine radi zaštite i unapređenja građanskih, političkih, gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava zajamčenih međunarodnim dokumentima. Njezina je glavna djelatnost pružanje financijske i druge potpore pojedincima i nevladinim organizacijama koje djeluju u području zaštite ljudskih prava.

- EUROPEAN INSTITUTE FOR THE MEDIA (EIM)
- EUROPSKI INSTITUT ZA MEDIJE

Adresa: Kaistrasse 13, DE-40221 Düsseldorf, Germany • **Tel/faks:** (49 221) 9010456

Web-stranica: <http://www.eim.org>

Europski institut za medije neprofitna je organizacija koja promiče suradnju europskih zemalja u području medija i komunikacija. Osnovan je 1983. godine u Manchesteru u sklopu suradnje tamošnjeg Sveučilišta i Europske kulturne zaklade, a od 1992. smješten je u Düsseldorfu. Institut okuplja stručnjake iz raznih zemalja koji provode usporedne analize medija u Europi i služi kao forum za razmjenu informacija na području medija i medijske politike. Usko surađuje s Europskom unijom, Vijećem Europe, UNESCO-om, Europskom televizijskom unijom, Europskom kulturnom zakladom i drugim vladinim i nevladinim organizacijama. U sklopu Instituta djeluju i Forum za europsku televiziju i film, Europska mreža studenata medija, kao i program za praćenje i pomoć razvoju medija u zemljama Srednje i Istočne Europe.

Tri puta na godinu Institut objavljuje bilten koji donosi pregled najnovijih medijskih događaja u Europi, rezultate analize njihova društvenog i gospodarskog utjecaja na medijsku industriju i na vladajuće strukture, kao i rezultate istraživanja o medijima uglednih međunarodnih stručnjaka. Ostali naslovi koje izdaje mogu se svrstati u ove tematske kategorije: mediji općenito, televizija, radio, Forum za europsku televiziju i film, studije i program 'Mediji i demokracija'. Sva se izdanja objavljuju na engleskom, francuskom i njemačkom jeziku.

- EUROPEAN MONITORING CENTRE FOR DRUGS AND DRUG ADDICTION (EMCDDA)
- EUROPSKI CENTAR ZA NADZOR NAD DROGAMA I OVISNOSTI

Adresa: Rua da Cruz de Santa Apolonia, 23-25, P-1149-045 Lisboa, Portugal, **Tel:** (351 1) 811 30 00 • **Faks:** (351 1) 813 17 11 • **Web-stranica:** <http://www.emcdda.org>

Europski Centar za nadzor nad drogama i ovisnosti specijalizirana je služba Europske unije sa sjedištem u Lisabonu. Osnovan je 1993. godine uredbom Vijeća Europske unije, a rad je započeo 1995. Uloga je Centra izvješćivati građane, političare i sve one koji se bave problemom suzbijanja droga o rezultatima istraživanja i prikupljenim podacima. Istraživanja se provode u ovim područjima:

- potražnja za drogama
- strategije i politike Europske unije i zemalja članica
- međunarodna suradnja i geopolitika opskrbljivanja drogom
- nadzor nad trgovinom drogama
- implikacije fenomena droga za proizvođače, potrošače i tranzitne zemlje.

U prikupljanju i širenju podataka Centar surađuje s institucijama Europske unije, kao i sa srodnim međunarodnim organizacijama.

Svaka dva mjeseca Centar objavljuje časopis *DrugNet Europe*, a dva puta na godinu podnose izvješća *Annual Report on the State of the Drugs Problem in the European Union* i *General Report of Activities*.

Niz drugih izdanja objavljuje se u serijama *Scientific Monograph*, *Insights* i *Manuals* ili samostalno. Valja spomenuti i CD-ROM *European Union Legal Texts on Drugs*.

- EUROPEAN SCIENCE FOUNDATION
- EUROPSKA ZAKLADA ZA ZNANOST

Adresa: 1 quai Lezay - Marnésia, F-67080 Strasbourg, France • **Tel:** (33 0) 3 88 76 71 00 • **Faks:** (33 0) 3 88 37 05 32 • **Web-stranica:** <http://www.esf.org>

Europska zaklada za znanost osnovana je 1974. godine. Riječ je o međunarodnoj neprofitnoj udruzi koja okuplja 65 europskih organizacija iz cijele Europe. Njezina je glavna zadaća promicati razvoj europske znanosti i suradnje u tom području. Zaklada potiče mobilnost i umrežavanje istraživača, organiziranje znanstvenih skupova i usavršavanje mladih znanstvenika. Osobita pozornost pridaje se inicijativama i projektima koji imaju paneuropsku dimenziju.

- EUROPEAN TRAINING FOUNDATION (ETF)
- EUROPSKA ZAKLADA ZA IZOBRAZBU

Adresa: Villa Gualino, Viale Settimio Severo 65, 1 - 10133 Torino, Italy • **Tel:** (39 0 11) 630 22 22 • **Faks:** (39 011) 630 22 00 • **Web-stranica:** <http://www.efi.eu.int>

Europska zaklada za izobrazbu specijalizirana je služba Europske unije. Utemeljena je uredbom Vijeća Europske unije 1990. godine, a rad je započela početkom 1995. godine. Njezini su glavni ciljevi:

- pridonijeti reformi sustava stručne izobrazbe u zemljama suradnicama
- promicati djelotvornu suradnju u ovom području između Europske unije i zemalja suradnica
- pridonijeti usklađenosti međunarodne donatorske pomoći
- pružiti tehničku pomoć Europskoj komisiji za provedbu TEMPUS programa.

U zemlje suradnice Zaklade ubrajaju se one koje već sudjeluju u programima suradnje između Europske unije i zemalja Srednje i Istočne Europe (PHARE), zemalja bivšeg Sovjetskog Saveza i Mongolije (TACIS) te mediteranskih zemalja koje nisu članice Unije (MEDA).

- EUROPEAN UNION (EU)
- EUROPSKA UNIJA

- **European Commission**
- **Europska komisija**

Adresa: 200 rue de la Loi, B-1049 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 29 91 111 • **Web-stranica:** <http://europa.eu.int>

- **European Parliament**
- **Europski parlament**

Adresa: Allée du Printemps, B. P. 1024, F-67070 Strasbourg Cedex, France • **Tel:** (33 0 3) 88 17 40 01 • **Faks:** (33 03) 88 25 65 01 • **Web-stranica:** <http://www.europarl.eu.int>

- **Council of the European Union**
- **Vijeće Europske unije**

Adresa: 175, rue de la Loi, B - 1048 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 285 61 11 • **Faks:** (32 2) 285 73 97 / 81
Web-stranica: <http://ue.eu.int/en/summ.htm>

Za početni datum onoga što se danas naziva Europska unija obično se uzima 9. svibnja 1950. godine, kad je predstavljen plan Jeana Monneta o stvaranju zajednice za proizvodnju ugljena i čelika između Francuske i SR Njemačke, koja bi bila otvorena i za druge europske zemlje. Ustavni temelji Europske unije jesu Pariški ugovor o osnutku Europske zajednice za ugljen i čelik iz 1951. godine i Rimski ugovori o osnutku Europske ekonomske zajednice i Europske zajednice za atomsku energiju iz 1957. godine, koji su 1986. godine ujedinjeni u Jedinstveni europski akt, zatim Maastrichtski ugovor o Europskoj uniji iz 1992. godine i Amsterdamski ugovor iz 1997. godine. Glavni cilj Europske unije jest jače povezivanje i zbližavanje europskih naroda, osiguranje održiva gospodarskog i društvenog razvoja europskih država, promicanje zajedničkog europskog identiteta i uvođenje jedinstvenog europskog državljanstva za sve građane zemalja članica. Europska unija jedinstvena je organizacija u svijetu po stupnju integriranosti velikog broja sektora, od gospodarstva, društvenog sektora i politike do građanskih prava i vanjskih odnosa. Danas broji petnaest zemalja članica. Pravne veze među njima nadilaze uobičajene međunarodno-pravne ugovore jer se njezini zakoni neposredno odnose na građane. Struktura temeljnih institucija Europske unije također se razlikuje od drugih međunarodnih organizacija po tome što države članice prenose dio svoje suverenosti na neovisne organe Unije, koji istodobno zastupaju i interese pojedinačnih država i interese Unije. Glavni organi Europske unije jesu: Vijeće ministara (Council of Ministers), Europsko vijeće (European Council), Europski parlament (European Parliament), Europska komisija (European Commission), Sud pravde Europske unije (Court of Justice), Odbor revizora (Court of Auditors) i Odbor za gospodarska i društvena pitanja (Economic and Social Committee). Na području zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda glavni je organ Sud pravde Europske unije, kojemu se mogu obratiti zajednički organi, države članice i ugrožene fizičke osobe. U području obrazovanja Unija svoje ciljeve ostvaruje brojnim programima, osobito programima *Socrates*, *Leonardo da Vinci*, *Erasmus*, *Youth for Europe*, *Comenius*, *Comett*, *Lingua* itd. u kojima sudjeluju tisuće studenata i učenika.

- FÉDÉRATION INTERNATIONALE DES DROITS DE L'HOMME (FIDH)
- INTERNATIONAL FEDERATION OF HUMAN RIGHTS
- MEĐUNARODNA FEDERACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 14 Passage Dubail, 75010 Paris, France • **Tel:** (33 1) 40 37 54 26 • **Faks:** (33 1) 44 72 05 86 • **Web-stranica:** <http://www.fidh.org>

Međunarodna federacija za ljudska prava nevladina je i neprofitna organizacija koja ima podružnice u više od 50 zemalja svijeta. Utemeljena je 1922. godine kako bi promicala načela pravednosti, slobode i jednakosti kako su ona zacrtana u francuskoj Deklaraciji o pravima čovjeka i zalagala se za primjenu i poštovanje Opće deklaracije o ljudskim pravima. Jedna od najvažnijih djelatnosti Federacije su istraživačke promatračke misije u zemljama u kojima se krše ljudska prava, o čemu se svakog tjedna objavljuju izvješća u biltenu *La lettre de la FIDH*, a jednom na godinu u *Revue annuelle de la Fédération internationale des droits de l'homme*.

Osim toga, u sklopu programa obrazovanja za ljudska prava, Federacija tijekom godine organizira seminare i radionice za aktiviste u području zaštite ljudskih prava u pojedinim zemljama.

- FONDATION INTERNATIONALE DES DROITS DE L'HOMME "L'ARCHE DE LA FRATERNITÉ"
- INTERNATIONAL FOUNDATION FOR HUMAN RIGHTS "THE ARCH OF BROTHERHOOD"
- MEĐUNARODNA ZAKLADA ZA LJUDSKA PRAVA "LUK BRATSTVA"

Adresa: Toit de la Grande Arche, 92 044 Paris La Défense, France • **Tel:** (33 1) 49 07 27 60, 48 53 68 00 • **Faks:** (33 1) 49 07 27 21, 48 53 68 09 • **Web-stranica:** <http://www.fond-int-dh.org>

Međunarodna zaklada za ljudska prava "Luk bratstva" utemeljena je 1989. godine kako bi promicala obrazovanje za ljudska prava. Od 1991. godine Zaklada u suradnji s drugim udrugama i Europskom unijom svake godine organizira Međunarodno ljetno sveučilište za izobrazbu poučavatelja o ljudskim pravima i demokraciji iz svih krajeva svijeta.

Godine 1996. bila je suutemeljitelj multidisciplinarnog Centra za informiranje i obrazovanje za ljudska prava, koji je namijenjen javnosti.

U sklopu programa *Desetljeće obrazovanja za ljudska prava*, koji su pokrenuli Ujedinjeni narodi, a u suradnji s Europskom unijom i udrugom ADLF, Zaklada provodi projekt izrade *Enciklopedije o ljudskim pravima (L'Encyclopédie des droits de l'homme)*, koja će sadržavati pet tisuća članaka o ljudima, idejama i djelima, a u čijem sastavljanju sudjeluju stručnjaci iz raznih krajeva svijeta. Zajedno s Enciklopedijom priprema se izdanje *Velike knjige o ljudskim pravima (Le Grand livre des droits de l'homme)*, za koju pišu djeca iz svih krajeva svijeta.

- GENERAL ARAB WOMEN FEDERATION (GAWF)
- OPĆA FEDERACIJA ARAPSKIH ŽENA

Adresa: Hay-Al-Maghreg, Mahaela 304, Baghdad, Iraq • **Tel:** (964 1) 42 27 117

Opća federacija arapskih žena osnovana je 1944. godine kao nevladina organizacija koja nastoji jačati duh suradnje i solidarnosti među arapskim ženama, poučavati ih o njihovim pravima i poticati njihovo integriranje u arapsko društvo.

Ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNESCO-u.

Dva puta na godinu objavljuje časopis *Arab Women*, a povremeno i *Nis'al-Arab*.

- THE GLOBE PROGRAM - GLOBAL LEARNING AND OBSERVATIONS TO BENEFIT THE ENVIRONMENT
- PROGRAM "PLANET ZEMLJA" - GLOBALNO UČENJE I PROMATRANJE ZA OKOLIŠ

Adresa: 744 Jackson Place, NW, Washington, D.C. 20503, USA • **Tel:** (1 202) 395 7600 • **Faks:** (1 202) 395 7611 • **Web-stranica:** <http://www.globe.gov>

GLOBE (Global Learning and Observations to Benefit the Environment) međunarodni je znanstveno-obrazovni program koji promiče razumijevanje problema zaštite okoliša među učenicima, učiteljima i znanstvenicima diljem svijeta. Od osnutka 1995. godine oko 7000 osnovnih i srednjih škola iz više od 80 zemalja sudjeluje u njegovim djelatnostima. Glavni su ciljevi programa:

- poticati svijest o problemima zaštite okoliša u svijetu
- pridonositi poboljšanju razumijevanja planeta Zemlje zasnovanog na znanstvenim dostignućima
- poboljšati uspjeh učenika u prirodnim znanostima i matematici.

Obrazovne materijale za rad s učenicima različite dobi izrađuju međunarodne grupe stručnjaka za obrazovanje za okoliš. Učitelji koji ostvaruju GLOBE program pripremaju se na posebnim seminarima izobrazbe o postupcima mjerenja i prikupljanja podataka, uporabi GLOBE slika kao nastavnih materijala, suradnji među učenicima GLOBE škola u svijetu, korištenju Interneta itd. Pod vodstvom tako pripremljenih učitelja i znanstvenika učenici provode znanstvene pokuse i mjerenja čiji se rezultati šalju u zajedničku bazu podataka dostupnu znanstvenicima širom svijeta.

Časopis *GLOBE Offline* objavljuje se četiri puta na godinu.

- GREENPEACE

Adresa: EC Unit, Rue de la Tourelle 37, Torekenstraat 37, 1040 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 28 01 400
Faks: (32 2) 23 08 413 • **Web-stranica:** <http://www.greenpeace.org>

Greenpeace je međunarodna nevladina organizacija utemeljena 1971. u Kanadi koja na nenasilan i kreativan način pristupa rješavanju globalnih problema okoliša u skladu s njihovom vizijom "zelene i mirne" budućnosti. Zalaže se:

- za zaštitu biološke raznolikosti na zemlji
- za prestanak onečišćavanja i zloporabe oceana, zemlje, zraka i svježe vode
- za prestanak proizvodnje nuklearne energije
- za promicanje mira, globalnog razoružanja i nenasilja.

Glavni oblik djelovanja Greenpeacea jest pokretanje masovnih kampanja u kojima, osim velikog broja aktivista i simpatizera, sudjeluju i brojni stručnjaci, znanstvenici, političari, biznismeni i predstavnici medija. Danas ima 43 nacionalna i regionalna ureda u trideset zemalja svijeta.

Rezultate svog djelovanja Greenpeace objavljuje u časopisu *Greenpeace International Annual Report*.

- HUMAN RIGHTS ADVOCATES
- ZAGOVARATELJI LJUDSKIH PRAVA

Adresa: 2918 Florence Street, Berkeley, CA 94705, USA • **Tel:** (1 415) 84 12 928 • **Web-stranica:** <http://humanrightsadvocates.org/>

Zagovaratelji ljudskih prava međunarodna su nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Osnovana je 1978. godine. Danas ima članove u 15 zemalja svijeta, od kojih su najbrojniji odvjetnici i stručnjaci za ljudska prava koji pružaju besplatne pravne usluge ugroženim osobama, osobito stranim radnicima, osobama sa smetnjama u razvoju i siromašnima. Također pruža tehničku i pravno-savjetodavnu potporu pokretima za oslobođenje.

Tri puta na godinu Organizacija izdaje časopis *Human Rights Newsletter*.

- HUMAN RIGHTS INFORMATION AND DOCUMENTATION SYSTEMS (HURIDOCS)
- INFORMACIJSKI I DOKUMENTACIJSKI SUSTAVI ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Advice and Support Unit / Sekretariat, Torggate 27, N-0183, Oslo 1, Norway • **Tel:** (47 2) 20 02 47
Faks: (47 2) 11 05 01 • **Web-stranica:** <http://www.huridocs.org>

Informacijski i dokumentacijski sustavi za ljudska prava neprofitna su međunarodna komunikacijska mreža koju su 1979. godine u Strasbourgu utemeljili predstavnici organizacija za ljudska prava iz više od pedeset zemalja svijeta. Riječ je o otvorenoj mreži bez formalnog članstva, koja je danas izrasla u pravo svjetsko spremište informacija i dokumenata o ljudskim pravima i u koju je na različite načine uključeno više od 1750 organizacija iz 130 zemalja.

Glavne su djelatnosti HURIDOCS-a pregledavanje, analiziranje i usustavljenje zaprimljenih informacija, koje se zatim daju na korištenje zainteresiranima za promicanje i zaštitu ljudskih prava. Osim toga, organizira i vodi seminare i konferencije o ljudskim pravima i objavljuje izvješća s tih skupova.

U izdanju HURIDOCS-a pojavili su se ovi radovi: *List of Organizations; Serial Numbers and Acronyms; Standard Formats for the Recording and Exchange of Information on Human Rights; Bibliographic Database Model Using HURIDOCS Standard Formats; Media and Information Technology for Human Rights: A Selected Bibliography* i *Standard Formats: A Tool in the Documentation of Human Rights Violations*. Povremeno izlazi bilten *HURIDOCS News*.

- HUMAN RIGHTS INFORMATION CENTRE (HRIC) OF THE COUNCIL OF EUROPE
- INFORMACIJSKI CENTAR ZA LJUDSKA PRAVA VIJEĆA EUROPE

Adresa: Human Rights Information Centre, Council of Europe, F - 67075 Strasbourg Cedex, France • **Tel:** (33 88) 41 20 24 • **Faks:** (33 88) 41 27 04 • **Web-stranica:** <http://www.humanrights.coe.int/aware/GB/htm/info.htm>

Informacijski centar za ljudska prava Vijeća Europe utemeljen je 1991. godine kako bi prikupljao informacije o ljudskim pravima za potrebe Vijeća Europe i europske javnosti. Njegovim se uslugama osobito služe Uprava za ljudska prava, Europska komisija za ljudska prava, Europski sud za ljudska prava i Vijeće ministara. S druge strane, redovito izvješćuje nacionalne parlamente, vlade, vladine i nevladine organizacije i najširu javnost o radu Vijeća Europe u području ljudskih prava i pruža pomoć zemljama Srednje i Istočne Europe. U sklopu Centra nalazi se i bogata knjižnica specijalizirana za ljudska prava. Proteklih godina nastoji razvijati kompjutoriziranu bazu o djelatnostima Europskog suda, Europske komisije za ljudska prava i Vijeća ministara.

Jedna od djelatnosti Centra jest izrada programa usmjerenih na razvoj svijesti o ljudskim pravima, koji se provode u suradnji s institutima za ljudska prava i nevladinim organizacijama. Najčešći su oblik rada seminari za izobrazbu prosvjetnih djelatnika i drugih profesionalnih grupa, kao što su policijski i zatvorski službenici i sl. Blisko surađuje s nacionalnim institutima za ljudska prava svih zemalja članica Vijeća Europe u nastojanju da se osigura slobodan protok informacija u području zaštite i kršenja ljudskih prava.

Centar je dosad objavio velik broj naslova i niz audiovizualnih materijala primjerenih za informiranje i obrazovanje u području ljudskih prava.

- HUMAN RIGHTS INTERNET (HRI)
- LJUDSKA PRAVA NA INTERNETU

Adresa: 8 York St, Suite 302, Ottawa, Ontario K1N 5S6, Canada • **Tel:** (1 613) 78 97 407 • **Faks:** (1 613) 78 97 414 • **Web-stranica:** <http://www.hri.ca>

Ljudska prava na Internetu neprofitna su, nevladina ustanova utemeljena 1976. godine kao međunarodna komunikacijska mreža posvećena promicanju i zaštiti ljudskih prava. Ona prikuplja informacije o organizacijama i djelatnostima u području međunarodne zaštite ljudskih prava. Osim toga, potiče provođenje globalnih znanstvenih istraživanja, razvoj odgojno-obrazovnih programa i dokumentacijsko--informacijskih službi te organiziranje konferencija i razvoj izdavaštva.

Organizacija izdaje časopise (*Human Rights Internet Reporter*, *Human Rights Tribune*), biltene (*Human Rights Research and Education Bulletin*), monografije i nastavne materijale. Među novijim su naslovima: *A Guide to Establishing a Human Rights Documentation Centre*; *Diverse Partners: Nongovernmental Organisations in the Human Rights Movement*; *Funding Human Rights* i *Teaching about Genocide: A Guidebook for College and University Teachers*.

- HUMAN RIGHTS WATCH (HRW)
- NADGLEDANJE LJUDSKIH PRAVA

Adresa: 350 5th Avenue, 34th Floor, New York, NY 10118 - 3299, USA • **Tel:** (1 212) 21 61 813 • **Faks:** (1 212) 73 61 300 • **Web-stranica:** <http://www.hrw.org>

Nadgledanje ljudskih prava međunarodna je nevladina i neprofitna organizacija posvećena zaštiti ljudskih prava u svijetu. Utemeljena je 1978. godine kako bi:

- sustavno istraživala kršenja ljudskih prava u svijetu
- vršila pritisak na vladajuće strukture zemalja u kojima se krše ljudska prava
- borila se protiv svih oblika neljudskog postupanja u ratnim sukobima i protiv svih oblika diskriminacije
- dokumentirala i javno osudila ubojstva, nerazjašnjene nestanke, samovoljna zarobljavanja, progonstva, cenzuru i druge oblike kršenja općih ljudskih prava i sloboda.

U skladu s time Organizacija provodi projekte o pravima djeteta, žena i zatvorenika te u tim područjima izdaje biltene, monografije i godišnja izvješća o stanju ljudskih prava u svijetu.

- INSTITUT ARABE DES DROITS DE L'HOMME (IADH)
- ARAB INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS (AIHR)
- ARAPSKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 10, rue Ibn Massoud, El Manzah 1004 Tunis, Tunisia • **Tel:** (216 1) 76 78 89, 76 70 03 • **Faks:** (216 1) 75 09 11 • **e-mail:** aihr@gn.apc.org • **Web-stranica:** <http://www.aihr.org.tn/>

Arapski institut za ljudska prava utemeljen je 1989. godine kao neprofitna i nevladina organizacija kojoj je glavni cilj promicati ljudska prava i demokraciju u arapskim zemljama. U skladu s time Institut provodi istraživanja o stanju ljudskih prava u arapskim zemljama, s osobitim naglaskom na prava žena i djece te na islamski pristup ljudskim pravima, izrađuje programe obrazovanja za ljudska prava i demokraciju za sve razine školovanja, održava seminare i konferencije te izdaje knjige i brošure u tom području.

Institut povremeno izdaje časopis *Arab Review of Human Rights* i bilten *As-Sahifa - Arab Bulletin for Human Rights*.

- INSTITUT INTERNATIONAL DES DROITS DE L'ENFANT (IDE)
- INTERNATIONAL INSTITUTE FOR THE RIGHTS OF THE CHILD
- MEĐUNARODNI INSTITUT ZA PRAVA DJETETA

Adresa: c/o Institut Kurt Bosch (IKB), Box 4176, CH - 1950 Sion 4, Switzerland • **Tel:** (41 27) 31 73 83 • **Faks:** (41 27) 31 73 84 • **Web-stranica:** <http://www.ikb.vynet.ch/ide>

Jedna od najvažnijih djelatnosti Međunarodnog instituta za prava djeteta jest organiziranje jednodnevnih seminara za sve one koji u svojoj zemlji na bilo koji način pridonose rješavanju problema položaja djece. Temeljna svrha seminara jest da se što preciznije odrede prava djeteta i pronađu učinkovita rješenja njihove zaštite u različitim krajevima svijeta. Program se sastoji od šest radionica kojima se potiče bolje razumijevanje prava djeteta glede spolnih, kulturnih, gospodarskih i zakonsko-pravnih posebnosti te stanja mira i rata.

- INSTITUT INTERNATIONAL DES DROITS DE L'HOMME (IIDH)
- INTERNATIONAL INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
- MEĐUNARODNI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 1 Quai Lezay - Marnesia, 67000 Strasbourg, France • **Tel:** (33) 88 35 05 50 • **Faks:** (33) 88 36 38 55 • **Web-stranica:** <http://www.iidh.org/>

Međunarodni institut za ljudska prava utemeljen je 1969. godine kao nevladina i neprofitna udruga radi unapređenja međunarodne zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda, kao i obrazovanja za ljudska prava. U skladu s time provodi znanstvena istraživanja, nudi programe izobrazbe u području ljudskih prava, priređuje izložbe, organizira seminare i konferencije, potiče međunarodnu suradnju te izrađuje dokumentacijsko-informacijsku službu koja je dostupna svim zainteresiranim građanima.

Na području globalno usmjerenog znanstvenoistraživačkog rada u zadnje se vrijeme pozornost pridaje sljedećim temama:

- a) kulturna prava,
- b) ljudska prava i psihijatrija,
- c) pravna sredstva protiv rasizma i ksenofobije,
- d) razvoj znanosti i ljudskih prava,
- e) mediji, nasilje i ljudska prava i sl.

Jednom na godinu organizira *Ljetnu školu o obrazovanju za međunarodno i komparativno pravo i za ljudska prava (Session d'Enseignement de Droit International et de Droit Compare des Droits de l'Homme)*, kao i jednomjesečnu ljetnu školu o ljudskim pravima, koja uključuje predavanja, seminare i praktičnu izobrazbu, a namijenjena je stranim studentima viših godina dodiplomskog studija, studentima poslijediplomskog studija i djelatnicima međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija za ljudska prava.

U sklopu programa međunarodne suradnje organizira razmjenu sveučilišnih profesora i stručnjaka, potiče informacijsko-dokumentacijsku razmjenu te usko surađuje s Vijećem Europe, UN-om, UNESCO-om, Međunarodnom organizacijom rada, Organizacijom američkih država i Organizacijom afričkog jedinstva.

Institut izdaje časopise *Human Rights Law Journal* i *Journal d'IIDH* te biltene *Bulletin d'information* i *Recueil des cours*. Od skorijih naslova iz područja ljudskih prava valja izdvojiti: *Glossaire des droits de l'homme*; *Instruments internationaux relatifs aux droits de l'homme: classification et état des ratifications* i *Cours sur la protection internationale des droits de l'homme*.

- INSTITUTO INTERAMERICANO DE DERECHOS HUMANOS (IIDH)
- INTER-AMERICAN INSTITUTE OF HUMAN RIGHTS
- INTERAMERIČKI INSTITUT ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Apartado Postal 10081, CR 1000 San José, Costa Rica • **Tel:** (506) 23 40 404 • **Faks:** (506) 23 40 955
Web-stranica: <http://www.iidh.ed.cr>

Interamerički institut za ljudska prava međunarodna je nevladina i neprofitna organizacija utemeljena 1980. godine radi promicanja građanskih, političkih, gospodarskih, socijalnih i kulturnih prava te razvoja demokratizacije. Djelatnosti Instituta obuhvaćaju:

- organiziranje konferencija, kolokvija i seminara o obrazovanju za ljudska prava
- istraživanje problema ljudskih prava
- vođenje knjižnice o ljudskim pravima
- izdavaštvo.

U području obrazovanja za ljudska prava Institut izrađuje programe koje nastoji uvesti u nastavu regionalnih škola. Osim toga, redovito organizira seminare o ljudskim pravima za odvjetnike, članove komisija za ljudska prava, učitelje i građane.

Institut je objavio: *La Protección internacional de derechos humanos; Estudios sobre derechos humanos i En defensa de la persona humana*. Dva puta na godinu izdaje časopis *Instituto Interamericano de derechos humanos*, a svaka tri mjeseca bilten *Boletín del IIDH*.

- INTERKULTURELLES ZENTRUM
- INTERCULTURAL CENTRE
- INTERKULTURALNI CENTAR

Adresa: Kettenbrückengasse 23, A - 1050 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 586 75 44 / 0 • **Faks:** (43 1) 586 75 44 / 9
Web-stranica: <http://www.iz.or.at>

U suradnji s austrijskim ministarstvima prosvjete i kulture, Interkulturalni centar 1995. godine pokrenuo je projekt *Obrazovanje za mir i mirno rješavanje sukoba*, koji je usmjeren na stvaranje međunarodne mreže škola u kojima se provodi odgoj i obrazovanje za mir i mirno rješavanje sukoba.

Njegovi su ciljevi:

- unapređenje obrazovanja za snošljivost
- poticanje razumijevanja među narodima
- unapređenje mirovnih procesa.

U projekt su uključene škole iz 11 zemalja koje provode programe smirivanja sukoba. Suvremenim komunikacijskim sustavima razmjenjuju se pristupi, iskustva i rezultati istraživanja. U sklopu projekta organiziraju se i međunarodni seminari i radionice namijenjeni učiteljima. U nekim školama program *Obrazovanje za mir i mirno rješavanje sukoba* uveden je i kao poseban predmet.

- INTERNATIONAL ACTION FOR THE RIGHTS OF THE CHILD (IARC)
- MEĐUNARODNA AKCIJA ZA PRAVA DJETETA

Adresa: B. P. 427, F-75870, Paris Cedex 18, France • **Faks:** (33 1) 42 05 552

Međunarodna akcija za prava djeteta međunarodna je nevladina organizacija osnovana 1986. godine. Njezin je cilj informirati međunarodnu javnost o kršenjima prava djeteta u svijetu te pružati pomoć djeci žrtvama bez obzira na njihovo podrijetlo ili boju kože. Organizacija u skladu s time osigurava nezbrinjutoj djeci prehranu, smještaj, liječničku i psihološku pomoć, a prema potrebi smješta ih u obitelji. Pod njezinom je skrbi i prihvatni centar za ugroženu djecu *La Porte ouverte (Otvorena vrata)*.

U izdanju Akcije pojavila su se dva naslova: *Philippines: Les enfants du mépris* i *Pour les enfants du monde*.

- INTERNATIONAL ALERT
- MEĐUNARODNA BUDNOST

Adresa: 1 Glyn Street, London SE11 5HT, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 79 38 383 • **Faks:** (44 171) 79 37 975 • **Web-stranica:** <http://www.international-alert.org>

Međunarodna budnost nevladina je i neprofitna organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Osnovana je 1985. godine kako bi promicala djelovanje nevladinih organizacija u pronalaženju mirovnih, nenasilnih i alternativnih metoda za sprečavanje i rješavanje sukoba. Redovito organizira seminare i konferencije i vodi mirovne misije u svijetu. Svake godine programom *International Alert Internship Program* obuhvaćeni su brojni stažisti iz raznih krajeva svijeta. Svaki stažist ima priliku upoznati se s najvažnijim metodama transformacije sukoba koje rabi jedna međunarodna nevladina organizacija, te je dužan provesti istraživanje u sklopu projekata o Africi, Aziji i bivšem Sovjetskom Savezu.

Dva puta na godinu Udruga izdaje *International Alert Update*. Od njezinih naslova valja spomenuti: *Equal Treatment and Discrimination in Europe: Final Report of the Feasibility Study on Cooperation of Organizations in Europe Concerned with Improving the Position of Migrants and Ethnic Minorities*; *New and Emerging Conflicts in the New World Order*; *Intercultural Conflict Resolution Training Directory*; *Preventive Diplomacy, Early Warning and Conflict Resolution*; *Ethnicity and Conflict in a Post-communist World: The Soviet Union, Eastern Europe and China* i *Internal Conflict and Governance*.

- INTERNATIONAL ASSOCIATION FOR THE DEFENSE OF RELIGIOUS LIBERTY
- MEĐUNARODNA UDRUGA ZA ZAŠTITU VJERSKIH SLOBODA

Adresa: Schosshaldenstrasse 17, CH - 3006 Bern, Switzerland • **Tel:** (41 31) 44 62 62 • **Faks:** (41 31) 44 62 66

Međunarodna udruga za zaštitu vjerskih sloboda nevladina je i neprofitna udruga sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u i Vijeću Europe. Utemeljena je davne 1946. godine u Francuskoj. Danas ima svoje podružnice u 39 zemalja.

U svom djelovanju Udruga je usmjerena na borbu protiv svih oblika nesnošljivosti i fanatizma. U suradnji s Međunarodnom udrugom za vjerske slobode (International Religious Liberty Association), organizira Svjetski kongres o vjerskim slobodama.

Dva puta na godinu izdaje časopis *Conscience et liberté*, koji se tiska na četiri jezika.

- INTERNATIONAL ASSOCIATION OF EDUCATORS FOR WORLD PEACE (IAEWP)
- MEĐUNARODNA UDRUGA UČITELJA ZA SVJETSKI MIR

Adresa: P. O. Box 3282, Mastin Lake Station, Huntsville, AL 35810-0282, USA • **Tel:** (1 205) 53 45 501 • **Faks:** (1 205) 53 61 018 • **Web-stranica:** http://www.earthportals.com/Portal_Messenger/mercicea.html

Međunarodna udruga učitelja za svjetski mir nevladina je organizacija osnovana 1969. godine u SAD-u. Danas ima više od 20 tisuća članova u 88 zemalja svijeta, a uživa i savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNESCO-u. Djelatnosti Udruge usmjerene su:

- na unapređivanje međunarodnog razumijevanja i uspostavu svjetskog mira uz pomoć obrazovanja
- na promicanje poštovanja Opće deklaracije o ljudskim pravima
- na jačanje povezanosti među državama jačanjem veza među njihovim stanovnicima
- na promicanje mirnog suživota.

Udruga surađuje s nizom visokoškolskih institucija u Europi, Sjevernoj i Latinskoj Americi te redovito organizira seminare i konferencije.

Izdaje godišnjak *Peace Education and Peace Progress* i povremeno *IAEWP Newsletter*.

- INTERNATIONAL BUREAU OF EDUCATION (IBE)
- BUREAU INTERNATIONAL D'EDUCATION
- MEĐUNARODNI URED ZA OBRAZOVANJE

Adresa: P. O. Box 199, 1211 Geneva 20, Switzerland • **Tel:** (41 22) 91 77 800 • **Faks:** (41 22) 91 77 801
Web-stranica: <http://www.ibe.unesco.org/>

Međunarodni ured za obrazovanje centar je za informiranje i komparativno istraživanje obrazovanja. Utemeljen je 1925., a 1969. godine postao je integralni dio UNESCO-a. Njegova djelatnost usmjerena je na razvoj obrazovnih sadržaja, metoda, materijala i cjelokupnog kurikuluma glede uključivanja ljudskih i građanskih vrijednosti. Ona se može podijeliti u tri skupine:

I. informiranje i dokumentiranje u području obrazovanja, koje obuhvaća:

- a) skupljanje, širenje i pohranjivanje dokumenata i informacija o obrazovanju uz pomoć najnovije tehnike
- b) održavanje i razvijanje obrazovnog dokumentacijskog i informacijskog centra i međunarodne knjižnice
- c) razvoj nacionalnih mogućnosti dokumentiranja i informiranja
- d) osiguranje tehničke pomoći za provođenje programa izobrazbe članova dokumentacijskih i informacijskih centara u području obrazovanja
- e) širenje rezultata istraživanja u području komparativnog obrazovanja

II. komparativna istraživanja obrazovanja:

- a) istraživanje sadržaja kurikuluma, nastavnih metoda, programa za izobrazbu učitelja i odnosa škole i zajednice
- b) promicanje znanstvenih postignuća u području obrazovanja
- c) unapređenje kvalitete obrazovnih procesa

III. poticanje dijaloga među ministrima prosvjete organiziranjem Međunarodne konferencije o obrazovanju (International Conference on Education).

Svaka tri mjeseca Ured na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku izdaje časopise *Educational Innovation and Information* i *Prospects*. Među publikacijama se nalaze: *Education et culture de la paix: Sélection bibliographique mondiale*; *The New Educational Pact: Education, Competitiveness and Citizenship in Modern Society*; *Violence at School: Global Issues and Interventions*; *To Live Together: Shaping New Attitudes to Peace through Education*; *Confronting Future Challenges: Educational Information, Research and Decision-making*; *Teacher Training and Multiculturalism: National Studies* i *Education for Human Rights: An International Perspective*.

- INTERNATIONAL CENTER FOR UNIVERSITY HUMAN RIGHTS TEACHING (CIEDHU)
- MEĐUNARODNI CENTAR ZA SVEUČILIŠNU NASTAVU LJUDSKIH PRAVA

Adresa: c/o Institut International des Droits de l'Homme, 1 Quai Lezay - Marnesia, 67000 Strasbourg, France
Tel: (33 88) 35 05 50 • **Faks:** (33 88) 36 38 55 • **Web-stranica:** http://www.iidh.org/pages_a/ciedhu_a.html

Međunarodni centar za sveučilišnu nastavu ljudskih prava utemeljen je 1972. godine. Cilj mu je promicati obrazovanje za ljudska prava na sveučilištu. U skladu s time Centar organizira jednomjesečni seminar za sveučilišne profesore i istraživače na kojem se obrađuju teme obrazovanja za ljudska prava i unapređenja nastavnih metoda u sveučilišnom obrazovanju za ljudska prava.

- INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS (ICRC)
- COMITÉ INTERNATIONAL DE LA CROIX-ROUGE
- MEĐUNARODNI ODBOR CRVENOGA KRIŽA

Adresa: 19 avenue de la Paix, CH - 1202 Geneva, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 46 001 • **Faks:** (41 22) 73 32 057 • **Web-stranica:** <http://www.icrc.org>

Međunarodni odbor Crvenoga križa utemeljen je 1863. godine kao međunarodna nevladina organizacija neovisna o političkim, ideološkim i vjerskim uvjerenjima. U središtu njezina zanimanja jesu međunarodno humanitarno pravo, zaštita ratnih zarobljenika te vojnih i civilnih žrtava u oružanim sukobima.

Njegove djelatnosti obuhvaćaju:

- istraživanja
- izradu i provedbu obrazovnih programa
- organiziranje seminara, konferencija i izložaba
- pripremu radijskih i televizijskih emisija
- izdavaštvo.

U sklopu Odbora djeluju dva humanitarna ureda. Središnja služba traženja Crvenoga križa (Central Tracing Agency) bavi se prikupljanjem informacija o ratnim zatočenicima, civilima i vojnicima nestalima tijekom ratnih sukoba i informiranjem njihovih obitelji. Međunarodna služba traženja (International Tracing Service) svjetski je centar za informiranje o deportiranim i raseljenim osobama tijekom Drugoga svjetskog rata.

Pet puta na godinu Odbor izdaje časopis *Revue internationale de la Croix-Rouge* na francuskom, engleskom, njemačkom i španjolskom jeziku te biltene, monografije, izvješća s konferencija i nastavne materijale. Među drugim naslovima o ljudskim pravima nalaze se *Les Droits de l'homme et le CICR: Le droit international humanitaire* i *Le droit international humanitaire et les droits de l'homme*.

- INTERNATIONALE GESELLSCHAFT FÜR MENSCHENRECHTE (IGFM)
- INTERNATIONAL SOCIETY FOR HUMAN RIGHTS (ISHR)
- MEĐUNARODNO DRUŠTVO ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: International Secretariat, Borsigallee 16, D - 60388 Frankfurt/Main, Germany • **Tel:** (49 69) 23 69 71
• **Faks:** (49 69) 23 41 00 • **Web-stranica:** <http://www.igfm.de>

Međunarodno društvo za ljudska prava neprofitna je i nevladina udruga utemeljena 1972. godine kako bi promicala poštovanje ljudskih prava zajamčenih Općom deklaracijom o ljudskim pravima i drugim međunarodnim dokumentima te pružala potporu i pomoć žrtvama diskriminacije, rata, nasilja i siromaštva. Njegove djelatnosti obuhvaćaju znanstvena istraživanja; organiziranje seminara, konferencija i izložaba; pružanje materijalne potpore; izdavaštvo i pripremu radijskih i televizijskih emisija o ljudskim pravima.

Društvo ima nacionalne sekcije u 37 zemalja svijeta.

Proteklih godina osobito se bavi:

- zemljama Europe, Azije, Latinske Amerike i Južne Afrike
- ratnim zločinima u bivšoj Jugoslaviji
- stanjem ljudskih prava u Ruskoj Federaciji
- stanjem ljudskih prava i demokracije u Ukrajini
- nekonvencionalnim oružanim sustavima.

Udruga izdaje časopise *Droit de regard* i *Menschenrechte* te biltene *Für die Menschenrechte* i *Human Rights Worldwide*. Ostale su publikacije o ljudskim pravima: *Schule des Hasses und der Gewalt, Gerechtigkeit für alle* i *Bosnia-Herzegovina - Gottes vergessene Kinder*.

- INTERNATIONAL HELSINKI FEDERATION FOR HUMAN RIGHTS (IHF)
- MEĐUNARODNA HELSINŠKA FEDERACIJA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Rummelhardt Gasse 2/18, A- 1090 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 40 27 387 • **Faks:** (43 1) 40 87 444
Web-stranica: <http://www.ihf-hr.org>

Međunarodna helsinška federacija za ljudska prava nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1982. godine kako bi nadzirala poštovanje Helsinške deklaracije i drugih važnih međunarodnih dokumenata za zaštitu ljudskih prava u zemljama Europe i Sjeverne Amerike. Federacija nije samo službeni predstavnik tridesetak helsinških odbora u Europi i Sjevernoj Americi nego i surađuje s pojedincima i grupama koji se bave promicanjem ljudskih prava u zemljama u kojima nema Helsinškog odbora. Od 1989. godine osobito pozornost posvećuje promicanju ljudskih prava u bivšim totalitarističkim zemljama, stoga stalno prati i povremeno upozorava na grubo kršenje ljudskih prava i sloboda u njima.

Federacija često organizira seminare i konferencije na temu ljudskih prava o kojima se objavljuje izvješće.

- INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS ASSOCIATION (IHRA)
- MEĐUNARODNA UDRUGA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: P. O. Box 118, 107078 Moscow, Russian Federation • **Tel:** (7 095) 92 44 701, 22 00 054

Međunarodna udruga za ljudska prava neprofitna je i nevladina organizacija utemeljena 1972. godine u Frankfurtu na načelima Opće deklaracije o ljudskim pravima. Njezine su glavne djelatnosti:

- upoznavanje javnosti s kršenjima ljudskih prava u zemljama koje nemaju pouzdane mehanizme javnog i demokratskog nadzora nad poštovanjem ljudskih prava
- pružanje pomoći u ostvarivanju temeljnih prava mirnim putem
- pružanje moralne i materijalne pomoći ugroženima.

Udruga okuplja 64 nacionalna ogranka i grupe u svijetu, a prisutna je u 94 zemlje.

Osobit naglasak u zadnje vrijeme stavlja na promociju ljudskih prava u bivšem Sovjetskom Savezu, pa tako djeluje u više od 50 gradova. Veliku pozornost poklanja i problemima socijalne zaštite vojnika, bivših zatočenika, djece u prihvatilištima i domovima, pravima nacionalnih manjina i humanizaciji zatvora.

Kako bi uspješnije upoznala javnost s kršenjima ljudskih prava, Udruga redovito izdaje dokumente i informacijske letke, kao i UN-ove materijale o ljudskim pravima.

- INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS ASSOCIATION OF AMERICAN MINORITIES (IHRAAM)
- MEĐUNARODNA UDRUGA ZA LJUDSKA PRAVA AMERIČKIH MANJINA

Adresa: Suite 253, 919C Albert Street, Regina SK, S4R 2P6, Canada • **Tel/faks:** (1 306) 56 98 649

Web-stranica: <http://www.geocities.com/ihraam/>

Međunarodna udruga za ljudska prava američkih manjina utemeljena je 1988. godine kao neprofitna udruga koja se bavi istraživanjem mogućnosti razvoja pluralističke demokracije u multietničkim društvima Sjeverne i Južne Amerike. U sklopu svoje znanstvenoistraživačke djelatnosti u području ljudskih prava osobito se bavi ovim temama:

- međunarodni sporazumi o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima te njihov utjecaj na politiku i gospodarstvo

- problemi ljudskih prava na američkim sveučilištima

- pravo na samoodređenje i mogućnost njegove primjene na nacionalne manjine.

Udruga organizira seminare i konferencije o obrazovanju za ljudska prava, među kojima je i seminar *Obrazovanje zajednice za ljudska prava*, koji traje od nekoliko dana do nekoliko mjeseci. Namijenjen je studentima dodiplomskog i poslijediplomskog studija i stručnjacima, ali ga mogu pohađati i drugi koji su na neki način uključeni u zaštitu ljudskih prava. Na seminaru se obrađuju ove teme:

a) univerzalni i regionalni instrumenti zaštite ljudskih prava (Vijeće Europe, Organizacija afričkog jedinstva i Organizacija američkih država)

b) ustroj i rad UN-a i njegovih specijaliziranih ureda

c) regionalne ustanove i nacionalne komisije

d) kršenja ljudskih prava

e) zaštita prava žena, djece, manjina i izbjeglica

f) obrazovanje za ljudska prava.

U sklopu programa međunarodne suradnje na području ljudskih prava, Udruga organizira razmjenu stručnjaka i potiče razmjenu dokumenata i informacija.

Izdaje bilten *IHRAAM Newsletter*, a među novijim je publikacijama *A Popular Guide to Minority Rights*.

- INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS INTERNSHIP PROGRAM (IHRIP)
- PROGRAM MEĐUNARODNE RAZMJENE NA PODRUČJU LJUDSKIH PRAVA

Adresa: Institute of International Education, 1400 K Street, N. W., Suite 650, 20005 Washington D. C., USA

Tel: (1 202) 68 26 540 • **Faks:** (1 202) 96 28 827 • **Web-stranica:** <http://www.iie.org>

Program međunarodne razmjene na području ljudskih prava pokrenut je na Institutu za međunarodno obrazovanje (Institute of International Education) 1976. godine. Njegova je svrha promicanje poštovanja i provođenja međunarodnih konvencija o ljudskim pravima jačanjem organizacija za zaštitu ljudskih prava. U tu svrhu izrađuje programe profesionalnog usavršavanja i provodi seminare izobrazbe namijenjene djelatnicima tih organizacija i pojedincima uključenima u zaštitu i promicanje ljudskih prava. U programe su uključeni samo organizacije i pojedinci iz zemalja Afrike, Azije, Srednjeg istoka, Latinske Amerike i Kariba, Istočne i Srednje Europe te bivšeg Sovjetskog Saveza. Seminari su u pravilu posvećeni ovim pitanjima: metode istraživačkog rada, prikupljanje dokumentacije, izvještavanje, korištenje međunarodnih mehanizama za zaštitu ljudskih prava, pravne i medicinske pomoći, obrazovanje za ljudska prava i međunarodni menadžment.

- INTERNATIONAL INSTITUTE FOR HUMAN RIGHTS STUDIES
- MEĐUNARODNI INSTITUT ZA PROUČAVANJE LJUDSKIH PRAVA

Adresa: Via Cantu n. 10, 34127 Trieste, Italy • **Tel/faks:** (39 40) 52 121 • **Faks:** (39 40) 57 00 200

Web-stranica: <http://www.istitutodirittiuomo.net/ind-eng.html>

Međunarodni institut za proučavanje ljudskih prava osnovan je 1981. godine radi poticanja znanstvenih istraživanja i održavanja konferencija o ljudskim pravima u suradnji s međunarodnim udrugama. Jedan od najvažnijih uspjeha Instituta jest utemeljenje Međunarodnog centra za bioetička istraživanja (International Centre for Bioethics Studies), koji istražuje etičke dimenzije biotehnologije.

U izdanju Instituta objavljene su knjige *The Human Person and Brain Manipulation* i *A Glossary of Clinical Criminology*.

- INTERNATIONAL INSTITUTE FOR PEACE
- MEĐUNARODNI INSTITUT ZA MIR

Adresa: Möllwaldplatz 5, A-1040, Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 50 44 376 • **Faks:** (43 1) 50 53 236

Međunarodni institut za mir utemeljen je 1957. godine. Riječ je o međunarodnoj nevladinoj organizaciji koja danas ima svoje podružnice u 44 zemlje svijeta i koja uživa savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Njegova je glavna djelatnost vođenje znanstvenih istraživanja o problemima mira, razoružanja, sigurnosti, razvoja, međunarodne suradnje i o drugim globalnim pitanjima.

Institut pokreće međunarodne projekte i sudjeluje u znanstvenim projektima austrijskih i drugih nacionalnih i međunarodnih organizacija.

Svaka tri mjeseca na engleskom i njemačkom jeziku izdaje časopis *Peace and the Sciences*.

- INTERNATIONAL LAW CENTRE (CEDIN)
- MEĐUNARODNI PRAVNI CENTAR

Adresa: Universite de Paris X Nanterre, 200, avenue de la Republique, 92001 Nanterre Cedex, France • **Tel:** (33 1) 40 97 73 39 • **Faks:** (33 1) 47 21 67 44 • **Web-stranica:** <http://cedin.univ-paris1.fr/>

Međunarodni pravni centar utemeljen je 1983. godine kako bi pridonio znanstvenom istraživanju i obrazovanju u području međunarodnog prava i ljudskih prava općenito. U skladu s time Centar:

- vodi poslijediplomski studij (DEA) *Ljudska prava i javna sloboda* te niz doktorskih istraživačkih programa
- podupire vođenje Knjižnice suvremene međunarodne dokumentacije na Sveučilištu "Nanterre"
- vodi niz istraživačkih programa uključujući one o ljudskim pravima
- izdaje izvješća o rezultatima istraživačkih projekata te izvješća sa skupova i kolokvija pod nazivom *Cahiers de CEDIN*.

Centar pomaže rad Kuće za ljudska prava (Human Rights House), udruge studenata, učitelja i djelatnika nevladinih organizacija, utemeljene 1989., koja organizira seminare i izdaje bilten *Horizon*.

- INTERNATIONAL LEAGUE FOR HUMAN RIGHTS (ILHR)
- MEĐUNARODNA LIGA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 432 Park Avenue South, New York NY 10002, USA • **Tel:** (1 212) 68 41 221 • **Web-stranica:** <http://www.ilhr.org/>

Međunarodna liga za ljudska prava nevladina je organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, ILO-u, UNESCO-u, OAS-u i Vijeću Europe. Utemeljena je 1941. godine u New Yorku. Danas ima 43 podružnice u 28 zemalja i članove u 60 zemalja. Usmjeren je na promicanje poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Općom deklaracijom o ljudskim pravima i drugim međunarodnim dokumentima.

Najvažnije su njezine djelatnosti:

- nadziranje poštovanja i provedbe potpisanih dokumenata za zaštitu ljudskih prava
- istraživanje kršenja ljudskih prava u svijetu preko promatračkih i istraživačkih misija te izravno interveniranje u takvim slučajevima
- neposredno pomaganje žrtvama kršenja ljudskih prava i nacionalnim grupama za promicanje i zaštitu ljudskih prava
- znanstvenoistraživačka djelatnost
- izrada obrazovnih programa o ljudskim pravima
- izdavaštvo.

Od 1980. godine Liga dodjeljuje godišnju nagradu *International League for Human Rights Award* za doprinos u promicanju i zaštiti ljudskih prava i sloboda.

U sklopu svoje izdavačke djelatnosti povremeno objavljuje izvješća o stanju ljudskih prava u pojedinim zemljama, izdaje mjesečni bilten *Human Rights Bulletin* i godišnjak *ILHR Annual Review*.

- INTERNATIONAL MOVEMENT AGAINST ALL FORMS OF DISCRIMINATION AND RACISM (IMADR)
- MEĐUNARODNI POKRET ZA BORBU PROTIV SVIH OBLIKA DISKRIMINACIJE I RASIZMA

Adresa: Secretariat, 3 - 5 - 11, Roppongi, Minato - ku, Tokyo 106, Japan • **Tel:** (81 3) 35 86 74 47 • **Faks:** (81 3) 35 86 74 62 • **Web-stranica:** <http://www.imadr.org>

Međunarodni pokret za borbu protiv svih oblika diskriminacije i rasizma utemeljen je 1988. godine radi promicanja borbe protiv svih oblika diskriminacije i zaštite prava pojedinih grupa izloženih diskriminaciji, uključujući manjine, žene, djecu, osobe sa smetnjama u razvoju, starosjedioce, strane radnike i druge. Glavni su oblici djelovanja Pokreta znanstvena istraživanja, konferencije i izložbe te dokumentacijsko-informacijska služba.

Glavninu njegove izdavačke djelatnosti čine časopisi: *People for Human Rights*, koji izlazi jednom na godinu, dvomjesečnik *IMADR Review for Research and Action* i četveromjesečnik *Unews*. Od drugih naslova valja spomenuti studiju *Addressing Discrimination in the Vienna Declaration: A Guide for NGOs and Interested Individuals*.

- INTERNATIONAL PEACE BUREAU (IPB)
- MEĐUNARODNI URED ZA MIR

Adresa: Rue de Zürich 41, CH - 1201 Geneva, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 16 429 • **Faks:** (41 22) 73 89 419 • **Web-stranica:** <http://www.ipb.org>

Međunarodni ured za mir utemeljili su u Rimu 1891. godine predstavnici zemalja sudionica Trećega svjetskog mirovnog kongresa (*Third World Peace Congress*). Njegov je zadatak promicanje međunarodne suradnje i razumijevanja među pojedincima, pokretima i institucijama te pronalaženje nenasilnih rješenja za postojeće i potencijalne sukobe u svijetu.

Riječ je o nevladinoj organizaciji s 40 podružnica povezanih u svjetsku mrežu uz pomoć koje Ured organizira međunarodne mirovne susrete, konferencije i seminare o miru i mirnom rješavanju sukoba, vodi informativne, dokumentacijske i druge službe te održava središnju bazu podataka o mirovnim organizacijama u svijetu.

Među naslovima izašlima u izdanju Ureda jesu: *Children's Campaign for Nuclear Disarmament; Women and the Military System; From Hiroshima to the Hague* i *Tackling the Flow of Arms*. Svaka tri mjeseca izlazi bilten *IPB News*.

- INTERNATIONAL PEACE RESEARCH ASSOCIATION (IPRA)
- MEĐUNARODNA UDRUGA ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA

Adresa: c/o Copenhagen Peace Research Institute, Fredericiagade 18, DK-1310 Copenhagen K., Denmark • **Tel:** (45 33) 32 64 32 • **Faks:** (45 33) 32 65 54 • **Web-stranica:** <http://www.human.mie-u.ac.jp/~peace/about-ipra>

Međunarodna udruga za mirovna istraživanja utemeljena je 1964. godine kao nevladina i neprofitna organizacija koja ima regionalne podružnice u Africi (AFPPRA), Aziji i Tihom oceanu (APPRA), Latinskoj Americi (CLAIIP), Sjevernoj Americi (COPRED) i u Europi (EUPRA) te nacionalne ogranke u nizu zemalja. Njezin je cilj unapređivati interdisciplinarni istraživački rad o pretpostavkama mira, uzrocima rata i drugih oblika nasilja te o umijećima rješavanja sukoba na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Također je usmjerena na proučavanje utjecaja globalne i nacionalne gospodarske nejednakosti, ekoloških poremećaja, militarizacije i siromaštva na porast kršenja ljudskih prava. Udruga nastoji stručnjake i prosvjetne djelatnike širom svijeta upoznati s rezultatima svojih istraživanja i poticati suradnju među istraživačima u spomenutim područjima.

- INTERNATIONAL PHYSICIANS FOR THE PREVENTION OF NUCLEAR WAR (IPPNW)

• MEĐUNARODNA LIJEČNIČKA UDRUGA ZA SPREČAVANJE NUKLEARNOG RATA

Adresa: IPPNW Central Office, 126 Rogers St., Cambridge MA 02142, USA • **Tel:** (1 617) 86 85 050

Faks: (1 617) 86 82 560 • **Web-stranica:** <http://www.ippnw.org>

Međunarodna liječnička udruga za sprečavanje nuklearnog rata nevladina je organizacija koja ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i pri Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji. Riječ je o globalnoj federaciji nacionalnih liječničkih organizacija posvećenoj očuvanju zdravlja sprečavanjem rata. Utemeljena je 1980. godine na zajedničku inicijativu američkih i ruskih liječnika u vrijeme zaoštavanja odnosa Istok-Zapad i porasta prijetnji nuklearnim ratom.

Jedna od glavnih djelatnosti Udruge jesu detaljna istraživanja o mogućim posljedicama nuklearnog rata i širenje rezultata tih istraživanja među liječnicima i političarima te u svjetskoj javnosti. Osim za ukidanje svih vrsta nuklearnog oružja, zalaže se:

- za demilitarizaciju globalnoga gospodarstva i prekid trgovine oružjem
- za iskorištavanje sredstava namijenjenih nuklearnim i vojnim potrebama za zadovoljenje temeljnih ljudskih potreba kao što su zdravstvena njega, stanovanje i slično
- za održiv gospodarski razvoj.

Udruga danas okuplja više od dvjesto tisuća liječnika, zdravstvenih djelatnika i zainteresiranih građana u više od 80 zemalja svijeta.

• INTERNATIONAL PROGRESS ORGANIZATION (IPO)

• MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA RAZVOJ

Adresa: Kohlmarkt 4, A-1010 Wien, Austria • **Tel:** (43 1) 53 32 877 • **Faks:** (43 1) 53 32 96 221

Web-stranica: <http://i-p-o.org>

Međunarodna organizacija za razvoj nevladina je organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNESCO-u. Svoje članove ima u 66 zemalja svijeta. Utemeljili su je u Innsbrucku 1972. godine studenti iz Europe, Azije i Afrike uključeni u zaštitu ljudskih prava. Organizacija sponzorira međunarodne konferencije i istraživačke seminare o ljudskim pravima, međunarodnom pravu i gospodarskom razvoju. U svim svojim djelatnostima nastoji unapređivati kulturnu razmjenu i snošljivost među narodima i kulturama, poštovanje ljudskih sloboda, mira te društvenog i gospodarskog razvoja.

U izdanju Organizacije objavljeni su naslovi: *Cultural Self-comprehension of Nations; The Principles of International Law and Human Rights; Democracy in International Relations; The Crisis of Representative Democracy; Ethical Relativism Versus Human Rights* i *The United Nations and the New World Order*.

• INTERNATIONAL SERVICE FOR HUMAN RIGHTS

• SERVICE INTERNATIONALE POUR LES DROITS DE L'HOMME

• MEĐUNARODNA SLUŽBA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 1 rue de Varembe, P. O. Box 16, CH-1211 Geneva, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 35 123 • **Faks:** (41 22) 73 30 826 • **Web-stranica:** <http://www.ishr.ch>

Međunarodna služba za ljudska prava nevladina je i neprofitna organizacija koju su 1984. godine osnovali pripadnici nekoliko nevladinih organizacija u Ženevi kako bi pomagali organizacijama za ljudska prava, žrtvama i svjedocima kršenja ljudskih prava iz cijelog svijeta koji traže međunarodnu zaštitu svojih prava. Aktivistima ljudskih prava pruža usluge, kao što su:

- upoznavanje sa zaključcima sjednica UN-a o ljudskim pravima i općenito s ustrojem i radom UN-ovih mehanizama za zaštitu ljudskih prava
- upoznavanje učinkovitog korištenja međunarodnih normi i procedura
- pravna, tehnička i logistička pomoć
- upoznavanje metoda djelotvornog lobiranja
- organiziranje međunarodnih seminara i radionica o ljudskim pravima.

Svaka tri mjeseca Služba objavljuje časopis *Human Rights Monitor* na engleskom, francuskom i arapskom jeziku, koji donosi pregled UN-ovih sjednica o ljudskim pravima, a osam puta na godinu i *HR-Documentation-DH*, u kojemu su tiskane informacije o UN-ovim dokumentima i rezolucijama. Organizacija je objavila i nekoliko praktičnih priručnika, kao što su: *Orientation Manual for the Participants in the UN Commission on Human Rights; Guide on Women's Rights* i *Guide on Refugees' Rights*.

- ISTITUTO INTERNAZIONALE DI DIRITTI UMANITARIO
- INTERNATIONAL INSTITUTE OF HUMANITARIAN LAW (IIHL)
- MEĐUNARODNI INSTITUT ZA HUMANITARNO PRAVO

Adresa: Villa Ormond, Corso Cavallotti 11, 518038 San Remo, Italy • **Tel:** (39 184) 54 18 48 • **Faks:** (39 184) 54 16 00 • **Web-stranica:** <http://www.iihl.org>

Međunarodni institut za humanitarno pravo osnovan je 1970. godine kao nevladina i neprofitna organizacija radi unapređenja i promicanja međunarodnoga humanitarnog prava, prava izbjeglica i ljudskih prava općenito na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Njegove su glavne djelatnosti:

- redoviti seminari koji se organiziraju nekoliko puta svake godine na temu konvencija i poštovanja prava u oružanim sukobima, a namijenjeni su višim časnicima oružanih snaga iz različitih zemalja
- redoviti seminari o međunarodnom izbjegličkom pravu za službenike vladinih i nevladinih organizacija
- godišnje konferencije o problemima međunarodnog humanitarnog prava na kojima sudjeluju stručnjaci iz raznih međunarodnih vladinih i nevladinih organizacija
- susreti stručnjaka na regionalnoj razini na kojima se vode rasprave o humanitarnim problemima
- istraživački projekti o ratnim zločinima, međunarodnom pravosuđu itd.
- obrazovni programi za studente i istraživače iz različitih zemalja
- izdavanje godišnjih izvješća, sažetaka s konferencija i monografija
- vođenje specijalizirane knjižnice i dokumentacijskog centra.

Svaka četiri mjeseca Institut izdaje bilten *Humanitarian Dialogue*, a jedanput na godinu *International Yearbook of Humanitarian Law*. Od naslova publikacija još valja spomenuti: *International Protection of Refugees in Armed Conflicts*; *International Humanitarian Law of Coerced Movements of People Across State Boundaries*; *Guiding Principles on the Right to Humanitarian Assistance* i *Current Problems of International Humanitarian Law*.

- JAYCEES INTERNATIONAL (JCI)
- MEĐUNARODNA UDRUGA "JAYCEES"

Adresa: 400 University Drive, P. O. Box 140577, Coral Gables, FL 33114, USA • **Tel:** (1 305) 44 67 608 • **Faks:** (1 305) 44 20 041

Međunarodna udruga JAYCEES jest organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u i Vijeću Europe. Utemeljena je 1944. godine u Meksiku. Danas ima članove u 80 zemalja svijeta. Njezini programi usmjereni su na razvoj sposobnosti i vještina prijeko potrebnih za poticanje gospodarskog, društvenog i duhovnog napretka u svijetu te na razvoj osjećaja građanske odgovornosti, međukulturnog razumijevanja, dobre volje i suradnje među narodima.

Svaka tri mjeseca Udruga izdaje časopis *JCI World* na engleskom, francuskom, španjolskom, kineskom, japanskom i korejskom jeziku.

- MEDECINS SANS FRONTIERES (MSF)
- PHYSICIANS WITHOUT BORDERS
- LIJEČNICI BEZ GRANICA

Adresa: Boulevard Leopold II 209, B - 1080 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 42 65 562 • **Faks:** (32 2) 42 67 535
Web-stranica: <http://www.msf.org>

Liječnici bez granica međunarodna su nevladina, humanitarna organizacija koja pruža liječničku pomoć ugroženom stanovništvu u više od 80 zemalja. Utemeljila ju je 1971. godine grupa francuskih liječnika koji su potkraj šezdesetih godina kao djelatnici Crvenoga križa radili u Biafri. Na osnivanje organizacije potakla ih je nemoć međunarodnih humanitarnih organizacija pred pravnim i administrativnim zaprekama koje su ozbiljno remetile učinkovito pružanje pomoći. U svom djelovanju organizacija kombinira humanitarnu pomoć s razvojem javne svijesti o kriznim situacijama. No u prvi se plan stavlja ublažavanje ljudskih patnji, zaštita života i zdravlja te jamčenje osnovnih ljudskih prava i sloboda. Njezini članovi često se pojavljuju u ulozi svjedoka na međunarodnim i domaćim sudovima.

- MINORITY RIGHTS GROUP (MRG)
- GRUPA ZA ZAŠTITU PRAVA MANJINA

Adresa: 379 Brixton Road, London SW9 7DE, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 97 89 498 • **Faks:** (44 171) 73 86 265 • **Web-stranica:** <http://www.minorityrights.org>

Grupa za zaštitu prava manjina međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Utemeljena je 1970., nakon stradanja u Biafri. Njezin je glavni cilj zalaganje za poštovanje prava diskriminiranih grupa, što se osigurava istraživanjem njihova položaja i objavljivanjem rezultata istraživanja. Osim toga, Organizacija djeluje na sprečavanju sukoba i potiče razumijevanje prava manjina. Svoja izvješća upućuje stotinama časopisa i radijskih i televizijskih postaja širom svijeta, brojnim sveučilištima, knjižnicama, školama i zainteresiranim pojedincima. Priprema i obrazovne materijale i programe u području predrasuda, diskriminacije i sukoba.

Osim časopisa *Outsider*, koji izlazi četiri puta na godinu, Organizacija je objavila stotinjak izvješća, knjiga i brošura, od kojih treba spomenuti: *The Social Psychology of Minorities*; *Roma: Europe's Gypsies*; *The Southern Balkans*; *The Amerindians of South America*; *Japan's Minorities*; *Western Europe's Migrant Workers*; *The Falashas: The Jews of Ethiopia* i *The Palestinians: The Road to Nationhood*.

- MOUVEMENT MONDIAL DES MERES (MMM)
- WORLD MOVEMENT OF MOTHERS
- SVJETSKI POKRET MAJKI

Adresa: 56 rue de Passy, 75016 Paris, France • **Tel:** (33 1) 45 20 55 80 • **Web-stranica:** <http://www.mouvement-mondial-des-meres.org>

Svjetski pokret majki međunarodna je nevladina i nepolitička organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u, UNICEF-u i FAO-u. Danas ima svoje članove u 36 zemalja širom svijeta. Utemeljen je 1947. godine u Parizu kako bi razvijao svijest o ulozi majke u obiteljskom životu i razvoju djeteta. Pokret se zalaže za zaštitu prava majki, djece i ugroženih obitelji na nacionalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini, o čemu izrađuje studije i izvješća te organizira simpozije i konferencije.

Redovito izdaje bilten *Nouvelles et documents du MMM*.

- NORTH - SOUTH CENTRE - EUROPEAN CENTRE FOR GLOBAL INTERDEPENDENCE AND SOLIDARITY
- EUROPSKI CENTAR ZA GLOBALNU MEĐUOVISNOST I SOLIDARNOST
“SJEVER - JUG”

Adresa: Avenida da Liberdade, 229 - 4, P - 1250 Lisbon, Portugal • **Tel:** (351 1) 35 24 954 • **Faks:** (351 1) 35 31 329, 35 24 966 • **Web-stranica:** <http://www.nscentre.org>

Europski centar za globalnu međuovisnost i solidarnost “Sjever - Jug” djeluje u sklopu Vijeća Europe radi poticanja javne svijesti o globalnoj međuovisnosti i solidarnosti u skladu s načelima Vijeća Europe. Poseban je zadatak Centra unapređivanje obrazovanja i informiranosti o temeljnim pitanjima međuovisnosti i solidarnosti te jačanje povezanosti između vladinih službi u tom području.

- OFFICE OF THE UNITED NATIONS HIGH COMMISSIONER FOR HUMAN RIGHTS (UNHCHR)
- URED VISOKOG POVJERENIKA UJEDINJENIH NARODA ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: Palais des Nations, 8-14 avenue de la Paix, CH 1211 Geneva 10, Switzerland • **Tel:** (41 22) 91 73 456 • **Faks:** (41 22) 91 70 213 • **Web-stranica:** <http://www.unhchr.ch>

Mandat Ureda visokog povjerenika Ujedinjenih naroda za ljudska prava određen je Poveljom Ujedinjenih naroda i Rezolucijom Glavne skupštine iz 1993., kojom je Ured utemeljen. Od rujna 1997. godine Uredu je priključen i Centar Ujedinjenih naroda za ljudska prava (United Nations Centre for Human Rights), koji je osnovan 1982. godine.

Glavni su zadaci Ureda:

- promicanje poštovanja ljudskih prava u svijetu sukladno ciljevima Ujedinjenih naroda
- preuzimanje vodeće uloge u području zaštite ljudskih prava
- poticanje međunarodne suradnje u području ljudskih prava
- koordiniranje djelatnosti u području ljudskih prava unutar Ujedinjenih naroda
- promicanje potpisivanja i provedbe međunarodnih standarda za ljudska prava u svim zemljama svijeta
- pružanje pomoći u uvođenju novih normi u područje ljudskih prava
- reagiranje na ozbiljna kršenja ljudskih prava
- pružanje pomoći u razvoju nacionalnih sustava zaštite ljudskih prava
- pružanje obrazovnih, informativnih i savjetodavnih usluga i tehničke pomoći u području ljudskih prava.

Ured je objavio velik broj naslova, među kojima su: *A Manual for Schools of Social Work and the Social Work Profession; Human Rights and Elections (Handbook on the Legal, Technical and Human Rights Aspects of Elections); National Human Rights Institutions for the Protection and Promotion of Human Rights (Handbook on the Establishment of National Institutions for the Promotion and Protection of Human Rights); Human Rights and Law Enforcement (A Manual on Human Rights Training for the Police); Right to Adequate Food as a Human Right; Elimination of All Forms of Intolerance and Discrimination Based on Religion or Belief; Study on the Freedom of the Individual under Law: An Analysis of Article 29 of the Universal Declaration; Status of the Individual and Contemporary International Law: Promotion, Protection and Restoration of Human Rights at National, Regional and International Levels; Study on the Rights of Persons Belonging to Ethnic, Religious and Linguistic Minorities; Human Rights and Disabled Persons; Sexual Exploitation of Children* i dr.

- ORGANIZATION FOR CHILD AND YOUTH WELFARE OF THE WORLD
- ORGANIZACIJA ZA DOBROBIT DJECE I MLADEŽI SVIJETA

Adresa: Gulistan, 12th Road, Khar, Bombay 400 052, India • **Tel:** (91 22) 54 36 61

Organizacija za dobrobit djece i mladeži svijeta međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNICEF-u, koja ima svoje članove u 55 zemalja. Utemeljena je 1963. godine kako bi promicala prava, odgoj i obrazovanje te sveopću dobrobit djece, i to programima koji uključuju razdoblje od prednatalne do adolescentske dobi. Organizacija vodi osnovne, stručne i tehničke te rekreacijske programe, osobito u seoskim područjima zemalja u razvoju. U njezinu sjedištu u Bombayu djeluje Institut za izobrazbu za dobrobit djece i mladeži (The Training Institute for Child and Youth Welfare), koji nudi programe pripreme učitelja.

- ORGANISATION FOR ECONOMIC CO-OPERATION AND DEVELOPMENT (OECD)
- ORGANIZACIJA ZA GOSPODARSKU SURADNJU I RAZVOJ

Adresa: OECD Paris Centre, 2 rue André Pascal, 75775 Paris Cedex 16, France • **Tel:** (33 1) 49 10 42 35 • **Faks:** (33 1) 49 10 42 76 • **Web-stranica:** <http://www.oecd.org>

Organizacija za gospodarsku suradnju i razvoj međuvladina je organizacija koja danas ima 29 zemalja članica. Izrasla je iz Organizacije za europsku gospodarsku suradnju (Organisation for European Economic Co-operation - OEEC), koja je nakon završetka Drugog svjetskog rata okupila europske zemlje na obnovi ratom opustošena gospodarstva. Godine 1961., kad se europskim zemljama pridružuju SAD i Kanada, organizacija mijenja naziv u OECD. Za zemlje članice ona je forum u kojemu predstavnici vlada razmjenjuju iskustva, raspravljaju o zajedničkim problemima i pronalaze učinkovita rješenja za sve.

Njezin je osnovni zadatak poticanje zemalja članica i zemalja u razvoju na suradnju i uzajamnu pomoć kako bi svaka od njih postigla što bolji gospodarski i društveni napredak.

Glavna načela Organizacije, koja su obvezatna za svaku zemlju članicu, jesu tržišno gospodarstvo i pluralistička demokracija. Stupanj napretka ključni je kriterij za prijam novih zemalja u njezino članstvo.

Organizacija svake godine objavi više od 250 naslova na engleskom i francuskom jeziku. Tako je do sada izašlo na tisuće knjiga i više od stotinu elektroničkih publikacija (CD-ROM i sl.).

- ORGANISATION INTERNATIONALE POUR LE DÉVELOPPEMENT DE LA LIBERTÉ D'ENSEIGNEMENT (OIDEI)
- INTERNATIONAL ORGANIZATION FOR THE DEVELOPMENT OF LIBERTY OF EDUCATION
- MEĐUNARODNA ORGANIZACIJA ZA RAZVOJ SLOBODE OBRAZOVANJA

Adresa: 32 rue de l'Athénée, 1206 Geneve, Switzerland • **Tel:** (41 22) 78 92 949 • **Faks:** (41 22) 78 92 922
Web-stranica: <http://www.oidel.ch>

Međunarodna organizacija za razvoj slobode obrazovanja nevladina je organizacija utemeljena 1985. godine sa zadatkom promicanja i zaštite slobode obrazovanja. Ima savjetodavni status pri UN-u, UNESCO-u i Vijeću Europe, a surađuje i s Europskom unijom. Pod slobodom obrazovanja podrazumijeva se:

- pravo roditelja na izbor vrste obrazovanja za svoju djecu
- obveza države da poštuje slobodu roditelja na izbor škole za svoju djecu te moralnog i vjerskog obrazovanja u skladu s njihovim uvjerenjem
- obveza države da osiguranjem materijalnih sredstava omogući primjenu toga prava pod jednakim uvjetima za sve.

Organizaciju je, na načelu neovisnosti od političkih, vjerskih i gospodarskih utjecaja, 1985. godine utemeljilo 40 političara, učitelja i roditelja. Danas ima članove u više od 50 zemalja.

Njezine su glavne djelatnosti:

- suradnja s međunarodnim organizacijama za zaštitu ljudskih prava u području promicanja i očuvanja prava na slobodu obrazovanja
- djelovanje na prosvjetne vlasti radi zaštite slobode
- informiranje javnosti o stanju slobode obrazovanja u svijetu i slučajevima kršenja te slobode
- promicanje i koordiniranje istraživanja i studija kojima se produbljuju spoznaje o slobodi obrazovanja i pridonosi učinkovitoj primjeni te slobode
- pružanje savjeta zainteresiranim osobama i ustanovama o ustroju, upravljanju i financiranju obrazovnih ustanova
- vođenje međunarodnoga Ljetnog sveučilišta i niza seminara i konferencija o ljudskim pravima i pravu na obrazovanje u kojima sudjeluju potencijalni osnivači škola, predstavnici postojećih neovisnih škola i zainteresirani stručnjaci, političari, zastupnici parlamenata i dr.

Izdavačka djelatnost Organizacije obuhvaća velik broj naslova, među kojima su: *Déclarations et conventions internationales sur le droit a l'éducation et la liberté d'enseignement; Quels changements pour une éducation de qualité?; Démocratie et liberté d'enseignement dans les pays d'Europe centrale et orientale; Europe unie et plurielle: Le rôle des pouvoirs publics dans l'éducation; Free Schools for a Free Society; Quelles matieres et quelles valeurs prioritaires pour l'enseignement au XXIeme siecle?; L'Education aux droits de l'homme; Com-prendre la tolérance; Des idées pour intérioriser la tolérance et le respect d'autrui.*

Svaki mjesec izlazi časopis *Education & liberté*, a jednom na godinu i izvješća *Rapport d'activités*, kao i *Interventions devant la Commission des droits de l'homme*.

- ORGANISATION OF AFRICAN UNITY (OAU)
- ORGANIZACIJA AFRIČKOG JEDINSTVA

Adresa: P. O. Box 3243, Addis Abeba, Ethiopia • **Tel:** (251 1) 47 480 • **Web-stranica:** <http://www.oau-oua.org>

Organizacija afričkog jedinstva međuvladina je organizacija koja djeluje u sklopu sustava Ujedinjenih naroda, a čine je vlade 50 afričkih zemalja. U svom radu polazi od Povelje OAU-a, koja je usvojena u Addis Abebi 1963. godine. Njezini su glavni ciljevi:

- promicanje jedinstva, solidarnosti i suradnje među afričkim državama kako bi se afričkim narodima omogućio bolji život
- zaštita suverenosti, teritorijalnog integriteta i neovisnosti afričkih država
- iskorjenjivanje afričkog kolonijalizma
- unapređivanje međunarodne suradnje u skladu s Poveljom UN-a i Općom deklaracijom o ljudskim pravima
- usklađivanje političkih, diplomatskih, gospodarskih, odgojno-obrazovnih, kulturnih, zdravstvenih, znanstvenih, tehničkih i obrambenih aktivnosti država članica.

- ORGANISATION ON SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE (OSCE)
- ORGANIZACIJA ZA EUROPSKU SIGURNOST I SURADNJU (OESS)

Adresa: Thunovská 12 - Malá Strana, 110-00 Prague 1, Czech Republic • **Tel:** (42 2) 31 19 793 • **Faks:** (42 2) 31 16 215 • **Web-stranica:** <http://www.osce.org>

Organizacija za europsku sigurnost i suradnju međuvladina je organizacija utemeljena 1973. godine kao Konferencija za sigurnost i suradnju u Europi (Conference on Security and Cooperation in Europe - CSCE). Stalnom međuvladinom organizacijom postala je u studenome 1990. godine Pariškom poveljom za novu Europu (Charter of Paris for a New Europe), a početkom 1995. godine dobila je svoje današnje ime. Organizacija danas okuplja 55 zemalja članica. Do početka devedesetih održan je niz konferencija, među kojima je najvažnija ona u Helsinkiju iz 1975. godine, na kojoj je donesen glasoviti Helsinški ugovor, koji sadržava Deklaraciju o načelima uređenja odnosa među zemljama članicama. Slijedi tih deset načela:

1. suverena jednakost i poštovanje prava sadržanih u načelu suverenosti
2. odsutnost prijetnji i uporabe sile
3. nepovredivost granica
4. teritorijalni integritet država
5. mirno rješenje sporova
6. nezadiranje u unutrašnje poslove država
7. poštovanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, uključujući slobodu mišljenja, savjesti, vjere
8. jednakost prava i pravo na samoodređenje naroda
9. suradnja među državama
10. dosljedno izvršavanje obveza koje nalaže međunarodno pravo.

Među upravnim tijelima Organizacije, osim Sastanka na vrhu poglavara država i vlada te Ministarskog i Seniorskog vijeća, jesu i Ured za demokratske institucije i ljudska prava i Visoki povjerenik za nacionalne manjine. Seniorsko vijeće odgovorno je za koordinaciju i upravljanje svim djelatnostima koje su predviđene Helsinškim ugovorom. Ono ima središnju ulogu u upozoravanju na sukobe, u rješavanju kriza i očuvanju mira.

- OXFAM

Adresa: 274 Banbury Road, Oxford OX2 7DZ, United Kingdom • **Tel:** (44 1865) 31 13 11 • **Faks:** (44 1865) 31 37 70 • **Web-stranica:** <http://www.oxfaminternational.org>

OXFAM je međunarodna nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, koja ima članove u 38 zemalja u svijetu. Utemeljena je 1942. godine u Oxfordu. Prvotni joj je naziv do 1965. godine bio Oksfordski odbor za rješavanje problema gladi (Oxford Committee for Famine Relief). Riječ je o udruzi građana koji neovisno o rasi, religiji i političkim uvjerenjima zajednički rade na zaštiti temeljnih prava na prehranu, smještaj i podnošljive uvjete života. OXFAM pomaže siromašnima boreći se protiv gladi, bolesti, izrabljivanja i siromaštva u Africi, Aziji, Latinskoj Americi i Srednjem istoku pružanjem materijalne pomoći, obrazovanjem javnosti i istraživanjima. Više od pedeset OXFAM-ovih ureda u svijetu podupire ili samostalno vodi oko tri tisuće projekata, od kojih su mnogi usmjereni na promicanje i zaštitu prava djece. U Velikoj Britaniji provodi programe izobrazbe učitelja temeljene na međunarodnoj dimenziji obrazovanja.

Četiri puta na godinu OXFAM izdaje bilten *OXFAM News*, a tri puta na godinu časopis *Development in Practice*.

- PAX CHRISTI INTERNATIONAL
- MEĐUNARODNA UDRUGA "PAX CHRISTI"

Adresa: International Secretariat, Rue du Vieux Marche aux Grains 21, (Oude Graanmarkt 21, B - 1000 Bruxelles, Belgium • **Tel:** (32 2) 50 25 550 • **Faks:** (32 2) 50 24 626 • **Web-stranica:** <http://www.paxchristi.net>

Međunarodna udruga "Pax Christi" nevladina je i neprofitna organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u i Vijeću Europe. Utemeljena je 1945. godine i danas ima podružnice u 19 zemalja. U sklopu Udruge djeluje Odbor za ljudska prava, koji se bavi građanskim, političkim, gospodarskim, društvenim i kulturnim pravima, pravima manjina i izbjeglica, problemima kršenja ljudskih prava, javnim mišljenjem te odgojem i obrazovanjem mladeži za ljudska prava. Posebna pozornost pridaje se istraživanjima i organizaciji konferencija i seminara. Osim niza brošura, izvješća i audio-vizualnih materijala, svaka dva mjeseca Udruga izdaje biltene *International Pax Christi Bulletin* i *Courier* na engleskom i francuskom jeziku. Među publikacijama su: *Cry of Distress - Pax Christi on the Crisis and the Civil War in Ex-Yugoslavia; Refugees, Migrants, Xenophobia: A Challenge to Christians i Religion, Self-determination, Nationalism.*

- PAX ROMANA - INTERNATIONAL CATHOLIC MOVEMENT FOR INTELLECTUAL AND CULTURAL AFFAIRS (ICMICA)
- MEĐUNARODNI KATOLIČKI POKRET ZA INTELEKTUALNA I KULTURNA

PITANJA "PAX ROMANA"

Adresa: 37-39 rue de Vermont, P. O. Box 85, CH - 1211 Geneva 20-CIC, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 36 740

• **Faks:** (41 22) 73 36 449 • **Web-stranica:** <http://www.paxromana.org>

Međunarodni katolički pokret za intelektualna i kulturna pitanja "Pax Romana" međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u i Vijeću Europe. Utemeljen je 1947. godine, kad su nastale dvije neovisne organizacije: Međunarodni katolički pokret za intelektualna i kulturna pitanja i Međunarodni pokret katoličkih studenata (International Movement of Catholic Students). Pokret nastoji ujediniti diplomante katoličkih sveučilišta u svijetu u traganju za rješavanjem problema napetosti i sukoba u suvremenom svijetu. Danas ima članove u 66 zemalja.

Svaka tri mjeseca Pokret izdaje časopis *Pax Romana - ICMICA News* na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku.

- PAX ROMANA - INTERNATIONAL MOVEMENT OF CATHOLIC STUDENTS (IMCS)
- MEĐUNARODNI POKRET KATOLIČKIH STUDENATA "PAX ROMANA"

Adresa: 171 rue de Rennes, 75006 Paris, France • **Tel:** (33 1) 45 44 70 75

Međunarodni pokret katoličkih studenata "Pax Romana" međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNESCO-u. Utemeljen je 1921. godine u Fribourgu u Švicarskoj, kao ogranak Pax Romane, da bi se 1947. godine iz manjeg studentskog pokreta pretvorio u svjetsku uniju intelektualnih vođa i studenata s katoličkih sveučilišta. Pokret u svom radu potiče uključivanje katoličkih studenata i intelektualaca u rješavanje društvenih, gospodarskih i kulturnih problema i istraživanje načina prilagodbe sveučilišta suvremenim potrebama čovjeka i društva te promiče otvorenost i pluralizam unutar Katoličke crkve.

Danas ima nacionalne ogranke u 72 zemlje te regionalna tajništva u Africi, Aziji, Europi i Južnoj Americi.

Jednom na mjesec Pokret izdaje *IMCS Newsletter 'Habari'*, a svaka tri mjeseca u suradnji s Pax Romanom - ICMICA časopis *Convergence*.

- PEACE CHILD INTERNATIONAL (PCI)
- MEĐUNARODNA UDRUGA "DIJETE MIRA"

Adresa: The White House, Buntingford, Herts. SG9 9AH, United Kingdom • **Tel:** (44 176) 327 4459 • **Faks:** (44 176) 327 4460 • **Web-stranica:** <http://www.peacechild.org>

Međunarodna udruga "Dijete mira" osnovana je 1982. godine. Riječ je o nevladinoj organizaciji sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i socijalnom vijeću, koja nastoji pripremiti djecu da preuzmu osobnu odgovornost za jačanje mira i ljudskih prava te očuvanje okoliša, i to obrazovanjem, razvijanjem vještina vođenja i izravnim sudjelovanjem u događajima koji oblikuju svijet.

Među većim projektima Udruge valja izdvojiti:

- *Spasilačku misiju (Rescue Mission)* - jedinstvenu međunarodnu organizaciju koju vodi mladež u suradnji s vrhunskim stručnjacima. Utemeljena je odlukom Ujedinjenih naroda nakon Skupa o planetu Zemlji u Rio de Janeiru 1992. godine kako bi promicala održivi razvoj i osposobljavala mladež da nadzire provođenje obveza koje su na Skupu preuzele vlade zemalja sudionica.

- *Ugroženi planet (Endangered Planet)* - priprema publikacije za mladež od 12 do 17 godina koja opisuje stanje planeta Zemlje te navodi zadatke i aktivnosti da se potakne razumijevanje problema zaštite okoliša

- *Ustani i zauzmi se - Ljudska prava (Get Up, Stand Up - Human Rights)* - projekt pokrenut u povodu proslave pedesetogodišnjice Opće deklaracije o ljudskim pravima, u sklopu kojega mladež sudjeluje u istraživanjima o ljudskim pravima u svojoj zemlji i skuplja informacije, priče, ilustracije i pjesme, te ih na kraju sabire u knjigu.

Među naslovima koje je Udruga do sada izdala u suradnji s Ujedinjenim narodima osobito valja izdvojiti *Rescue Mission Planet Earth* - dječje izdanje UN-ova projekta Agenda 21 i *A World in Our Hands* - povijest UN-a za djecu.

- PEOPLE'S DECADE FOR HUMAN RIGHTS EDUCATION (PDHRE)

- DESETLJEĆE NARODA ZA OBRAZOVANJE ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: 526 West 111 Street, New York, NY 10025, USA • **Tel:** (1 212) 74 63 156 • **Faks:** (1 212) 66 66 325
Web-stranica: <http://www.pdhre.org>

Desetljeće naroda za obrazovanje za ljudska prava međunarodna je nevladina i neprofitna organizacija utemeljena 1989. godine. Okuplja učitelje i istraživače u odgoju i obrazovanju, aktiviste u organizacijama za ljudska prava, službenike UN-a i ugledne pravnike. Organizacija ima pionirsku ulogu u poticanju obrazovanja za ljudska prava. Zahvaljujući njezinim višegodišnjim naporima i lobiranju, Glavna skupština UN-a proglasila je razdoblje od 1995. do 2005. Desetljećem obrazovanja za ljudska prava.

Glavni je cilj Organizacije uvođenje sadržaja o ljudskim pravima u formalno i neformalno obrazovanje širom svijeta. U tu je svrhu razvila niz novih oblika suradnje između međuvladinih i nevladinih organizacija i raznih svjetskih pokreta posvećenih uvođenju obrazovanja za ljudska prava. Na taj je način formirana široka svjetska mreža stručnjaka i aktivista u području obrazovanja za ljudska prava koja olakšava razmjenu obrazovnog materijala te organizaciju seminara i konferencija na kojima sudjeluju učitelji i njihovi poučavatelji.

Jedan od važnijih zadataka Organizacije jest i osnivanje centara za obrazovanje za ljudska prava u svijetu. Stoga surađuje s domaćim organizacijama i pokretima kako bi potakla stvaranje lokalnih koalicija prosvjetnih djelatnika, nevladinih udruga, stručnjaka za ljudska prava i medija.

U sklopu svoje izdavačke djelatnosti, do sada je izdala velik broj naslova, među kojima valja istaknuti priručnik za obrazovanje za ljudska prava *Learning about Dignity* za učitelje, studiju *Human Rights Education for the 21st Century* i brojne videomaterijale.

- PLANETARY CITIZENS
- PLANETARNI GRAĐANI

Adresa: P. O. Box 1509, Shasta, CA 96067, USA • **Web-stranica:** <http://www.planetarycitizens.org/>

Planetarni građani međunarodna su nevladina udruga sa savjetodavnim statusom pri UN--ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNESCO-u. Osnovani su 1972. godine nakon Konferencije o ljudskom opstanku (Conference on Human Survival) kako bi promicali svijest o povezanosti i međuovisnosti svih zemalja i naroda te usmjeravali ljudsku djelatnost prema dobru planeta. Danas Udruga ima članove u 58 zemalja te zajedno s njima planira i provodi većinu svojih djelatnosti.

Svake godine Udruga u sjedištu UN-a u New Yorku dodjeljuje nagradu "Planetarni građanin godine" (*Planetary Citizens of the Year Award*) osobi koja se osobito istakla u promicanju globalnih ciljeva.

Udruga povremeno izdaje časopis *Planet Earth*.

- PUGWASH CONFERENCES ON SCIENCES AND WORLD AFFAIRS
- PUGWASH KONFERENCIJE O ZNANOSTI I SVJETSKIM PITANJIMA

Adresa: American Academy of Arts and Sciences, 136 Irving St., Cambridge, MA 02138, USA • **Tel:** (1 617) 57 65 022 • **Faks:** (1 617) 57 65 050 • **Web-stranica:** <http://www.pugwash.org>

Pugwash konferencije o znanosti i svjetskim pitanjima međunarodna su nevladina i neprofitna organizacija koja ima savjetodavni status pri UN--ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Ime Organizacije potječe od imena sela u kanadskoj pokrajini Novoj Škotskoj u kojemu je 1957. godine održan osnivački sastanak. Poticaj sastanku bio je *Manifesto* koji su 1955. godine sastavili Bertrand Russell i Albert Einstein i koji su poslije potpisali brojni ugledni znanstvenici. *Manifesto* je pozivao znanstvenike svih političkih uvjerenja na raspravu o globalnim opasnostima pred razvojem nuklearnog naoružanja. Osnivanjem Organizacije nastojali su se osigurati temelji za učinkovito rješavanje oružanih sukoba i globalnih problema. Osim središnjeg ureda u SAD-u, u tom smjeru djeluju još uredi u Londonu, Ženevi i Rimu. Do danas je održano više stotina konferencija, simpozija i radionica širom svijeta o problemima međunarodne sigurnosti, uključujući probleme nuklearnog, kemijskog i biološkog oružja, globalne trgovine oružjem te etničkih i regionalnih sukoba. Iako sudionici konferencija nastupaju kao pojedinci, a ne kao predstavnici vlada ili institucija, oni u svojoj zemlji nastoje utjecati na odluke vlasti u skladu sa zaključcima Pugwash konferencija.

U izdanju Organizacije pojavili su se naslovi: *Monitoring Disarmament; A Nuclear-weapon-free World: Desirable? Feasible?* i *Conversion of Military Research & Development in the Former Soviet Republics: The Future of their Nuclear Weapon Complex*. Svaka četiri mjeseca izlazi i *Pugwash Newsletter*, koji se upućuje političarima, sudionicima konferencija i svim zainteresiranim građanima širom svijeta.

- REGIONAL COUNCIL ON HUMAN RIGHTS IN ASIA
- REGIONALNO VIJEĆE ZA LJUDSKA PRAVA U AZIJI

Adresa: 204 Carbrera II Bldg., 64 Timog Ave., Quezon City, Philippines

Regionalno vijeće za ljudska prava u Aziji međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću. Vijeće su 1982. godine utemeljili vođe organizacija za ljudska prava iz pet azijskih i pacifičkih zemalja. Na prvoj Glavnoj skupštini Vijeća 1983. godine usvojena je Deklaracija o temeljnim dužnostima aseanske regije (*Declaration on the Basic Duties of ASEAN Region*). Cilj njegova djelovanja jest promicanje poštovanja individualnih i kolektivnih građanskih, političkih, socijalnih, gospodarskih i kulturnih prava. U skladu s time Vijeće:

- prima peticije i pritužbe vezane za kršenja ljudskih prava
- pomaže žrtvama kršenja ljudskih prava
- potiče vlade zemalja u regiji da potpišu i provode međunarodne dokumente za zaštitu ljudskih prava
- vodi kampanje za oslobađanje političkih zatvorenika u regiji.

- REPORTERS SANS FRONTIERES
- REPORTERS WITHOUT BORDERS
- REPORTERI BEZ GRANICA

Adresa: 1 place du Nombre d'Or "Antigone", F-34000 Montpellier, France • **Tel:** (33 1) 67 79 81 82

Web-stranica: <http://www.rsf.fr>

Reporteri bez granica nevladina su organizacija koja je utemeljena 1985. godine u Montpellieru kako bi o kršenjima ljudskih prava i o ljudskim tragedijama upoznali svijet. Organizacija ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, a uz to sudjeluje i u Programu međunarodne razmjene u području slobode izražavanja (*International Freedom of Expression Exchange*).

Od 1992. godine Reporteri bez granica svake godine dodjeljuju nagradu Francuske fondacije novinara koji je svojim pisanjem najbolje potvrdio temeljna načela slobode izražavanja.

- SAVE THE CHILDREN
- SPASIMO DJECU

Adresa: Mary Datchelor House, 17 Grove Lane, London SE5 8RD, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 70 35 400
• **Faks:** (44 171) 70 32 278 • **Web-stranica:** <http://www.savethechildren.org.uk>

Spasimo djecu međunarodna je organizacija koja nastoji štititi prava djece i poboljšati uvjete njihova života praktičnim programima koje primjenjuje u pedeset zemalja. Osobit naglasak stavlja na programe izobrazbe, istraživanje, osiguranje zdravstvene njege i prehrane te na zbrinjavanje i smještaj izbjeglica.

- SERVICIO PAZ Y JUSTICIA EN AMERICA LATINA (SERPAJ-AL)
- SERVICE FOR PEACE AND JUSTICE
IN LATIN AMERICA
- SLUŽBA ZA MIR I PRAVDU U LATINSKOJ AMERICI

Adresa: P. O. Box 8867, Guayaquil, Ecuador • **Tel:** (593 4) 20 14 51 • **Faks:** (593 4) 20 36 00

Web-stranica: <http://www.nonviolence.org/serpaj>

Služba za mir i pravdu u Latinskoj Americi međunarodna je nevladina organizacija koju je 1974. godine utemeljio Adolfo Perez Esquivel, dobitnik Nobelove nagrade za mir, posvećena promicanju obrazovanja za mir i ljudska prava, koje se temelji na kršćanskim i humanitarnim načelima, u zemljama Južne Amerike.

U skladu s time njezine su središnje djelatnosti:

- organiziranje seminara i konferencija o miru i ljudskim pravima
- provođenje znanstvenih istraživanja u području ljudskih prava
- priprema radijskih i televizijskih emisija na temu mira i ljudskih prava
- izdavaštvo.

Služba je objavila radove: *Realizacion de los derechos economicos, sociales y culturale; El Sistema interamericano de derechos humanos i Derechos humanos, no violencia y democracia*. Osim njih, svaka dva mjeseca izdaje bilten *Carta Informativa SERPAJ-AL*.

- SOUTH ASIAN FORUM FOR HUMAN RIGHTS (SAFHR)
- JUŽNOAZIJSKI FORUM ZA LJUDSKA PRAVA

Adresa: P. O. Box 4906, Kathmandu, Nepal • **Tel:** (977 1) 27 22 67 • **Faks:** (977 1) 27 05 51
Web-stranica: <http://www.safhr.org>

Južnoazijski forum za ljudska prava međunarodna je nevladina organizacija posvećena promicanju ljudskih prava i demokracije u zemljama Južne Azije. Njezine su glavne djelatnosti istraživanje o stanju ljudskih prava u južnoazijskim zemljama i održavanje seminara o ljudskim pravima i demokraciji za aktiviste organizacija za ljudska prava Južne Azije. Jedan je od važnijih seminara i *Program izobrazbe učitelja u ljudskim pravima i demokraciji*. Polaznici se upoznaju s filozofskim temeljima ljudskih prava, društvenim, gospodarskim i kulturnim kontekstom ljudskih prava te s mehanizmima i postupcima zaštite ljudskih prava na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini. Također se osposobljavaju za kritički pristup ljudskim pravima i demokratskom razvoju, za samostalno propitivanje načina provedbe obrazovanja za ljudska prava u svojoj zemlji i za stvaranje regionalne mreže organizacija u tom području.

- STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE (SIPRI)
- STOCKHOLMSKI MEĐUNARODNI INSTITUT ZA MIROVNA ISTRAŽIVANJA

Adresa: Pipers väg 28, S-170 73 Solna, Sweden • **Tel:** (46 8) 65 59 700 • **Faks:** (46 8) 65 59 733
Web-stranica: <http://www.sipri.se>

Stockholmski međunarodni institut za mirovna istraživanja utemeljen je odlukom švedskog Parlamenta 1966. godine, čime se obilježilo 150 godina neprekinutog mira u Švedskoj. Riječ je o uglednoj instituciji koja se bavi primijenjenim znanstvenim istraživanjima u području sukoba i suradnje. Rezultati tih istraživanja široko se rabe za bolje razumijevanje preduvjeta mirnog rješavanja sukoba i postizanje stabilnog mira. Najveći dio istraživanja usmjeren je na pitanja proizvodnje i trgovine oružjem, nadzora i ograničenja naoružanja i potpunog razoružanja.

Osim stalno zaposlenih, u Institutu na određeno vrijeme rade stručnjaci iz niza zemalja i mladi stažisti. Institut također surađuje s velikim brojem istraživačkih centara i istraživača širom svijeta, s Uredom UN-a za pitanja razoružanja (United Nations Office for Disarmament Affairs), Konferencijom za razoružanje u Ženevi (The Conference on Disarmament), Organizacijom za sigurnost i suradnju u Europi (The Organisation for Security and Cooperation in Europe - OSCE) i s Pripremnom komisijom Organizacije za zabranu kemijskog oružja (The Preparatory Commission of the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons). Institut ugošćuje seminare koji se organiziraju u sklopu UN-ova programa za razoružanje (United Nations Disarmament Fellowship Programme) i brojne parlamentarne, znanstvene i vladine delegacije te često surađuje s diplomatskim misijama u Stockholmu.

- SURVIVAL INTERNATIONAL
- MEĐUNARODNA UDRUGA “OPSTANAK”

Adresa: 11 - 15 Emerald Street, London WC1N 3QL, United Kingdom • **Tel:** (44 171) 24 21 441 • **Faks:** (44 171) 24 21 771 • **Web-stranica:** <http://www.survival-international.org/>

Međunarodna udruga “Opstanak” nevladina je organizacija koja ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću i UNESCO-u. Utemeljena je 1969. godine kako bi pomagala plemenskim i starosjedičkim narodima da ostvare svoja prava, osobito pravo na opstanak i pravo da sami odluče o svojoj budućnosti. Zato vodi kampanje, izravno lobira među političarima i organizacijama kao što su UN i Svjetska banka te pokreće pitanja prava plemenskih naroda u sredstvima javnog priopćavanja. Također nastoji upoznati javnost s kulturama plemenskih naroda i pronalaziti fondove za njihovo očuvanje.

Četiri puta na godinu Udruga izdaje časopis *Survival International News*, a osam puta na godinu bilten *Urgent Action Bulletin* na engleskom i francuskom jeziku.

- TRANSEUROPÉENNES - RESEAUX POUR LA CULTURE EN EUROPE
- TRANSEUROPÉENNES - NETWORKS FOR CULTURE IN EUROPE
- TRANSEUROPÉENNES - MREŽE ZA KULTURU U EUROPI

Adresa: 116, rue du Bac, F-75007 Paris, France • **Tel:** (33 0 1) 45 44 47 33 • **Faks:** (33 0 1) 45 48 72 41 • **e-mail:** transeuropeennes@wanadoo.fr

Web-stranica: <http://www.republique-des-lettres.com/editions/reseaux-culture-europe.html>

Transeuropéennes je međunarodna organizacija čiji je zadatak promicanje dijaloga, međukulturalnog razumijevanja i obnove društvenih veza u Jugoistočnoj Europi. Prve takve programe pokrenula je 1994. godine kao radionice o regionalnoj suradnji i ljetna sveučilišta namijenjena studentima, istraživačima, sveučilišnim profesorima, voditeljima NVO-a itd. Od tada je pokrenula niz programa, među kojima se ističe *Perspectives de voisinage dans l'Europe du Sud-Est* (Perspektive susjedskih odnosa u Jugoistočnoj Europi), program za promicanje demokratskog dijaloga i rekonstrukciju društvenih veza u zemljama Jugoistočne Europe. Organizacija usko surađuje s Vijećem Europe, Europskom kulturnom zakladom, Institutom Otvoreno društvo, Europskom unijom itd.

Časopis *Transeuropéennes* donosi osvrtne suradnika iz zemalja Jugoistočne Europe na važne aktualne probleme u regiji.

- TRANSPARENCY INTERNATIONAL
- MEĐUNARODNA UDRUGA 'TRANSPARENTNOST'

Adresa: International Secretariat, Otto-Suhr-Allee 97/99, 10585 Berlin, Germany • **Tel:** (49 30) 343 8200 • **Faks:** (49 30) 3470 3912 • **Web-stranica:** <http://www.transparency.de>

Transparency International međunarodna je nevladina i neprofitna organizacija čiji je cilj borba protiv korupcije na nacionalnoj i međunarodnoj razini. Od osnutka 1993. godine otvorio je podružnice u 70 zemalja širom svijeta. U svom radu polazi od shvaćanja da sama vlada nije dovoljna za uspješnu borbu protiv korupcije, već da je pritom prijeko potrebna suradnja s građanima i privatnim sektorom. Preko nacionalnih podružnica Transparency International nastoji okupiti građane, gospodarske subjekte i predstavnike vlade u koaliciju zaduženu za provođenje sustavnih reformi.

Osim što ima jednu od najbogatijih baza podataka o korupciji u svijetu, Transparency International nastoji izgraditi i međunarodnu mrežu srodnih organizacija.

Među njegovim važnijim izdanjima nalazi se *National Integrity Source Book*, knjiga koja donosi detaljan prikaz praktičnih mjera koje treba poduzeti u borbi za iskorjenjivanje korupcije.

- UNESCO CENTER FOR HIGHER EDUCATION (CEPES)
- UNESCO-ov CENTAR ZA VISOKO OBRAZOVANJE

Adresa: Str. Stirbei Voda 39, R - 70732 Bucharest, Romania • **Tel:** (40 1) 31 59 956/57 • **Faks:** (40 1) 31 23 567

Web-stranica: <http://www.cepes.ro/>

UNESCO-ov centar za visoko obrazovanje utemeljen je 1972. godine kao decentralizirana jedinica UNESCO-ova Tajništva koja je zadužena:

- za poticanje reforme visokog obrazovanja
- za promicanje priznavanja sveučilišnih diploma
- za unapređenje suradnje među sveučilištima u zemljama Istočne, Srednje i Zapadne Europe, Turske, Izraela i Sjeverne Amerike.

U poticanju reformi u visokom obrazovanju Centar polazi:

- od suradnje s nacionalnim institucijama u osmišljavanju i primjeni reformske politike
- od osiguranja sveučilišne autonomije i akademske slobode preko uprave
- od razmjene informacija i iskustava o novim trendovima i razvoju u visokom obrazovanju
- od istraživanja o doprinosu visokog obrazovanja razvoju građanskog društva u Srednjoj i Istočnoj Europi.

U skladu s UNESCO-ovim ciljevima "učenja bez granica" i promicanja međunarodnog razumijevanja, Centar pokreće brojne djelatnosti radi donošenja zajedničkih standarda za diplome i akademske naslove u europskoj regiji. U tom smislu nastoji:

- povećati pokretljivost u regiji
- olakšati komunikaciju i umrežavanje u regiji
- promicati kriterije i postupke za priznavanje stvarnih diploma

- razviti mehanizme razmjene informacija između visokoškolskih sustava u zemljama koje prolaze proces preobrazbe.

U sklopu programa suradnje među sveučilištima Centar:

- organizira i materijalno pomaže seminare, konferencije, studije, projekte i publikacije
- potiče uključivanje velikog broja suradnika u diskusije o rješavanju problema u visokom obrazovanju
- podržava projekte usmjerene na preobrazbu europskih sustava visokog obrazovanja.

Rad Centra nadzire Savjetodavni odbor, koji čini osam istaknutih akademika i četiri predstavnika nevladinih i međuvladinih organizacija u području visokog obrazovanja: Europske komisije, Vijeća Europe, Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (OECD) i Udruge europskih sveučilišta (CRE). Centar suraduje s brojnim nevladinim i međuvladinim organizacijama te s nacionalnim komisijama za UNESCO u svakoj zemlji.

- UNESCO'S CULTURE OF PEACE PROGRAMME
- UNESCO-ov PROGRAM KULTURE MIRA

Adresa: Culture of Peace Programme, UNESCO, 7 place Fontenoy, 75352 Paris 07 SP, France

Tel: (33 1) 45 68 08 77 • **Faks:** (33 1) 47 83 68 67

Web-stranica: <http://www.unesco.auth.gr/unescochair/>

UNESCO-ov program kulture mira pokrenut je 1994. godine na temelju ranijeg *Programa za mir*. Riječ je o dinamičnoj mirovnoj inicijativi koja teži kulturu nasilja zamijeniti kulturom mira. Ta se preobrazba promiče nacionalnim i regionalnim programima kulture mira, razvojem informacijskog sustava koji povezuje pojedince i organizacije unutar nasiljem zahvaćenih područja ili izvan njih i koordiniranjem mirovotvornih djelatnosti koje poduzima UNESCO i još neke organizacije. Programi kulture mira, između ostaloga, uključuju programe seminara za parlamentarne zastupnike i vladine dužnosnike o ispravnom vladanju, demokraciji i društvenoj pravdi, programe građanskog odgoja i obrazovanja sa seminarima o vodstvu i mirnom rješavanju sukoba i posebne obrazovne programe i materijale za škole u ratom pogođenim područjima. U sklopu programa organiziraju se i festivali kulture mira na kojima sudjeluju učenici iz osnovnih škola koje su uključene u UNESCO-ov projekt. Materijali s festivala ujedinjuju se i objavljuju u posebnim izdanjima. Osim obrazovanjem, kultura mira nastoji se poticati istraživanjima i preko sredstava javnog priopćavanja.

Program je objavio niz publikacija, među kojima i tzv. *Peace Pack*.

- UNITED FOR INTERCULTURAL ACTION
- UJEDINJENI ZA INTERKULTURALNU AKCIJU

Adresa: Postbus 413, NL - 1000 AK Amsterdam, Netherlands • **Tel:** (31 20) 68 34 778 • **Faks:** (31 20) 68 34 582

Web-stranica: <http://www.united.non-profit.nl>

Ujedinjeni za interkulturalnu akciju nevladina su i neprofitna udruga koja na načelima dobrovoljnosti okuplja 267 organizacija iz 36 europskih zemalja. One su povezane u jedinstvenu mrežu akcija za zaštitu ljudskih prava, osobito za prava izbjeglica i doseljenika, razvoj snošljivosti i iskorjenjivanje rasne diskriminacije, fašizma i nacionalizma.

U sklopu projekta svaka dva mjeseca izdaje se bilten *Calendar of Internationalism*, a 1994. godine u izdanju *European Edition* izašla je knjiga *Directory of Internationalism*.

- UNITED NATIONS CHILDREN'S FUND (UNICEF)
- DJEČJI FOND UJEDINJENIH NARODA

Adresa: UNICEF House, 3 UN Plaza, NY10017, USA • **Tel:** (1 212) 32 67 000

Web-stranica: <http://www.unicef.org>

UNICEF je vodeća svjetska organizacija za zaštitu prava djece. Utemeljena je 1946. godine na Glavnoj skupštini UN-a. U suradnji s vladama iz više od 140 zemalja radi na promicanju izrade programâ koji unapređuju prava djece. Zalaže se za primjenu Konvencije o pravima djeteta, koja bi svojoj djeci i mladeži trebala jamčiti sigurnost i zaštitu od svega što ometa njihov puni razvoj. Programi UNICEF-a odnose se na osiguranje zdravstvene zaštite obitelji, majki i djece, poboljšanje životnog standarda, osiguranje pitke vode i prehrane te obrazovanja za djecu iz najsiriromašnijih obitelji.

- UNIVERSITA INTERNAZIONALE DELLE ISTITUZIONI DEI POPOLI PER LA PACE
- INTERNATIONAL UNIVERSITY OF PEOPLE'S INSTITUTIONS FOR PEACE (IUPIP)
- MEĐUNARODNO OTVORENO SVEUČILIŠTE ZA MIR

Adresa: Colle de Miravalle, 38068 Rovereto, Trento, Italy • **Tel:** (39 464) 43 44 12

Web-stranica: http://www.unimondo.org/iupip/cancroEN01_001.html

Međunarodno otvoreno sveučilište za mir nevladina je i neprofitna organizacija utemeljena 1993. godine kako bi promicala obrazovanje za mir, demokraciju i ljudska prava u Italiji i inozemstvu. Jedna je od njegovih najvažnijih djelatnosti provođenje seminara, ljetnih škola i konferencija za aktiviste nevladinih organizacija iz raznih krajeva svijeta koji rade na promicanju i zaštiti mira, ljudskih prava i demokracije.

- WOMEN'S INTERNATIONAL LEAGUE FOR PEACE AND FREEDOM
- MEĐUNARODNA LIGA ŽENA ZA MIR I SLOBODU

Adresa: 1 rue de Varembe, P. O. 28, CH1211, Geneva 20, Switzerland • **Tel:** (41 22) 73 36 175 • **Faks:** (41 22) 74 01 063 • **Web-stranica:** <http://www.wilpf.int.ch>

Međunarodna liga žena za mir i slobodu nevladina je organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, ILO-u, UNESCO-u, FAO-u, UNCTAD-u, UNICEF-u i Uredu UN-ova visokog povjerenika za izbjeglice. Ligu su 1915. godine u Haagu osnovale sudionice Međunarodnog kongresa žena (International Women's Congress) u namjeri da ujedine žene svijeta u borbi protiv rata, iskorištavanja i tlačenja. Liga se zalaže za jednakost narodâ, za iskorjenjivanje svih oblika diskriminacije, rasizma i seksizma te za izgradnju konstruktivnog mira procesom razoružanja. Osobita se pozornost pridaje promicanju i zaštiti građanskih i političkih prava, prava manjina i prava žena te ukidanju smrtno kazne.

Glavna su izdanja Lige bilteni *Pax et Libertas* i *International News*, koji izlaze četiri puta na godinu.

- THE WORLD BANK GROUP
- UDRUGA "SVJETSKA BANKA"

Adresa: Office of the Special Representative, 809 UN Plaza, Street 900, New York, NY 10017, USA • **Tel:** (1 212) 69 77 020 • **Web-stranica:** <http://www.worldbank.org>

Udruga "Svjetska banka" obuhvaća pet organizacija, među kojima je Međunarodna banka za obnovu i razvoj (The International Bank for Reconstruction and Development - IBRD), koja se često naziva Svjetska banka. Utemeljena je 1944. godine na Monetarnoj i financijskoj konferenciji UN-a u SAD-u. Svrha osnivanja Svjetske banke bila je smanjivanje siromaštva i poboljšanje uvjeta života u svijetu. U skladu s time Svjetska banka osigurava zajmove zemljama u razvoju, pruža tehničku pomoć i savjetuje na gospodarskom, društvenom i političkom području.

U izdanju Svjetske banke redovito izlaze časopisi *The World Bank Economic Review*; *World Research Observer* i *Public Policy for the Private Sector*. Također objavljuje godišnja izvješća o politikama razvoja pojedinih zemalja. Svjetsko izvješće o indikatorima razvoja *World Development Indicators (1978-1998)* pojavilo se i na CD-ROM-u.

- WORLD CONFERENCE ON RELIGION AND PEACE (WCRP)
- SVJETSKA KONFERENCIJA ZA RELIGIJU I MIR

Adresa: 777 UN Plaza, New York, NY 10017, USA • **Tel:** (1 212) 68 72 163 • **Faks:** (1 212) 98 30 566

Web-stranica: <http://www.wcrp.or.jp/>

Svjetska konferencija za religiju i mir međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u i UNICEF-u. Utemeljena je 1968. godine kako bi promicala sudjelovanje pripadnika velikih svjetskih religija u zajedničkim akcijama za mir i pravdu u svijetu. Njezini su programi usmjereni:

- na unapređenje međureligijskog razumijevanja i suradnje
- na zauzimanje za mir u svijetu i za poštovanje osnovnih ljudskih prava i sloboda, s posebnim naglaskom na prava vjerskih i etničkih manjina

- na promicanje humanitarnih projekata na međureligijskoj osnovi.
Danas ima regionalne urede u 8 zemalja, a pojedinačne članove u 73 zemlje svijeta.
Svaka tri mjeseca Konferencija izdaje časopis *Religion for Peace*.

- WORLD COUNCIL OF CHURCHES, PROGRAMME UNIT III - JUSTICE, PEACE AND CREATION (WCC/PCR)
- PROGRAM SVJETSKOG VIJEĆA CRKAVA ZA PRAVDU, MIR I KREACIJU

Adresa: P. O. Box 2100, Route de Fernay 150, CH - 1211 Geneva 2, Switzerland • **Tel:** (41 22) 79 16 111
• **Faks:** (41 22) 79 10 361 • **Web-stranica:** <http://wcc-coe.org/wcc/what/jpc/index-e.html>

Program Svjetskog vijeća crkava za pravdu, mir i kreaciju utemeljen je 1969. godine radi pružanja pomoći pri izradi analiza ili pribavljanju dokumenata o ključnim problemima u borbi protiv rasne diskriminacije. Također se zalaže za zaštitu ljudskih prava, osobito prava starosjedilaca na zemlju, prava manjina i prava žena. Svakih pola godine izdaje bilten *Echoes*. Među monografijama i izvješćima jesu *The Role of Religion and Religious Institutions in the Dismantling of Apartheid* i *Sisters in the Struggle to Eliminate Racism and Sexism*.

- WORLD FEDERATION OF DEMOCRATIC YOUTH (WFDY)
- SVJETSKA FEDERACIJA DEMOKRATSKE MLADEŽI

Adresa: P. O. Box 147, H-1389 Budapest, Hungary • **Tel/faks:** (36 1) 12 95 226 • **e-mail:** wfdy@wfdy.org
Web-stranica: <http://www.wfdy.org/>

Svjetska federacija demokratske mladeži međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, ILO-u, UNESCO-u i FAO-u. Podružnice ima u 110 zemalja svijeta. Utemeljena je u Londonu 1945. godine kako bi promicala aktivno sudjelovanje mladeži u gospodarskom, društvenom, kulturnom i političkom životu te se borila protiv svih oblika diskriminacije koji polaze od dobnih, spolnih, rasnih, društvenih, vjerskih, političkih i obrazovnih razlika. Federacija podupire borbu mladeži za bolji životni standard, bolje uvjete rada i obrazovanje i općenito za puni ljudski razvoj. U nastojanju da ostvari zadane ciljeve organizira i vodi seminare i kampove za volonterske djelatnosti. Utemeljila je fond za međunarodnu volontersku pomoć.

Svskog mjeseca Federacija izdaje biltene *WFDY News* i *World Youth* na engleskom, francuskom i španjolskom jeziku.

- WORLD PEACE COUNCIL (WPC)
- SVJETSKO VIJEĆE ZA MIR

Adresa: Lönnrotinkatu 25 A/V1, SF-00180 Helsinki, Finland • **Tel:** (358 0) 69 31 044 • **Faks:** (358 0) 69 33 703

Svjetsko vijeće za mir međunarodna je nevladina organizacija sa savjetodavnim statusom pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u, ILO-u i UNCTAD-u. Utemeljeno je 1950. godine u Varšavi. Danas ima nacionalne odbore u 137 zemalja svijeta. Podupire:

- zabranu proizvodnje oružja za masovno uništenje, prekid utrke u naoružanju i masovno razoružanje
- ukidanje vojnih baza u stranim zemljama
- stvaranje zona bez nuklearnog oružja
- iskorjenjivanje kolonijalizma i rasne diskriminacije
- pravo naroda na neovisnost
- nemiješanje u unutrašnje poslove drugih država
- miran suživot među državama.

U skladu s time Vijeće je osnovalo stalna povjerenstva za razoružanje, razvoj, ljudska prava, rasnu diskriminaciju i zaštitu okoliša.

Svskog mjeseca izlazi bilten *Peace Courier*, a svaka dva mjeseca časopisi *Disarmament Forum* i *New Perspectives*, svi na engleskom, francuskom, njemačkom i španjolskom jeziku.

- WORLD UNIVERSITY SERVICE (WUS)
- SVJETSKA SVEUČILIŠNA SLUŽBA

Adresa: Chemin des Iris 5, CH - 1216 Geneva COINTRIN, Switzerland • **Tel:** (41 22) 79 88 711 • **Faks:** (41 22) 79 80 829 • **Web-stranica:** <http://www.wus-austria.org>

Svjetska sveučilišna služba međunarodna je nevladina organizacija koja ima savjetodavni status pri UN-ovu Gospodarskom i društvenom vijeću, UNESCO-u i FAO-u, a nacionalne podružnice u 44 zemlje svijeta. Utemeljena je 1920. godine kao izdanak Svjetske kršćanske federacije (World Christian Federation) pod nazivom Europska studentska potpora (European Student Relief) kako bi odgovorila na potrebe studenata i sveučilišnih djelatnika pogođenih posljedicama Prvog svjetskog rata. U početku je bila uglavnom usmjerena na zdravstvenu zaštitu studenata i na istraživanja zdravstvenih problema u visokom obrazovanju. Od 1970. godine Služba premješta težište svoga djelovanja s dobrobiti sveučilišta na ostvarivanje opće društvene dobrobiti provođenjem sveučilišnih akcija. Programi i projekti koje pokreće i provodi mogu se razvrstati u ove kategorije:

- zaštita ljudskih prava
- obrazovanje za razvoj
- borba protiv svih oblika diskriminacije
- stipendiranje studenata
- akcije usmjerene na razvoj zajednice i društva u cjelini.

Služba povremeno izdaje bilten *WUS News*. Među ostalim naslovima valja izdvojiti *WUS and Human Rights*.